

Repertorium van Nederlandse kaartmakers 1500 - 1900

samengesteld door

Marijke Donkersloot-de Vrij

Utrecht, 2003

https://www.explokart.eu/docs/Repertorium_van_Nederlandse_kaartmakers.pdf

Volgorde van de gegevens in het repertorium:

- naam en naamsvarianten
- geboorteplaats en jaar, plaats van overlijden en jaar. (de opgegeven sterftedatum is in werkelijkheid wel eens de begrafenisdatum; de gebruikte bronnen bevatten nu eenmaal deze kleine onnauwkeurigheden)
- hoedanigheid (d.w.z. aard van de werkzaamheid) in relatie tot de kartografie.
- opleidingen, leermeesters
- (familie)relaties met anderen uit het repertorium
- woon- en werkplaatsadressen
- eventueel andere niet-kartografische beroepen
- overige bijzonderheden
- kaarten, atlanten en globes waarbij de persoon betrokken was als auteur.

Gebruikte afkortingen:

ARA = Algemeen Rijksarchief, Den Haag (tegenwoordig:
Nationaal Archief genoemd)

CT = Caert-Thresoor, tijdschrift voor de geschiedenis van de kartografie in Nederland.

GA = Gemeentearchief

RA = Rijksarchief

TMK = Topographisch en Militaire Kaart

UBL = Universiteitsbibliotheek Leiden

VOC = Verenigde Oostindische Compagnie

WIC = Westindische Compagnie

Korte toelichting

In het repertorium zijn in alfabetische volgorde personen opgenomen die een inhoudelijke bijdrage hebben geleverd aan de vervaardiging van kaarten in Nederland in de periode 1500 - 1900. De aard van hun werkwijze verschilt daarbij. Te onderscheiden zijn: landmeters, ingenieurs (veelal in militaire dienst), hydrografen (stuurlieden met name, denk aan Willem Barentsz.), tekenaars, kaartafzetter (kleurders), houtsnijders, graveurs, uitgevers en geodetisch-, geografisch- en kartografisch-wetenschappelijke adviseurs. Deze laatste groep wordt in het repertorium aangeduid als redacteur en/of kartograaf; het zijn personen die zelf geen kaarten tekenden, maar die wel aanwijzingen gaven hoe de kaart gemaakt moest worden (zoals bijvoorbeeld Petrus Plancius).

In een aantal gevallen is de persoon aangeduid als graveur en/of uitgever, met name zij die werkzaam waren in Amsterdam. De gebruikte bronnen geven niet altijd onderscheid in de hoedanigheid van de werkzaamheden, maar we mogen aannemen dat het graveurs en/of uitgevers waren. Bij de vermelding graveur dient ook gedacht te worden aan etswerkzaamheden; de afzonderlijke vermelding van 'etsen' is achterwege gelaten.

Hoewel een groot aantal landmeters en (militaire) ingenieurs in het repertorium voorkomen, is het niet zo dat alle personen die als zodanig bekend staan, zijn opgenomen. Alleen wanneer bekend is dat zij kaarten vervaardigden, mogen we ze kaartmaker noemen. Voor meer complete overzichten van landmeters en ingenieurs moeten andere naslagwerken geraadpleegd worden.

Het begrip **Nederlandse** kaartmakers moet ruim worden opgevat. Kaartmakers die woonden buiten onze huidige landsgrenzen komen incidenteel ook in het repertorium voor. Dit geldt met name voor enkele personen uit de 16de eeuw en begin 17de eeuw toen er nog een bestuurlijke band met de Zuidelijke Nederlanden bestond. Bijvoorbeeld Ortelius en Mercator, zo nauw verbonden met de Noord-Nederlandse kartografie, mogen niet ontbreken. Buitenlanders die in Nederland als kaartmaker werkzaam waren, zijn eveneens opgenomen.

In het repertorium gaat het uitsluitend om kaartmakers en niet om kaartverkopers. Kaart- en boekhandelaren zijn niet opgenomen, wanneer niet expliciet bekend is dat zij zich als kaartuitgevers manifesteerden. Het is wel zo dat veel van de uitgevers, genoemd in het repertorium, ook een boekwinkel hadden.

Bij de afzonderlijk namen, uitgezonderd redacteurs en uitgevers, is een opsomming van de vervaardigde kaarten gegeven. Deze vermeldingen geven absoluut geen totaal-overzicht. De geringe of grote productiviteit van de persoon in kwestie is daar dus zeker niet uit af te leiden. De gegevens hiervoor zijn ontleend aan de voorhanden zijnde literatuur die daarin ook niet altijd volledig is.

Er is bij de diverse personen geen aparte verwijzing gemaakt naar literatuur waarin hun kaarten zijn beschreven, zoals catalogi van kaartcollecties, tentoonstellingscatalogi enzovoorts. Voor informatie daarover kan men terecht bij *Bibliografie van de geschiedenis van de kartografie van de Nederlanden* (BGKN) samengesteld door Peter van der Krogt, Marc Hameleers en Paul van den Brink (Utrecht, 1993). Het wachten is op een bijgewerkte versie. Via de index van persoonsnamen in de BGKN kan men te weten komen of er afzonderlijke publikaties bestaan over de verschillende kaartmakers. Daarvoor is ook de rubriek nieuwe literatuur in *Caert-Thresoor. Tijdschrift voor de geschiedenis van de kartografie in Nederland* (sinds 1982), te raadplegen.

Gebruikte bronnen

Voor de samenstelling van het repertorium is gebruik gemaakt van gegevens die ik sinds 1967, met grote onderbrekingen, heb verzameld. Dat daarbij de literatuur een belangrijke bron is geweest, spreekt vanzelf. De lijst van publicaties die systematisch werden doorgenomen staat achterin (dus na de letter Z). Ook de eerste twintig jaargangen van *Caert-Thresoor. Tijdschrift voor de geschiedenis van de kartografie in Nederland* zijn nagegaan. Niet systematisch sprokkelde ik ook gegevens bijeen die niet in de literatuur zijn te vinden, meestal afkomstig van kaarten die ik op diverse plaatsen tegenkwam, soms in publieke kaartenverzamelingen in archieven en bibliotheken, maar ook wel een enkele keer bij een particulier.

Dit repertorium, dat ruim 2000 namen bevat, kent zeker nog hiaten. Nu, eind 2003, zet ik er een punt achter in de hoop dat het bruikbaar zal zijn en te zijner tijd aangevuld zal worden door anderen.

Aa, Boudewijn van der

Drukker en boekhandelaar. Broer van Pieter en Hildebrand. Werkzaam in Leiden, op het Rapenburg tegenover de Academie.

Aa, Cornelis van der

1749 - 1816

Uitgever(?), boekhandelaar. Werkzaam in Haarlem en Utrecht. Atlas van de zeehavens der Bataafsche Republiek, door E. Maaskamp, 1805.

Aa, Hildebrand van der

Graveur. Broer van Pieter en Boudewijn. Werkzaam in Leiden.

Aa, Pieter (Pierre, Petrus) van der

Leiden, 1659 - Leiden, 1733

Uitgever. Vanaf 1668 werkzaam in de boekhandel. Zijn familie was afkomstig uit Holstein. Broer van Boudewijn en Hildebrand. In 1682 of al eerder eigenaar van een boekhandel in de Pieterskerkkooersteeg, vanaf 1713 aan het Rapenburg (vlak naast de universiteit) in Leiden; stads- en academiedrukker in de periode 1715-1730. Zeer productief als uitgever van reisboeken en atlassen. Uit zijn nalatenschap kocht de firma Covens & Mortier te Amsterdam op de veiling in 1735, koperplaten, kaarten enz.

Aarden, J. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart van de Waal bij Tiel, samen met Anthony Leempoel, 1753.

Abbestee, Dirck (Pietersz.)

Callantssoog, ca 1615-1617 - Callantssoog, 8-6-1688

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-1-1643. Tevens notaris (aanstelling: 17-4-1652), secretaris en rentmeester van de heerlijkheid Callantssoog gedurende 39 jaren. Vooral bekend vanwege zijn werkzaamheden i.v.m. de kustverdediging in de Kop van Noord-Holland. Kaarten o.a.: gebied Huisduinen-Den Helder, 1662 en 1669; Terschelling, 1668; 't Koegras, 1643-1672 (in druk uitgegeven bij F. de Wit).

Ablincourt, C.F. d'

Tekenaar. Militair-ingenieur? Kaart van Gorinchem, ca 1750.

Abrahams, D.

Steengraveur. Zijn bedrijf: Koninklijke Steendrukkerij te Den Haag. Kaarten: Kerkelijke kaart van Nederland door G.J.W. Leers, 1824; Kanaal door Voorne, uitgegeven door Arbon en Krap, 1825; Walcheren, 1865.

Ackermans, Pieter Jacobus

Middelburg, 1782 - Middelburg, 1856

Tekenaar. Militair-ingenieur. Als kapitein der genie in Franse dienst karteerde hij Vlieland en Terschelling en omgeving in 1811.

Acker Stratingh, G.

Tekenaar(?), redacteur. Medicus en historicus met speciale belangstelling voor de provincie Groningen. Hij stelde in 1837 met J.A. Smit van der Vegt een kaart van de provincie Groningen samen.

Adan, Henri (Hendrik)

Geldenaaken (België), 1725 - Wouw, 11-1795

Tekenaar. Broer van Petrus Josephus, vader van Johannes Baptiste en grootvader van Henricus. Landmeter, geadmitteerd bij de Raad van Brabant op 11-10-1745, toen woonachtig in Bergen op Zoom. Hij was vanaf 1781 rentmeester van het markiezaat van Bergen op Zoom, de stad en het westkwartier. Kaart van de Prins Carelse polder bij Woensdrecht, 1750. Markiezaat van Bergen op Zoom, 1759 Ook als kaartkopiist werkzaam.

Adan, Henricus

Wouw, 18-12-1800 - Wouw, 7-6-1878

Tekenaar. Zoon van Johannes Baptiste. Werkzaam vanaf 1816, gepensioneerd op 1-2-1865. Landmeter bij het kadaster vanaf begin 1826. Werkzaam in Noord-Brabant (Bergen op Zoom, 's-Hertogenbos) en Limburg (Maastricht). Betrokken bij de vervaardiging van de grenskaarten België/Nederland in 1841-1843.

Adan, Johannes Baptiste

Wouw, 13-3-1760 - Wouw, 24-2-1841

Tekenaar. Zoon van Henri. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant op 18-9-1782. Was gedurende 60 jaar als landmeter werkzaam. Aangesteld als landmeter-verificateur in dienst van de Hoofdcommissie tot het werk van de Verponding (kadaster) op 2-1-1807. Burge-meester van Wouw (1810-1841). Kaarten: Markiezaat van Bergen op Zoom, 1783 en 1790; Steenberg e.o. (met C.J. van Diepenbeek), 1805.

Adan, Petrus Josephus

Geldenaaken (België), 17-2-1711 - Geldenaaken ?, na 1770

Tekenaar. Broer van Henri. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant op 19-9-1735, toen woonachtig te Bergen op Zoom. Kaarten: Schoutampt van Polsbroek, Benschop en IJsselstein, 1737-1740; Oud-Herlaar bij 's-Hertogenbosch, 1737; Heerlijkheid Putte, 1740; Heerlijkheid Zuydgeest en Woensdrecht, 1741; Heerlijkheid Zuidgeest en Woensdrecht, 1741; Zuidpolder van Ossendrecht, 1744; polder Oostmoer bij Borgvliet, 1746.

Adgiers (Adgerus, Aedgerus, Aldger), Corneli(u)s

ca 1520 - ca 1595

Tekenaar? Landmeter, geadmitteerd in Friesland, 1548. Wiskundige en geograaf, werkzaam in Leeuwarden.

Adriaensz. Claes

Tekenaar. Landmeter(?) werkzaam in de 17de eeuw. Kaarten: landerijen van het Amsterdamse Burgerweeshuis.

Adriaensz., Hendrick

Tekenaar. Werkzaam als stuurman-kartograaf voor de VOC in Azië. Kaart van de kust van China e.o., 1625.

Adriaansz., zie Metius en Schelven

Adriaansz., Jacob

Tekenaar? Landmeter, admissiedatum onbekend. Zoon van Adriaan Anthonisz.

Adriaansz., Jaspas

... - Jemmingen, 21-7-1568 (gesneuveld tijdens veldslag)

Tekenaar. Signeert met monogram I A. Gezworen landmeter van Schieland; tussen 1540-1545 Schieland opgemeten (geen kaart hiervan gemaakt). Schrijnwerker. Leproosmeester (1562), binnenvader van een weeshuis (1564). Wonende in 's-Gravenhage vanaf 1539 of eerder tot augustus 1567 in het huis 'De blinde ezel', hoek Korenmarkt en Nieuwstraat. Kaarten: verdrongen land van Putten, 1542; gebied Heukelum, Asperen en Leerdam, 1549; deel van de zuidelijke Zuiderzee met aanliggende kustgebieden, 1556.

Aitsinger (Aitzing, Eitzing), Michael (Freiherr) von

Oostenrijker van geboorte. Incidenteel kartografisch werkzaam, tweede helft 16de eeuw in de Zuidelijke Nederlanden. Hij is bedenker van de Leo Belgicus (kaart van de Nederlanden in de vorm van een leeuw), ca 1579; opgenomen in zijn boek De Leone Belgico, voor het eerst uitgegeven in 1583 door Frans Hogenberg (latere edities: 1585, 1587 en 1597).

Akkeringa, A.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Kleine atlas van de aarde door H. J. Westerling, 1892

Alartsz., Herman

Uitgever. Werkzaam te Amsterdam. Hij gaf ondermeer een wereldkaart van Plancius uit (1607).

Alberdingh (Alberdinck), Jan van

... - ..., 11-1-1700

Tekenaar. Afkomstig uit Lehr (Oost-Friesland). Als student ingeschreven aan de universiteit van Franeker op 14-1-1635; promotie 11-2-1650. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 11-4-1650. Militair-ingenieur sinds 15-10-1674. Kaarten: Noordoost-Nederland (1681, 1687).

Albertsen, Dierick

Drukker-uitgever. Kaart van Friesland van N. van Geelkercken, 1618.

Alderwereldt, Pieter

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Wolvestraat, hoek Keizersgracht (1734).

Alderwerelt, Rugier Pieter van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 25-10-1808, toen wonende in Den Haag. Kaarten: het eiland IJsselmonde, 1812.

Alekenberg, J.

Tekenaar. Incidenteel werkzaam in Noordoost-Nederland (17de of 18de eeuw).

Allard, Abraham

ca 1676 - 1725

Graveur, drukker, uitgever. Zoon van Carel Allard. Werkzaam in Amsterdam: Dam bij de Beurssteeg (1704-1714), Beursstraat (1712-1713), Nieuwe Turfmarkt (1722-1725), Prinsengracht (1725).

Allard(t), Carel (Carolus)

Amsterdam 1648 (gedoopt 19-1)- Amsterdam 1709

Graveur, drukker, uitgever. Zoon van Hugo I, vader van Abraham en Hugo II. Werkzaam te Amsterdam: Dam, bij de Beursstraat (1673-1709). Hij gebruikte voor zijn atlassen veel kaarten van Janssonius en De Wit. Zijn eigen kaarten uit de periode 1680-1700 zijn veelal up-to-date en decoratief. Op 8 maart 1706 doet hij veel van zijn winkelvoorraad over aan zijn zoon Abraham. Een resterend deel wordt geveild op 7 augustus 1708

Allard, Hugo I (ook: Huych)

Amsterdam, 1625 - Amsterdam, 1691

Graveur, drukker, uitgever. Stichter van het familiebedrijf in Amsterdam (vanaf ca 1645): Kalverstraat (1684). Zijn zoon en kleinzonen waren in hetzelfde vak werkzaam.

Allard, Hugo II

Amsterdam, tussen 1672-1684 - ...

Graveur en/of uitgever. Kleinzoon van Hugo I, zoon van Carel. Werkzaam in Amsterdam.

Allart, Johannes

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam (1773-1811) en 's-Gravenhage (1812-1816). Kaarten: Doorbraken in de rivierdijken, 1800; De Bataafse Republiek, 1800; Koninkrijk Holland e.o. (uitgegeven in samenwerking met Jacobus Ruis), 1819.

Allertsz., Jan

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In 1630 wonende in Uitgeest. Kaart van de banscheiding tussen Heemskerk en Uitgeest, 1630.

Allertsz., Harman (zie Warmenhuysen, H.A. van)

Alting, Menso

Emden, 2-8-1636 - Groningen, 2-8-1712

Incidenteel kartografisch werkzaam. Jurist, bestuursfunctionaris (onder andere burgemeester) te Groningen en verdienstelijk amateur-historicus. Kaarten: Friesland en Nederland in de oudheid (onder andere in druk uitgegeven door F. Halma).

Alphen, Pieter van

1632/1633 - ...

Uitgever. Gehuwd in 1657 met Johanna, dochter van J. A. Colom. Werkzaam in Rotterdam, vanaf 1657. Het logo 'In de Vierighe Colom' nam hij over van zijn schoonvader. Hij publiceerde zeeatlassen in de periode 1660-1682. Voor zijn atlas van de Nederlanden (1691) gebruikte hij kaarten van zijn schoonvader, N. Visscher en Anna Beek.

Amersfoordt, Jacobus Paulus

Amsterdam, 4-7-1817 - Haarlemmermeer ('Badhoeve'), 1-2-1885

Redacteur, tekenaar(?) Studeerde rechten, letteren en economie in Leiden (afgestudeerd in 1841). later actief als landbouwkundige. Beviend met W.C.H. Staring. Vervaardiger van (houten) reliëfkaarten van de Haarlemmermeer(1856) en de Zuiderzee (ca 1863 en 1875).

Ancelin (Ancelijn, Asselin), Pierre

Rotterdam, waarschijnlijk vóór 1653 - Rotterdam, 1720

Tekenaar. Aangesteld als stadslandmeter van Rotterdam op 27-5-1698. Kaarten o.a.: De Maas bij Rotterdam (met een dieptelijn), 1697

Anemaat (Anemaet)

Bekende familienaam van minstens 13 landmeters, die hun beroep uitoefenden in Holland en Brabant in de periode 1683 - ca 1780, waarvan niet bekend is of ze ook allen kaarten maakten (zie Donkersloot - de Vrij, 1981 en Muller en Zandvliet, 1987). Van de onderstaande personen zijn kaarten bekend.

Anemaat, Dingman

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 27-4-1690. Kaarten: Huysens polder in ambacht Axel(?), 1696; polder Cambrom in Hulsterambacht(?), 1709.

Anemaat, Dingman A.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 3-4-1696. Niet te verwarren met bovengenoemde.

Anemaat, Sebastiaan

Tekenaars (vier met dezelfde naam). Drie als landmeter geadmitteerd in Holland respectievelijk, op 7-1-1642 (wonende te Zwaluwe) en op 9-1-1686 (wonende te Zwaluwe) en op 11-12-1766 (wonende te Zevenbergen) en één door de Raad van Brabant op 6-9-1715 (wonende te Steenbergen). Kaart van het noordelijk gedeelte van Noord-Beveland, 1662.

Anglois, zie Floyd Anglois

Anhaltin, Christiaan Martini

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Zeedijk, naast de Witte Roos (1649).

Anias, Abraham

Tekenaar. Werkzaam in Middelburg. Zeekaart van de Aria atol ten westen van de Maldiven (Indische Oceaan), met het wrak van het in 1726 vergane VOC-schip Ravensteyn, 1728.

Anse, Luggert (Luggardus) van

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1702-1716): Lange Straat (1708); Hoek Haarlemmerdijk aan de Heremarkt (1714). Kaart van de provincie Utrecht met de Veluwe, uitgave N. Visscher ca 1700; Delfland door Cruquius, 1712.

Anthonisz., zie Lootsman**Anthonissen, Arnoldus van** (signeert met A.A. of A.v.A.)

Schilder van kaarten. In 1662/1663 hoofdman van het St. Lucasgilde in Leiden, wonende in Middelburg van 1667-1669. Kaarten: Schouwen (1540), geschilderd in 1688; Schouwen-Duiveland (1635-1673), geschilderd in 1682.

Anthonisz. Adriaan (ook: Adriaan Thonisz., Adriaan Anthonij)

Alkmaar, 1541 - Alkmaar 1620 (20-11 begraven)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteert in Holland op 14-3-1569. Sterrekundige en vestingbouwkundige. Militair-ingenieur sinds 4-7-1579; benoemd tot superintendent van de fortificatiën van Holland en Utrecht op 13-4-1584. Enige jaren burge-meester van Alkmaar. In een aantekening over betaling van grafgeld komt de naamstoevoeging 'Metius' voor, de achternaam die niet door hem maar door zijn zoons Adriaan en Antonius werd gebruikt. Andere zoons van hem waren de landmeter-kaarttekenaar Dirk Adriaansz. Schelven en de landmeter

Jacob Adriaansz. Als landmeter van 1567-1600 werkzaam voor het Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland. Kaarten o.a.: Verkavelde Bergermeer, 1568; De Zijpe, derde bedijking, 1570-1572; een groot aantal vestingsteden, tussen 1584 en 1598; Splitsing Rijn en Waal, 1595; Wieringerwaard, 1609, 1611; In de literatuur heeft de wisselende, soms op elkaar lijkende naamsvarianten van vader en zoons aanleiding tot verwarring gegeven.

Anthonisz. (ook: Teunissen) Cornelis

Amsterdam, ca 1499 - Amsterdam, na of in 1556

Tekenaar, schilder, graveur, houtsnijder, uitgever. Ingeschreven als student aan de Universiteit van Leuven op 10-5-1518. Hij ondertekende met het Sint Anthonisklokje en de letters C en T (Cornelis Teunisse). Ingeschreven aan de universiteit van Leuven in 1518. Werkzaam vanaf ongeveer 1527 in Amsterdam: 'In de schrijvende hand' achter de Nieuwe Kerk (1544). Vermoedelijk heeft hij zichzelf, met een tekenstift in de hand, afgebeeld op het schilderij 'de Braspenningmaaltijd' uit 1533 (Rijksmuseum, Amsterdam). Kaarten: grote kaart van Amsterdam, 1538 (schilderij) en 1544 (houtsnede); Europa(?); enkele zeekaarten, o.a. van de Noord- en Zuiderzee (1541) en Caerte van Oostland.

Anthonij, V.

Tekenaar. 'Gezwoeren landmeter van zijne majesteits domeinen in Brabant', wonende in Brussel (1664). Kaart van het Ravensbos bij Valkenburg, 1664.

Appelaer, Broer

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Fluwelen Burgwal (1666).

Ap(p)eus, Cornelius

Bolsward, ca 1634/1635 - ...

Graveur en uitgever. Werkzaam in Leeuwarden (1666-1688) en tijdelijk in Amsterdam. Kaart van Groningen door Coenders van Helpen, 1678.

Arbon en Krab

Uitgevers te Rotterdam. Kaart van het kanaal door Voorne, 1825.

Arentsz., Symen, zie Bruningen, S.A. van

Arleau (Arlaud), Francois

... - 1728(?)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 15-10-1708. Kaarten: Zutphen, 1714.

Arnoldi, Arnaldo di, zie Geelkercken, Arnold I van

Arnz & Comp., A.

Lithografisch bedrijf. Werkzaam te Leiden (1841-1851). Reeds een vestiging in Düsseldorf vanaf 1829 of eerder. Na 1851 een filiaal in Amsterdam. Produceerde o.a. een zakatlas voor scholen (1846)

Asmüs, J. P.

Tekenaar. Rond 1786 vervaardigde hij kaarten van het waddengebied in opdracht van de Admiraliteit in Friesland.

Audebert, Denys

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin, over de Gapersteeg (1735-1738).

Augier, J.F.

Redacteur. Waterstaatsingenieur. Onder zijn leiding kwam de tweede druk van de (bijgewerkte) kaart van de provincie Zuid-Holland, 1: 50.000 in 1867 tot stand.

Aurigarius, zie Waghenaer**Baalde, Stephanus Jacobus**

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Beursstraat, bij de Dam (1757-1770); Gravestraat (1770); Nieuwendijk, bij N.T. Gravius (1804). Actief als uitgever van atlanten

Baarsel, Cornelis van

Utrecht, 15-9(of 11)-1761 - Amsterdam, 17-8-1826

Graveur en tekenaar. Schoonzoon van de Daniël I Veelwaard. Hij werkte samen met zijn zoon W.C. van Baarsel; beiden vooraanstaande productieve kaartgraveurs. Kaarten: Het eiland Urk (door J. Schilling), 1791; Goeree-Overflakkee (door A. van Weel), 1793; Land van Maas en Waal en Rijk van Nijmegen (door M.J. de Man en M.A. Snoek), 1799; De Bataafse Republiek (door J.C. Roeder), 1800; De Zaanstroom e.o. (door Klaas Sem), ca 1800; Departement van Amstelland, Maasland en Utrecht (door J.E. van Gorkum en C.R.T. Krayenhoff), 1807

Baarsel, Pieter Willem

Tekenaar, graveur. Wonend in Blaricum (1929), Familierelatie met Cornelis en Willem Cornelis is (nog) niet bekend. Kaart van Schieland (onder supervisie van W.N. van Nooten), 1928

Baarsel, Willem (Wilhelmus) Cornelis van

Amsterdam, 3-7-1791 - Amsterdam 17-4-1854

Graveur en tekenaar. Zoon van Cornelis van Baarsel, onge trouwd. Leerde het vak van zijn vader en is in Parijs leerling-kaartgraveur geweest bij het Dépôt de la Guerre. Woonde zijn laatste levensjaren bij het gezin van de graveur P.N. Tuyn (Kerkstraat 262, Amsterdam), met wie hij samenwerkte vanaf 1832 (zij signeren: Van Baarsel & Tuyn). Kaarten: Het Sloe en het kanaal van Welzingen, 1806; Provincie Groningen (door J.H. Jappé), 1835.

Baas, Bastiaan de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 15-9-1722. Woonachtig in Den Haag (1722-1723). Kaart van de heerlijkheid Streefkerk (samen met P. van Rooyen), 1722-1724.

Niet de verwarren met de landmeter Bastiaan de Baas die geadmitteerd werd in Holland op 26-9-1769, waarvan nog niet bekend is of hij kaarten maakte.

Baccamude, Daniel

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin, naast 'De drie groene papegaven'(1672); Nieuwezijds Achterburgwal, hoek Huyssittersteeg (1693)

Bachiene, Willem Albert

Leerdam, 24-9-1712 - Maastricht, 6-8-1783

Redacteur (tekenaar?). Theoloog (in 1733 gepromoveerd aan de universiteit te Utrecht). Diende tot 1764 in het leger. Daarna professor in de astronomie en geografie aan de Illustre School te Maastricht. O.a. auteur van kaarten bij aardrijkskunde-leerboeken. Kaarten: De Tielerwaard,

1759; De klassis van Maastricht en landen van Overmaas..., 1768; Nieuwe kerkelijke geographische zak- en reisatlas der Verenigde Nederlanden (uitgegeven door D. Onder de Linden & Zoon, 1780; De Zeven Verenigde Nederlanden (uitgegeven bij D. Onder de Linden, z.j.).

Back, Gerbrand Nicolaas

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in de provincie Utrecht op 10-7-1739. Kaarten: percelen van Oostveen (Maartensdijk-Groenekan), 1770(?); landerijen van de St Stevensabdij in Oudwijk, bij Utrecht, 1765-1775.

Backer, H.J. (zie Bakker)

Backer, Jan Jansz.

Tekenaar. Landmeter, waarschijnlijk geadmitteerd in Holland. werkzaam in Noord-Holland (1626-1642) en Drenthe (1634). Kaarten: Drooggelegde en verkavelde Wormer (samen met Reijer Cornelisz., P. van der Meersch en D. G. Langedijck), 1626 (gedrukt in 1627 en 1668); veengebieden tussen Diever en Hogersmilde, 1634; erven en werven langs de Zaan (samen met Dirk Tadensz.), 1635; drooggelegde en verkavelde Enge Wormer, 1638; deel Purmer (met Ipendam), 1639 en 1642.

Backer, Theodorus

... - 1725

Tekenaar. Rentmeester van de ridderhofstad Beverweerd en schout van Odijk (1705-1725). Kaarten:landerijen behorende bij Beverweerd, 1710-1714; Odijk door Justus van Broeckhuysen (z.j.), kopie uit 1717.

Baden, Johan Hermanszoon

Tekenaar. Kaarten: Vesting Sluis, 1793.

Baedeker, A.

Uitgever. Tevens boekhandelaar. Werkzaam in Rotterdam (1837-ca 1850). Uitgever van enkele schoolatlassen. Zijn bedrijf werd rond 1850 overgenomen door O. Petri.

Bake, J.D.

Tekenaar. Kaart van Staats-Vlaanderen, gekopieerd in 1749.

Bakels & Zoon, Weduwe H.F.

Drukkerij te Amsterdam. Produceerde de sterfteatlas van Nederland in 1866.

Bakker, Barend

Graveur. Werkzaam in Amsterdam. Kaart van de Lopikerwaard (door D.W.C. Hattinga), 1772

Bakker, J. D.

Tekenaar(?), redacteur. Onderwijzer te Groningen. Werkte samen met F. Deelstra bij de samenstelling van Schoolatlassen, uitgegeven door P. Noordhoff, 1885-1916.

Bakker (Backer), H.J.

Lithograaf. Werkzaam in Dordrecht (1840). Kaarten: Bedijkingsplan Haarlemmermeer, 1838; Alblasserwaard en Vijfherenlanden, 1840.

Bakkenes & Co, L. van

Uitgevers. Werkzaam in Amsterdam. Historische atlas van Nederland door P. H. Witkamp, 1881

Bal, W.

Graveur. Medewerker aan de zakatlas van Nederland door D. Buddingh, 1842.

Bale, Jan

Tekenaar. 'Landmeter van de stad Gent' (1656). Kaarten: gebied Sas van Gent-Zuiddorpe, 1656; Axel-Philippine-Assenede (?), 1658.

Baligny, ...

Tekenaar. Kaarten: Vesting Breda, 1677.

Balthasars, Floris

Delft, 1562/1563 - Delft, einde 1616

Tekenaar, graveur, drukker, uitgever, landmeter (admissiedatum onbekend) en goudsmit. Vader van Balthasar, Cornelis en Frans Florisz. van Berkenrode*. Tussen 1598-1610 vervaardigde hij kaarten en prenten die verband hielden met de krijgsverrichtingen van Prins Maurits, in deze periode werkte hij onder andere samen met Hugo de Groot, Jacques de Gheyn, Pieter Bast en Simon Stevin. Noemt zich in 1611 voor het eerst 'gezworen landmeter', maar al in 1609 begon hij al metingen uit te voeren samen met zijn zoon Balthasar voor de kartering van Delfland, Rijnland en Schieland. Vanaf 1607 verkocht hij zijn prenten, kaarten en boeken niet alleen vanuit zijn huis in de Choorstraat in Delft, maar ook vanuit een 'comptoirken' aan het Binnenhof in Den Haag. Kaarten: Land van Heusden en Altena en Bommelerwaard(?), 1605-1614; Delfland (samen met zoon Balthasar), 1609-1611; Schieland (samen met zoon Balthasar), 1609-1611; Rijnland (samen met zoon Balthasar), 1610-1615.

Banchem, Jacob van

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend), werkzaam voor Rijnland (1590-1599). Stadstimmerman van Leiden. Zijn (vermoedelijke) zoon Jan Jacobsz. van Banchem van wie geen kaarten bekend zijn, werd als landmeter in Holland geadmitteerd op 25-4-1608. Kaarten: Amstelland e.o. (door Beeldsnijder, 1579), 1593; Huis Lokhorst met landerijen (Warmond), 1595.

Barendtsz., Pieter

Tekenaar. In dienst van de VOC als campagnemeester in Bantam (1618) en Batavia (1618-1620).

Barentsz., Willem

Terschelling, 1550 - Nova Zembla, 1597

Maritiem-kartograaf. Stuurman. Petrus Plancius was zijn wetenschappelijke raadsman bij het vinden van de noordoostelijke doorvaart naar Indië en China, waarbij hij tijdens de derde poging het leven liet. Kaarten: zee-atlas van de Middellandse Zee, 1595; kusten van Noord-Noorwegen, 1596; Ierse kusten, 1596; de Noordelijke Poolstreek, postuum uitgegeven in 1598 bij Cornelis Claesz. te Amsterdam.

Barneveld (Barnevelt), Martinus van

Redacteur (tekenaar?). Burgemeester van Gorinchem. Kaarten: plan voor een overlaat tussen Baardwijk en Drunen, 1754-1757; plan voor een overlaat in het Land van Altena, 1773.

Barnstad, Hieronymus Emanuel (van)

... - kort voor 5-1789

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 18-8-1752; opgeklommen tot de rang van majoor (1787). Kaarten: Sluis, 1780; Grens Staats-Vlaanderen bij Sluis, 1786.

Bartsz., Machiel

Tekenaar. Landmeter in Noord-Holland. Deed opmetingen en maakte een kaart, samen met Pieter Gerritsz. in Hollands Noorder Kwartier, 1508

Bast (Bastius), Pieter

Antwerpen, ca 1550 - Leiden, 1605 (begraven 17-3)

Graveur en uitgever. Werkzaam te Embden, Amsterdam (rond 1597) en Leiden (in de Lokhorststraat naast de Latijnse school sedert 1601). Kaarten: Middelburg, 1594; Dordrecht, 1596; Amsterdam, 1597; Franeker, 1598; Leiden, 1601; Leeuwarden, 1602

Bastingius, Jeremias

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 19-8-1637, met attestatie van Frans van Schoten, toen wonende in Strijen. Kaarten: gebied langs de Loonse Vaart van 's-Hertogenbos tot Houvenaarsdijk, 1658; gorzen in het Hollands Diep, 1660.

Baudouz, Robbertus

Brussel, ca 1575 - ..., na 1656

Graveur. Werkzaam in Amsterdam en Leiden. Kaart van Harlingen (door J.Laurentius), ca 1600.

Baur, F.W. de

Tekenaar, graveur(?). Kaart: *Théâtre de la Guerre en Allemagne...*, 1757-1762 (uitgegeven in Den Haag)

Bayly, A.

Lithograaf. Werkte samen met J.M. Huart en D. Heyse in Leiden en Den Haag. Hij was de lithograaf van het *Voorschrift ter vervaardiging van kaarten...* (Topographisch Bureau, 1856).

Kaarten: Het Gat van Brouwershaven, de Wielingen... en de Krammer, 1823-1824 (door W. van Wijngaarden en A. Decker), 1830; Rivieroverstromingen tussen Pannerdens Kanaal en Dordrecht in 1809 en 1820 (door J. Blanken Jz.), 1835; Provincie Gelderland (door W. Kuyck jr), 1843; Statistieke kaart van de provincie Utrecht (door L. van de Kastele), 1844.

Bayonville, Marcus de

Tekenaar. Afkomstig uit Tiel. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-10-1682. Militair-ingenieur in dienst van de VOC in Batavia (1691-1705).

Bayonville, Theodore de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 15-6-1652(?). Militair-ingenieur sinds 31-5-1692 tot na 1713. Kaarten: Vesting Sluis, zonder jaartal.

Beaumont, Willem

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Beulingstraat (1652); Gravestraat (1656-1659); Kalverstraat tussen de Spaerpot- en Lucyensteeg (1660-1677); Op 't Water, noordhoek van de Vrouwesteeg (1679-1681).

Beaumont, Pieter (de)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op ..-3-1667. In dienst van de Sociëteit van Suriname (1667).

Beaumont, (Bellomonte), Simon de

Tekenaar. Kanunnik te Maastricht. Vermoedelijke vervaardiger van de kaart van Maastricht in de stedenatlas van Braun & Hogenberg, 1581. Zeker is dat hij een profiel van Maastricht maakte in 1575.

Beautemps Beauprés, C. F.

Maritiem-kartograaf. Hydrografisch-ingenieur van Franse afkomst, onder wiens leiding kaarten werden gemaakt van zeegeten in Zuid-West Nederland, 1799-1800, Noordoost Nederland, 1799-1812

Beck, Bastiaan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Gecommitteerde Raden van de Staten van Zeeland op 27-4-1694. Beersterham, nieuw aangewonnen land van de stad Groningen (1696).

Becker, Herman

... - kort voor 11-1695

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 10-3-1687. Kaarten: Sas van Gent, 1680, 1692.

Beckeringh, Theodorus

Redacteur (tekenaar?). Jurist te Groningen (aldaar gepromoveerd aan de universiteit in 1738). Als rentenierend regent werkte hij aan zijn grote wandkaart van Groningen, die gereed kwam in 1777 (uitgegeven in 1781). Andere kaarten: gebied Munnekezijl-Kommerzijl-Zoutkamp, ca 1750; Schiermonnikoog-Rottum-Lauwersmeer-Uithuizen, ca 1750.

Bedronssin, zie Pedronssin

Beek, Anna

Uitgever. Werkzaam in Den Haag. Getrouwd met de boek- en prentverkoper Barend Beek (tot 1693). Zij was actief als uitgever van kaarten vooral met betrekking tot de Oostenrijkse Successieoorlog (1701-1713). Haar zaak werd in 1717 overgenomen door haar buurman Pierre Husson.

Beekman, Anton Albert

Amsterdam, 1854 - 's-Gravenhage, 1947

Tekenaar-redacteur. Genie-officier, leraar wiskunde te Zutphen, historisch-geograaf. Samensteller van schoolkaarten en schoolatlassen vanaf 1888, in samenwerking met R. Schuiling vanaf 1927. Vooral bekend door zijn *Geschiedkundige atlas van Nederland*, 1912-1938

Beeldesnijder, zie Hoirne

Beeldsnijder, Joost Jansz. (ook: Joost Jansz., en J.J. Bilhamer)

Amsterdam, vóór 1541 - ..., 8-9-1590

Tekenaar. Landmeter van Amstelland, (geadmitteerd in Holland, admissiedatum onbekend), graveur, beeldhouwer, bouwmeester, vestingbouwkundige, horlogemaker. In dienst van de Spanjaarden tijdens het beleg van Leiden (1573-1574) en bracht de door de Spanjaarden in Holland gebouwde schansen in kaart. Kaarten: Amstelland en wijde omgeving, 1570; Beleg van Leiden, 1573-1574; Noord-Holland, 1575.

Been (van Wena, alias De Bije), Matthijs Jansz. (de) (ook: Matthijs Janssoon van Delff ... - ..., 1620

Tekenaar. 'Gezwoeren landmeter van Delfland (aangesteld op 27-10-1584), Rijnland, Schieland en de Lande van Putten. Zijn zoon **Jacob Matijesz. de Been**, van wie tot dusver geen kaarten bekend zijn, volgt hem op als landmeter van Delfland (aanstelling 27-3-1620). Kaarten: Deel Oude Maas, 1593; Dordtse Kil, 1597; Delfland, geschilderd 1606.

Beest, Johan van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 11-3-1627, toen wonende in Delft. Kaartboek van landerijen (in Delfland?) toebehorende aan Ewout van der Dussen, 1632-1645.

Behnhever, Augustus

Tekenaar. Kaarten: Vesting Zutphen, 1702.

Behrns, Bernhard

Uitgever. Werkzaam in Franeker. Zakatlas van Friesland (1861).

Beke, Daniel van

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend). Kaarten: landerijen toebehorende aan Nicolaas van der Dussen (gelegen op Overflakkee?), 1657-1668); in te polderen gorzen bij Dirksland op Overflakkee (samen met G. van Rest), 1668.

Beket, Gijsbert (of Gerrit?)

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: Land van Heusden en Altena e.o., samen met B.J. de Roij en P.A. Ketelaar, 1754 Dodewaard e.o., 1754; Drunen e.o., 1765).

Bellomonte, Simon de, zie Beaumont

Belkmeer, Jan

Tekenaar. Kaart van de situatie in de Zuiderzee bij Enkhuizen, uitgegeven door Van Keulen, begin 18de eeuw.

Bellingam (Bellingen, Bellingham, Bellingan), Floris

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-6-1660, maar later werkzaam in Gelderland (1696-1719), zoals uit bewaardgebleven kaarten blijkt (aannemende dat het om dezelfde persoon gaat). Uit de 18de eeuw zijn nog drie andere landmeters met de naam Bellingan bekend, die werkzaam waren in Gelderland, maar of zij kaarten maakten is (nog) onbekend. Kaarten: Opwassen in de Maas bij Ammersoden, 1696; Eiland van Nederhemert bij de Oude Maas, 1719.

Bennens, Bontko

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend), werkzaam in de provincie Groningen (1680-1690). Vermoedelijk afkomstig uit Midwolda. Kaarten: dijkdoorbraak bij Finsterwolder Hamrik, 1680; ingedijkte kwelders bij Bierum (aan de Eems), 1685; zeedijk tussen Oostwolderhamrik en Nieuweschans, 1687; landerijen bij Midwolda en Nieuwolda, 1690; landerijen bij Beerta, 1690

Bennet & J. van Wijk, R.G.

Redacteuren. Auteurs van een atlas met Nederlandse ontdekkingen (uitgegeven te Dordrecht bij J. de Vos & Comp., 1829).

Berchem, Hendrick van

Tekenaar. Militair-ingenieur, tot 1636 in het Nederlandse leger, daarna in dienst van de WIC in Brazilië (1636-1638)

Berck, Cornelis (van)

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Noemt zichzelf op een kaart uit 1563 geadmitteerd landmeter bij het Hof van Utrecht. Maar van hem zijn tot dusver slechts kaarten bekend van gebieden buiten de provincie Utrecht. Kaarten: Land van Altena (samen met Cornelis Pietersz.), 1563; opwas in de Waal bij Tiel, 1569; opwas in de Waal bij Ochten (samen met Evert van Schaik Jansz.), 1571.

Berck, Gideon von

Tekenaar. Kaarten: Vesting Bergen op Zoom, 1706.

Berck, Jan van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: gebied tussen Amerongen en Elst, 1582; landerijen bij Hagestein van twee Utrechtse kapittels, 1583; diverse kapittellanderijen in de provincie Utrecht, z.j.

Bercken, Johan Ludwich

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-7-1778; opgeklommen tot de rang van luitenant (1784-1795?). Kaarten: inundatiegebied Zutphen e.o., 1779.

Berckenrode, Balthasar Florisz. van

Delft, 1591/1592 - 's-Gravenhage, 1645

Tekenaar, landmeter, graveur en uitgever. Leerling en medewerker van zijn vader Balthasar Florisz.. Werkzaam vanaf 1609. Noemde zich 'gezworen landmeter', maar een admissiedatum van hem is niet bekend. Zijn broers Frans en Cornelis assisteerden hem tot respectievelijk 1621 en 1630. In 1631 kwam de graveur P.H.Schut bij hem inwonen en in de leer. Hij gaf zelf kaarten uit, maar de door hem getekende (en ten dele ook gegraveerde) kaarten verschenen onder andere ook bij Blaeu, Hondius en Visscher. Voor de uitgifte van de grote kaart van Amsterdam (1625) werkte hij samen met Ph. Molevliet. Belangrijke opdrachtgevers waren onder andere Reinier en Adriaan Pauw, Joan Huydecoper, prins Frederik Hendrik. Van 1618 tot ca 1636 woonde hij in Amsterdam (eerst in de Reestraat en later vanaf 1631 aan de Egelantiersgracht), daarna in Den Haag (eerst aan de Veerkade en later, in 1638, 'in den Landtmeter' aan de Heregracht en vanaf 1641 aan het Spui. Het 'comptoirken' van zijn vader in Den Haag had hij na 1616 aangehouden, in ieder geval tot in 1623. In 1636 werd hij benoemd tot landmeter van de Staten-Generaal. In de laatste fase van zijn leven maakte hij met name kaarten die verband hielden met de toenmalige krijgsverrichtingen. Een deel van de koperplaten uit zijn boedel werd gekocht door C.J. Visscher. Kaarten o.a.: Delfland (samen met zijn vader), 1611; Schieland (samen met zijn vader), 1611; Rijnland (samen met zijn vader), 1615; Holland (wandkaart), 1620; Amsterdam (wandkaart), 1625; Rotterdam, 1626; Goudenstein te Maarssen, 1629; Beleg van 's-Hertogenbosch (wandkaart), 1629; Schorren bij Axel en Terneuzen, in of voor 1636; Land van Altena, 1637; Houtrak bij Zwanenburg, 1635; Beemster, 1640; duingebied bij Heemstede, 1643; de heerlijkheid Heemstede, 1643.

Berckenrode, Frans Florisz. van

Delft(?), vóór 1603 - Batavia(?), in of na 1634

Tekenaar, graveur. Landmeter, admissiedatum onbekend. Zoon van Floris Balthasars.. Assisteerde zijn (half?)broer Balthasar Florisz. van Berckenrode bij de vervaardiging van de

grote kaart van Holland (1620-1621). In 1624 als landmeter in dienst gekomen bij de Verenigde Oost-Indische Compagnie. Vertrek naar de Oost begin 1625. Werkte daarna als stadslandmeter van Batavia (Djakarta), tot 1634. Kaart van Batavia, 1627.

Berckenrode, Cornelis Florisz. van

Delft(?), 1607/1608 - Amsterdam(?), 1635

Graveur. Landmeter(?). Zoon van Floris Balthasar, halfbroer van Balthasar (met wie hij rond 1629 samenwerkte onder meer voor de vervaardiging van de grote belegeringskaart van 's-Hertogenbosch) en (half?)broer Frans Florisz. van Berckenrode.

Berentsz. (Berentsen), Thomas

Emmerik, ca 1576 - Kampen(?), 10-5-1625

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend), architect en schilder. Op 14-9-1611 (wonende in Kampen) aangesteld door Ridderschap en Steden van Overijssel als provinciaal-landmeter met een jaarlijks tractement (beëdigd op 5-2-1612). Opgevolgd in die functie door zijn zwager Gijsbert Sassen. Kaarten: Kampen, 1596; IJssel e.o. bij Deventer, 1612; percelen land bij Eesveen (Drenthe), 1614.

Berg(h), Ernst Willem

Maastricht, 8-3-1721 - Breda, 5-10-1777

Tekenaar. Vader van Frans Jacob Alexander Berg. Militair-ingenieur sinds 19-11-1742; opgeklommen tot de rang van majoor (1770). Kaarten: Grave, 1744; Hulst, 1744; Nijmegen, ca 1750; Zeeuws-Vlaanderen, 1762.

Berg, J. van den

Tekenaar(?) en redacteur. Werkte samen met K. Hofkamp, A. Nuiver, J. Suringar en P. Winterwerp bij de vervaardiging van schoolatlassen, uitgegeven door Wolters in Groningen in de periode 1881-1890.

Berg, Frans Jacob Alexander

's-Hertogenbosch, 25-7-1755 - bij Lincelles, 8-1793

Tekenaar. Zoon van Ernst Willem Berg. Militair-ingenieur sinds 12-6-1770; opgeklommen tot de rang van kapitein (1793). Kaarten: Breda, 1774.

Berge, Pieter van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Blauwe Burgwal (1658); Herengracht (1662); Westermarkt (1674); Roosestraat (1678); Amstelkerk (1693); Singel (1694).

Berg, Sijmen van den

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1689-1691).

Berge, Pieter van den

Amsterdam, ca 1665 - Amsterdam, 1737

Tekenaar, graveur, uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Reguliersgracht, derde huis (1694-1695); Kalverstraat, hoek naast de Kapel (1695-1702); Heilige Weg (1705-1737). Van 1723-1737 stadsdrukker van Amsterdam. Kaart van de Watergraafsmeer, 1719.

[Niet te verwarren met de landmeter met dezelfde naam, die geadmiteerd werd door het Hof van Holland op 19-5-1642, van wie niet bekend is of hij kaarten maakte]

Bergen, Jan van

Tekenaar en/of graveur. Kaart van de Baronie van Breda met de het beleg van de stad in 1624 (samen met Nic. van Geelkercken), 1625.

Berger, Leendert I den

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Hoe de familierelatie is met onderstaande is onbekend. Kaarten: Waterland (samen met Matthijs den Berger), 1760; zeedijk bij Huisduinen en Den Helder, samen met P. Harge, 1774; het Nieuwe Diep aan Den Helder, 1785.

Berger, Leendert II den

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 9-6-1807 (toen wonende op Texel). Kaarten: Terschelling, 1807; Vlieland (met C.Boling), 1809; Rottum, 1809; Schiermonnikoog (met P.A.Overduyn), 1809.

Berger, Matthijs den

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. De familierelatie met bovenstaanden is onbekend. Kaarten: Het Horntje (Texel), 1751; Waterland (samen met Leendert den Berger I), 1760.

Bergh (Berch), Jan Rutgersz. van den

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht (datum onbekend). Kaarten: Percelen tussen Lage Vuursche en De Bilt, 1594; Boerderij met landerijen te Cothen, 1596; Allemansweerd (Ameronger Bovenpolder), 1597; landerijen tussen Amerongen en Woudenberg, 1608; Hennipwerven te Reijerscop, 1609

Berken, Hendrik van

Tekenaar. Hovenier. Kaarten: het Loo bij Apeldoorn, 1763.

Bernards, Christoffel

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van Walcheren, 1641-1644.

Bernard, J.F.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Pijpemarkt (1739).

Bert(ius), Petrus

Beveren (Vlaanderen) 14-11-1565 - Parijs, 13-10-1629

Redacteur. Geograaf, wiskundige en theoloog (?). Zoon van Jan Jansz. Bert en Elisabeth, de weduwe van Hendrik van den Keere. Pieter van den Keere was zijn halfbroer. Vestigde zich als refugé in Amsterdam en werd vervolgens hoogleraar wiskunde en bibliothecaris aan de universiteit in Leiden. In 1618 benoemd tot cosmograaf en historiograaf van Lodewijk XIII van Frankrijk. Bekend van hem is onder andere zijn *Tabularum geographica*, uitgegeven bij C.Claesz. en *Theatrum Geographiae Veteris* uitgegeven bij Jodocus II Hondius en Elsevier, 1619.

Besier J.A.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Eerste luitenant, later luitenant-kolonel van de Generale Staf, chef van het Topgrafisch Bureau te 's-Gravenhage. Betrokken bij de tot standkoming van de TMK, o.a. in 1844-1845 (blad Lochum) en de Waterstaatskaart van Nederland vanaf 1865).

Beuker (Bucker), Ernst (Erenst)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe in 1745 (toen wonende in Hoogeveen) en op 14-7-1762 in vast dienst aange steld als Landschapsingenieur en landmeter. Kaarten: veengebied bij Hoogeveen, 1748; gebied Meppel-Coevorden, 1748.

Beyer, L.

Graveur. Werkzaam voor W. van Boekeren te Groningen (1833).

Beijerinck (Beyerinck), Fredrik (Frederik) I

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 29-4-1739. Kaarten: Gebied rond splitsing Gelderse IJssel en Nederrijn, 1761; Heerlijkheid Het Loo, 1763 (bijgewerkte kopie van de kaart van W. Leenen uit 1748); De Waal boven Nijmegen, 1766; De Rijn boven Arnhem (samen met Klinkenberg), 1771 en (met Klinkenberg en Van Stralen), 1779; IJsselmond door de Pley (samen met Bolstra, Martinus Beijerinck en H. van Straalen), 1775; De Waal boven Nijmegen (met Van Stralen), 1784.

Beijerinck, Fredrik II

..., 1766- ...,1838

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 16-2-1787. Zoon van Martinus. Waterstaatsingenieur werkzaam o.a.in de Zuiderzeehavens, Nijkerk, Harderwijk en Elburg. Kaarten: De Waal boven Nijmegen, 1790 en (met Van Straalen en Engelman), 1796; De Rijn van Bovenspijk tot aan Malburgen (gegraveerd door D. Veelwaard), 1807.

Beijerinck (Beyerinck, Beijering), Martinus

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 8-3-1747. Kaarten: Benedenste deel van de Boven Rijn van Emmerik langs het Spijk (samen met Frederik I Beijerinck), 1772; IJsselmond door de Pley (samen met Frederik I Beijerinck, Bolstra en Van Straalen), 1775; meerdere keren De Waal bij Millingen, 1776, 1778, 1780.

Beijerinck, M.G.

Tekenaar. Waterstaatsingenieur. Kaart van de rivier de Maas bij Rotterdam, met stadsuitbreidingsplan (samen met J.W. Conrad), 1834.

Bevers, A.

Tekenaar. Landmeter bij het kadaster. Kaart van Scheveningen e.o., eind 19de eeuw (gedrukt bij S. Lankhout).

Bianchi Primabesy en Comp

Graveur en/of uitgevers. Werkzaam in Amsterdam: Hoogstraat, bij de Fluwele Burgwal (1776-1777).

Biben, J.C.

Tekenaar. Militair-ingenieur (in 1815 eerste luitenant). Kaarten: Gebied ten oosten van Utrecht tussen Vecht en Vaartse Rijn (samen met De Man en Witsenburg), 1815; gebied tussen Grave en Roermond links van de Maas (met assistentie van vijf andere militaire ingenieurs), 1819-1820.

Bianchi en Comp.

Graveur en/of uitgevers. Werkzaam in Amsterdam: Klaverstraat, derde huis van de Spaarpotsteeg ZZ (1777).

Bichon, Claas

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1691-1697). Zijn privéarchief (inclusief kaarten) wordt bewaard in het Maritiem Museum Prins Hendrik in Rotterdam.

Biens, Cornelis

Tekenaar. Stadsbestuurder in Enkhuizen. Kaart van Enkhuizen (1648?) in de stedeatlas van Blaeu 1649.

Black, Jan Garbrantsz.

Tekenaar. Werkzaam als stuurman-kartograaf voor de VOC in Oost-Azië, vanaf 1629.

Bierum, Hendrik

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: Ommelander venen, 1670; belegering van Groningen in 1672 (samen met J. Feltman), in druk uitgegeven, ca 1673.

Bilhamer, zie Beeldsnijder

Blaeu, Cornelis

Amsterdam ca 1610 - Amsterdam 1642 (20-3 begraven in de Westerkerk)

Drukker, uitgever. Zoon van Willem Jansz. Blaeu. In 1630 verbleef hij in Engeland en Italië, daarna werkzaam in het bedrijf van zijn vader. Van 1638-1642 werkte hij samen met zijn broer Joan I en woonde hij op de Bloemgracht naast de drukkerij.

Blaeu, Joan I

Alkmaar, 1598/1599 - Amsterdam, 28-12-1673

Drukker, uitgever. Zoon van Willem Jansz. Blaeu. Ingeschreven als student rechten aan de Leidse universiteit, 1616-1619. 'Grand tour' door Europa ca 1620. Vanaf 1631 werkzaam in het bedrijf van zijn vader; werkte samen met zijn broer Cornelis. Kartograaf van de VOC vanaf 22 november 1638 tot zijn dood. Maakte van 1651-1672 deel uit van het Amsterdamse stadsbestuur. Hij woonde bij de winkel Op 't Water 'In de Vergulde Sonnewijzer' (nu: Damrak 46). De drukkerij was op de Bloemgracht (vanaf 1638) en achter de Nieuwe Kerk, nabij de Gravenstraat (januari 1671 tot de brand van 22/23 februari 1672). Hij werd opgevolgd in de zaak door zijn zoons Willem II, Pieter en Joan II.

Blaeu, Joan II

Amsterdam, 14-8-1650 - Amsterdam, 1712 (13-8 begraven in de Westerkerk)

Drukker, uitgever, advocaat. Zoon van Joan I Blaeu, Na de dood van zijn vader in 1673 kartograaf van de VOC tot 1704 (daarna bewindhebber van de VOC tot zijn dood). Isaac de Graaf volgde hem op als VOC-kartograaf. Van 1673- 1695 woonachtig bij en hoofd van de drukkerij van de firma Blaeu op de Bloemgracht (verkoop van de drukkerij vond plaats in juli 1695). Lid van het boekverkopersgilde van 1677-1708. De uitgeverij Blaeu werd door hem samen met zijn broers Willem (tot 1685) en Pieter (tot 3 juli 1706) gedreven. Van 1696-1712 woonachtig op Herengracht 541; daarnaast in het bezit van een buitenplaats. In 1708 definitief gestopt met de uitgeversactiviteiten. Hij maakte deel uit van het stadsbestuur van Amsterdam van 1690-1712.

Blaeu, Pieter

Amsterdam, 1637 - Amsterdam, 2-12-1706

Uitgever, boekverkoper, advocaat. Zoon van Joan I Blaeu. Woonachtig bij en eigenaar van de winkel van de firma Blaeu 'de Vergulde Sonnewijzer' Op 't Water van 1662-1678 (verkoop van de winkel en het woonhuis op 25 juni 1678). Hij maakte reizen door Europa (Italië met name) in

1662. Na de dood van zijn vader door hem de uitgeverswerkzaamheden voortgezet samen met zijn broers Willem II (tot 1685) en Joan II tot 3 juli 1706. Van 1689-1706 woonachtig in een huis op de Herengracht nabij de Amstel; hij bezat tevens een buitenplaats. In 1694 werd hij dijkgraaf van de Nieuwer Amstelpolder.

Blaeu, Willem I

Amsterdam, 1614 - ..., 1647

Tekenaar. Jongste zoon van Willem Jansz., broer van Joan. Hij kreeg in november 1641 toestemming van de VOC kaarten van de kust van China en Taiwan te maken.

Blaeu, Willem Jansz. (Willem Jansz. of Guilielmus Janssonius tot 1621, daarna met de toevoeging Blaeu of **Caesius**)

Uitgeest of Alkmaar, 1571 - Amsterdam, 1638 (21-10 begraven in de Nieuwe Kerk)

Astronoom, kartograaf, globe- en instrumentmaker, auteur van zeemansgidsen, drukker, uitgever, boekverkoper. Hij was de stichter van de beroemde firma Blaeu in Amsterdam.

Aanvankelijk werkzaam in de haringhandel in het Amsterdamse bedrijf van zijn oom C.P.Hoofthout rond 1594. In 1595-1596 opleiding bij de Deense sterrekundige Tycho Brahe op het eiland Ven. Hij vervaardigde zijn eerste hemelglobe te Alkmaar, in samenwerking met Adriaan Anthonisz. in 1598. Kartograaf van de VOC vanaf 3-1-1633 tot zijn dood in 1638 (aangesteld als examiner van de VOC-stuurlieden van de kamer Amsterdam op 17 okt. 1633). Opening van zijn nieuwe drukkerij op de Bloemgracht op 13-9-1637. Hij woonde in Amsterdam: Korte Nieuwendijk (1598/1599); op de Lastage aan de Waalkant, nu Gelderse Kade (11-1599-1605); Op 't Water (hoek Mandemakersteeg) 'In de Vergulde Sonnewijzer', nu Damrak 46 (1605-1637); Bloemgracht (bij de drukkerij) 1637-1638).

Blaeu, Willem II

Amsterdam, 1635 - Amsterdam, 1701

Uitgever, advocaat. Oudste zoon van Joan I Blaeu. Hij maakte deel uit van het stadsbestuur van Amsterdam van 1667-1672. Werkte als uitgever samen met zijn broers Pieter en Joan II tot 25-10-1685. Hij woonde onder meer op de Brouwersgracht en bezat in Hillegom een buitenplaats.

Blancken, Abraham van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Molsteeg (1674).

Blanken, Johan Wilhelm

Embden, 1806 - Bloemendaal, 1880

Redacteur (tekenaar?). Militaire opleiding in Delft, minister van oorlog (1862), minister van marine ad interim (1886). Auteur van een kaart van Groningen die in 1857 verscheen.

Blanken Jansz., Arij (Arie)

..., 1767 - ..., 1824

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-10-1788 (toen wonende in Muiden). Broer van Jan Blanken Jansz. Kaarten: militair-strategische gebieden nabij Amsterdam, 1793-1801; Beide Katwijken en het Katwijkse Kanaal (met F.W. Conrad en S. Kros), 1803; Verveining in de Krimpenerwaard (gegraveerd door D.Veelwaard), 1805/1806; Uitwateringskanaal bij Katwijk (uitgave F. Bohn), 1823.

Blanken Jansz., Jan

..., 1755 - Vianen, 1838

Tekenaar. Ingenieur-waterbouwkundige. Broer van Arie Blanken Jansz. Als militair in 1775 benoemd tot opzichter van de fortificatiën op de Zuidhollandse eilanden in dienst van Holland. Het landmeten en kaarttekenen leerde hij van C.J. de Graaff. Werkte o.a. samen met Christiaan Brunings en C.R.T. Kraijenhoff. Leermeester van F.W. Conrad en L.J.A. van der Kun. Vanaf 1798 belast met het waterstaatsbeheer (en kartografie) in Nederland. Inspecteur-Generaal van de Waterstaat (1808-1816). In 1826 met pensioen. Kaarten: Maasmondgebied (1780-1782); Haringvliet (1782-1792); Eiland van Dordrecht (1785); Brouwershavense Gat (1794); Goerese Gat (1803); Texelse zeegat (1801-1807); Ooster- en Westerschelde (1804). Kaarten van hem die in druk verschenen: Rivieroverstromingen in 1809 en 1820 tussen Pannerdens Kanaal en de Noord tussen Dordrecht en Krimpen (Bayly en Huart, 1835; Merwede en Biesbosch (Lange/Pieper en Ipenbuur), 1818/1819; Linge en Zederik Kanaal (Veelwaard), 1819; Noord-Hollands Kanaal (Van Baarsel/Hulst van Keulen), 1825; *Waterstaatkundige kaart der hoofdrievieren ...* (door hem samengesteld in de periode 1829-1838), met een overzicht van de dijkbreuken langs de rivieren in 1700-1820.

Blauwkamer (Blaukamer), Adriaan

Aardenburg, 1713 - Zuidzande(?), in of na 1776

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het college 's Lands Vrije van Sluis op 30-8-1730 (toen wonende te Zuidzande). Kaart van Den Boom en Goodsvliet in het ambacht Aardenburg, 1747.

Bleuse (Bluze, Bluzé), Abram

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 25-7-1676. Secretaris en kastelein van de Hondsbosse. Kaarten: Wieringen, Marsdiep, Texel, Vlieland en deel van Terschelling (samen met Adriaan Twuyver en Isaac Haringhuijsen), 1688.

Bleyswyck, Dirck Evertsz.

Redacteur. Burgemeester van Delft. Opdrachtgever van de wandkaart van Delft (door J. Spoors, gegraveerd door J. de Ram), 1675-1678.

Blink, H.

1851 - 1931

Tekenaar(?) en redacteur. Onderwijzer, geograaf-autodidact en auteur van verschillende geografie-boeken. Na de fysische geografische belangstelling volgde later de economische geografie. Lector aan de Leidse universiteit en de Handelshogeschool in Rotterdam. Samensteller van thematische kaarten en atlassen, uitgegeven door Noordhoff in Groningen in de periode 1891-1923.

Bloemswaerdt (Bloemswaard), C.C. (Kornelis Kooten) van

... - Loenen(?), 1749

Tekenaar (redacteur). Schepen van Loenen, oudheidkenner. (Mede?)auteur van de decoratieve en zeer gedetailleerde prekadastrale kaart van Loenen aan de Vecht, uitgegeven door J. Covens & C. Mortier tussen 1726-1737.

Blom, zie Blum

Blom, Coert

Tekenaar. Landmeter, afkomstig uit Hamel. In dienst van de VOC in Ceylon (1693-1702).

Blommers, P.

Steendrukker. Werkzaam in Den Haag (1855).

Bloos, Cornelis Roelofsz.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In dienst van de VOC in Batavia (1700-1726).

Blommendal, A.R.

Maritiem-kartograaf. Marine-officier (eerste chef der Hydrografie tot 1875). Kaarten: kust-, oever- en havenverlichting in Nederland, samen met A. van Rhijn (gegraveerd door Van Baarsel en Tuyn), 1841; Zuiderzee (met ....), 1849; Fries-Groningse Wadden, 1859; Mond van de Eems, 1859 en 1866; Brouwershavense Zeegat ... en Oosterschelde, 1860 en 1865; Westerschelde, 1862 en 1865; Westerschelde bij Bath, samen met A.A. Buyskes, 1868.

Bloteling(h), Gijsbert

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 7-7-1676 (toen wonende in Den Haag). Waterbouwkundige. Kaarten: landerijen in bezit van Ewout van der Dussen, 1698-1700; gorzen bij Hoek van Holland, 1700; Rivier de Eendracht tussen Tholen en St. Philipsland, kopie z.j.

Blotelingh, Johannes

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-2-1714, toen wonende in Den Haag. Kaart van het kustgebied bij Hoek van Holland, 1736-1737.

Blum (Blom), Adam

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het Hof van Gelder (admissiedatum onbekend). Kaarten: Tiendlanderijen in Roosteren, 1733; koninklijke domeingoederen in het Land van Montfort, 1743; Maasbree, 1749.

Blumaert, Cornelis

Tekenaar. Kaarten: vesting Zwolle, 1593.

Blussé, Abraham

1726 - 1808

Uitgever. Werkzaam te Dordrecht. Kaart van de Alblasserwaard (van Abel de Vries), 1767.

Blussé & Van Braam

Uitgevers. Werkzaam in Dordrecht. Atlas van vastingen, kastelen en steden van Europa (1793) en Atlas der Nederlanden (z.j.).

Bluzé, zie Bleuse**Bock, Arnoldus Joannes de**

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 20-5-1760, opgeklommen tot de rang van majoor, 1793-1795. Kaarten: 's-Hertogenbosch, 1757; Breda, 1758; Maastricht, 1760; Bergen op Zoom, 1780; Zeeuws-Vlaanderen, z.j.; Eiland van Dordrecht, Merwede, Hollands Diep, 1793; De Betuwe ten zuiden van de Linge, 1805.

Boecken, Hendrick van

Tekenaar. Militair-ingenieur in dienst van de VOC in Coromandel (1691). Hij ging naar Azië in 1671.

Boeff, Frederik

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC op Ceylon (1694-1697).

Boerman, W. E.

Redacteur. Hoogleraar aan de Economische Hogeschool in Rotterdam. Bewerker van Leopolds wereldatlas (Den Haag, 1889).

Boden, J.

Uitgever te Zwijndrecht. Kaart: (Kadastrale kaart van) de Hoeksewaard (door Margadant), 1849.

Boelens, Boelardus

..., 1667 - ..., 1730)

Zoon van ondergenoemde. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 19-9-1686. Luitenant der cavalerie. Van hem zijn tot dusver geen kaarten bekend.

Boelens, Broer

..., 1630 - ..., 1676

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 12-6-1649 (toen wonende in Beetsterzwaag). Kaart van Smallingerland, gepubliceerd in *Beschrivinge van de Heerlyckheit van Frieslandt* van Christiaan Schotanus, 1664.

Boer, Jelle Taekes de

Tekenaar(?). Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 6-6-1736, toen wonende te Makkum. "s Lands ingenieur in Friesland. Neef van Melchior Bolstra, die hij assisteerde bij de kartering van de Haarlemmermeer en de Merwede.

Bogaerts, A.J.

Lithograaf. Werkzaam te Breda. Medewerker van de Algemene atlas van Nederlands-Indië (Batavia, 1853-1862). Kaart: (kadastrale kaart van) Breda e.o. (door De Haan), 1853.

Böhm, F.G.L.

Tekenaar. Landmeter, werkzaam in Suriname rond 1789

Bohn, Francois

overleden voor 1830

Uitgever. Boekverkoper te Haarlem. Kaarten: 'Reiskaart door' de Oostelijke departementen in het Koninkrijk Holland (door W.C. van Baarsel), 1809; Schoolatlas volgens Lapie en Arrowsmith, 1820; Uitwateringskanaal bij Katwijk (door A.Blanken Jz.), 1823.

Böhm, F.

Tekenaar. Medewerker van de Algemene Atlas van Nederlands-Indië (Batavia, 1853-1862).

Bokma, R.W.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van ingedijkte landen bij het Dokkumerdiep (samen met C. Tadema), 1729.

Boles, Ary

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van Goeree en Voorne (samen met Cornelis van Tol, Willem Stellenaar en Cornelis de Man), 1741.

Boling, Cornelis

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend), afkomstig uit Purmerend. Functionaris bij de Waterstaat. Kaarten: Texel, 1807; Vlieland (met L. den Berger); Terschelling, 1811, 1812 en 1814; Havenuitbreiding van Makkum, 1812; Ameland, 1813; Oranjewoud (bij Heerenveen), 1813.

Bollaan, Willem Christiaan Jacob

Well en Ammerzoden, 1819 - ...

Uitgever-boekhandelaar. Werkzaam te Utrecht (achter St. Pieter 6) van 1845-1859. Schoonzoon van Nicolaas van der Monde Kaarten: stad Utrecht (tweede druk van Van der Monde's kaart), ca 1850; Statistieke kaart van de provincie Utrecht (door L. van Kastele), 1844.

Bollaart (Bollaert), Abraham

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Gecommitteerde Raden van Zeeland op 20-3-1643 (toen wonende in Bergen op Zoom) en door de Magistraat van het Vrije van Sluis op 23-9-1649. Kaarten van polders ten noorden van Aardenburg (samen met J. Elleuil, 1649).

Bollaart (Bollaert), David

... - kort voor 12-1681

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 1-4-1650 (toen wonende in Bergen op Zoom). Militair-ingenieur sinds 9-6-1653. Kaarten: Grens Staats-Vlaanderen - Oostenrijks Vlaanderen, 1664, 1667, 1679.

Bolle, D.

Redacteur(?), uitgever. Werkzaam in Rotterdam. Toeristenatlas van Nederland, 1898

Bolstra, Melchior

Makkum, 4-1703 - Leiden, 1776

Tekenaar (rivierkartograaf). Landmeter, geadmitteerd in Holland op 1-6-1731 (toen wonende in Haarlem). Aangesteld als landmeter van Rijnland op 19-4-1732 als opvolger van Cornelis Velsen. Hij werkte samen met zijn neef Jelle T. de Boer en met Dirck Klinkenberg. Veel van zijn kaarten werden gegraveerd door, o.a. door David Koster, Maria de Haan en Tirion. Kaarten: Haarlemmermeer, 1740; De Maas en de Merwede van Noordzee tot Gorkum, 1738, 1741, 1746, 1755 en 1772; Rijnland 1746 (bijwerking kaart van Dou en Van Broeckhuysen, derde uitga ve)); De Lek, 1751 en 1764; De Linge van Asperen tot Gorinchem, 1753-1754; De Waal boven Nijmegen, 1755; Het Pannerdens Kanaal en nabij gelegen riviersegmenten, 1745, 1763; De Maas van de Mond van de IJssel tot Rotterdam, 1771.

Bom, G.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Molsteeg (1770-1791).

Bommer, Cornelis Claesz.

... - ..., Alkmaar, 1667 (begraven op 28-10)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door in Holland op 10-10-1634, maar ook werkzaam in Drenthe (1640-1643) Kaarten: Belkmeerdijk en deel van Schermer, vóór 1631(?)

Bommel sr, Cornelis van

... - kort voor 1738

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant op 21-2-1701, toen wonende in Bergen op Zoom. Militair-ingenieur sinds 8-3-1704; opgeklommen tot de rang van kolonel

(1735). Kaarten: Grens Staats-Vlaanderen, 1715; Bergen op Zoom, 1724-1730; Nijmegen, 1731; Steenbergen, 1735.

Bommel jr, Cornelis van

... - kort voor 4-1770

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-3-1733; opgeklommen tot de rang van kapitein (1748). Als landmeter geadmiteerd door de Raad van Brabant op 3-11-1740, toen wonende in Bergen op Zoom. Kaart: Vesting Sas van Gent, 1737.

Bonefaes (Bonifacius, Bonifacius), Claes (Nicolaas) Huybertsz. (Hubertz.)

Tekenaar. Landmeter, (admissie datum onbekend). Kaarten: Grens Utrecht en Het Gooi, ca 1619; vesting Naarden, 1625; drooggelegde en verkavelde Naardermeer, 1629.

Bonneau de la Potterie, C.

Lithograaf. Kaarten: De Rijn, Maas, Waal, Merwede, Lek en Linge met de doorbraken sedert de 15de eeuw (door D.j. Glimmerveen), 19de eeuw.

Bonnet, Jean (Jan) Antoine (Antoni)

..., 1719 - Deventer, 15-3-1776

Tekenaar. Ingeschreven als student aan de Leidse universiteit op 20-3-1733, afkomstig uit 's-Gravenhage. Militair-ingenieur sinds 11-11-1733; opgeklommen tot de rang van kapitein (1748-1776). Kaarten: Coevorden, z.j.; Sluis, 1735-1736; IJzendijke, 1736, 1737.

Bonnet, L.H.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van de Berkel (samen met Ravenschot en Van den Heuvel), 1763-1764.

Bonniver, J.F.

Tekenaar. Kaarten: Hertogdom Limburg (samen met Bonniver & Zn, gegraveerd door Muller in Nijmegen), 1849.

Bont, A. L.

Tekenaar(?), redacteur. Leraar te Enschede. Samensteller van historische schoolatlassen, uitgegeven door Noordhoff in Groningen, 1893-1933.

Boogaert, Cornelis

Tekenaar. In dienst van de Sociëteit van Suriname (1683). Kaart van de plantages in Suriname (1684), gedrukt en uitgegeven door F. de Wit, 1688.

Boom, Dirk

Drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Singel, bij Jan Rodenpoortstoren (1670-1680).

Boom, Wed. Dirk

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Singel (1684-1707).

Boom, Hendrik

Drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Singel (1670-1684); Keizersgracht, over de Westerkerk (1697-1709).

Boom, Jan

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Singel, bij Jan Rodenpoortstoren; Gelderse kade (1742-1744).

Boom, Sybert Jansz.

Tekenaar. Afkomstig uit Enkhuizen. In dienst van de VOC als baaskaartenmaker te Batavia, 1668-1669.

Boomgaert, Pieter Willemsz.

Tekenaar. Vervaardiger van zeekaarten te Amsterdam. Werkte tijdelijk samen met Robbert Robbertsz. le Canu vanaf 1586.

Boonacker, Sijmon Willemsz.

Edam, kort na 1596 - Edam, ca 1641

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 22-9-1615, werkzaam in Edam en wijde omgeving. Hij woonde op de hoek van de Kleine Kerkstraat en Prinsenstraat te Edam; op de 17de-eeuwse gevelsteen in het huidige huis zijn drie landmeters afgebeeld met een globe, passer en hoekmeetinstrument. Kaarten: Monnickendam, 1626; bedijkingsplan Gouwzee, z.j.; Purmer (metingen voor de kaart van L.Jz. Sinck), 1620; droogmakerijen tussen Amsterdam en Broek in Waterland, 1627; Edam, Zuidpolder e.o., 1630; uitbreidingsplannen van Edam, 1630-1631; percelen in de Purmer, 1633.

Borgesius, Johannes

Westerwijtwerd, 1618 - Groningen, 1652

Redacteur-tekenaar. Studeerde wiskunde, sterrekunde en medicijnen te Groningen, Utrecht, Leiden en Parijs. Hoogleraar wiskunde in Groningen (1646). Auteur van enkele kaarten van de provincie Groningen.

Bormeester, Joachim

Graveur. Werkzaam in Amsterdam: Warmoesstraat (1677-1685 en 1695); Jonge Roelofsteeg (1685-1688); Kalverstraat, bij de Dam (1688). Bevriend met Clement de Joghe. Werkzaam o.a. voor Frederik de Wit.

Borre, P(ieter Cornelisz.) van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het bestuur van het eiland Walcheren op 7-3-1576 (toen wonende in Middelburg). In 1560 was hij poorter van Zierikzee. Kaart van de Oranjepolder tussen Arnemuiden en Veere, 1618.

Borstius, Gerard I

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk, hoek van de Dam (1674).

Borstius, Gerard II

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Singel, vijfde huis van Warmoesgracht naar Drie Koningenstraat (1742-1769).

Borstius, Jacobus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk, hoek Dam (1698-1717); Nieuwendijk, hoek Valkensteeg, derde huis van de Dam (1717); Singel WZ tussen Warmoesgracht en Drie Koningenstraat (1748).

Bos, J.

Graveur. Werkzaam in Utrecht voor P.W. van de Weijer. Kaart van de stad Utrecht, 1861.

Bos, Pieter Roelof

..., 19-2-1847 - ..., 22-6-1902

Redacteur, tekenaar? Geograaf en leraar te Warffum (1872-1875) en Groningen (1875-1902). Hij stond aan het begin van de ontwikkeling van de schoolatlas die nog steeds wordt uitgegeven onder de naam 'Bosatlas'. Onder zijn leiding kwamen in de periode 1877-1902 vijftien drukken tot stand, uitgegeven bij J.B.Wolters te Groningen. Zijn werk werd voortgezet door J.F.Niermeyer.

Bos(ch), Cornelis (van)

Tekenaar-graveur. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-4-1615. Kaart van Den Haag (samen met Van Heurn), 1616.

Bosch (Bos), Jacob

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 27-4-1660 (toen wonende in Amsterdam). Militair-ingenieur sinds 11-2-1671. Aangesteld tot stadsingenieur en landmeter van Amsterdam op 16-6-1672. Kaarten: Heerlijkheid Maarsseveen c.a., 1663; landerijen van het Amsterdamse Burgerweeshuis, 1666; Polder Over-Amstel, 1694.

[Niet te verwarren met de landmeter **Jacobus Bos** die in Friesland geadmitteerd werd op 1695, van wie tot dusver geen kaarten bekend zijn].

Bosch, P. van den

Tekenaar. Landmeter, ingenieur-verificateur bij het kadaster in Utrecht, ca 1821-1822

Bossius (Belga), Jacobus

's-Hertogenbos, ... - ...

Graveur, uitgever. Werkzaam in Italië (1549-1567)

Bosdijk (Boswijk?), Johan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 3-3-1684 (toen wonende in Goes). Kaart van een schorregebied op Zuid-Beveland, 1700.

Boswijk, D.

Redacteur. Onderwijzer in Arnhem. Hij stelde een schooltekenatlas samen met H. Scheepstra en W. Walstra, uitgegeven door W. J. Thieme & Co, Zutphen, 1893-1894.

Botain, ...

Tekenaar. Kaarten: Vesting Philippine, 1747.

Bouchenroeder, F. von

Tekenaar. Militair-ingenieur. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Republiek, betreffende het gebied tussen IJssel en Westwoldingerland, 1799-1801.

Bouge, Jean-Baptiste de

..., 1756 of 1757 - ...,

Tekenaar. Ingenieur-geograaf afkomstig uit Parijs, werkzaam in Nederland in de Franse tijd bij het Depot-Generaal van Oorlog, 1800-1810. Tussen 1811-1813 weer werkzaam in Parijs in overheidsdienst, maar daarna als graveur-uitgever te Brussel. Kaarten: *Petit Atlas administratif*

du Royaume des Pays-Bas, ca. 1816-1820; Wandkaart van het Koninkrijk der Nederlanden, 1823 (hierop een portret van hem).

Bouman, Gerrit

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: St. Luciesteeg, tegenover het meisjesweeshuis bij de Bloemmarkt (1731-1733).

Bouman, Jan Jacobsz.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water, bij de Kapelsteeg (1645-1646); Op 't Water (1654-1671).

Bourjé, J.P.

Tekenaar. Kaarten: 'Noorderboord' van Walcheren (gegraveerd door A.G. van Prooyen), 1818/1819.

Bouttats, Philibert I (sr)

Antwerpen, 1635 - ..., ca 1707

Graveur, tekenaar. Aanvankelijk werkzaam in Antwerpen, later in Amsterdam en Den Haag.

Bouttats, Philibert II (jr)

Antwerpen, 1663 - ..., ca 1717

Graveur, tekenaar. Aanvankelijk werkzaam in Antwerpen later in Amsterdam en Den Haag.

Boxhor(nius), Marcus Z.

Redacteur(?). Auteur van *Theatrum ... Hollandae* (1632), waarin profielen en stadsplattegronden van Noord- en Zuid-Holland voorkomen.

Braakensiek, A.

Lithograaf-uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Produceerde kaarten voor atlassen te gebruiken op school, kantoor en huiskamer in de periode 1853-1880.

Braakman, Adriaan

1664-1720

Uitgever. Boekhandelaar, werkzaam in Amsterdam: Beursstraat, bij de Dam (1692); Prinsengracht, bij de Leidsestraat (1720); Singel, in het Klooster (1722). Actief als uitgever van enkele atlassen (o.a. in samenwerking met P. Schenk, 1706-1708).

Braam, Joh. van

Drukker-uitgever. Werkzaam in Dordrecht (1702-1744). Kaart van de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, door A. de Vries, gegraveerd door Jac. Keyser, 1738.

Braams (Braems), A.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van het Markiezaat van Bergen op Zoom met de aangedijkte polders op de Schelde, 1575.

Brakel, Gellius à

Tekenaar. Kaarten: Bergen op Zoom, [18de eeuw].

Brandt, J.J.

Tekenaar. Kaarten: Zeeland (samen met A. Magielse), 1860.

Braun (de Bruyn), Georg

Keulen, ca 1541 - Keulen, 10-3-1619

Redacteur. Studeerde theologie in Keulen. Woonde in Antwerpen (1566-1568), waar hij contacten had met Abraham Ortelius. Kannunik in het Keulse klooster St Georg, waar ook Gerhard Stempel domicilie had. Auteur van de stedenatlas *Civitates Orbis Terrarum*, voor het eerst uitgegeven in 1572. Hiervoor graveerde Frans Hogenberg de stadskarten.

Brauns, J.C.

Tekenaar. Kaarten: Drenthe (gegraveerd door J.Jaeger), 1845 en (samen met A.Wernecke Cz., graveerd door Van Baarsel en Tuyn), 18..

Brave, W.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Zeedijk, bij de Kolksluis (1792-1798).

Breket, zie Reket

Brender à Brandis, G.

Redacteur. Bewerkte een zakatlas, uitgegeven door N.T. Gravius en S.J. Baalde (ca 1787).

Breen, L.C. (of L.V.)

Tekenaar. Landmeter(?). Kopie van het kaartboek van J. Heymenbergh en O.F. de Groot (1670) van landerijen van de oostkant van de Zaan, ca 1700

Breen, Daniël van

Middelburg, ca 1599 - Amsterdam, 1665 (begraven 1-5)

Graveur, tekenaar. Werkzaam in Amsterdam, o.a. voor Joh. Janssonius en Henricus Hondius (vanaf 1630). Kaarten: Egmonder- en Bergermeer, 1629; Inpolderingsplan Haarlemmermeer (door J.B. Veeris), 1641; Beemster (door B.F. van Berckenrode), 1644; Beverwijk (eigen opmetingen), 1648-1649.

Brill, E. J.

Uitgever. Werkzaam in Leiden. Atlas van Midden-Sumatra, door D. D. Veth, 1880.

Brink, H. ten

Uitgever. Werkzaam in Meppel (1848-1916), Arnhem (1917-1937) en weer in Meppel (vanaf 1937). In hun fonds: zak- en reisatlassen en een groot aantal schoolkaarten.

Brinkman, C.L.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Producent van enkele (school)atlassen in de periode 1852-1890.

Broeck (Brouck), Jan van den

Tekenaar. Militair-ingenieur en schoolmeester. Vervaardigde een hemelglobe in 1602. In dienst van de VOC in Batavia en Bantam (1613-1622).

Broek, Abraham van den Broek

Amsterdam, 1616/1617 - 1688

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1641-1665).

Broeckhuijsen, Adam van

Tekenaar. Landmeter of militair-ingenieur(?), werkzaam in de 17de eeuw?

Broeckhuijsen, G (Gerardus?) van

Tekenaar. Landmeter(?), werkzaam op Java in 1708.

Broeckhuijsen (Broekhuijsen), Justus van

Veenendaal, omstreeks 1670 - Utrecht, 17 februari 1724

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 14-1-1696). Hij woonde vanaf 1693 (mogelijk eerder) in de stad Utrecht (bij zijn overlijden: in de Schoutenstraat). Kaarten: veel afzonderlijke gebieden in de provincie Utrecht (met name landgoedkaarten): Gooiland, 1709; tiendlanderijen van het kapittel van St. Marie in de Tielerwaard, 1713-1714. Bekend is vooral zijn kaart van de Slaperdijk (Gelderse Vallei) die in druk verscheen bij Caspar Specht in 1705.

Broeckhuijsen (Brouhuijsen), Steven Pietersz. van

... - Leiden(?), 1661.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 22-4-1627, toen wonende te Leiden; landmeter van Rijnland (1636-1661). Kaarten: Het Echter veen (nabij Hoogeveen in Drenthe), 1637; landgoed Deveren bij Lisse, 1645; Landgoed 't Sant bij Katwijk, 1646; Rijnland (samen met Jan Jansz. Dou, gegraveerd door Cornelis Dankertsz.), 1647.

Broedelet, Johannes

Uitgever. Boekhandelaar te Utrecht (1722-1769. Kaart van het Russische Keizerrijk, z.j.

Broen, Gerrit (Gerard) I de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Grote Leidse Dwarsstraat (1716-1724); Rokin bij de Olieslagerssteeg (1733-1741). Kaart van Amsterdam in vier bladen, 1724.

Broen, Gerrit II

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin bij de Olieslagerssteeg (1739-1760); Kalverstraat OZ, derde huis benoorden Olieslagerssteeg (1767-1774).

Broen, Johannes de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Prinsengracht (1675-1719).

Broen, Willem de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kerkstraat tussen Utrechtse straat en Amstel (1720-1721), Bloedstraat NZ, hoek Monnikenstraat (1727-1748).

Brouck, zie Broeck**Brouwer, Hendri(c)k**

Tekenaar. Maritiem-kartograaf, in dienst van de VOC vanaf 1611. Gouverneur-generaal van Nederlands-Indië van 1632-1636. Kaart van de Banda eilanden (1612).

Brouwer(s), Hendrik

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Magistraat van het Vrije van Sluis op 14-4-1733 (toen wonende in Aardenburg). Kaarten van de Isabelle polder ten noorden van Aardenburg, 1733.

Brouwer (van Amsterdam), Jan Janssen (Jansz.)

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water (1672). Hij gaf o.a. een atlas van de Nederlanden uit in 1672 alsmede zeekaarten die eerder door Abram Goos waren uitgegeven.

Brouwer, Meinte (Andries)

Harlingen,... - ...

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 27-6-1732.

Bruce, ...

Tekenaar. Kaart van de vesting Bergen op Zoom, 1750.

Brugman, J.F. (of F.F?)

Lithograaf-drukker. Werkzaam in Amsterdam (tot 1893), werkte samen met de Wed. A. Koning. Kaarten: Friesland (door Witteveen o.l.v. Jappé), 1844; Overijssel (gegraveerd door Van Baarsel en Tuyn), 1849; Noord-Holland (door C. Groll), 1853.

Brugmans, S. J. H.

Tekenaar(?), redacteur. Samensteller van historische schoolatlassen, samen met G. J. Dozy; meerdere edities vanaf circa 1893 tot in de 20ste eeuw, uitgegeven bij W. J. Thieme & Cie in Zutphen.

Brugsma, F.C.

Redacteur. Auteur van atlassen van het Koninkrijk der Nederlanden (gedrukt bij J.B. Wolters in de periode 1856-1880).

Bruins, F.

Tekenaar(?), redacteur. Leraar aan de Rijks-kweekschool voor onderwijzers te Groningen. Samensteller van schoolatlassen, uitgegeven te Groningen bij Noordhoff en M. Smit, 1877-1891.

Bruinsz., zie ook Bruynsz.

Bruist, Gilles (IJelis Bruijsz.?)

Tekenaar. IJelis Bruisz. was militair-ingenieur sinds 10-6-1693. Kaart van de Heerlijkheid Kuinre, 1701 (ondertekend door G. Bruist).

Bruist, Henrick

Tekenaar. Ingenieur. Kaart van het gebied grenzend aan de rivier de Linde van Kuinre tot voorbij Hillen Verlaat, 1698.

Brummer (Brommer), Joannes

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC op Taiwan (1658-1678)

Brunello, Jan Baptist

Graveur en/of uitgever. Werkzaam te Amsterdam: Kalverstraat, bij de Gapersteeg (1779).

Bruningen (Bruijningen, Buningen), Symon Arentsz. (Aartsz. of Aerntsz.) van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (admissiedatum onbekend). Werkzaam onder meer voor Rijnland tussen 1586-1596. Kaarten: duingebied bij Noordwijkerhout, 1587; landgoed Teijlingen bij Sassenheim, 1596; landerijen van de abdij van Rijsenburg in Rijnland en Delfland, 1595-1598.

Brunings, Christiaan L. (I)

..., 1736 - ... 1805

Redacteur. Afkomstig uit Duitsland en aldaar opgeleid als waterbouwkundige. In dienst van Hoogheemraadschap van Rijnland, daarna Inspecteur van 's Lands Rivieren (aangesteld in 1769, als opvolger van de Leidse hoogleraar Jan Lulofs). Algemeen-directeur van Rijkswaterstaat in 1795. Onder zijn directie kwamen enkele rivierkaarten tot stand.

Brunings, Christiaan L. (II)

Vianen, 1810 - ..., 1873

Tekenaar. Ingenieur bij de Waterstaat in Groningen (1854-1864), later in Zierikzee.

Bruyn, Anthony

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Bloemgracht (1738).

Bruyn, Dirck

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Bloemgracht (1696).

Bruyn, Hendrik

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwezijds Achterburgwal, bij Lijnbaansgracht (1688); Binnen Amstel, bij de Halve Maansbrug (1695); Bloemgracht (1696); Binnen Amstel, hoek Groenburgwal (1696).

Bruyn, Pieter

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin, bij de Lange Brugsteeg (1801).

Bruyn, Martinus de

Uitgever. Boekverkoper in Amsterdam: Nes, bij de Halsteeg (1769-1770); Kalverstraat bij de Duifjessteeg (1773-1780); Rokin tussen Gaaper en Duifjessteeg (1781-1783); Warmoesstraat (1787-1804). Produceerde o.a. een Bijbelse Atlas (ca 1780).

Bruijn (Andriesz.), Adriaan de

... - Leiden, 1631

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-9-1600 (toen wonende in Leiden). Werkzaam voor Rijnland (1600-1631). Werkte o.a. mee aan de opmetingen over het ijs van de Purmer voor de kaart van L.J. Sinck, 1622. Kaart van de polder ten noordwesten van Hoogmade, 1604.

Bruijn (Bruen), Willem de

... - 7-1735

Tekenaar. Militair-ingenieur, sinds 1697(?). Kaarten: Deventer, 1727; Doesburg, 1727(?).

Bruynsz. (Bruinsz.), Pieter

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (admissie datum onbekend). Wonende in Haarlem (1596). Landmeter van Rijnland (1578-1603), Kennemerland en Waterland. Kaarten: Wijkermeer e.o. (bij Beverwijk), 1580 en 1596; landerijen van Boekhorst in Noordwijkerhout, 1582; duingebied bij Meer en Berg, 1583; Het Spaarne (met een dieptelijn), 1584; Zuid-Holland tussen IJ en Maas (met een deel van Utrecht), 1591; polder ten noordwesten van Hoogmade, 1591; landerijen van het Amsterdamse Burgerweeshuis, 1592; West-Vlieland en deel van Texel, 1594; bedijkingsplan van de Wieringerwaard, 1597.

Bruijsz., zie G. Bruist.

Buchell, Aernout van (Arnoldus Buchelius)

Utrecht, 1565 - Utrecht 1641.

Incidenteel kaarttekenaar. Rechtenstudie te Leiden, promo veerde in 1593. Advocaat en historicus te Utrecht. Hij woonde van 1576-1578 in Arnhem, waar hij de Latijnse school bezocht; hier tekende hij ca 1577 een kaart van de stad, naar een voorbeeld van zijn stiefvader, de landmeter Jan Adriaansz. Ruysch (deze kaart bevindt zich in zijn Diarium (UB Utrecht, inv.nr 798 fol.111)

Buck, Pieter de

Tekenaar. Landmeter, wonende in Gent (1579). Kaart van Oost-Zeeuws-Vlaanderen, 1579.

Bucker, Johan

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend). Kaart van de Gravenhof in Haps (Noord-Brabant), 1738.

Buddingh, D.

Redacteur. Zakatlas van Nederland (Den Haag, 1842)

Bueninck, Johan (of Jan)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 5-2-1664. Noemt zichzelf 'gezworen landmeter van het vorstendom Gelre en de provincie Overijssel'. Kaarten: Terborg met kasteel, 1666; 't Schanenbroek bij de Lutterberg, 1707.

Buiskes, zie Buijskes

Bulkens, J. J.

Tekenaar. Landmeter(?). Opzichter van de Waterstaat. Kaarten: Terschelling, 1881 en (samen met A. Keurenaer en J. C. Winterwerp), 1891-1893.

Buningen, zie Bruningen

Bunnik, H.

Tekenaar. Militair-ingenieur (luitenant bij de artillerie). Kaart: Oost-Friesland (samen met W.Camp en W. van der Linden, gedrukt in Berlijn in 1804), 1798-1802.

Burchgrave, Claas

Tekenaar. Landmeter(?). Noemt zichzelf 'glaessmaker'. Kaart van het gebied tussen Heusden en Nederhemert, 1564.

Burch, Bartholomees van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 17-10-1639 (toen wonende in Alkmaar). Werkzaam in Drenthe, bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting, 1640-1653.

Burcht, W. van den

Tekenaar. Kaart van de Meierij van 's-Hertogenbosch (in druk uitgegeven), 1630

Buret, Daniël

Tekenaar. Als landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 30-4-1670 (toen wonende in Oude Tonge). Kaart van polder Wissenkerke ten westen van Noord-Beveland (samen met A. de Kane), 1652.

Buren, Pieter van

Tekenaar. Militair-ingenieur in dienst van de WIC (1630-1631)

Burgh, P. van

Tekenaar. Kopiekaart van een bedijkingsplan van eind 16de eeuw van de Zijpe, 1650.

Burch, Abraham van der

Tekenaar. In dienst van de VOC als Baaskaartenmaker in Batavia (1689-1696).

Burgh, Jacobus van der

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water (1794).

Burcht, Willebordus van der

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van de Meierij van 's-Hertogenbosch, [1630]), gedrukt in Amsterdam door o.a. Blaeu en Hondius, 1634 en later.

Burmania, G.

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van het grensgebied tussen Delfzijl en fort Bourtange, 1736.

Busscher, Jan Teunis (signering: J.T.B.)

Tekenaar. Marine-officier/hydrograaf. Werkzaam als leraar op de Marine-school in Semarang (Nederlands-Indië) vanaf 1799 en belast met de vervaardiging van zeekaarten. Kaarten: kusten van Sumatra, Borneo, en de Molukken in de periode 1802-1835.

Buwama Aardenburg, Sjoerd (Suffridus) Cornelis

Harlingen, 29-3-1758 - Groningen(?), na 1806

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 12-2-1782. Opleiding in wis- en natuurkunde en krijgskunst aan de Hogeschool in Franeker. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Republiek, 1800-1801. Kaarten: Ommelander plaatsen, 1789-1794.

Buwes (Hannema), Taeckle

..., 1673

Tekenaar. Militair-ingenieur; in 1735 kapitein. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 18-1-1702, toen wonende in Dronrijp (zijn vader Buwe Taeckles was landmeter sinds 16-7-1659).

Buys Ballot, Christophorus H.D.

..., 1817 - ..., 1890

Weerkartograaf. Wis- en natuurkundige. Oprichter in 1854 van het Nederlands Meteorologisch Instituut in 1852.

Buys, Cornelis (jr)

Tekenaar. Schilder van religieuze onderwerpen. Wonende in Alkmaar (1541-1545). Kaart van vronlanden van de Grafe lijkheid van Holland bij St. Pancras, en Koedijk, 1532.

Buys Fransz., Anth.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van het oostelijkdeel van de Hoekse Waard, [1524].

Buijskes (Buyskes, Buiskes), Arnold Adriaan

1771 - 1831

Tekenaar. Marine-officier/hydrograaf. Kaarten: Cochin (India), Riouw, Makassar, Molukken en Colombo (1789-1792), Het Vlie, 1796; Eijerlandse Gat, 1796; Amelander Gat, 1798; Monding Maas en Haringvliet, 1797.

Buijskes, P. J.

Tekenaar. Marine-officier/hydrograaf. Chef van de Hydrografische Dienst in 1875, als opvolger van Blommendal. Kaart van het Waddengebied, 1876.

Buytendijck, E. van

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend), werkzaam in de provincie Utrecht. Kaarten: landerijen van het Kapittel van St. Jan en van St. Marie, 17de eeuw.

Buijtendijck, J. van

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend), werkzaam in de provincie Utrecht. Kaarten: landerijen van het kapittel van St. Jan, 17de eeuw.

Bijbau, Joh. (jr)

Aardenburg, 9-1-1736 - Aardenburg, 21-1-1807

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Magistraat van het Vrije van Sluis in 1754. Dijkgraaf en burgemeester van Aardenburg. Zijn zoon **Jacobus** en kleinzoon **Johannes Hendrikus** Bijbau waren ook landmeter; van hen zijn tot dusver geen kaarten bekend. Kaarten: polder Boom en Goodsvliet in het ambacht Aardenburg (kopie), 1756; polder Bewester-Eede (kopie), 1758; polder Beooster-Eede, 1756 en 1791.

Bije, Cornelis de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 12-10-1677 (toen wonende in Oud-Vossemeer). Kaarten: gorzen bij polder Woensdrecht, 1691; Markiezaat van Bergen op Zoom met de aangedijkte polders bij de Schelde, 1719.

Buuren, P. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Schapenplein (1799).

(C, zie ook de letter K)

Caesius, zie W.J.Blaeu

Cadogan, ...

Tekenaar. Kaart van de grens van Staats-Vlaanderen (1729).

Caldenbach (Kaldenbach), Jan Anthony

Tekenaar. Ingeschreven als student aan de universiteit te Franeker op 2-6-1733, afkomstig uit Doetinchem. Militair-ingenieur sinds 19-11-1742. Kaarten: Groningen en Drente, 1736; Westerkwartier, 1738; Ameland en Schiermonnikoog, ca 1740.

Call, Jan van

Tekenaar. Landmeter in Gelderland (admissiedatum onbekend). Tevens 'urwercker'. Wonende in Nijmegen. Vermoedelijk waren een zoon en een kleinzoon met dezelfde naam graveurs. Kaarten: Grave, 1647; gebied Nijmegen-Wyler, 1654; Renkumse veld, 1656; gedeelten van Rijn en Waal, verschillende jaren.

Cal(l)and, Abraham

Tekenaar. Waterbouwkundige. Kopiekaart uit 1811 van het Verdrongen land van Zuid-Beveland, 1698.

Cammaecker, Jacob

Tekenaar. Landmeter(?). Werkzaam voor de Rekenkamer van Holland voor het opmeten van het Bilt in Friesland, 1536.

Camp, I.H.A.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van de stad Utrecht o. met militaire gegevens, 1787.

Camp (Kamp), Joan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 3-8-1768. Militair-ingenieur? Kaarten: 's-Hertogenbosch, 1760; Zutphen, 1794; Bergen op Zoom - Grave, z.j.; Breda-Geertruidenberg, 1793.

Camp, W.

Tekenaar. Militair-ingenieur (kapitein bij de artillerie). Kaarten: Sluis, 1794; Oost-Friesland (met H. Bunnik en W. van der Linden, in druk uitgegeven in Berlijn in 1804), 1798-1802.

Campagne, H.C.A.

Redacteur (?). Wereldatlas, bewerkt door P.H. Witkamp, 1868-1887.

Campen (de jonge), Jacob van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 14-6-1626. Tevens portretschilder en notaris. Kaarten: veengebied bij Heerenveen, 1628, 1646.

Canu, Robert Robertsz. le

Tekenaar. Vervaardigde zeekaarten en navigatie instrumenten in Amsterdam. Hij werkte tijdekijk samen met P.W. Boomgaert, vanaf 1586.

Cardinael, zie Hansz., S.

Carr, Richard

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). In dienst van de WIC in Brazilië (1649). Kaarten: Passegeule en omgeving, 1676; Zeeuws-Vlaanderen, 1676.

Carolus, Joris

Tekenaar. Kaart van de Noord-Europese kusten en een deel van de Poolzee, 1644.

Carstens, Jan

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Aangesteld als landmeter van de Landschap Drenthe op 23-2-1664, als opvolger van Berent Lijphardt. Mogelijk dezelfde als Jan Carsten. Betrokken bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe, 1643-1653.

Carsten (Karsten), Casparus (Kasparus) Everhart

Tekenaar. Kleinzoon van Jan Carsten. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 6-6-1727 (toen wonende in Hoozevee). Kaart van het veengebied bij Hoozevee, z.j.

Carsten (Karsten), Jan

Tekenaar. Grootvader van bovengenoemde. Mogelijk dezelfde als Jan Carstens. Kaart van het veengebied bij Hoozevee, 1677.

Casparie, W.R.

Lithograaf-drukker. Werkzaam in Groningen. Vervaardigde een groot aantal kaarten in schoolatlassen, uitgegeven door Noordhoff te Groningen, vanaf 1868 tot in de 20ste eeuw.

Cateau van Rosevelt, Johan A.F.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Belast met de topografische kartering van Suriname, m.m.v. Van Lansberge van 1860 -1879. Deze kaart, op schaal 1:200.000, verscheen in 1882.

Catuffe, Jan

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, hoek Wijde Kapelsteeg (1738).

Cau, Bonifacius

Maritiem-kartografisch tekenaar. Kapitein ter Zee. Kaart van Oostende tot de hoek van Schouwen (samen met St. van der Loeff, uitgegeven door Joh. van Keulen en Zonen), 1774

Cellarius, Andreas

Neuhausen (bij Worms), ca 1596 - Hoom, 1665

Redacteur. Cosmograaf, vervaardiger van hemelkaarten. Zoon van een predikant. Opleiding aan de universiteit van Heidelberg. Rond 1625 werkzaam als schoolmeester in Amsterdam, daarna woonachtig in Den Haag en vanaf 1637 in Hoorn, waar hij rector was van de Latijnse school tot 1665. Hij is de auteur van de hemelatlas *Harmonia Macrocosmica*, uitgegeven bij Joh. Janssonius in 1660.

Ceulen, Abraham (van)

1635 - 1705

Gobemaker en kaartafzetter. Broer van Jan Jansz. Werkzaam in Amsterdam op de Singel 'In de Atlas'. Zakglobe (ca 1697).

Ceulen, Jan Jansz. van (ook Van Keulen)

1635 - 1689

Globemaker en kaartafzetter. Broer van Abraham. Werkzaam in Amsterdam. Hij kocht van de firma Blaeu in 1682 de koperplaten en gereedschappen om globes te maken. Na zijn dood kwam Johannes de Ram in het bezit van zijn instrumentarium.

(Er is verwarring mogelijk met Johannes van Keulen, waarmee geen familierelatie bestaat).

Changuion, Daniel Jean

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, over de Gapersteeg (1766-1803).

Changuion, Francois

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, hoek Jonge Roelensteeg (1718-1721); Kalverstraat, Gapersteeg (1742).

Chatelain, Zacharias II

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Achter het stadhuis (1706-1714); Nes (1724); Dam (1730-1739); Bloemmarkt/Deventer Houtmarkt (1740-1751). Hij werkte samen met Francois L'Honoré bij de uitgifte van een Franstalige historische atlas (1705-1739).

Cha(s)tillon, Zacharias Guichenon de

Tekenaar. Militair-ingenieur. Hij had vanaf 1764 in 's-Hertogenbosch een opleiding voor militaire ingenieurs. Werkzaam in Limburg (1774).

Chesne, Mattheus du

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In dienst van de VOC in Batavia, (1639-1651).

Chevardière, Louis de la

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van het gebied tussen Maas en Waal, 1794.

Claasz., Tys

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van Assendelft met de dijkdoorbraken van 26 dec. 1717, gedrukt bij N. Visser [1718].

Claesz. (Claessen), Baert

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 8-10-1624 (toen wonende in Alkmaar). Betrokken bij de kartering van de Heerhugowaard door Antonius Metius, 1631.

Claesz., Cornelis (ook: Cornelis den Schilder)

Tekenaar. Schilder. Werkzaam voor de Rekenkamer van Holland (vanaf 1538). Wonende in Den Haag 'aen 't kerckhoff'. Kaart van het eiland Wieringen, 1540-1541.

Claesz. (Nicolay, Nicolas), Cornelis (Corneille)

Overijssse of Leuven(?), 1546/1547 - Amsterdam 1609

Drukker, uitgever. Werkzaam in Amsterdam sinds 1578: Op 't Water (huidige Damrak) 'int Schrijfboeck' (1582-1609). Als graveurs werkten voor hem onder andere enkele leden van de familie Van Doetecom en Van Langren. Hij werkte nauw samen met Petrus Plancius, was mede-uitgever van de Mercator-Hondius Atlas en verzorgde onder meer de uitgave van het *Itinerario* van Jan Huygen van Linschoten en de zeemans gidsen van Lucas Jansz. Wagenaer. Hij werkte ook samen met Pieter van den Keere. In 1609 verscheen een overzicht van zijn kartografische uitgaven *Const en Caert-Register*.

Cla(es)sen, Harmen (Herman)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen op 12-9-1637. Volgde in 1650 Egbert Haubois op als stadsbouwmeester van Groningen. Kaart van de limietscheiding van Sappemeer, 1657.

Clement, de Vri en Van Steggeren

Drukkerij te Zwolle. Kaart van de overstroomde gebieden in Overijssel (door J.J. Sorg), 1826.

Clercq(ue), J.H.W. le

Tekenaar. Officier in het leger. Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden, 1:250.000 (lithografie bij de Koninklijk Militaire Academie door F.J. Ensink), 1841.

Cleijnhens, B.

Uitgever. Werkzaam in Haarlem. Zakatlas voor reizigers van het Keizerrijk en geheel Duitsland (ca 1750).

Cloeck, Willem

... - kort voor 8-1767

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 27-11-1760; opgeklommen tot de rang van luitenant (1764).

Kaarten: Bourtange, ca 1765; Nijmegen, 1757.

Clooster, Geleyn Pietersz.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-11-1627 (toen wonende in Oude-Niedorp 'in het Clooster'). Kaarten: 'Braeckges en Sygerrydt' in de ban van Winkel, 1636-1637; grens tussen heerlijkheid Haringhuizen en Oude-Niedorp, 1652.

Clooster, Johannes

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 21-6-1650 (toen wonende in Oude-Niedorp).

Kaart van Opmeer, Spanbroek e.o., 1670.

Cloppenburgh, Jan Evertsz.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Servetsteeg (1589-1597); Op 't Water, tegenover de Coornbeurs (1598-1604); Op 't Water (1605-1640).

Cock, Hieronymus (Jeronimus)

Antwerpen, ca 1510 - Antwerpen, 3-10-1570

Graveur, schilder en uitgever. Werkzaam in Antwerpen. Getrouwd met een Hollandse vrouw. Vermoedelijk was hij de leermeester van de gebroeders Johannes en Lucas Doetecum. Wandkaart van de Zeventien Verenigde Nederlanden, 1557.

Coeck, Geraerd (Gerardus)

Antwerpen, 1608 - Amsterdam, in of kort vóór 1649

Graveur. Werkte samen met E.S. Hamersveldt (1644-1648). Kaarten: Bedijkingsplan van de Haarlemmermeer door Leeghwater, 1641; Overijssel (door Ten Have, uitgegeven bij G. Valk), 1650.

Coenz. Pieter

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart van Randenbroek (bij Amersfoort), 1562. Mogelijk dezelfde als Pieter Coenraetsz. (zie hierna).

Coenders van Helpen, Frederik

..., 1631 - ...

Incidenteel kartografisch werkzaam. Studeerde in Frankrijk. Bestuursfunctionaris in de stad Groningen. Vervaardigde samen met zijn broer Wilhelm de grote wandkaart van de provincie Groningen (ca 1678).

Coenders van Helpen, Wilhelm

..., 1629 - ...

Incidenteel kartografisch werkzaam. Vervaardigde samen met zijn broer Frederik de grote wandkaart van de provincie Groningen (ca 1678).

Coenraetsz. (Coenraedsz. of Koenss.) Jacob

Tekenaar. Telg uit een belangrijke landmetersfamilie. Zoon van Coenraet Oelensz. Noemt zichzelf 'landmeter van de Grafelijkheid van Holland' en 'landmeter des Coninx' (1571, 1578). Aangesteld tot landmeter van Delfland op 12-4-1549 als opvolger van zijn vader en van Schieland (1562). Hij woonde in 's Gravenzande (1582). Kaarten: Deel van de Biesbos (?), ca 1550; Deel van Putten en de Hoekse Waard, ca 1555; Uitslag van Putten, 1560; gebied Katwijk-Noordwijk, 1571; klooster van Loosduinen en enkele er toe behorende landerijen, 1571-1572 (in een kaartboek); Klooster en Hofstede Roomburg bij Leiderdorp, 1574; Polder Korendijk (Hoekse Waard), 1575; Duingebied bij Vogelzang, 1577; gorzen bij Simonshaven, 1578; landerijen van Boekhorst in Noordwijkerhout(?), 1582; landerijen bij 's-Gravenzande van het klooster Maria Magdale na in Bethanië, 1582; gorzen van Bonaventura (Hoekse Waard), 1584; St.Aagtendijk, 1586; gebied tussen Oostvoorne, Brielle en de Maasdijk, ca 1588.

Coenraetsz., Odulphus

Tekenaar. Telg uit een belangrijke landmetersfamilie. Zoon van Coenraet Oelensz. Landmetersadmissiedatum onbekend. Kaarten: gebied IJsselmonde-Ridderkerk, 1564; Duingebied bij Noordwijkerhout, 1579.

Coenraetsz., Pieter

Tekenaar. Telg uit een belangrijke landmetersfamilie. Zoon van Coenraet Oelensz. Landmetersadmissiedatum onbekend. Werkzaam voor Schieland (1553) en Rijnland (1565 en 1573-1576). Wonende in Haarlem (1569). Kaarten: landerijen in Graft en De Rijk (kaartboek), 1569; landerijen van het klooster St. Michiel in Den Hem (bij Schoonhoven), 1571.

Coeverden Veltkamp (Veltcamp), Jan van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 29-3-1740. Kaart van Prastinkvelt (bij Ulft in de Achterhoek), 1742.

Coeymans, Johannes

Graveur en drukker. Werkzaam in Amsterdam (1698, 1712). Hij graveerde de kaarten van de *Friesche Atlas* van Bernard Schotanus.

Cole(n)velt (Krolenvelt), Claes Aartz. (Arenszoon) (van)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 16-6-1626 (toen wonende in Leiden). Werkzaam in Leiden (1644). Kaart van Noordwijk en Noordwijkerhout uit 1612, kopie z.j.

Colognac, Jan Paulus

1746 - ...

Tekenaar. Opleiding aan de Fundatie van Renswoude in Utrecht. Landmeter, in Utrecht geadmitteerd op 8-3-1771. Werd naderhand wijnroeier en onderwijzer in de wiskunde te Breda. Kaart van tiendgoederen (de Ginkel) ten noorden van Amerongen door J. van Diepenem, 1643, kopie uit 1776.

Colom, Arnold (Aernout)

1623/1624 - 1668

Graveur, drukker, uitgever. Zoon van Jacob Aertsz. Colom. Werkzaam in Amsterdam: Texelsche Kay (1650-1651).

In 1663 woonde hij in een huis, waarvan N. Visscher de eigenaar was. Van hem zijn enkele edities van twee zee-atlassen bekend, van de wereld en van de Middellandse Zee.

Colom (Calom, Kalom), Jacob Aertsz.

Dordrecht, 10-10-1600 - Amsterdam 1673 (begraven 13-5)

Graveur, drukker, uitgever en globemaker. Vader van Arnold. De Rotterdamse uitgever Pieter van Alphen was zijn schoonzoon. Hij vestigde zich vermoedelijk rond 1616 in Amsterdam, aldaar op 14-5-1622 ingeschreven als lid van het boekverkopersgilde (toen wonend in de Warmoesstraat). Vanaf 1627 had hij zijn bedrijf naast dat van Blaeu Op 't Water (= Damrak 45), hoek Mandenmakerssteeg (bij de Oude Brug) in 'de Vyerighe Colom'. Onder deze titel verscheen in 1632 zijn succesvolle zeemansgids - dertig jaar lang op de markt gebracht in steeds nieuwe edities - en in 1635 een klein atlasje van de Nederlanden. De grote wandkaart van Holland, uitgegeven vanaf 1639 is een meesterwerk. Ook gaf hij een kaart van Amsterdam uit. Er is een portretgravure van hem van Theodoor Matham (Scheepvaartmuseum Amsterdam).

Colyn (Colijn), Michiel

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water, hoek Oude Brugsteeg, tegenover de Corenmarkt (1608-1637).

Comans, Michiel

Tekenaar, schilder. Vervaardiger van nieuwskaarten, midden 17de eeuw. Mogelijk werkzaam voor Blaeu. Een portret van hem, geschilderd door Michiel van Musscher is in het Rijksmuseum in Amsterdam.

Commelin, Casparus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Oudezijds Voorburgwal (1661); Op 't Water, hoek Vrouwensteeg (1664-1669); Nieuwezijds Voorburgwal WZ (1672-1678); Oudezijds Achterburgwal (1682); Hartenstraat (1687-1690); Herengracht WZ, bij de Wolvenstraat (1690-1693).

Commersteyn, Frederik

Tekenaar. In dienst van de WIC (1630-1631, 1636-1637).

Commersteyn, Tobias

Tekenaar. Militair-ingenieur, in dienst van de VOC (1636-1639, 1646-1650). In 1654 trad hij in dienst van de Czar van Rusland.

Condēt (Kondet), Claas

Waverveen, ca 1685 - Amsterdam, 02-1725

Lettergraveur. Vader van Johannes Condēt. Werkte o.a. mee aan Cruquis' kaarten van de Merwede, uitgegeven in 1729-1730 en Goeree, uitgegeven in 1733.

Condēt, Gerard(us)

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1731-1764): Roeterseiland (1764).

Condēt, Harmanus

Graveur. Werkzaam in Amsterdam: Singel (1744).

Condēt (Kondet), Johannes

Amsterdam, 1711 - Amsterdam, 1781

Graveur. Zoon van Claas Condēt. Werkzaam in Amsterdam: Eglantiersstraat ZZ, bij de Baangracht (1781). Hij werkte veel voor de uitgeverij Covens & Mortier.

Conrad, Frederik Willem I (sr)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 6-6-1788 (toen wonende in Delft). Werkzaam als waterstaatsingenieur. Kaarten: De Rijn van Emmerik tot beneden Arnhem (met H. van Straalen, J. Engelman, J. Sabrier, gegraveerd door L. Schenk Jz.), 1784-1789; Neder-Rijn en Lek (met J. Engelman, onder directie van C. Brunings, gegraveerd door L. Schenk Jansz.), 1789-1793; Heusden en Altena (met J. Engelman, gegraveerd door D. Veelwaard), 1798; De Linge (gegraveerd door D. Veelwaard), 1800; De beide Katwijken en het Katwijkse Kanaal (met A. Blanken Jz. en S. Kros, gegraveerd door Veelwaard), 1803.

Conrad, Frederik Willem II (jr)

1800 - 1870

Tekenaar. Waterstaatsingenieur. Jan Blanken Jz. was van 1815-1821 zijn leermeester. In 1864 belast met de vervaardiging van de Waterstaatskaart.

Conrad, J.W.

Tekenaar. Waterstaatsingenieur. Kaart van de Maas voor Rotterdam met stadsuitbreidingsplan (samen met M.G. Beijerinck), 1834.

Conradi, Petrus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1774-1778).

Conijnenberg, Jacob(us)

1675(?) - ...

Uitgever. Neef van Jacob en Casparus Lootsman. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water, derde huis van de Karnmelksteeg (1688). Het uitgevershuis Lootsman werd door hem in 1711 overgenomen.

Coolen, Gerardt (Gerardus)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het Hof van Gelder in Roermond op 5 mei 1714 en voor het Hof van Venlo op 8-4-1718. Wonende in Roermond (1727). Kaart van Groot en Klein Paardelaar nabij de Roer, 1727.

Cooman, Dignus

... - Goes, 1731

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 9-8-1695. Kaarten: grens tussen de ambachten Nieuwerke en St. Joosland, 1699; Zuid-Kraaijertpolder, 1700; Juffrouw Joanna polder in Noord-Beveland (samen met Cornelis Cooman), 1728.

Cooman (Kooman), Cornelis (C.D.)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 22-6-1724. Kaart van de Juffrouw Joanna polder in Noord-Beveland (samen met Dignus Cooman), 1728.

Coops, Cornelis

Tekenaar. Afkomstig uit Hoorn. In dienst van de VOC als baaskaartenmaker in Batavia (1697-1707).

Cop, Johan

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: gorzen bij Dubbeldam (samen met Jacob Sperwer*), 1650 en 1659; Polder Wieldrecht (samen met Jacob Sperwer), 1660.

Coppens, Adriaan

Tekenaar. Kaart van de Helmonder Goor door C.R. Groeff, 1656, kopie 1800.

Corlee, Christoffel Otto

... - 1674

Tekenaar. Militair-ingenieur, in dienst van de VOC in Batavia (1672-1674).

Cornelisse(n), Jan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 10-4-1598 (toen wonende op Zuid-Beveland). Kaart van de polder van Rietvelt (de Clinge), oost-Zeeuwsvlaanderen, 1621.

Cornelisz. David

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart van Schieland, 1574 (niet bewaard gebleven).

Cornelisz., Cornelis

Tekenaar(?). Landmeter, geadmitteerd in Holland op 1-7-1625 (toen wonende in Alkmaar). Werkte mee aan de opmetingen van de Heerhugowaard voor de kaart van Antonius Metius, 1631.

Cornelisz., Cornelis (ook: **Cornelis den Schilder**)

Tekenaar, schilder. Wonende in Den Haag, 'in de Spoestraat', en werkzaam voor de Rekenkamer van Holland (1529). Kaart van de Biesbos, 1537.

Cornelisz., Marten

Tekenaar(?). Landmeter, werkzaam voor Delfland (aangesteld in 1525), Rijnland (1529,1536, 1538) en in Noord-Holland (1532). Wonende in Delft. Betrokken bij opmetingen van landerijen nabij St. Pancras en Ouddorp, 1532.

Cornelisz., Pieter, zie van de Valdehem

Cornelisz. (Schout), Reijer

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 15-7-1595 (toen wonende in Koedijk). Kaarten: Purmer (samen met anderen), 1622; Wormer (samen met anderen), 1626; Bleekmeer, 1634.

Cort (van Alkmaar), Pieter Cornelisz.

... - 1608

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 3-11-1606 (toen wonende in Alkmaar). Onder andere werkzaam voor Willem Jansz. Blaeu (1607). Kaarten: Beemster (1607); Bleekmeer, 1607; Witsmeer of Schagerwaard, 1607; Woutmeer of Langedijkerwaard, 1607; Schaapskuyyl (Haringkarspel), z.j.

Corteljou, Jacques

... - Long Island, 1693

Tekenaar. Afkomstig uit Utrecht. Hij ging in 1652 naar Nieuw Nederland, waar hij in dienst was van de WIC (1657-1693). Kaart van Nieuw Nederland, 1660.

Coster (Koster), Cornelis

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1750).

Coster (Koster), David

Rijnsburgen(?), ca 1686 - Den Haag, 1751

Graveur. Werkzaam in Den Haag (1731-1751), waar hij de resolutiekaarten (meestal rivierkaarten) van de Staten van Holland graveerde, ten dele met assistentie van Maria den Haan. Kaarten o.a.: Goeree e.o. door N. Cruquius, 1732; Schieland door J.Jz. Stampioen (uitgave 1732 of later); Krimpenerwaard, 1734; Rijnland door M. Bolstra, 1746; Delfland voor I. Tirion, 1750.

Coucheron (Cucheron), Antoni

Tekenaar. Militair-ingenieur (kapitein). Student aan de Hogeschool van Franeker in 1610, afkomstig uit Rupel. Trouwde in Groningen in 1614. Kaart van Karspel Garnwerd, 1630.

Coucheron, Willem

Tekenaar. In dienst van de WIC (1647).

Coup, Pieter de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, bezuiden het stadhuis, tegenover Jonge Roelofsteeg (1708-1750).

Coutter, zie Koutter**Couwater, Frederik Jacob**

Tekenaar. Landmeter, in Gelderland geadmitteerd op 18-5-1739. Kaart van de Rijkerwoortse tiend door N. van Geelkercken, 1655, gekopieerd in 1750.

Couwater, Jacob

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 9-5-1690. Noemt zich 'landmeter van het Kwartier van Nijmegen'. Kaarten: Grote en Kleine Gelderse Waard, 1699; tiendlanden in Herveld door N. van Geelkercken, gekopieerd in 1731.

Covens & Mortier, Firma

Uitgeverij en boek- en kaartenhandel in Amsterdam van 1685-1866. Oorspronkelijk gesticht door Pieter I Mortier. Hierna de diverse firmanten afzonderlijk; zie ook onder Mortier.

Covens, Cornelis

Amsterdam, 1764 - 1825

Tekenaar, globemaker en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Vijgendam (= Dam 31). Hij werkte samen met zijn vader Johannes II Covens onder de naam (J.) Covens en Zoon sedert ca 1788. Rond 1790 gingen zij de naam Mortier, Covens & Fils (Mortier, Covens & Zoon) voeren. Een Mortier was daarbij niet betrokken. Na de dood van zijn vader in 1794 nam hij de firma over.

Covens, Cornelis Joannes

1806-1890

Tekenaar en uitgever. Zoon van Cornelis, die hij in de zaak opvolgde in 1825. Werkzaam in Amsterdam: Vijgendam (tot 1828), Nieuwendijk (1828-1857), het Rusland (1857-1867). Hij stopte met de firma in 1866 en ging 'stil' leven op de Vondelkade.

Covens, Johannes I

Amsterdam, 1697 - 1774

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rozengracht (1721); Vijgendam (=Dam) tweede huis ten oosten van de Beurspoort (vanaf 1722). Hij huwde in 1721 Agatha Amelia Mortier (de dochter van Pieter I Mortier). Hij had een samenwerkingsverband vanaf 1721 met Cornelis Mortier (de zoon van Pieter I Mortier); in het contract werd vastgelegd dat hij alleen als administratief hoofd van de uitgeverij werkzaam zou zijn.

Covens, Johannes en Cornelis Mortier (firmanaam ook wel: Jean Còvens et Corneille Mortier)
Uitgevers te Amsterdam, 1721-1774

Samenwerkingsverband tussen Johannes I Covens en Cornelis Mortier. De grootste uitgeverij van kaarten en atlassen in Amsterdam in de 18de eeuw. Van het (mogelijke) interieur van de kaart- en boekhandel van Covens en Mortier bestaat een gravure van I.Folkema, die op enkele titelbladen van hun uitgaven voorkomt.

Covens, Johannes II

Amsterdam, 1722 - 1794

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: hoek Warmoesstraat-Vijgendam (1748) Fluwelen Burgwal (1754); Nadorststeeg bij het stadhuis (1778); Vijgendam (=Dam) (1768-1783). Hij zette de zaak van Johannes I Covens (zijn vader) en Cornelis Mortier voort, sedert 1774 onder de naam C. Mortie & J. Covens en Zoon. Na 1783 werd dat J. Covens & Zoon. Rond 1790 kwam de firmanaam Mortier, Covens et Fils in zwang.

Covens en Zoon, J.

Uitgevers te Amsterdam van 1783 tot ca 1790.

Craan (Craen), Johannes

St. Maartensdijk, 1636 - St. Maartensdijk, in of na 1686

Kaarttekenaar. Notaris (1665-1686). Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 23-4-1652. Kaarten: grens van de jurisdictie van St.Maartensdijk en St. Annaland en aldaar gelegen percelen, 1657 en 1662.

Craandijk, J.

Tekenaar(?), redacteur. Wandelkaarten uitgegeven door H.D. Tjeenk Willink, 1878 en 1884.

Crab, Thijs

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als eguipagemeester (1656)

Crabben, Anthoin (Anthons) van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het Hof van Gelre in Roermond op 14-3-1714 (toen wonende in Echt) en door het Hof van Venlo op 13-3-1718. Kaarten: percelen op de grens van Roermond en de heerlijkheid Dalenbroek, 1715; Laak, 1721.

Crabeth, Pieter Dircxz

Tekenaar, schilder(?). Glazenier te Gouda. Aan hem wordt een geschilderde kaart van de Hollandse IJssel uit ca 1520 toegeschreven.

Crabeth, Wouter Pietersz.

... - Gouda, 1644

Tekenaar. Kaart van Gouda, 1576 (mogelijk gebruikt voor de kaart van Gouda in de stedeatlas van Braun en Hogenberg).

Cray, P.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van het gebied ten zuiden van Geertruidenberg met percelen in bezit van het Kartuizerklooster door J. van Mijst, gekopieerd en bijgewerkt in 1622.

Crajenschot, J.A.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Vijgendam (1774).

Crajenschot, Theodorus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Eglantierstraat (1744); Heisteeg tussen Singel en Herengracht (1745-1794).

Creefts, R.

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Breda, 1743.

Cremerius, C. de

Tekenaar. Oostenrijks militair-ingenieur. Tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog tijdelijk in dienst van de Republiek. Kaart van Breda e.o., ca 1748.

Cresfeldt, Martinus Carolus

Hessen, ... - Deventer (?), vóór 3-12-1565

Tekenaar. Afkomstig uit Hessen, vestigde hij zich in 1555 in Deventer. Van zijn hand werd een rekenboekje uitgegeven in 1557. Kaart van de IJssel e.o., tussen 1555-1565.

Cresp, ...

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Beurssluis (1770).

Criellaardt, J.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van de Maas bij Aalst en Nederhemert (samen met M.D.Jongh en J.Engelman), 1790.

Croiset, Arnoldus

's-Hertogenbosch, 8-8-1753 - Maastricht, 10-12-1838

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 19-1-1768; opgeklommen tot de rang van generaal (1826). Opleiding van drie jaar bij Zacharias Guichenon de Chastillon. Kaart van Arnhem, z.j.

Cronenberg, F.

Tekenaar. Een van de medewerkers van de Algemene Atlas van Nederlands-Indië (Batavia 1853-1862).

Croock, Willem Hendriksz.

30-9-1469 - vóór 5-1-1551

Tekenaar. Schilder. Stadsfabriekmeester van Amsterdam. Kaarten: Gebied Amsterdam-Haarlem-Rotterdam-Utrecht, 1520-1521; Waterland en West-Friesland e.o., 1529 en 1530.

Croppenbergh, J. van

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Nijmegen, 1736.

Crouse, Hendrick

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC op Ceylon (1694-1698).

Cruquius (Kruik, Kruijckius), Jacob

West-Vlieland, 01-1684 - Delft, 22-10-1706

Tekenaar. Broer van Nicolaas Cruquius. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 14-6-1701 (toen wonende in Delft). Kaarten: Tiendlanderijen van de Leidse Universiteit in Delfland en Schieland (samen met Nicolaas), 1700-1703; Delfland (samen met Nicolaas), vanaf 1701, gedrukt in 1712.

Cruquius (Kruik, Kruijckius), Nicolaas Samuel

West-Vlieland, 2-12-1678 - Spaarndam, 5-2-1754

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 9-5-1698, werkzaam o.a. voor Delfland (tot 1733) en later voor Rijnland. Waterbouwkundige. In de kartografie vernieuwend en bekend om zijn nauwgezette werkwijze. Kaarten: Hoogheemraadschap van Delfland, gedeeltelijk met assistentie van zijn broer Jacob (op schaal 1:10.000!), 1701-1710, gedrukt in 1712; West-Terschelling e.o., 1728; Goeree, 1729-1732, gedrukt in 1733; Merwede (met dieptelijnen!), 1729-1730, gedrukt in 1730.

Cruys, Cornelis

1657-1727

Redacteur, tekenaar(?). Marine-officier. Afkomstig uit Noorden. Hij gaf leiding aan karteringen door Nederlanders van de rivier de Don (Rusland), resulterend in de zogeheten *Atlas van de Don* (gedrukt bij Hendrik Doncker jr., 1705).

Cruysen, J. van de

Kaarttekenaar. Landmeter(?). Landgoed Kel (Gelderland), 1693.

Cucheron, zie Coucheron.

Cuary, Claes Hendricksz.,

Tekenaar. In dienst van de VOC als Baaskaartmaker in Batavia (1688-1689).

Cuthberson en Champneys

graveurs en/of uitgevers. Werkzaam in Amsterdam: Gasthuismolensteeg, bij de Heeregracht (1770).

Cuyck, Jacob Cornelisz. van

Tekenaar. Landmeter, afkomstig uit Leiden, geadmitteerd in Holland op 25-3-1627. In dienst van de VOC in Batavia (1629). Kaart van Batavia, 1629.

Daff, Marinus van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 15-8-1674. Kaarten: percelen in bezit van Ewout en Nicolaas van de Dussen in Holland, 1684-1706.

Dalem, zie Manteau van Dalem

Dalen, Johannes

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 17-5-1677. Kaart van het gebied tussen Hoge Zwaluwe en Geertruidenberg, 1685.

Dalen, Daniel van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Hasselaersteeg, bij de Tesselsche Kay (1673); Nieuwendijk (1677-1679); Rokin, naast de Beurs (1687-1700).

Dalen, J. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kloveniers Burgwal (1756).

Dalhoff, Duedo Gijsbert Bernardus (van)

Tekenaar. Militair-ingenieur, sinds 13-7-1764; opgeklommen tot de rang van majoor (1793-1795). Kaarten: circa 40 militaire kaarten, waaronder ruim 20 plattegronden van verschillende Nederlandse vestingsteden in de periode 1754(?) - 1793.

Dammasz. (ook: Damisz.?), Jan

Tekenaar. Schoonzoon van Pieter Sluyter. Landmeter (admissiedatum onbekend), werkzaam voor Rijnland. Kaart van de sluis in de 'Cromme Gouwe' bij Alphen a.d. Rijn, 1561.

Dammasz. (van Duren), Symon

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend), werkzaam voor Schieland (vanaf 1577). Kaart van Willemstad, 1586.

Damme, Andries van

... - ..., 1727

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin, bezijden de Beurs (1695-1727). Zijn weduwe zette de zaak voort.

Danckerts (van Sevenhove), Cornelis I

Amsterdam, 1603 - Amsterdam, 1656 (begraven 27-4)

Graveur, drukker en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: hoek Amstel, bij de Regulierstoren 'in de calckton' (1630-1633); Warmoesstraat (1634); Fluwelen Burgwal, bij de St.Jansbrug (16..); Oudezijds Voorburgwal, hoek Stooftsteeg (1639-1640); Kalverstraat OZ (1642-1656). Stichter van het familie-bedrijf 'In de Danckbaarheid'. Zijn zoons Dancker en Justus I, kleinzoon Theodorus I, Cornelis II en Justus II en achterkleinzoon Theodorus II traden in zijn voetspoor.

Danckerts, Cornelis II

Amsterdam, 1664 (gedoopt 2-3) - Amsterdam, 1717 (begraven 22 -7)

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1696); Nieuwendijk, bij de Dam 'in de Atlas' (1696-1711).

Zoon en leerling van Justus I Danckerts, hij trouwde in 1696 met Geertruijt Magnus (dochter van de bekende Amsterdamse boekbinder Albert Magnus, die leefde van ca 1642-1689) .

Danckerts, Dancker(um)

Amsterdam, 1634 (gedoopt 5-2) - Amsterdam, 8-12-1666

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: vooraan in de Kalverstraat (1659-1666). Zoon en leerling van Cornelis I Danckerts. Zijn naam is verbonden aan enkele wereldkaart (1658, 1660 en ca 1665).

Dankerts, Hendrik (of Eduard?)

ca 1625 - ca 1680

Graveur. Broer van Johannes. Lid van een zijtak van de familie Cornelis I Danckerts.

Dankerts, Johannes

ca 1615 - 1686

Graveur. Broer van Hendrik. Lid van een zijtak van de familie Cornelis I Danckerts

Danckerts, Justus I

Amsterdam, 1635 (gedoopt 11-11) - Amsterdam, 1701 (begraven 16-7)

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: bij de Regulierstoren (1659), Kalverstraat, bij de Dam 'in de Danckbaerheit' (1664-1673); Kalverstraat, bij het weeshuis (1692-1701). Zoon en leerling van Cornelis I Danckerts.

Danckerts, Justus II

... - ..., 1692

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam in het bedrijf van zijn vader Justus I Danckerts.

Danckerts, Theodorus I

Amsterdam, 1660 (gedoopt 10-11) - ..., ca 1727

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1703-1706). Zoon van Justus I Danckerts, broer van Cornelis II Dankerts.

Danckerts, Theodorus II

..., ca 1700/1701 - ...

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk (1721-1726). Zoon van Cornelis II Danckerts.

Danckerts de Rij (de Jonge), Cornelis

..., 1596 - ..., 1662

Tekenaar. Neef van Cornelis I Danckerts. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 21-2-1620. Stadslandmeter van Amsterdam. Als landmeter ook werkzaam in Drenthe bij de verving nabij Diever en Hogesmilde in 1636. Kaarten: Jurisdicties van Waver, Waverveen, Botshol en 'Ruyge Willes', 1629; Watergraafsmeer, 1631 (gedrukt door Cornelis Danckerts van Sevenhoven); Deel van het Gooi, 1636; Over-Amstelpolder, 1639; Stommeer (verkaveling), 1651 (gedrukt door N.J.Vischer); Stadslanderijen van Amsterdam in Amstelland, na 1623.

Dannenfelser, Willem Frederik

Den Haag, 26-5-1826 - Amsterdam, 11-5-1894

Uitgever-boekhandelaar. Werkzaam in Utrecht (1847-1878). Kaarten: De stad Utrecht (Van der Monde, derde druk), ca 1861; spoorwegen in Europa, 1860; de stad Utrecht Door J.M.Vreeswijk), ca 1868; statistieke kaart van de provincie Utrecht, z.j.

Danser, Simon Dirksz. de

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1657-1666).

Decker, A.

Tekenaar. Kaart der Zeeuwsche stroomen' in tien bladen (samen met W. van Wijngaarden), 1818-1824.

Decker, Koenraet (Coenraet)

Amsterdam, ca 1650 - Amsterdam, 1685 (of 1698)

Graveur, tekenaar. Leerling van Romein de Hooghe. Werkte o.a. mee aan de kaart van het hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland van Jan Jansz. Dou, 1680.

Decker, Ezechiël de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 21-4-1625, toen wonende in Gouda. Kaart van het gebied Moerkapelle-Benthuizen-Hazerswoude-Rijndijk, ca 1625.

Deelstra, F.

Tekenaar(?), redacteur. Onderwijzer in Groningen. Samen met J. D. Bakker stelde hij schoolatlassen samen, uitgegeven door Noordhoff in Groningen, vanaf 1885 tot in de 20ste eeuw.

Delden, Harmen van (Herman Lentinck van Delden?)

Tekenaar. Noemde zichzelf: 'geadmitteerd landmeter binnen Zwolle' (1639). Landmetersadmissiedatum onbekend. Kaart van de Regge tussen Schuilenburg en de Hambeek, 1639.

Delem, C. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van zijn kaart van de Bataafse Republiek, 1805.

Denijs, G.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaarten: Oostelijk Zeeuwsvlaanderen, 1738, 1739, 1740.

Derfelden van Hinderstein, Gijsbert Franco Baron von

Utrecht, 2-7-1783 - Utrecht, 17-5-1857

Tekenaar, redacteur-geograaf. Hoogheemraad van de Lopikerwaard, kamerheer des konings, statenlid in Utrecht. Kaarten: De Lek benedendams (in druk uitgegeven in 1824); Plattegrond van Utrecht (uitgegeven door N. van der Monde), 1839; Nederlands-Indië (gedrukt en uitgegeven op last van Koning Willem II), 1842.

Dessel, T. van

Uitgever in Leeuwarden. Grote wandkaart van Friesland door J. Vegelin van Cherbergen, 1739.

Desterbecq, Francois

Ath, 1897 - ...

Tekenaar, graveur, uitgever. Werkzaam in Gent (1826), Brussel (1830-1831 en 1846-1849), Leiden (1831-1839), 's-Gravenhage (1840-1846). Maastricht (Geografisch Instituut/ Geografisch Etablissement, 1840-1842).

Deur, Abraham (Jansz.)

Graveur. Vader van Jacob en Jan Deur. Werkzaam in Amsterdam (1666-1714). Kaarten: Wormer, 1668; Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland (samen met Koenraet Decker), 1680.

Deur, Jacob

Graveur. Zoon van bovengenoemde. Werkzaam in Amsterdam en Delft (1709-1714), veelal samen met zijn broer Jan. Kaart van Hoogheemraadschap van Delfland, 1711.

Deur, Jan (Joan, Johannes)

1667/1668 - 1734

Graveur, globemaker. Zoon van Abraham Deur. Werkzaam in Amsterdam en Delft (1699-1714), veelal samen met zijn broer Jacob. Kaart van Hoogheemraadschap van Delfland, 1711.

Deutecum, Van, zie Doetecum, Van

Deutecom, Jochum Roelofsz.

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia (1633-1634)

Deventer, Jacob van

Kampen(?), 1501 of 1502 - Keulen, 5-1575

Tekenaar. Wiskundige en landmeetkundige. Zoon van Anna, ongehuwde moeder die in Kampen woonde en omstreeks 1510 trouwde met zekere Roelof uit Deventer (in de literatuur wordt daarom, ten onrechte wel gesproken over Jacob Roelofsz. van Deventer). Woonachtig te Deventer van ca 1510 tot 1520, alwaar hij vermoedelijk in 1516 en 1517 de kapittelschool bezocht en misschien enige jaren kloosterling was. Op 24-4-1520 aan de universiteit van Leuven ingeschreven als medisch student. Met de kartering van de gewesten en de steden leverde hij uiterst belangrijk werk. Hij droeg vanaf 1543 de eretitel 'keizerlijk en koninklijk geograaf', omdat hij kaarten vervaardigde voor keizer Karel V en koning Philips II. Woonde en werkte onder meer te Dordrecht, Mechelen (sinds 1536) en Keulen (1572-1575). Kaarten: Brabant, 1536; Holland, 1537; Gelderland, 1543; Frieland, 1545; Zeeland, 1546; ca 250 stadskaarten van de Nederlanden, 1558-1571.

Dibbets (Dibbetz, Dibbits, Dibberts), Gerrit Jan

1788 - 1859

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland in 1808. Provinciaal-ingenieur van Gelderland. Er is verwarring mogelijk met zijn vader de Nijmeegse bouwkundige, met dezelfde voornamen en ook geadmitteerd landmeter. Kaarten: Paasberg bij Arnhem (1816); Arnhem e.o. (uitgegeven bij P. Nijhoff in Arnhem, 1821); Tieler- en Bommelerwaard (1839).

Dieterinck, Albert

Tekenaar. In dienst van de WIC in Nieuw Nederland (1632)

Diepenbeek, C.J.

Tekenaar. Landmeter (?). Kaart van het gebied van Steenberg (samen met J.B. Adan), 1805.

Diepenbeek (Diepenbeecq), Cornelis van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant op 7-9-1717 (toen wonende in Kruisland). Kaart van de gorzen bij de polder van Woensdrecht, z.j.

Diepenem (Diepenen), Jan (Frederikcxz.) van

... - ..., vóór 10-1675

Tekenaar. Vader van Floris. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 20-10-1631 en in Holland op 9-8-1633 (toen wonende in Utrecht). Kaarten: landerijen van het kapittel van St.Pieter in Utrecht, 1633-1646; landgoed Zuylenstein, 1639; Tiendlanderijen van St. Marie in 't Goy en Houten, 1640; Tuylentiend (gerecht van Doorn), 1641; landerijen van het huis Beverweerd, 1643; Abcoude e.o.(?), 1643; Tiendlanderijen van De Ginckel (bij Amerongen), 1643; Oostveen (gebied Maartensdijk-Utrecht, samen met B. Lobé), 1643-1644; Lekdijk van IJsseldam tot Schoonhoven e.o., 1659-1660; landerijen (gerecht van Doorn, 1647; tiendlanderijen (graafschap Buren), 1647; landerijen ten noorden van Amerongen, z.j.; landerijen van het kapittel van Oudmunster, St. Marie en St. Jan in Utrecht, z.j.

Diepenem (Diepenen), Floris van

Tekenaar. Zoon van Jan Florisz. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 30-4-1661. Kaarten: Mijdrecht en wijde omgeving (met Proosdij van St. Jan), 1665; Tuylentiend (gerecht van Doorn), 1669; landerijen van het kapittel van St. Marie in Utrecht, z.j.

Diggelen, Arie van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 1-3-1810, toen wonende in Woudrichem. Werkzaam bij het kadaster. Kaart van de Schermer (gegraveerd door D.Veelwaard en Zoon, 1836).

Diggelen, Staa(t)s Peterse van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 24-2-1808, toen wonende in Zevenbergen. Werkzaam bij het kadaster, o.a. in Utrecht (1810), op Terschelling (circa 1826) en in de Schermer (1836). Kaarten: verschillende kadasterkaarten.

Dincklagen, Lubbert

Tekenaar. In dienst van de WIC in Nieuw Nederland als equipagemeeester (1647)

Dirksen, Adriaan

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Vlissingen met fortificaties, 1613.

Dirxz. (Dirckszoon) , Gerrit (Gerredt)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 14-6-1635 (toen wonende in Wormer). Werkzaam in Drenthe bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting, 1640-1643.

Dirckxzoons, Jan, zie Vijckemans.

Doesburgh, Thomas

Graveur, tekenaar. Werkzaam in Utrecht en Delft (1683-1714). Kaarten: Rivier de Eem (De Roij), 1692; Utrecht (wandkaart van De Roij), 1696; Delfland (Cruquius), 1708-1712.

Doetecum (Deutecum, Doetechum, Doetecomius, Dotecum), (van of à)

Graveursfamilie, waarvan de onderstaande familieleden steeds samenwerkten. Tot ca 1575 werkzaam in Antwerpen, o.a. voor H.Cock. Hun werk draagt dikwijls een passer (met gekruiste degens) als merkteken.

Doetecum, Baptista van

Deventer, ... - Deventer, 1611

Graveur, drukker, uitgever. Zoon van Johannes I van Doetecum, die hem het vak leerde. Werkzaam in Deventer (in het begin van zijn loopbaan en aan het eind van ca 1606-1611), Haarlem (1587-1598), Amsterdam (1598). Hij werkte samen met zijn broer Johannes jr. Na zijn dood zette zijn weduwe het bedrijf voort.

Doetecum (sr), Jo(h)annes (Jan) I van (ook: Johannes ter Heghe of Hegius)

Graveur, drukker, uitgever. Zoon van de glasschrijver en glazemaker Johan van Dotichem (of ter Heghe) in Deventer. Werkzaam in Deventer (1534-1587 en na 1600), Antwerpen 1554-1575) Haarlem (sinds 1587). Hij werkte samen met zijn beide zoons Baptista en Johannes II, onder meer voor Plancius en Cornelis Claesz.. Ook had hij zakelijke contacten met zijn broer.

Doetecum (jr), Jo(h)annes II van

Deventer, ... - Rotterdam, 1630

Graveur, drukker, uitgever. Zoon van Johannes I van Doetecum. Werkzaam te Haarlem (1592-1593), Amsterdam (1596) en Rotterdam (1598-1630). Hij werkte samen met zijn vader en met zijn broer Baptista van Doetecum.

Doetecum, Lucas

Graveur. Werkzaam in Deverter (1554-1593). Hij had zakelijke contacten met zijn broer Joannes I.

Doetsz. (van Edam), Cornelis

Tekenaar. Werkzaam als 'Caetschrijver' te Edam (1589-1613) als een van de prominentste figuren van de zogenaamde Noordhollandse of Edamse school van maritieme kartografie (1580-1630). Opdrachgever was o.a. Willem Jansz. Blaeu. Zijn vroegst bekende kaart is de haven van Edam e.o., 1589.

Doeveren, J. van

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Passegeule e.e., 1762.

Dombaer (van der Gouw), Pieter

... - Ternate, 1677 of 1678

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 21-4-1662. Tevens militair-ingenieur, in dienst van de VOC in Batavia (1665-1677), later in Makassar en Ternate.

Domckens, Symon Jacobsz.

Tekenaar. Landmeter en architect in dienst van de VOC op Taiwan (1644), waar hij o.a. kaarten i.v.m. de grondboekhouding vervaardigde.

Domiss., Cornelis

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend, werkzaam onder andere in opdracht van de Rekenkamer van Holland. Wonende in Delft (1544). Kaart van het Gooi e.o., 1539.

Doms, P.J.

Tekenaar. Kaarten: Westerschelde en kanaal van Gent naar Terneuzen, samen met Eldof (uitgegeven door P. van der Maele te Brussel, 1832).

Donama, P.W.

Tekenaar. Kaart van Schiermonnikoog en wijde omgeving, ca 1730.

Doncker (Donker), Hendri(c)k

Graveur en uitgever. Er waren meerdere personen met deze naam kartografisch werkzaam in Amsterdam, vanaf 1647: 'In 't stuurmans gereetschap', Monckel-Baens-Borghwal (1647), Nieuwe Brugsteeg, derde huis (1648-1720) en Kapelsteeg, bij de Nieuwe Brug (1675-1704). Hendrick Doncker (1625/1626-1699 is met name bekend als uitgever van maritieme (kartografische) werken. Hij bouwde onder andere voort op kaarten die oorspronkelijk waren uitgegeven door zijn concurrenten Abram Goos en Jan Janssen Brouwer van Amsterdam. Zijn enig bekende niet maritieme uitgave is: *Nieuw Nederlandsch caertboek* (1685).

Doncker (Donker), Hendrik jr. (II?)

ca 1664 - ...

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam vanaf 1699 (?). De Atlas van de rivier de Don (Rusland), vervaardigd o.l.v. Cornelis Cruys in 1703-1705, werd bij hem gedrukt.

Donjema, Wytse Foppes

Tekenaar. Landmeter en wijnroeier in Friesland, geadmitteerd in Friesland op 4-10-1757 (toen wonende in Leeuwarden). Kaart van het veengebied bij Oude en Nieuwe Haske (samen met G. van Terwisga), 1766

Doodins, Gilles

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Werkzaam in Zeeland (1583).

Doorman

Uitgever te 's-Gravenhage. Etappekaart in zes bladen van het Koninkrijk der Nederlanden, getekend op het Topografisch Bureau van het Ministerie van Oorlog (1847, tweede druk, 1846).

Doornick, Cornelis van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 10-12-1649, afkomstig uit Tholen. In 1665 vertrok hij naar Azië. In dienst van de VOC in Batavia (1681-1695).

Doornik, Gerrit Willemsz.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwe Gasthuys Molensteeg (1658).

Doornik, Marcus Willemsz.

Uitgever-boekverkoper. Werkzaam in Amsterdam: Tesselsche Kay, bij de Nieuwebrugh (1662-1663); Vijgendam, hoek Beurspoort, in 'kantoor 't Inktvat (1664-1685); Herengracht tussen Harten- en Wolvenstraat, tegenover Romeynarmsteeg (1690-1703). Kaart van de 17 Nederlandse Provinciën, 1667.

Dornseiffen, I.

Redacteur. Atlas van Nederland en overzeese bezittingen, uitgegeven bij Seyffardt's Boekhandel (diverse edities tussen 1861-1884).

Dou (Douw), Jan Pietersz.

Leiden, 1573 - Leiden, 5-8-1635

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 27-09-1597. Vader van Jan Jansz. Dou. Zijn broer Herman Pietersz. Dou (1569- na 1638) was ook landmeter, maar van hem zijn geen kaarten bekend. Als kaarttekenaar zeer produktief - meer dan 1150 kaarten zijn van hem bewaard gebleven - was hij werkzaam vanaf 1590 in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en Brabant. Leerling van Pieter Bruynsz. (in 1590) en S.F. van der Merwen (vanaf 1594), bevriend met Johan Sems en prins Maurits. Hij deed landmetersexamen bij S.D. van Dulmenhorst, S.F. van Merwen, S. Aerntsz. van Bruningen en J. van Banchem. In 1597 aangesteld als stadslandmeter en wijnroeier van Leiden, notaris vanaf 1618. Op 12-09-1631 volgde hij Adriaan de Bruyn op als landmeter in vaste dienst van Rijnland. Hij schreef enige wetenschappelijke boeken onder andere over de landmeetkunde samen met Johan Sems (1600) en ontwikkelde een nieuw hoekmeetinstrument, de 'Cirkel van Dou' genaamd. Hij woonde zijn hele leven in Leiden onder andere in de Korte Nieuwstraat (vanaf 1605). In 1617 werd hij in de Leidse vroedschap gekozen. Politiek-religieus stond hij aan de kant van de Remonstranten. Er is een portretgravure van hem (GA Leiden, PV 49625). Kaarten: zeer veel percelen in en om Leiden, vanaf 1601; gebied Gouda-Bodegraven, 1609; de stad Grave met een deel van de Peel, 1617; landerijen in Cromstrijen, 1618; landerijen in Rijnland, Delfland en Schieland van de voormalige abdij Leeuwenhorst, 1620-1631; heerlijkheden Niervaart en Willemstad, 1624; Biesbosch, 1625; Mastbos bij

Breda, 1625; landerijen in rijmland, Delfland en Schieland van de voormalige abdij Rijnsburg, 1626-1635; Haarlemmermeer e.o., z.j.; zie verder: *Caert-Thresoor*, 1994, p.42-48

Dou (Douw), Jan Jansz. (ook: **Johannes (I) Dou**)

Leiden, 1615 - Leiden, 28-03-1682

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 10-09-1635 (toen wonende in Leiden). Zoon van Jan Pz., vader van Johannes II; zijn kleinzoon Jacob Dou (1672-1704) was ook landmeter, maar van hem zijn geen kaarten bekend. Opleiding aan de Leidse Universiteit. Na de dood van zijn vader in 1635 samen met Steven van Broeckhuysen in vaste dienst aangesteld als landmeter van Rijnland. Notaris vanaf 1637. Kaarten: heerlijkheid Bergen, 1640-1643, gedrukt bij Blaeu; Hoogheemraadschap van Rijnland (samen met Van Broeckhuysen), 1642-1646, gedrukt in 1647; Deel van West-Friesland (samen met C.L. Couter), 1651; 't Koe gras (samen met D. Abbestee), 1652; landerijen van de 'regulieren en conventualen' in Den Briel gelegen in Voorne, Putten en Goeree-Overflakkee, 1654-1656; gorzen bij Hoek van Holland, 1664-1665; Heerlijkheid Warmond, 1667; hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland, 1661-1680, gedrukt in 1680. Zie verder CT (1997)1, p.6-9.

Dou (Douw de Jonge), Johannes (II)

Leiden?, 1642 - Swanenburg (Halfweg), 1690

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 6-03-1664 (toen wonende in Leiden). Op 23-04-1665 ter assistentie van zijn vader aangesteld als landmeter van Rijnland. Omdat beiden zich *Johannes* Dou noemen is verwarring mogelijk, wat betreft de door hen gemaakte kaarten in de periode 1664-1682. Kaarten: gorzen bij Hoek van Holland, 1664-1665; wandkaart van Leiden (gegraveerd door Chr. Hagen), 1670.

Dozy, G.J.

Redacteur. Samensteller van een schoolatlas uitgegeven door J. Voltelen, meerdere edities in de periode 1877-1883 en van historische schoolatlassen, samen met Brugmans, uitgegeven door W.J. Thieme & Cie, meerdere edities vanaf circa 1893

Draak, J.

Kaarttekenaar. Kaart van de Peel (samen met A. Pedronssin, 1716).

Draeck, Cornelis

Tekenaar. Zoon van Hendrik. Militair-ingenieur. Kaarten (samen met zijn vader): gebied 's-Hertogenbosch-Breda, 1741-1742 en gebied Geertruidenberg-Bergen op Zoom, 1744.

Draeck, Hendrik

... - Maastricht, 4-1746

Tekenaar. Vader van Cornelis. Militair-ingenieur, sinds 9-1-1708; opgeklommen tot de rang van kapitein. Kaarten: 's-Hertogenbosch e.o., 1739-1740 en de twee genoemde kaarten, gemaakt samen met zijn vader.

Drebbel (Alcmariensis), Cornelis

Alkmaar, 1572 - Londen, 1633

Graveur. Leerling van H. Goltius, met wiens zuster hij trouwde. Werkzaam in Praag voor keizer Rudolf II en in Londen. Natuurkundige en uitvinder van een microscoop. Er bestaat van hem een portretgravure gemaakt door Andreas Luppilus. Kaart van Alkmaar (door A. Anthonisz., 1597).

Drewisch, Andreas

Tekenaar. Militair-ingenieur, in dienst van de WIC (1631-1634).

Driel, Laurens van

Tekenaar. 'Gezwoeren landmeter van de graafschappen Hoorne en Loon, Vrije Rijksheerlijkheid Kesseningh' (1670). Kaart van de Maas en het gebied Elsloo-Stein-Meers, 1670.

Drogenham, Gerrit

Tekenaar en graveur. Landmeter, admissiedatum onbekend. Graveur in Amsterdam (1710). Kaart van Amstelland en wijde omgeving, voor of in 1686; zakglobe (uitgegeven door Abraham van Keulen), ca 1697.

Drunen, Johan Jacob. van

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Aangesteld als tekenaar bij de verponding op 6-1-1807. Militaire kaart van Bergen op Zoom, z.j.

Druuten, J. van

Drukker-uitgever. Werkzaam te Utrecht vanaf 1884 (mogelijk iets eerder). Zijn bedrijf 'De Industrie' was gevestigd op Voorstraat 90. Zijn drukkerij verzorgde o.a. de regelmatige uitgave van de gemeentekaart van Utrecht in de periode 1885-1937 en windkaarten van het KNMI van 1884-1895. Tot 1932 was de firma in handen van de familie J. van Druuten, daarna van de erven J. de Wilt tot 1948, toen het bedrijf ophield te bestaan.

Dubois, Pierre du

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Afkomstig uit La Rochelle (Fr.). In dienst van de VOC in Batavia (1632-1638).

Duidinckx (Duidingh), Jacob

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen op 4-8-1645. Kaarten: landerijen ten westen van de stad Groningen, 1654.

Duindam (Duyndam), Cornelis (Henricxz.) (van)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 2-12-1639 (toen wonende in Haarlem). Duinen en geestgronden in de omgeving van Hillegom, ca 1655; trekpad en wagenweg tussen Haarlem en Leiden, 1657.

Duyndam, Hendrick Symonsz.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 26-5-1605. Landmeter van Rijnland. Lid van het St.Lucasgilde in Haarlem (1634-1638). Hij was betrokken bij het maken van plankkaarten (in 1642) voor de uitleg van Haarlem.

Duinker, Pieter Janssen

Hydrograaf. Marine-officier, assistent van J.C. Rijk bij de kartering van de Texelse Zeegaten, 1816.

Dulmanhorst, Salomon Davidsz.

Tekenaar. Stadslandmeter van Leiden. In de periode 1583-1597 vervaardigde hij 68 prekadastrale kaarten van Leiden (bewaard in kaartboeken).

Dun, Adriaan van

... - ..., eind 1757

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-9-1706 (toen wonende in Rozendaal). Militair-ingenieur sinds 20-9-1708; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1737). Kaarten: Bergen op Zoom, 1724; Philippine, 1735; gebied Bergen op Zoom-Steenbergen, ca 1724; Oosterhout e.o., 1732.

Dun, J.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Betrokken bij de kartering van gorzen bij Woensdrecht, begin 18de eeuw.

Dupin, ...

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Maastricht, 1794.

Durendal, Laurens Nicolaesz. (Claasz.)

Tekenaar. Landmeter en militair-ingenieur. Hij vertrok naar Azië in 1671. In dienst van de VOC in Malabar (1679-1684).

Duijck, Anthonis

's-Gravenhage, ca 1560 - 13-9-1629

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Advocaat-fiscaal. Benoemd tot Raadpensionaris van Holland op 22-1-1621. Kaarten: Oud Zevenaar e.o., 1599; Fort St. Andries e.o., 1599.

Duijn, Pieter Jansz.

Kaarttekenaar(?). Landmeter, admissiedatum onbekend. Betrokken bij de meting over het ijs van de Purmer, 1620.

Dijck, Heijman van (der)

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: Voorne en Goeree-Overflakke t.b.v. de verponding, 1695-1701 (uitgegeven in 1701, waaraan o.a. de graveurs Jan Luiken en Romein de Hooghe meewerkten); landerijen in het gebied Almkerk, Dussen en Hank, door M. van Nispen in 1682, gekopieerd in 1724.

Dijk, Guitje Klaas van

..., 1833 - ..., 1912

Tekenaar. Hij volgde in 1865 zijn vader op als voogd van Rottumeroog. Kaart van Rottumeroog (gedrukt bij Wed. E. Spanier en zn. te 's Gravenhage).

Dijl, Andries van

Tekenaar(?), Landmeter, admissiedatum onbekend. Betrokken bij perceelsmetingen in het gebied Breskens, Groede en Cadzand, 1616-1617.

Eck, Joh. Lud.

Tekenaar. Landmeter, afkomstig uit Duitsland. Prekadastrale kaarten van Terborg e.o., 1723.

Eck, Pieter van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 5-3-1804, toen wonende in Sliedrecht. Kaart van de Zwijndrechtse Waard, 1811.

Eck, W. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart van de polder Jannezand (Oost-Biesbosch), 1806.

Eckstein, Charles F.

Redacteur-kartograaf. Directeur van het Topographisch Bureau in de tweede helft van de 19de eeuw in de periode dat met succes werd overgegaan op kleurenlithografie ('Eckstein-procedé'): o.a. Waterstaatskaart van Nederland, 1860; 'Bonneblaadjes' vanaf 1880, Residentiekaarten van Java en Madoera, 1870-1890.

Eckringa, Sixtus Gerardus

Eexte, 25-1-1754.

Tekenaar. Ingeschreven als student aan de Hogeschool te Franeker op 20-9-1769. Militair-ingenieur sinds 8-6-1774; opgeklommen tot de rang van kapitein (1789-1795).

Edskens (Edzkens), Cornelis

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Secretaris en notaris van Termunterzijlvest. Kaarten: Sappemeer e.o., 1648; Zuidelijk deel van de Dollard en aangrenzend gebied tot Heiligerlee, ca 1650.

Eeden, F.W. van

Tekenaar. Kaart van Suriname, 1896

Eekhoff, Wopke

Leeuwarden, 1809 - Leeuwarden, 1880

Redacteur-uitgever. Historicus, boekhandelaar, kaart- en prentverzamelaar (collectie Frisia Illustrata). Benoemd tot archivaris van Leeuwarden in 1836. Auteur van historisch-kartografische artikelen (o.a. samen met de Leidse kaartverzamelaar Bodel Nijenhuis, 1846). Kaarten: Nieuwe Atlas van de Provincie Friesland, 1845-1859; wandkaart van Friesland, 1860.

Eernstens., Nic.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten van landerijen in de provincie Utrecht in bezit van het kapittel van St. Jan, 17de eeuw.

Egmont, Wed. J. van

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Reguliers Breestraat (1732).

Egmont, Willem van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Stilsteege (1732).

Eikelenberg, Simon

Auteur van de historische kaart van West-Friesland, Kennemerland en Waterland vóór de bedijking, opgenomen in zijn boek *Gedaante en gesteldheid van West Friesland voor den jaare MCCC* (Alkmaar, 1714).

Eitzing zie Aitsinger

Elandt(s), Cornelis

1641 - ca 1687

Schilder-tekenaar. Zoon van Johannes, die hij assisteerde bij het maken van kaarten. Werkzaam in Den Haag. Hij noemde zichzelf 'practisijn in de geometrische const.' Kaarten: Scheveningen, 1570 (geschilderd ca 1665); Huis Te Werve in Voorburg, ca 1665; Den Haag, 1665.

Elandt(s), Johannes

Schilder-tekenaar. Vader van Cornelis. Kaarten: Den Haag, 1570; Scheveningen, 1570.

Elandt(s), Johannes

Tekenaar. Militair-ingenieur vanaf ca 1630 in Nederland, maar ook o.a. in Zweden, Brazilië en de West-Afrikaanse Goudkust. Kaarten: Staats-Vlaanderen, z.j.; manuscript-atlas met 103 Nederlandse vestingen, 1669 (verkocht aan Cosimo de Medici).

Elberts, W.A.

Auteur van historische kaartjes in *Geschiedenis des Vaderlands*, 1849.

Eldhof, A.E.G.

Tekenaar. Kaart van de Westerschelde en het kanaal van Gent naar Terneuzen, samen met P.J. Doms, 1832.

Elias, P.

Tekenaar. Marine-officier. Kaarten: gebieden in Zuid-oost Azië (Ceylon, Cochin, Malakka, Molukken, 1789-1792).

Ellieul, Johan (of Jan)

Tekenaar. Landmeter van het Vrije van Sluis. Notaris van Sluis (1672-1674). Kaarten: Isabelle Polder, 1649; Polder Bewestereede, 1650; Prins Willemspolder (samen met F. Manteau en J. Mogge), 1651-1655.

Elsevier

Uitgevers-maatschappij te Rotterdam. Geïllustreerde encyclopaedie, met kaarten, onder redactie van A. Winkler Prins, 1884-1888.

Elsevier, Daniel

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water (1646); bij de Papenbrug (1665).

Elsevier, Isaäc

1596 - 1651

Uitgever. Werkzaam in Leiden. Werkte samen met Jodocus II Hondius bij de uitgave van de historische atlas van Petrus Bertius.

Elshof(F), Berend

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 21-7-1719. Kaarten: Heerlijkheid Rozendaal, 1721; landerijen bij Wageningen en Ede, 1722-1723; Dieren e.o., 1728.

Elwe, Jan Barend

Uitgever-boekverkoper. Werkzaam in Amsterdam (1777-1815): Pijpenmarkt, hoek Dam (1780-1809). Hij gaf atlanten uit in samenwerking met Langeveld en kaarten, waarvan sommige afkomstig waren van de firma Ottens.

Emmius, Ubbo

Greetsiel (Oost-Friesland), 1547 - Groningen, 1625

Incidenteel kartografisch werkzaam. Vestigde zich in 1595 in de stad Groningen, waar hij naam maakt als historicus en geograaf; in 1614 rector van de toen opgerichte Hogeschool.

Vervaardigde in 1595 een kaart van Oost-Friesland, die later werd opgenomen in de atlassen van de Amsterdamse uitgevers.

Emrik, O.D.

Lithograaf. Werkzaam in Haarlem. Kaart van de verdronken Zuid-Hollandse Waard door H.V. van Gogh, 1842.

Emrik & Binger

Drukkerij te Haarlem, tweede helft 19de eeuw, ca 1857 tot 1882?). *Algemene Atlas van Nederlands Indië* (Batavia 1853-1862); schoolatlassen van Otto Petri (vanaf 1857); kaart van de stad Utrecht door J.M.Vreeswijk, ca 1868.

Ende (Endenus, Eijnde), Josua van den

Antwerpen, ca 1584 - ...

Graveur. Werkzaam in Amsterdam, o.a. voor Blaeu en Visscher. Woonachtig in Zierikzee vanaf 1642. Kaarten: Zeventien Verenigde Nederlanden en Graafschap Holland, beide uitgegeven door Blaeu, 1608; Schans te Santvliet e.o., 1627; Enge Wormer, 1638; Zierikzee, 1646-1649.

Enden, Adriaan van den

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant in Den Haag op 5-3-1720, toen wonende in Heyningen. In 1738 woonachtig in Willemstad. Kaart van Polder Ruygenhil, 1738.

Endenburg, A.

Drukker. Werkzaam in Amsterdam (1741). Kaart van het hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard, 1741.

Engehuys, Syger Cornelis

Tekenaar van kaarten(?). Landmeter, admissiedatum onbekend, werkzaam in Friesland (1609).

Engelberts, E.M.

Auteur van historische kaartjes in *Aloude staat en geschiedenissen der vereenigde Nederlanden* (Amsterdam, 1784).

Engelman, Daniel

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 15-7-1789, toen wonende te Haarlem. Kaart van Haarlem e.o., 1794.

Engelman, Jacob

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 25-7-1781, toen wonende te Bloemendaal. Werkzaam bij het Werk der Rivieren; hij stelde een lijst van koperplaten en afdrucken van Hollandse resolutiekaarten op in 1800-1801 (bewaard in het Algemeen Rijksarchief). Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek (1801). Kaarten: Rijn van Emmerik tot Arnhem (samen met F.W. Conrad), 1784-1789; Nederrijn en Lek (samen met F.W. Conrad), 1789-1793; Maas bij Aalst (samen met M.D.Jongh en J.Criellaardt), 1790; Land van Heusden en Altena, 1798.

Engelman, Jan

Tekenaar van kaarten? Rijnlands toezienaar in Halfweg en later in Spaarndam. Samen met Chr. Brunings en Melchior Bolstra stelde hij een rapport op vanwege een inspectie van het IJ, bij Amsterdam in 1771-1772, met twee kaarten.

Engelvaert, Pieter

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart van Voorne, in druk verschenen in 1655.

Ensinck, F.J.

Graveur. Kaart van Nederland in negen bladen door Le Clercq, uitgegeven in 1841.

Epailly, ... d'

Tekenaar. Frans militair-ingenieur, die zich eerst in 1811 in Amsterdam vestigde en nog hetzelfde jaar in Groningen tot 1813. Onder zijn leiding vond een nieuwe topografische kartering van Drenthe plaats in 1811-1813.

Es, Jan van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In dienst van de VOC in Batavia (1681)

Esveldt, Steven van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: St. Luciensteeg (1736-1737); Beurssteeg, eerste huis van de Dam links (1739-1754); Kalverstraat, tegenover Gapersteeg (1754-1775).

Esveldt, Wed. van

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1776).

Esveldt-Holtrop, J.S. van

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Heruitgave van P.Schenks atals van Saksen (1810).

Eversdijk, Arnout Adriaan

Sluis, 8-7-1742 - IJzendijke, 1772 (begraven op 7-2)

Tekenaar. Militair-ingenieur; opgeklommen tot de rang van luitenant (1770-1772). Kaart van IJzendijke, 1760.

Ewouts, Aernt

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart van het duingebied bij Noordwijkerhout, 1568.

Ewoutszoon,, Jan

Drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kerkstraat-Warmoesstraat 'In den vergulden passer'. Cornelis Anthonisz. was van 1536- 1544 of 1553 werkzaam voor hem.

Eyckmeyer (Eijckmijer), Johan (of Jan)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in de provincie Utrecht op 17-5-1682, toen wonende in Amersfoort. Kaart van tiendlanderijen in de Wiersche Polder (nu: Nieuwegein), voor of in 1685.

Eyl, Hendrik van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam, hoek Krommelleboogsteeg, annex koffiehuis (1711-1766).

Eyl, Jan van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam, hoek Krommelleboogsteeg (1742-1772).

Eyles, Focke (Foocke)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland tussen 1714-1718, toen wonende in Langezwaag. Kaarten: Bakkeveen e.o., 1711; grens Friesland-Groningen, 1718; grens Friesland Drenthe nabij Hogersmilde (samen met C. Tadema* en G. Vos*), ca 1733; Haule, e.o., 1734; Boven Knijpe e.o., 1736; Ureterp e.o., 1741.

Eijring, J.F.

Tekenaar. Militair-ingenieur; vaandrig onder de kwartiermeester-generaal (1791). Kaart van Grebbeberg e.o., 1791.

Exalto, N.

Redacteur-tekenaar. Fabrijk-landmeter in dienst van hethoogheemraadschap van Schieland. Kaart van Schieland (opgemeten door I.J. Slaterus), 1875.

Faber, Martin(us)

Embden, 1587(?) - ..., 1648

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 14 oktober 1643. Leerling van Johannes Sems, stadsbouwmeester van Embden. Hij vervaardigde in 1642 een kaart van de rivier de Eems en het mondings gebied die in druk werd uitgegeven, vermoedelijk in Amsterdam.

Falconi de la Vabre, Johan Andries

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 22-4-1777. Ontslagen kort voor 1783. Kaart van Steenberg, 1777.

Feddes (van Harlingen), Pieter (Petrus)

Harlingen, 1568 - ..., ca 1623 (?)

Graveur, schilder, dichter, uitgever. Werkzaam in Leeuwarden (1611-1623). Kaarten: Friesland (door A. Metius en G. Freitag), 1622; Leeuwarden, 1622

Fehse, Christoph.

Graveur. Werkzaam in Groningen; vervaardigde een gemeenteatlas van de provincie Groningen, uitgegeven in 1862.

Feltman, Hendrik

ca 1610 - 1670

schilder, tekenaar. Landmeter(?) Afkomstig uit Kleef. Schilderijkaart van Nijmegen, 1668-1669.

Feltman, J.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van het beleg van Groningen (samen met H. Bierum), 1672.

Fennema, R.

Tekenaar(?), redacteur. Mijnbouwkundig ingenieur. Vervaardigde samen met R. D. M. Verbeek een geologische atlas van Java en Madoera, uitgegeven door Joh. G. Stemler, Amsterdam 1886.

Feuille, Daniel de la

Sedan, ... - ..., 1709

Tekenaar, graveur, drukker, uitgever. Werkzaam in Amsterdam vanaf 1683: Tegenover het postkantoor van Keulen (1690), bij de Beurs (1695-1709), Beurssluis, tegenover Hermietensteeg, tweede huis (1709). In 1701 gaf hij het militaire zakatlasje *Atlas portatif ou le théâtre de la guerre en Europe* uit. Zijn zoon Paul en dochter Jeanne zetten de uitgeverij voort tot 1730.

Feuille, Jacques de la

1668(?) - voor 1719

Graveur en uitgever. Zoon van Daniel de la Feuille. Opvolger van Johannes de Ram in 1693. Werkzaam in Amsterdam: Achter de Beurs (1696), Dam (1697), Westermarkt ZZ (1719). De globes van Blaeu werden vanaf 1693 door hem uitgegeven.

Feuille, Jeanne de la

Uitgever. Dochter van Daniel de la Feuille, wiens bedrijf bij de Beurs in Amsterdam zij samen met haar broer Paul van 1709 tot de verkoop ervan in 1730 voortzette.

Feuille, Paul de la

Amsterdam, 1688 - ..., 1727

Uitgever. Tweede zoon van Daniel de la Feuille, wiens bedrijf in Amsterdam hij voortzette, samen met zijn zuster Jeanne van 1709 tot zijn dood in 1727.

Fèvre, Pieter le

... - 's-Hertogenbosch, 27-1-1744

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-3-1733. Kaarten: Sluis, 1733; 's-Hertogenbosch, 1737; 's-Hertogenbosch e.o., 1739-1740; 's-Hertogenbosch-Breda, 1741-1742 en Geertruidenberg-Bergen op Zoom, 1744.

Fèvre de Montigny, Gilles Johannes le

Gemonde, 10-9-1765 - Maassluis, 19-5-1821

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 22-4-1782; luitenant (1793-1795); luitenant-kolonel (circa 1810). Examinator van landmeters die in 1806 bij de verponding (voorloper van het kadaster) aangesteld wensten te worden. Kaarten: Grave, 1785; Zuiderzee, 1794; Kampen e.o., eind 18de eeuw; Grens Friesland-Overijssel, 1794; Zeist, militair kampement, 1810.

Finckensieper, Joh.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Langestraat, bij Korsjessteeg (1794).

Floen, Arnoldus

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC in Colombo (1742-1761). Naast kaartmaker was hij ook timmerman.

Florentius van Langren, zie Langren**Florissen, Claes**

Tekenaar. Landmeter(?). Kaarten van landerijen bij Hagestein in bezit van het kapittel van Oudmunster en ten Dom te Utrecht (samen met Jan van Berck), 1583.

Florisz., zie Berckenrode, van**Florijn, Jacob**

Tekenaar. Wiskundige. Samensteller van de kaart van het Haringvliet (1786), waarvoor o.a. J.Jz. Blanken* peilingen verrichtte.

Floyd Anglois, Charles

Tekenaar. Militair ingenieur(?). Kaart van het beleg van Maastricht in 1632, gegraveerd door Wilhelmus Hondius.

Fokke Simonsz., Arend

Amsterdam, 3-7-1755 - Amsterdam, 15-11-1812

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: hoek Weessluis (1778); Kalverstraat (1787-1789). Leerling van zijn vader Simon Fokke (1712-1784).

Fokken, Hendrik

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Molsteeg (1708).

Folckers, Hendrik Warner

Coevorden, 1699 - Groningen, 7-1730

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Wijnroeier en ingenieur. Als landmeter-ingenieur aangesteld in dienst van de provincie Groningen in 1726. Kaarten: een groot aantal landerijen in bezit van de stad en provincie in Groningen ('Provinciale Atlas'), 1722 en later; Veengebied Oude en Nieuwe Pekela, 1723; Beerster-Ham, 1724; Heiligerlee-Westerlee, 1725; Veengebied op de grens van Friesland en Drenthe e.o., 1727; Kweldergebied 'Het Ruge Sant' bij de Lauerszee, 1728.

Folkema, Jacob

Dokkum, 18-8-1692 - Amsterdam, 1767 (begraven 3-2)

Graveur. Leerling van zijn vader Johannes Folkema. Titelblad van de *Friesche Atlas* van B. Schotanus.

Forest (Foreest), Hendrik de

Tekenaar. Afkomstig uit Leiden. In dienst van de WIC in Nieuw-Nederland (1632-1638).

Forstner van Dambenoy, Baron

Tekenaar, drukker. Militair-ingenieur. Directeur van de steendrukkerij van het derde bureau van de genie vóór 1852. In 1852 werd hij minister van oorlog.

Fraex, .

Redacteur-auteur(?). Als geograaf werkzaam omstreeks 1785. Werkte met Bachiene aan de uitgave van een zakatlas.

Franck, August Hendrik

1760 - ...

Tekenaar. Militair-ingenieur, opgeklommen tot de rang van kapitein (1793-1795). Kaarten: Wijk bij Duurstede, ca 1787; Zwolle e.o. tussen IJssel, Vecht en Reest, 1778-1785.

Franck, Carel August Hendrik

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 1-2-1785. Kaart van Zwolle e.o. tussen IJssel, Vecht en Reest, 1778-1785.

Franck, J.

Tekenaar. Landmeter, werkzaam in Limburg. Wonende in Aken (1663). Kaart van het Ravensbos bij Valkenburg (samen met J. Sincken en B.F. Huberti), 1663.

Francq van Berkhey, Johannes le

Leiden, 23-1-1729 - Leiden, 13-3-1812

Auteur van historische kaarten. Medicus, letterkundige, schilder en tekenaar. Vooral bekend van zijn zesdelige werk over de wordingsgeschiedenis ('natuurlijke historie') van Holland (verschenen tussen 1769-1779). Hierbij maakte hij onder andere een historisch-geografische kaart, die als ondergrond de kaart Noord-Holland van Joost Jansz. Beeldsnijder (1575) had. Als bron gebruikte hij ook de historische kaarten van Menso Alting.

Frankenberg, Sigmund Willem van

... - kort voor 2-1749

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 22-11-1743; in 1748 sous-luitenant. Kaart van Bergen op Zoom, 1747.

Franssen, L.J.F.

Medeauteur van de eerste archeologische kaart van Nederland, circa 1840.

Franz, F.A.

Tekenaar. Militair-ingenieur; in 1749 luitenant. Kaart van Vlissingen, 1749.

Frederici (Freerks), Martinus (Marten)

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend, tevens glazemaker. Wonende in Kollum (ca 1664). Kaarten: De grietenijen Kollumerland, Achtkarspelen en Dantumadeel (tussen 1658-1664) voor de *Beschrijvinghe van de Heerlyckheydt van Frieslandt...* van Chr. Schotanus, in druk verschenen in 1664.

Freitag, Gerard

Tekenaar. Kaart van Friesland (samen met A. Metius*), in druk verschenen bij J. Lamrick in 1622.

Freytag(h) (Freitag), Johan Jacob de

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 18-5-1759; opgeklommen tot de rang van majoor (1793-1795). Kaarten: gebied tussen Hulst-Axel, 1760; Susanna Polder (Walcheren), 1770; Philippine, 1774; Schelde ter hoogte van Zuid-Beveland 1785; Gedeelte grens Staats-Vlaanderen, 1786.

Fries, Jan de

Graveur. Kaart van het beleg van Groningen van J. Feltman en H. Bierum, 1672.

Frisius, Gemma (Jemme Reiniersz. van Dokkum)

Dokkum, 1508 - Leuven, 1555

Globemaker, astronoom, landmeetkundige. Als student in de wiskunde en medicijnen ingeschreven aan de universiteit van Leuven op 26 februari 1526; later hoogleraar aldaar. Vervaardigde globes, zowel alleen als samen met zijn leerling G. Mercator. Met name bekend geworden door het door hem in 1533 geschreven Nederlandstalig landmeetkundig leerboekje, waarin uitleg wordt gegeven over een toen baanbrekende nieuwe meetmethode (een vereenvoudigde versie van de driehoeksmeting). De Antwerpse graveurs Ambrosius en Ferdinand Aertsen (Arsenius), werkzaam onder andere voor Ortelius, waren zijn kleinzoons.

Frijlink, Hendrik

1800 - 1886

Tekenaar, redacteur, uitgever en boekhandelaar te Amsterdam. *Frijlinks kleine schoolatlas*, meerdere uitgaven van 1843-1873; *Nieuwe hand-atlas der aarde*, meerdere uitgaven, 1855-1881.

Funke, G.L.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Wereldatlas van J. Kuyper, 1880.

Fynje, H.F.

Redacteur. Kaart van de Bommelerwaard boven en beneden de Meidijk en van het Munikenland, uitgegeven in 1850.

Galen, Antonij van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd bij de Raad van Brabant in Den Haag in februari 1715, toen wonende in Terheijden. Noemt zich 'landmeter van de prins en de stad en Baronie van Breda' (1738). Kaarten: St. Annabos bij het Ulvenhoutse Bos (door S. Verrijck, 1703) en het Mastbos bij Breda (door S. Verrijck, 1705), beide gekopieerd in 1738.

Galle, Philips (Filips)

Haarlem, ca 1537 - Antwerpen, 12-3-1612

Tekenaar, graveur, drukker, uitgever, schrijver. Werkzaam in Haarlem en Antwerpen. Leerling van D. Vsc. Coornhert en Hieronymus Cock. Beviend met Abraham Ortelius en G. Mercator, met wie hij in 1560-1561 een reis door Frankrijk maakte. Kort daarna stichtte hij zijn bedrijf 'De Witte Lelie' in Antwerpen in de Huidevetterstraat. Zijn koperplaten komen in 1601 in het bezit van J.B. Vrients. Kaart in twaalf bladen van de Zeventien Provinciën, 1578.

Galle (Galleus), Theodorus

Antwerpen, 1571 - Antwerpen, 1633

Graveur, drukker, uitgever. Zoon van Philips Galle wiens bedrijf hij voortzette. Gehuwd met een kleindochter van Chr. Plantijn. Verbleef lange tijd in Italië. Zijn zoon Johannes zette de zaak voort. Kaarten: Midden Nederland in twee bladen, ca 1612; diverse gewesten in de Zuidelijke Nederlanden, voor 1628.

Gallet, George

Uitgever. Afkomstig uit Frankrijk. Werkzaam in Amsterdam van 1691-1704: Keizersgracht 292-264 (1691-1692). In 1704 vertrok hij naar Londen. Actief als uitgever van Franse atlassen (o.a. van Sanson en Jaillot).

Gallier, Carel

'Afzetter' (kleur aanbrengen op kaarten). Werkzaam in Amsterdam, eerste helft 17de eeuw. Leerling in 1609 van Jacob Morgenrood.

Garbrantsz., Pieter

Tekenaar. Noemt zichzelf 'gezworen landmeter en secretaris van Schagen'. Kaarten: de nog niet ingepolderde meren tussen Warmenhuizen, Dirkshorn, Zijdewind en Noord-Scharwoude, ca 1600.

Gartman, Hendrik

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Stilsteege (1780); Kalverstraat, tweede huis van de Roomse kerk de Papegaay (1785-1808). De Erven H. Gartman gaven een atlas van Oost-Indië uit.

Gebhart, Christiaan

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Texelse Kaay (1727).

Gebhart, Jacob D.

Tekenaar, graveur(?). Kaart van Willemstad op Curacao, 1717.

Geel, van, zie Van Gelen

Geelhoed, Maarten

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Zoon Pieter werd als landmeter geadmitteerd in Zeeland op 27-12-1746; kaarten zijn van hem (nog) niet bekend. Kaart van Oost-Beveland, 1735.

Geelkerck, zie Van Geelkercken

Geelkercken, Arnoldus I van (Arnoldo di Arnoldi, Arnold Geilekerck, Arnoldo Geikerckius, Arnold (von) Scherpensiel)

Scherpenseel bij Geilenkirchen, 1570/1572 - Rome, 1602

Tekenaar, graveur en instrumentmaker. Broer van Jacob en Nicolaas van Geelkercken. Hij maakte een reis naar Palestina en werkte in Italië vanaf 1595 (o.a. voor drukkers in Siena, Rome en Bologna). Hij vervaardigde o.a. een kaart van de wereld, de Nederlanden en Europa. Zijn kaart van Palestina werd voltooid en uitgegeven door zijn broer Nicolaas van Geelkercken (Leiden, 1621)

Geelkercken, Arnoldus II van

Leiden, 1622 - ...

Tekenaar. Jongste zoon van Nicolaas. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 25-10-1656. Kaarten: bospercelen tussen Wageningen en Ede (samen met zijn vader Nicolaas), 1649-1656.

Geelkercken, Isaïc van

Amsterdam, 1614 - Arnhem, 1672 of 1675

Tekenaar. Landmeter in Gelderland (admissiedatum onbekend), vestingbouwkundige. Oudste zoon van Nicolaas. Als student op 23-16-1626 ingeschreven aan de Leidse Universiteit bij de faculteit van de letteren. Van 31-8-1636 tot 12-6-1639 aangesteld als landmeter en wijnroeier van de stad Nijmegen. Van 1644 tot 1657(?) als vestingbouwkundige en kaarttekenaar werkzaam in Scandinavië voor de Deense koning; getrouwd met een Noorse vrouw. Volgde zijn vader op als landmeter in vaste dienst van de provincie Gelderland van 29-1-1657 tot zijn dood. Zijn eerste (manuscript)kaart, gecorrigeerd door zijn vader, dateert van maart 1631. Hij signeert vaak als J. of I. van Geelkercken, waardoor vergissing mogelijk is met zijn broer Jacob, die echter weinig kaarten heeft gemaakt. Kaarten: Hien e.o. 1631; Millingen-Bijland e.o., 1638; Eerbeek e.o., 1642; Verwolde e.o., 1642; Heerlijkheid Rosande, ca 1650; Grote en Kleine Gelderse Waard, 1658; Oosterbeek e.o., 1660; Kattenpoel e.o., 1667; Maniswaard bij Opheusden, 1668; Rijn en Lek van Schenkenschans tot Vianen, ca 1670; Gebied Nijmegen-Wyler, z.j.

Geelkercken, Jacob van

Leiden, 1623 - Zutphen, in of vóór 1677

Tekenaar. Mogelijk ook landmeter. Tweede zoon van Nicolaas, die hij assisteerde sinds 1637. Vanaf 1660 werkzaam als apotheker in Zutphen. Kaarten: Enghuizen e.o. (door Nicolaes van G., tussen 1628-1639), gekopieerd in 1639; beleg van Gennip, 1641(?).

Geelkercken, Nicolaes (Arndt, Arnouldtsz.) (van) (Geelkerck, van Geylekerck, Geilekerck, Geilkerkuis, Geilkerckio, Geilenkerckensis; op enkele manuscriptkaarten ondertekend hij met N. Ritz).

Scherpenseel bij Geilenkirchen, 1585/1586 - Arnhem, 1656 (begraven 25-9)

Graveur, tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Vader van Arnold, Isaac en Jacob. Woonachtig en werkzaam als graveur te Amsterdam van 1603-1615/1616, met een onderbreking in 1612 (1614: 'op Rustenburgh', 1615: 'bij de oude Haarlemmersluys'); omstreeks 1599-1602 verbleef hij in Italië; woonachtig en werkzaam als graveur in Leiden in 1612 en van 1615/1616 - 1628. Hij was in 1612 getrouwd in Leiderdorp. Op 28-6-1628 aangesteld als assistent van de 'ordinaris landmeter van het Vorstendom Gelre en het graafschap Zutphen', Bernard Kempinck, die hij als zodanig opvolgde op 19-1-1630. In vaste dienst van Gelderland werkzaam tot aan zijn dood en toen opgevolgd door zijn zoon Isaac.

Uit zijn eerste periode als graveur te Amsterdam zijn met name bekend kaarten van zijn geboortestreek het Duitse Rijnland, Nijmegen (1610) en een wereldkaart uitgegeven bij D.de Meine (1610) en uit zijn Leidse periode kaarten van de Friese steden (1616), de prachtige kaart van Pommeren (1618) en enkele nieuws- of oorlogskaarten. In zijn Gelderse periode vervaardigde hij de kaarten van Gelderland, de Gelderse kwartieren en de steden Arnhem, Zutphen en Harderwijk (voor de historisch-geografische boeken van Pontanus en Van Slichtenhorst) en als landmeter meer dan 150 manuscriptkaarten.

Geensse(n) (Geensen), Pieter

Tekenaar. Vader van Johan. Landmeter, geadmitterd in Zeeland op 29-5-1654, toen wonende in Kruiningen.

Geenssen(s) (Geense), Johan (Pietersz.)

Kruiningen, 1665 - Hulst, 1713

Tekenaar. Zoon van bovengenoemde. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 26-7-1683, toen wonende in Hulst. Kaarten: Verdronken land van Zuid-Beveland e.o., 1698; Oostelijk-Zeeuwsvlaanderen, 1709.

Geerling, W.J.

Tekenaar(?), redacteur. Ambtenaar aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Hij stelde een wereldatlas samen, uitgegeven door H.A. Tjeenk Willink, 1870 en 1872 en een gemeente-atlas van Nederland, uitgegeven door J. Smulders & Cie circa 1882.

Geersema, Hermanus

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 24-6-1735; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1769-1785). Kaart van Hulst, 1737.

Gelder, Abraham de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 14-11-1641, toen wonende in Dordrecht. Kaart van de Zuidpolder van Barendrecht en Carnisse, 1655.

Gelder, Jacob de

... - 1848

Tekenaar. Leraar wis- sterre-, aardrijks- en zeevaartkunde vanaf 1786 of 1788 in Rotterdam; in 1814 benoemd tot professor bij de genie- en artillerie school in Delft. Assisteerde Kraijenhoff in 1801 bij de driehoeksmeting. Hij schreef leerboeken voor landmeters. Kaarten: Het Mastbos bij Breda (door A. van Galen, 1738), gekopieerd in 1801; Koninkrijk Holland ... en Oost-Friesland, gegraveerd door A. ZÜRcher, uitgegeven in Amsterdam, 1809.

Gelder, Hen(d)rick van

1620 - kort voor 2-1673

Tekenaar. Ingeschreven als student medicijnen in Leiden op 26-6-1640, toen afkomstig uit Nijmegen. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 26-1-1657. Militair-ingenieur sinds 24-11-1672. Kaart van het Vinkwijkse veld (karspel Zeddam), 1670.

Gelder, W. van

Tekenaar, redacteur. Inspecteur van het inlandsch onderwijs. Samensteller van een atlas van Nederlands-Indië, uitgegeven te Batavia in 1881 en Groningen, vele edities vanaf 1890 tot in de 20ste eeuw.

Gelen (Geel), Joost van

Rotterdam, 1631 - ..., 31-12-1698

Tekenaar. Schilder en dichter. Kaart van de mond van de Maas ('Postkaart van Quack'), 1665.

Gerardin, Abraham

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 8-7-1693, werkzaam in Gelderland en Overijssel. Kaarten: Roermond, 1702; Doesburg, 1740.

Gerbier, Balthasar

Middelburg, ca 1591 - ..., 1667

Schilder, tekenaar. Publicist op het gebied van militaire architectuur. Vertrouweling van Prins Maurits. Werkzaam in Engeland (1628-ca 1652 en weer vanaf 1660). Initiator en deelnemer aan een Zeeuwse expeditie naar Guyana (1655, 1659). Kaarten: de rivier Gambia, 1661; Siara (naar Richard Carr, 1649), ca 1661.

Gerrevink, B. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam (1744-1746).

Gerritsz., Hessel

Assum (Uitgeest), 1581 - Amsterdam, 4-9-1632

Tekenaar, graveur, uitgever. Vader van Gerrit Hessels. Werkzaam in Alkmaar en in Amsterdam: Op 't Water (1611-1612); Voorburgwal NZ, bij de Lijnbaansbrug (1614-1624); hoek Doelenstraat (1627-1632). Officieel aangesteld als kaartmaker van de VOC van 1617-1632, daarin bijgestaan door vier assistenten (vermoedelijk o.a. leden van de familie Vingboons). In 1628-1629 maakte hij een reis naar West-Indië. In de periode 1633-1637 vervaardigde hij kaarten voor de WIC. Kaarten: Oost-Aziatische, Australische en Amerikaanse kusten en zeeën.

Gerritsz. Pieter

Schilder. Afkomstig uit Haarlem. Deed samen met Machiel Bartsz. in 1508 opmetingen in Hollands Noorderkwartier en maakte toen een kaart.

Gerritz., Adriaan

... - kort voor 1588.

Maritiem kartograaf. Afkomstig uit Haarlem. Door tussenkomst van zijn weduwe verscheen bij Cornelis Claesz. zijn boek *Zeevaart ende onderwysinge*, door hem voltooid in 1576.

Geus, Adriaan Gerritsz. de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 23-6-1809, toen wonende in Baardwijk. Werkzaam in departement Utrecht (1810). Kaart van de Baardwijkschen Overlaat (gemaakt in 1766, verbreed in 1827), uitgegeven in 1844.

Geus, C.K.

Tekenaar en uitgever. Werkzaam in Den Haag. Van zijn hand: Reisatlas 9 (in de Franse taal) met plattegronden van steden gelegen langs de Nederlandse spoorwegen.

Geijler, Johan (Jean) Isach

... - Maastricht, 28-7-1787

Tekenaar. Afkomstig uit Straatsburg, gehuwd met dochter van P. de la Rive. Militair-ingenieur sinds 18-2-1751; opgeklommen tot de rang van kapitein (1778-1785). Kaarten: Maastricht, 1766, 1781; Sluis, z.j.; Vilter Heide, 1787.

Gherijtsz., Pieter

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van Rijnland (ca 1515).

Gheyn, Jacques (Jacob) II de

Antwerpen, 1565 - 's-Gravenhage, 29-3-1629

Graveur, tekenaar. Werkte rond 1608 samen met Floris Balthasars. Leerling van Hendrik Goltzius. Kaarten: 's-Gravenhage, 1597; Schiedam, 1598.

Ghiselin, Aernoudt

Tekenaar(?). Landmeter, admissiedatum onbekend. Ommeloper met kaarten(?) van de polder Bewestereede in West-Zeeuwsvlaanderen (opmetingen samen met G. Doodins en A. Nombrootz.), 1583

Ghijseman, C.

Drukker. Werkzaam in 's-Gravenhage (1788). Kaart van hoogheemraadschap van Landen van Woerden (door Vingboons, 1670), zevende druk, 1788.

Gilde, Adriaan Pieters 't

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: gebied Axel-Terneuzen met de schorren e.o., 1624 en hetzelfde gebied, samen met B.F. van Berckenrode, tussen 1624-1636.

Gille Heringa, S.

Auteur van de kaart van telegraafkantoren in Nederland, 1856 (uitgegeven door Altorffer, Middelburg). Directeur van het postkantoor in Schiedam (1856).

Gillisse(n), Pieter

Tekenaar. Noemde zichzelf 'landmeter van de Graaflijkheid in Zeeland', admissiedatum onbekend. Kaarten: gebied tussen Oostburg-Birevliet en Bentille, 1616; gebied noord-oostelijk van Arnemuiden, 1626, gebied Arnemuiden-Veere, 1626, Noord-Beveland, 1629; fortificatiewerken en schorren rond Axel, 1634; Oude polders bij Biervliet (samen met Jacob Pieterssen), 1636; schorregebied tussen Axel en Terneuzen e.o. (samen met Jacob Pieterssen), 1636.

Gilseman, Isack

Tekenaar. In dienst van de VOC (1634-1646), o.a. als administrateur in Batavia. Koopman en fabrik op Ambon (1642-1645).

Gilquin, Philippus Hermanus

Tekenaar. Militair-ingenieur, luitenant (1771-1778). Kaart van Nijmegen e.o. en Land van Maas en Waal, 1768.

Giorgi, Di

Uitgever. Werkzaam in Parijs en Maastricht. Atlas van het kononkrijk der Nederlanden, 1845.

Glasemaicker, Johan

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van de visserijlimieten in de Zuiderzee, 1550. Werkzaam in Overijssel en Noord-Holland (midden 16de eeuw).

Glimmerveen, D.J.

Tekenaar. Of er familierelatie is met Jacob Glimmerveen, de in Holland geadmitteerde landmeter (17-6-1801, wonende in Delft), is niet bekend. Kaarten: Alblasserwaard en Vijheerenlanden, samen met A. Hansum*, uitgegeven in Dordrecht, 1840; Noord-Brabant, uitgegeven in 's-Hertogenbosch, circa 1840; Rijn, Maas, Waal en andere rivieren met de doorbraken sedert de 15de eeuw, uitgegeven in Gorinchem, z.j.

Goekoop, Cornelis

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 22-12-1772, toen wonende in Goedereede. Kaarten: Merwede, bij Oude Wiel, 1769; Merwede, bij Hardinxveld, 1774; Beneden Maas en Merwede, 1779.

Goedesberg(h), Gerrit van

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water, bij de Nieuwe Brug (1647-1670).

Goeree, Willem

... - Amsterdam, in of kort na 1706

Graveur en uitgever. Vader van de bekende tekenaar en graveur Jan Goeree. Getrouwd met Elisabeth van Waesberge, dochter van Johannes Janssonius van Waesbergen. Hij werkte samen met de uitgever Johannes van Loon. Zijn zonen David en Willem zetten de zaak voort. Werkzaam in Middelburg van 1666-1677 (waar o.a. een wereldatlas met kaarten van Janssonius, Visscher en De Wit werd geproduceerd) en later in Amsterdam: Lauriergracht 1677; Rokin, bij de Beurs 1681-1683; Leidsestraat (1683-1692).

Goers, Jan (of Johan)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 27-4-1630, toen wonende in Zevenbergen. Kaarten: Zuidhollandse Waard (Biesbos) door C.Oelensz*, 1550, gekopieerd in 1648; Noorderlijk deel van de Biesbos door Jacob Jansz., 1620, gekopieerd in 1648.

Gogh, H.V. van

Auteur van de kaart van de verdronken Zuid-Hollandse Waard, 1842 (steendruk, O.D. Emrik), opgenomen in een publikatie.

Gole, Jacobus

Amsterdam of Parijs, ca 1660 - Amsterdam, 1724 (begraven 29-1)

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwe Vijzelstraat, bij de Prinsengracht (1689); Leidse straat, bij de Prinsegracht (1694-1724). Waarschijnlijk ook werkzaam geweest in Haarlem en Londen.

Golyath, Cornelis (Bastiaensz.)

Tekenaar. Mogelijk landmeter, geadmitteerd in Zeeland. In dienst van de WIC als kaartmaker te Recife (1634-1646, 1657-1661). Gouverneur van Essequebo in 1646. Kaartmaker van Joh.

Maurits van Nassau (1648). Kaarten: kust van Brazilië, Recife e.o., 1643 (gedrukt in 1648); Middelburg, 1657.

Gomarus, Christoffel

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia (1625).

Gomme, Bernard de

Tekenaar. Militair, eerste helft 17de eeuw, in dienst o.a. van het leger van prins Frederik Hendrik en naderhand het Engelse leger. Auteur van een zogenaamde officiersatlas met 63 kaarten van gebieden in Nederland.

Gon, J.A. van der

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Zes kaarten (samen met A. Blanken) van gebieden in de omgeving van Amsterdam, 1793 (één uit 1801).

Goor, G. B.

Uitgever. Werkzaam in Gouda. Schoolatlas van het koninkrijk der Nederlanden, 1882 (onder de firmanaam G. B. van Goor en zonen)

Goos, Abraham

Antwerpen (?), ... - Amsterdam, voor 29-4-1643

Graveur, drukker, globemaker, uitgever. Vader van Pieter Goos en een neef van Pieter van den Keere en Jodocus Hondius, bij wie hij in de leer was. Werkzaam vanaf ca 1600 in Amsterdam (o.a. voor W.J. Blaeu): 'In 't vergulde Caertboeck', Kalverstraat (1615, 1616), Dam (1616, 1617). Hij produceerde in 1616 de zakatlas *Nieuw Nederlandsch Caertboeck* (met toelichtende tekst van Reinier Telle). Kaarten: o.a. Friesland met de plattegronden van de elf steden (uitgegeven door C.J. Visscher), 1628 of 1633; de wandkaart van Holland (samen met B. F. van Berckenrode, uitgegeven door Henricus Hondius), 1629.

Goos, Hendrik

1641 - ...

Graveur, uitgever. Zoon van Pieter Goos. Werkzaam in Amsterdam: Als zeekaartmaker wonende 'op de buytenkant van 't Nieuwe Eylandt in de Vergulde Zee-spiegel' in 1678. Hij werkte in 1680 samen met Casparus Lootsman en Hendrick Doncker.

Goos, Pieter

Amsterdam, 1615 of 1616 - Amsterdam, 25-3-1675

Graveur, drukker, uitgever. Zoon van Abraham Goos. Werkzaam in Amsterdam: 'In de Vergulde Zeespiegel', Op 't Water, bij de Nieuwe Brug (1649-1659), Texelse Kay, bij de Rams-Koy (1670), Op 't Water, hoek Karnemelksteeg (1674-1675). Aktief als maker van zeekaarten. Zijn eerste zee-atlas *Lichtende Columne ofte Zee-spiegel*, tot stand gekomen in samenwerking met Cornelis de Leeuw, dateert van 1650. Vooral bekend als uitgever van de door Arend Roggeveen samengestelde zeeatlas van de Amerikaanse kusten .. *het Brandende Veen* (kort voor of in 1675). Na zijn dood zette eerst zijn weduwe (overleden in 1677) en daarna zijn zoon Hendrik de zaak voort tot 1680(?). Veel van zijn koperplaten kwamen later in bezit van Jacob Robijn en vervolgens Johannes Loots.

Gorkum, J.E.

Tekenaar. Militair-ingenieur, opgeklommen tot de rang van generaal-majoor. Directeur der Militaire Verkenningen van 1817-1841. Van 1815-1830 vond onder zijn leiding de kartering van

België plaats; door de afscheiding van Nederland werd dit werk niet door hem voltooid. Met zijn instructieboek *Boek der Topografie* (circa 1825) heeft hij grote invloed gehad op de stijl van de topografische kartering van Nederland. Kaarten: Amstelland, Maasland en Utrecht, samen met Krayenhoff, 1807; Atlas der kaarten en profilen ... van de commissie voor de beste rivier-afleidingen, 1827-1828; Grens Oud-Nederland en Belgische provincies, 1831-1834; geologische en mineralogische kaart van 'een zuidelijk gedeelte der Nederlanden (huidige België), samen met J.G.J. van Breda, 1833-1834.

Gorter, Jan

Tekenaar. Landmeter(?). Opzichter van de Waterstaat. Kaart van Terschelling, 1861.

Goudriaan

Er zijn zeven landmeters uit de 17de en 18de eeuw bekend met deze achternaam (zie Muller en Zandvliet, 1987). Of zij kaarten maakten, zoals de drie hierna genoemd, is onbekend.

Goudriaan (Aryzoon), Barend

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (datum onbekend). Kaart van het kanaalplan Katwijk-Noordzee (samen met D. Klinkenberg), 1769.

Goudriaan, Adrianus Francois

1768 - 1829

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-5-1786, toen wonende in Amsterdam. Inspecteur-generaal van Rijkswaterstaat. Kaarten: Plan van een kanaal naar Marken, uitgegeven te Brussel, 1827; Het IJ met plan tot afdamming, uitgegeven in Haarlem, 1824.

Goudriaan, B.H. (of B.A.)

Tekenaar. Landmeter geadmitteerd in Holland op 25-4-1799, toen wonende in Werkendam. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek (1803-1804). Hoofdingenieur bij de Waterstaat. Onder zijn leiding kwam de serie rivierkaarten van Midden-Nederland (1:10.000) tot stand, gedrukt bij het Topographisch Bureau van het Ministerie van Oorlog, 1835-1842.

Gouwe(n), Gillian (Wilhelm, Gelliam) van der

Antwerpen (?) - ...

Graveur. Werkzaam in Haarlem en Amsterdam (1681-1713). Werkte als graveur (samen met Hoet) mee aan De Roij's kaart van de Ring van Putten, 1700-1701.

Graeff, Jan de

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1666-1672).

Graaf (Graeff), Isaac de

..., 1667 - Amsterdam, 1743

Tekenaar. Zoon van Abraham de Graaf, die examinator was van stuurlieden van de VOC en WIC te Amsterdam. Van 1705-1743 kartograaf van de VOC van de kamer Amsterdam (als opvolger van Joan II Blaeu). Vervaardigde voor de VOC een kaartboek van Indië (1690-1700) dat als losse bladen bewaard wordt in het Algemeen Rijksarchief.

Graaff, Nicolaas (Nicolaus) de

Alkmaar, 1619 (gedoopt 18-8) - Egmond aan Zee, 1688

Tekenaar. Chirurgijn, wis- en landmeetkundige. In dienst van de VOC o.a. als kaartmaker vanaf 1639 in Zuidoost-Azië. Ook publiceerde hij reisverslagen m.n. uit de periode 1668-1687.

Graaff (Graeff), Cornelis Jacob van de

..., 30-11-1734 - Neuwied, 21-4-1812

Tekenaar. Vader van Sebastiaan Willem. Militair-ingenieur sinds 21-3-1759, opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (26-9-1778). Gouverneur van Kaapprovincie (1784-1791). Kaarten: Land van Maas en Waal, 1755; Gelderse Vallei, 1756; gebied Bergen op Zoom-Grave, 1756; Steenberg, 1759; Nijmegen e.o., 1762; Meierij van 's-Hertogenbos, 1757 en 1768; Bergen op Zoom, 1775; Gorinchem, 1776; Grensgebied Holland-Utrecht, 1779; Terheide e.o., 1777; Voorne, 1880-1884; Brielle, 1781; Staats-Vlaanderen, 1884; Linschoten e.o., ca 1884.

Graaff, Sebastiaan Willem van de

Woerden, 29-9-1767 - Wageningen, 29-12-1859

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 24-9-1781; diende als luitenant-ingenieur in Kaapkolonie van 1785-1792. Burgemeester van Wageningen na 1792(?). Van hem is een schetsboek met oefeningen voor het topografisch tekenen bekend, gekopieerd naar dat van zijn leermeester D.G.B. Dalhoff, 1760. Kaarten: Heusden(?), z.j.; gebied Bergen op Zoom-Geertruidenberg (samen met Dalhoff), z.j.

Graat (?), C. de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (datum onbekend). Kaart van de Noord-, Zuid-- en Westpolder onder Berkel-Rodenrijs, 1777.

Gravius, Nicolaas Theodorus

Uitgever. Afkomstig uit Leeuwarden, vestigde hij zich in 1788 in Amsterdam: 'In de Canselary van Vriesland', Gravestraat achter de Nieuwe Kerk (1789), Nieuwendijk nr 52 (1792-1810). Hij publiceerde enkele kleine atlassen voor reizigers in Europa, vanaf ca 1770).

Gravius (Grafius, de Grau), Sytse (Sidse, Sixtus)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 8-3-1655. Tevens militair-ingenieur (1667-1697). Hij was woonachtig in Idaard en Grouw. Kaarten: Friese grietenijen (samen met S.A. Haacma) voor Chr. Schotanus' *Beschrijvinge van de Heerlyckheydt van Frieslandt...* (1664); Hindelopen (samen met S.A. Haacma) t.b.v. de stedenatlas van Blaeu, uitgegeven in 1649.

Greebe, F.W.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Bezijden het stadhuis (1764-1778).

Greef, Goert die

Tekenaar. Landmeter(?). 'Ronde' kaart van het Gooi, 1524.

Gregorii, C.S.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Bergen op Zoom, ca 1730.

Gregory, F.A.A.

Redacteur, tekenaar(?). Marine-officier. Onder zijn supervisie ontstond de kaart van de Surinamerivier (1860)

Grenier, F. Louis

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 2-2-1789. Kaart van het gebied Breda-Geertruidenberg (samen met F.A. Mesmer), 1792

Grevijlink, Lambartus

..., 1735 - ..., 1-7-1815

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 4-10-1757, toen wonende te Spijkerboor. Kroegbaas, boekhouder, vervener (stuwende kracht in de Annerveense Heerencompagnie) en bestuursfunktionaris. Een groot deel van zijn leven wonende in Annerveensekanaal. Op 12-9-1777 aangesteld als landschapsingenieur en landmeter in Drenthe als opvolger van Erenst Beuker. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek (1800). Zijn zoon Willem Rudolph werd in 1794 als landmeter in Drenthe geadmitteerd. Bij zijn overlijden waren er 113 kaarten in zijn huis.

Grinwis, P. T.

Tekenaar. Ingenieur bij de Waterstaat. Kaart van de haven van Terschelling, 1823.

Grodemetz, Jean David

Tekenaar. Kaart van zuidwest-Zeeuws-Vlaanderen met de grens van Staats-Vlaanderen in 1718 door De Prié, Cadogan en Winbergen, gekopieerd in 1729.

Groeff, C. R.

Tekenaar. Waarschijnlijk landmeter, geadmitteerd bij de Raad van Brabant in 's-Gravenhage. Kaart van de Helmonder Goor bij Mierlo, 1656.

Groendyck (Groenendijck), Barent (van)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 26-1-1668. Kaart van landerijen in de Over-Amstel Polder, 1669(?)

Groenewoud, C.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water (1778-1781).

Groenewoud, Jacobus

Tekenaar. Landmeter geadmitteerd in Friesland op 14-9-1764, toen wonende in Dokkum. Kaart van Dokkum (samen met J. Smedema), 1788.

Groenewoud Jansz., J.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Molsteeg (1778-1780).

Groenou(e) (Groenouw), Dirck (Brekens of Breskens) van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 30-11-1649. Kaarten: tiendlanderijen van het kapittel van St. Jan bij Culemborg en Zoelmond, 1647; tiendlanderijen van het kapittel van St. Pieter, 1651 en 1663; ; Wijk bij Duurstede e.o. met de tiendlanderijen van het kapittel van Oudmunster, 1662-1664 (voltooid in 1667); Polder Eemland, voor het waterschap, gedrukt in 1666; Mijdrecht en wijde omgeving (proosdije van St. Jan) door F. van Diepenem, 1665, gekopieerd in 1667; tiendlanderijen van het kapittel van St. Jan, z.j.

Grol(l), Cornelius

Gelselaar (bij Borculo), 3-7-1781 - Haarlem, 30-4-1869

Tekenaar. Landmeter en militair-ingenieur. Zoon van de predikant Johannes en vader van Johannes (zie hieronder). Werkzaam bij de verponding van 12-5-1807, o.a. op Goeree, in Noord-

Holland (Diemermeer en Weesp) en Zuid-Holland tot 26-10-1811 en later het kadaster. Gepensioneerd in 1857. Kaart van de provincie Noord-Holland (1:50.000), 1840-1845 uitgegeven door het provinciaal bestuur in 1853.

Grol(I), Johannes

1814 - 1884

Tekenaar. Marine-officier. Zoon van Cornelius. Kaarten: Java, 1846; Straat Soenda, 1846.

Groll (vanaf 1886: Temminck Groll), Coenraad Liebrecht

1862 - 1949

Tekenaar. Marine-officier. Zoon van Johannes. Hij verrichtte hydrografische karteringswerkzaamheden in de Javazee, ca 1890.

Grol, Hans van

Tekenaar. Militair-ingenieur. Vestingplan van Den Haag, 1603.

Grolman, Anth.

Lithograaf. Werkzaam in Utrecht. Hoflithograaf van prins Hendrik. Kaart van de Lekdijk van Amerongen tot Vreeswijk, door E.G. Wentink, 1873-1876.

Groot, Gerrit de

Uitgever. Mogelijk de vader van J. de Groot. Werkzaam in Amsterdam: Heilige Weg (1733-1760).

Groot, J. de

Uitgever. Mogelijk de zoon van Gerrit de Groot. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, bij de Dam (1771-1801).

Groot, Olfert Fransz. de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 27-4-1660, toen wonende in Zaandam. Kaarten: landerijen langs de rivier de Zaan (samen met Joh. Heymenbergh), 1670-1684.

Grooten Christiaan 's (Sgrooten, Sgrothen, Schrot, Sgroetz, sGroet)

Sonsbeck, 152. - Calcar (Duitsland), tussen 1603-1608

Tekenaar. Kreeg het predikaat 'koninklijk geograaf' van Philips II, in wiens dienst hij was vanaf 1557. De eerste regeringsopdracht (vanuit Brussel) was het hertogdom Gelderland en het graafschap Zutphen te karteren. Voor deze kaart (gereed in 1560) deed hij zelf terreinmetingen. In 1566 maakte hij fortificatieplankaarten van Amsterdam. In 1568 kreeg hij opdracht de bestaande kaarten van de Nederlanden te verbeteren en aan te vullen, hetgeen resulteerde in de zogenaamde Brusselse atlas (1573) en Madrileense atlas (1595).

Gross, A.D.G. de

Tekenaar. Militair-ingenieur, commandeur van Bourtange (1792). Kaart van Groningen, 1792 (uitgegeven door J.Covens en Zoon).

Grotius Groote, Jacob de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Laurierstraat (1632).

Gryp, J.A.L.W. van de

Tekenaar. Plankaart bedijking Haarlemmermeer, uitgegeven in 1838.

Guicciardini, Lodovico

Florence, 1521 - ..., 1589

Redacteur(?). Bekend door zijn *Descrittione [...] di tutti i Paesi Bassi*, een historische en geografische beschrijving van de Nederlanden, die voor het eerst werd uitgegeven door Willem Silvius (Antwerpen, 1567) en naderhand door Chr. Plantijn (vanaf 1581). Het boek dat zeer populair werd bevat vele kaarten en plattegronden (in de uitgaven vanaf 1581).

Guichenon de Chatillon, Z. de, zie Chatillon**Guionneau, ...**

Tekenaar. Landmeter, afkomstig uit Kleef, werkzaam onder meer in Gelderland. Kaarten: landerijen te Huissen en Malburgen e.o., ca 1733; landerijen te Wehl e.o., ca 1734; landerijen in de Lymers, ca 1734-1735.

Guitet, Mathurin

Tekenaar. Kapitein van de Admiraliteit van Friesland. *Wad en buytenkaart ...*, in druk uitgegeven bij Joh. Loots, 1708-1710, een zeekaart van het waddengebied van de Friese eilanden van Vlieland tot aan de Elbe.

Guldener, N.C. van

Tekenaar. Kadet artillerie (1758). Kaart van Grave, 1758.

Gulik, J. van

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Franstalige atlas voor kinderen, 1796.

Gunckel, Carel

Tekenaar. Ingenieur, afkomstig uit Duitsland. Broer van Friedrich Ludwig. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek (1800-1806).

Gunckel, Friedrich Ludwig

1743 - 1835

Tekenaar. Architect, afkomstig uit Duitsland. Broer van Carel. Hij ontwierp het paleis van het Binnenhof voor satdhouder Willem V in 1776-1790. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek (1800-1806).

Gunst, Pieter Stevensz. van

Amsterdam, ca 1659 - Amsterdam, na 22-5-1731

Graveur en tekenaar. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwezijds Voorburgwal (1687); Haarlemmerdijk; Vijgendam; hoek Nieuwe Keizersgracht OZ (1698); Warmoesstraat (1716). In 1704 werkzaam in Londen.

Gunther, Laurens

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: St.Jansstraat, op het Schoutenhofje (1692); Op 't Water, bij de Nieuwe Brug (1695).

Gysbertssoon (Gijsbertsz.), Evert

Tekenaar. 'Caetschrijver tot Edam'. Behorend tot de zoge naamde Noord-Hollandse of Edamse maritiem-kartografische school (1580-1630). Kaarten: Indische Oceaan, ca 1595; kusten van Amerika, ca 1595; Atlantische Oceaan, 1599.

Gijseman, Jan

Uitgever in Den Haag, samenwerkend met Geurt van Moelingen. Kaart van hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard, 1755

Haackma (Haeckema), Sjoerd Aetesz. (Suffridus Atonis)

... - ..., 1678

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 17-7-1644; in dienst van de provincie Friesland van 1654 (?) tot 1678. In die functie opgevolgd door J. Banga in 1679. Kaarten: de grietenijen (samen met S.Gravius) voor *Beschrijvinghe van de Heerlyckheydt van Frieslandt* van Chr. Schotanus, 1658-1664; Hindelopen (samen met S. Gravius t.b.v. de stedenatlas van Blaeu, uitgegeven in 1649).

Haaff, J. M. van't

Uitgever. Werkzaam in Den Haag. Schoolatlas van Nederland en Europa, 1840.

Haaften, Hen. van

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van de IJssel tussen Hattem en Wijhe e.o., ca 1600(?).

Haan, Coenraad de

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 7-12-1729; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1752). Kaarten: Venlo, 1742; Hulst, 1755.

Haan, Christoffel de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het Hof van Holland op 9-9-1791, toen wonende in Haarlem. Vermoedelijk vervaardigde hij een kaart van de Oranjepolder (ten westen van Maassluis), z.j.

Haan, L.C.A.

Tekenaar. Landmeter bij het kadaster te Breda (1853). Kaart van Breda o.o., 1853, steendruk van A.J. Bogaerts.

Haan, Gerrit de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het Hof van Holland op 2-5-1749, toen wonende in Dordrecht. In dienst van de VOC, 'baaskaartenmaker' te Batavia. Kaartboeken van de Indische wateren, 1761.

Haan, Maria de

Graveur. Werkzaam in Den Haag, midden 18de eeuw, leerlinge en assistent van David Koster (tot zijn overlijden in 1751). Zij kreeg opdrachten van de Staten van Holland tot 1754. Kaarten: resolutiekaarten (vooral rivierfragmenten in midden-Nederland).

Haas, Dirk de

... - kort voor 6-1760

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 30-3-1746; opgeklommen tot de rang van luitenant (1751). Kaart van Venlo, ca 1750.

Haberkron, George Ernst van

... - kort voor 5-1773

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 22-2-1751; opgeklommen tot de rang van kapitein luitenant (1771). Kaart van 's-Hertogenbos, 1755.

Haestens, Henryck (Hendrik)

Graveur en uitgever-boekverkoper. Werkzaam te Leiden. Kaart van Rotterdam, 1599.

Haey (Haij, Haye), Johan (de) la

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 1-9-1609. Min of meer in vaste dienst aangesteld van de Landschap Drenthe tot 1634(?). Werkzaam in Drenthe en Groningen tot ca 1631 of later. Kaart van de grens Drenthe-Groningen (oostermoer en Westerwolde), samen met Johan Sems, 1615.

Haeyen, Aelbert (Hendricksz.)

Haarlem, 1550 - ..., kort na 1613

Maritiem kartograaf. Stuurman. Werkzaam te Amsterdam. In opdracht van het stadsbestuur stelde hij onder meer de zeemansgids *Amstelredamse Zee-caerten* samen; eerste uitgave bij Chr. Plantijn te Leiden in 1585, latere uitgaven bij Cornelis Claesz. te Amsterdam tot 1613.

Haffman, Jacobus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rusland (1749)

Hagen, Christiaan (van der)

Bremen, ca 1635 - ..., 1688(?)

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (vanaf 1663). Kaarten: Leiden (door Joh. II Dou), 1670; Voorne (door Pieter Engelvaart), 1675.

Hagen (Haghen), Steven van der

..., 1563 - ..., 1624

Tekenaar. In Spanje en Italië werkzaam rond 1578. In dienst van de VOC, o.a. als kaartmaker. Kaarten: de kusten van Lombok, Soembawa en Flores, 1600; Straat Soenda, 1604-1605

Hagen (Haghen), Melis

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-9-1644, toen wonende in Monnikendam. Kaart van de inham van de Gouwzee bij Marken, met een bedijkingsplan, 1660.

Halma, Frans (Francois)

Langerak, 3-1-1653 - Leeuwarden, 13-1-1722

Drukker, uitgever. Werkzaam te Utrecht vanaf 1674 waar hij zich vestigde als boekverkoper en benoemd werd tot academiëdrukker. In 1699 verhuisde hij naar Amsterdam, waar hij werkzaam is tot 1711; zijn adres aldaar: Swanenburgstraat, bij de Muiderbrug (1699-1701), Nieuwendijk, bij de Dam (1702), Kalverstraat (1706-1710), Rokin, omtrent de Beurs (1708). Op 10-5-1701 werd benoemd tot academiëdrukker te Franeker en op 19-7-1709 aangesteld door de Staten van Friesland tot Landschaps-drukker. In 1710 verhuisde hij naar Leeuwarden. Hij gaf ondermeer kaarten en atlanten uit van Nicolaas Witsen, Bernard Schotanus à Sterringa en Menso Alting. Zijn zoon Hendrik volgde hem op. De kaartverzamelaar M.Brourius van Nidek was zijn schoonzoon.

Halma, Hendrik

... - Leeuwarden, 1727

Drukker, uitgever. Volgde zijn vader Frans Halma op als Landschapsdrukker van Friesland.

Hamburg, Alida

1721 - 1795

Uitgever. Het bedrijf 'In de Jonge Lootsman' van haar overleden man Hendrik Mooy in 1765 voort. Aktief als uitgever van zeekaarten en werken op het gebied van de navigatie.

Hamersvel(d)t, Evert (Everard) Symonsz.

Amsterdam, ca 1591/1592 - ..., 1653

Graveur. Werkzaam te Amsterdam van 1616-1643. Hij werkte samen met S. Rogiers en voerde opdrachten uit voor de firma Hondius-Janssonius en Blaeu. Kaarten o.a.: Friesland door B. Wicheringe, 1616; Rotterdam (door B.F. van Berckenrode), 1626; wandkaart Holland (samen met B.F. van Berckenrode), 1628.

Hammerberg(h), Magnus

... - 1702

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 1-1-1696. Kaart van Staats-Vlaanderen, 1700.

Han, Henri du

... - 2-1747 (gesneuveld bij beleg van Bergen op Zoom)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 7-12-1729. Kaart van de Gelderse Vallei, 1641-1743.

Hanevelt, I. de

Tekenaar. In dienst van de VOC op Ambon, o.a. als rooimeester (1692).

Hanewinkel, S.

Tekenaar. Wonende te Vierlingsbeek(1803). Kaart van de Meierij van 's-Hertogenbosch, 1803, gegraveerd door C. van Baarsel.

Hannema, zie Buwes**Hansum (Hansom), Arij (Adriaan)**

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 7-11-1803, toen wonende in Giessendam. Kaarten: Makkum met havenuitbreiding (door C. Boling, 1812), 1820; Alblasserwaard en Vijfheerenlanden (samen met D.J. Glimmerveen), uitgegeven in Dordrecht, 1840.

Hansz. (Cardinael), Sibrandt

Harlingen, 1572 of 1578 - Amsterdam, 1647

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland. Tot 1605 wonende in Harlingen, daarna in Amsterdam. Kaarten: Terschelling, 1602-1603; Wijkermeer e.o., 1608; Diemermeer, 1621.

Hardewel, Jannus Gillissen (Jan)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 7-11-1690, toen wonende in Middelburg. Examinator van landmeters die geadmitteerd wilden worden in Zeeland en Zeeuws-Vlaanderen (1716-1728).

Haren Noman & Kolff, Van

Uitgevers. *Algemene atlas van Nederlandsch-Indië* door Mellvill van Carnbeé en Versteeg (Batavia, 1853-1862).

Harge, Jan (Willemsz)

Huisduinen, 8-1703 - Den Helder, 8-1757

Tekenaar. Schoonzoon van P.W. Muller. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 5-5-1728, toen wonende in Callantsoog. Kaarten: Drechterland en de vier Noorder Koggen (samen met Pieter Straat), gedrukt bij De Leth, 1735-1736; Westvlieland, 1756.

Harge, Pieter

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (datum onbekend). Kaarten: Terschelling, 1759; Zeedijk bij Huisduinen en Den Helder (samen met Leender den Berger), 1774.

Haringh, Pieter

Tekenaar van kaartdecoraties. Kaart van Delfland, 1711.

Harinckhuijsen (Haringhuyzen), Isaac(q) (Abrahamus)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 18-1-1669, toen wonende in Alkmaar. Kaarten: (alle in samenwerking met A. van Twuyver en A. Bluze) Marsdiep en deel van Texel, 1688; Eiland Wieringen, 1688; t Eyerland en West-Vlieland, 1688; Vlieland en West-Terschelling e.o., 1688.

Harinxma (thoe Heeg), Douwe Hartman van

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 17-3-1744; opgeklommen tot de rang van majoor (1772-1795). Kaarten: Maastricht, 1748; Venlo, z.j.

Harinxma (thoe Heeg), Haring van

... - kort voor 5-1748

Tekenaar. Ingeschreven als student in Franeker op 13-11-1739. Militair-ingenieur sinds 4-12-1741. Kaart van Bergen op Zoom, 1743.

Harmansz., Claes

Tekenaar. In dienst van de VOC op Taiwan (1624-1632). Kaart van de kust van China (samen met Matthijs Quast (1632).

Harmens, Claes

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen. Kaart van landerijen bij Eenrum, 1631.

Harmens, Hendrik

Drukker. Werkzaam in Amsterdam, 'Op 't Water (huidige Damrak). Werkte vanaf 6-1-1693 samen met Jacob Robijn.

Harn, Govert (Gerrit) van

..., - overleden tijdens een reis naar Kaap de Goede Hoop.

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1642-1647). Hij arriveerde in Azië op 21-7-1633.

Harn, zie Hurn, van

Harrevelt, E. van

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1747-1779).

Harrewijn, Jacobus

Amsterdam, 15-9-1660 - Brussel, 10-6-1727

Graveur en uitgever. Leerling van R. de Hooghe. Waarschijnlijk familie van de graveurs Jacques, Jacques-Gérard, Francois en Jean Baptiste die in de Zuidelijke Nederlanden werkten eind 17de en 18de eeuw. Werkzaam te Amsterdam (na 1682), Antwerpen (1688-1693), Brussel (1695-1727) en tijdelijk te Mechelen (1695)

Hasebroek, Joachim

1682 - 1756

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwenbrugsteeg, 'In 't Stuurmans Gereedschap' (1714 en later). Hij gaf kaarten uit van Christoffel Middagten. Hij bezat koperplaten van Joh. Loots. Waarschijnlijk zette hij het bedrijf voort van Jacob Robijn.

Hasselt, Willem Bartold van

1712 - Leersum, 19-5-1768

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 16-11-1735; luitenant in 1748. Auteur van *De kracht des oorlogs* (Utrecht, 1767). Kaart van Grave, 1739.

Hasselt, W.J.C.

Tekenaar. Kaart van het Haarlemmermeer met daarop de uitbreidingen van 1531-1808, gegraveerd bij Van Baarsel en Tuyn, uitgegeven in 1838.

Hattinga, Anthony

Lillo, 17-6-1731 - Den Bosch, 7-8-1788

Tekenaar en kopiist, werkzaam van 1744 - ca 1772. Assistent van zijn vader Willem Tiberius Hattinga, die hem het landmeten en kaarttekenen leerde. Werkte ook samen met zijn broer David. Militair-ingenieur sinds 12-12-1748; opgeklommen tot de rang van luitenant (1751), omstreeks 1768 de dienst verlaten. In 1753-1755 verbleef hij in Parijs voor verdere opleiding. Lag vanaf 1757 lange tijd in garnizoen in Den Bosch en woonde van 1772-1785 in Lillo, daarna in Hulst en overleed in Den Bosch. Vervaardigde een groot aantal kaarten van Nederlandse vestingsteden en militair-strategische gebieden.

Hattinga, David Willem Carel

Lillo, 7-4-1730 - Hulst, 31-12-1789

Tekenaar en kopiist, werkzaam van 1744-1790. Assistent van zijn vader Willem Tiberius Hattinga, die hem had opgeleid in de landmeetkunde en het kaarttekenen. Werkte ook samen met zijn broer Anthony. Militair-ingenieur sinds 24-5-1747; opgeklommen tot de rang van luitenant (1751), op 12-3-1759 de dienst verlaten). Verbleef in Namen (ca 1753), in Berbice in koloniale dienst van 1755-1764. Als landmeter geadmitteerd door de Raad van Vlaanderen op 3-11-1766 en door de Magistraat van het Hulster Ambacht op 24-11-1766. Woonde in Hulst vanaf 1764 tot aan zijn dood. Vervaardigde een groot aantal kaarten van Nederlandse vestingsteden en militair-strategische gebieden.

Hattinga, Willem Tiberius

Leek, 17-1-1700 - Hulst, 12-11-1764

Tekenaar, werkzaam als zodanig vanaf 1724. Wonende in Leek (1700-1702), Sluis (1702-ca 1718), Leiden (ca 1718-ca 1724), waar hij medicijnen en wis- en natuurkunde studeerde, verbleef in 1720 in Marseille voor zijn promotieonderzoek over de pest (promotie in 1724), Lillo (1724-1744), Tholen (1744-1746), Goes (1747), Hulst (1748-1764). Legerarts (1724-1748) en geneesheer in Hulst en Hulsterambacht (1748-1764). In Hulst was hij ook enige jaren schepen en burgemeester. Hield zich aanvankelijk uit liefhebberij bezig met het tekenen van kaarten. Zijn kaart van Staats-Vlaanderen, voltooid in 1744 en waaraan hij 20 jaar werkte, is het meest

bekend. Vanaf 1744 werkte hij in opdracht van de (militaire) overheid, met name de Raad van State en voor de uitgever Isaac Tirion. Vanaf 1744 geassisteerd door zijn zoons David en Anthony. In 1748 kreeg hij de vertrouwensopdracht in Den Haag de kaartenverzameling van de Raad van State, de Staten-Generaal en de Prins van Oranje te inventariseren en te ordenen. Behalve nieuwe, op eigen meting berustende kaarten, kopieerde hij en zijn zoons vele kaarten uit overheidsarchieven.

Haubois, Egbert

ca 1602-1610 - ..., 1653

Tekenaar. Stadsbouwmeester in Groningen en lid van een examencommissie voor landmeters. Kaarten: de stad Groningen, gedrukt in 1637; de borg te Sauwerd e.o., 1641; veengebied van Oude en Nieuwe Pekela e.o., 1651.

Hauset, ...

Tekenaar. Militair-ingenieur. 'Lieutenant ingénieur de sa majesté l'empératrice, Reine d'Hongrie et de Bohème' (1748). Kaart van Venlo e.o., 1748.

Have, J. J. ten

Tekenaar, redacteur. Onderwijzer in Den Haag. Samensteller van een reeks van aardrijkskundige leerboeken en schoolatlassen, uitgegeven vanaf 1887 tot in de 20ste eeuw.

Have, Nicolaas ten

... - Zwolle, 1649 of 1650

Tekenaar. Conrector van de Latijnse school in Zwolle. Vervaardigde in opdracht van de Staten een grote wandkaart van de provincie Overijssel (1640-1650), uitgegeven door G. Valk in 1650; een bijgewerkte uitgave hiervan verscheen in 1743 bij Jan de Lat. Een verkleinde versie, opgenomen in atlassen, maakte hij in 1652.

Haven, G. v. d.

Tekenaar van (kaart)decoraties (1718). Waarschijnlijk werkzaam in Leeuwarden.

Haven, Lourens Reyners van der

Tekenaar van kaarten (?). Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 8-3-1702, toen wonende in Leeuwarden.

Haven, Theodore van der

Tekenaar. Landmeter(?). Kaarten: mondingsgebied van het Reitdiep en omgeving, 1740.

Havenga, W. J.

Tekenaar, redacteur. In 1885 wordt hij aangeduid als voormalig chef van de Topografische Dienst in Nederlands-Indië. Samensteller van een atlas van Nederlands-Indië, uitgegeven in Batavia, 1885.

Hauwerbault, zie Horenbault

Haij, de la / Haye, la, zie de la Haey

Haeyen, Albert

Tekenaar. Stuurman/maritiem-kartograaf. Afkomstig uit Haarlem. Later werkzaam in Amsterdam. Zeemansgids: *Amstredamsche Zee-caerten* (uitgegeven door Chr. Plantijn in Leiden, 1585), nadien nog vier uitgaven tot 1613.

Hayma (Haijema, Hayema), Haijo.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen op 3-9-1628. Kaart van Oostwoldermeer e.o. bij de Dollart, z.j.

Hayman, P.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: St.Luciasteeg (1774).

Heckenauer, A.F.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van gebied Steelhoven-Waspik, 1751.

Heeres, Jacob

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Zoon van Heere Takes Bobbinga die ook landmeter was. Kaarten: Terschelling (Stryperpolder), 1548-1558; Noordwest-Friesland met Terschelling en Ameland, 1556.

Heerman (Herrman), Augustijn

Tekenaar. In dienst van de WIC in Nieuw-Nederland (1650-1670). Kaarten: Nieuw-Nederland (?), 1649 (gedrukt en uitgegeven door Johannes Janssonius); Virginia en Maryland, 1660-1670

Heerman, Nicolaas

Tekenaar. Landmeter? Kaarten: landgoed Randenbroek bij Amersfoort, 1674, 1675, 1677, 1680.

Heintzen, G.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Warmoesstraat (1787).

Helden, Adriaan van, (Heer van Gellicum)

Werkendam, 1747 - 's-Gravenhage, 14-2-1822

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 1769 of eerder; ging in 1787 in Franse dienst, kapitein-luitenant (1779-1785). Kaart van Breda, 1762.

Hellewich (Hellewig), Jacobus

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 29-5-1745 (geexamineerd door W.Leenen). Werkzaam tot na 1761. Kaart van de heerlijkheid Rosande door I. van Geelkercken (ca 1750), gekopieerd in 1762

Helleweel, Johan(nes)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 24-4-1684, toen wonende in 's Heer Arendskerke waar hij ook schoolmeester was. Kaart van de grens tussen St. Joosland en Niewerkercke op Walcheren (samen met B. de Keulenaar), 1699.

Hendricksz., Cornelis

Tekenaar. Kaart van Nieuw-Nederland, ca 1616 (later gekopieerd door Hessel Gerritsz.).

Hendrick, Mr.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van de heerlijkheid Maarseveen etc., 1651.

Hendriksen, J.

Uitgever. Kaarten van Goeree-Overflakkee, door A. van Weel, 1793, 1811, en 1821.

Hendrikz. (Henricxs. van der Thoelen), Dirck (Dierick)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 24-11-1564, toen wonende in Tholen. Hij was ook baljuw van Vosmeer (1599). Kaart van Oost-Zeeuwsvlaanderen, 1579.

Heneman (Henneman), Johan Christoph van (von)

ca 1738 - 3-2-1806

Tekenaar. Militair-ingenieur. Afkomstig uit Oversleen (Saksen). O.a. werkzaam in het leger van Frederik II van Pruisen, tijdens de Zevenjarige Oorlog (1756-1763). Later werkzaam in Nederlandse dienst in Suriname en Guyana (1770-1806), terug in Amsterdam (1772-1773). Kaarten: Slag bij Brunswijk, 1761 (gedrukt in 1763 in Den Haag); Gedeelte van de rivier en colonie van Berbice, 1772; grensgebied Spaans Guyana, 1772 en later; delen van Suriname, 1770-1805; Suriname, eerste druk in 1784 (uitgave Hulst van Keulen).

Hengevelt, Gerrit

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 9-9-1692. Werkzaam tot na 1715 in Noord-Holland, onder andere voor het hoogheemraadschap van de Uitwaterende sluisen in Kennemerland en West-Friesland. Kaarten: landerijen langs de rivier de Zaan, 1705.

Hengst, Pieter den

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat bij de Dam (1778-1804).

Henneman, zie Heneman**Henrici, Henri Albert Baron**

Wenen, 27-11-1783 - Amsterdam, 12-9-1838

Tekenaar. Militair-ingenieur, opgeklommen tot de rang van Luitenant-Kolonel. Tot 1811 in Oostenrijkse dienst, daarna in Russische, Franse en Duitse krijgsmacht en tenslotte in Nederlandse dienst. Hij karteerde onder Van Gorkum in 1817-1819 in België (toen Nederlands gebied). Daarna werkzaam in Nederlands-Indië. Belast o.a. met de kartering van Borneo, 1830-1836.

Herlin, Jan Abraham d'

... - kort voor 7-1773

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-6-1748; opgeklommen tot de rang van kapitein-luitenant (1763). Kaart van Sluis, 1753-1754.

Hermans, H.

Tekenaar(?), redacteur. Leraar aan het gymnasium in Groningen. Hij stelde met J. Woltjer verschillende historische schoolatlassen samen, uitgegeven door Wolters, 1880-1899.

Hermans, J.

Uitgever. Boekhandelaar te Breda. Kaart van Breda e.o. door L.C.A. de Haan, 1853

Hersant (Hersont), Johan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 24-11-1719. Kaarten: Lekdijk van IJsseldam tot Schoonhoven, z.j.; percelen in de provincie Utrecht, 1728-1742; vesting Woerden, z.j.

Hertell, Christiaan Frederik

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 12-6-1692; opgeklommen tot de rang van directeur-generaal (1730). Kaarten: Grave, 1734; Coevorden, 1737; Bellingwolderschans, ca 1740; Zutphen, 1741.

Hertell, Johan Ernst

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 28-10-1729, in dienst gebleven tot 1747 of later. Kaart van Heusden (samen met J.P.Prevost), 1737-1738.

Hertell, Willem Coenraad

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 18-6-1711, opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1744). Kaarten: Nijmegen, 1735; Rijn en IJssel van Looveer tot Brummem, 1739; Zutphen, 1741.

Hesse, L.A.C.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin 45 (1806). Hij gaf o.a. een wereldatlas uit.

Hesselink, Hendrik

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Overijssel (datum onbekend). Kaarten: veengebied tussen Coevorden, Lutten en Hoogeveen (samen met Gerrit Vos), 1734.

Hesselink, J.A.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van de stad Utrecht e.o. met militaire gegevens, 1787.

Hessels, Gerrit

Amsterdam(?), 1609 - ...

Tekenaar. Zoon van Hessel Gerritsz. In dienst van de VOC in Oost-Azië als administrateur (1633-1637). Kaart van de Molukken, 1633.

Hesselt de Dinter, Ignatius Abraham

1701 - ...

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Ingeschreven als student rechten te Leiden op 16-6-1721, afkomstig uit Maastricht. Kaart van Maastricht, 1721.

Heteren, Jan van

Tekenaar. Kaart van Oostzaandam, samen met Jaco Oostwoud, gegraveerd door L. Schenk Jansz., 1794.

Hettema jr, H.

Tekenaar, redacteur. Samensteller van een historische schoolatlas uitgegeven door Tjeenk Willink in Zwolle, verschillende edities vanaf 1896 tot in de 20ste eeuw.

Heuff (Heuft), Dirck (Derck)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 25-10-1656. Landmeter van de stad Tiel. Kaarten: Renkumse veld, 1656; IJzendoorn e.o., 1665.

Heuvel, B. van den

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van het noordelijk deel van de Biesbos (samen met M. van Nispen en A. de Vries), 1686).

Heuvel (van 't Hogeveen), Frederik ten

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 8-10-1711, toen wonende te Hoogeveen. Kaart van de grens tussen Groningen en Drenthe (samen met A. Tideman), 1716

Heuvel, Anthony van den

Zutphen, 5-8-1744 - Wageningen, ...

Tekenaar. Zoon van Johan Huijbert. Militair-ingenieur sinds 14-2-1769; opgeklommen tot de rang van kapitein (1793). Kaarten: Zutphen, 1769 en 1770; 's-Hertogenbosch, 1771; Sluis, 1773; Venlo, 1773;

Heuvel, Isaack (Isacq) van den

... - 1745

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 2-2-1700. Afkomstig uit Zutphen. Militair-ingenieur sinds 15-10-1708. Signeert vaak als J.V.Heuvel. Aangesteld als landmeter in vaste dienst van de provincie Gelderland op 26-4-1709, als opvolger van Peter Passavant. Zijn opvolger in 1745 was Willem Leenen. In zijn functie als provinciaal-landmeter van Gelderland kopieerde hij veel kaarten van o.a. Van Geelkercken en Passavant. Kaarten: Zutphen, 1702; een droogmakingsplan van een moerasje bij Blitterswijk aan de Maas, 1709; percelen bij Hengelo, 1711; Waal, Rijn en IJssel van Nijmegen tot Zwolle, 1717-1720; de Fraterweerd aan de IJssel bij Dieren, 1723; landerijen ten zuidoosten van Zutphen, 1737.

Heuvel, Johan Huijbert van den

Zutphen, 1704 - ..., kort voor 5-1772

Tekenaar. Vader van Anthony. Ingeschreven als student rechten in Leiden op 14-10-1724. Militair-ingenieur sinds 13-4-1733; opgeklommen tot de rang van kapitein (1751). Kaarten: Zutphen, z.j., 1734 en 1750; Deventer, 1734 en 1735; De Berkel (samen met G. Ravenschot en L.H. Bonnet), 1763-1764.

Heuvell, P.H. van den

Uitgever. Werkzaam in Leiden (1855)

Heuvell & Van Santen, Van den

Uitgevers. Werkzaam in Leiden. Zij verzorgden de uitgave van de historisch-geografische atlas van J.B. Kan (1869).

Heyden, Jan van der

Gorkum, 1637 - Amsterdam, 1712

Tekenaar, graveur, etser, schilder. Incidenteel kartografisch werkzaam. Vestigde zich in 1650 in Amsterdam. Uitvinder (samen met zijn broer Nicolaas) van de slangenbrandspuit en van de straatverlichting. Tekende een kaart van een deel van de heerlijkheid Maarseveen in 1690-1691, gegraveerd door Ph. Bouttats.

Heyde(n), Nicolaas van der

1640 - 1682

Tekenaar. Broer van Jan (zie bovenstaande). Landmeter, geadmitteerd in Holland op 23-6-1673. Wonende in Amsterdam in het huis 'de landmeter'. Opzichter van de schutsluizen en fortificatie van Amsterdam. Kaarten: het IJ met dieptemetingen ('door 't ijs gepeylt'), gedrukt in 1674; het Koegras (door Abbestee, 1670), verkleind gekopieerd in 1676.

Heylinck (Heijlingh), Gideon

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 25-11-1631, toen wonende in St Maartensdijk waar hij schoolmeester was. Kaarten: St.Philipsland e.o., 1653; De grens tussen St. Maartensdijk en St Annalandt, 1657.

Heyne, B.

Tekenaar. Landmeter in Groningen (admissiedatum onbekend) en ingenieur. Kaart van veenpercelen in Veendam en Wildervank e.o., ca 1720.

Heijneman, L.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Nijmegen, 1736.

Heymenbergh (Heijmenberg, Heymansberch), Johan(nes) (Jan)

..., ca 1625 - Alkmaar, 3-1681

Tekenaar. Kleinzoon van G.D. Langendijk. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 2-7-1649, toen wonende in Alkmaar. Hij werkte o.a. samen met J.D. Zoutman. In vaste dienst van het hoogheemraadschap De Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland sinds ca 1650. Kaarten: Huisduinen e.o. (samen met D. Abbestee), 1662; landerijen langs de rivier de Zaan, 1662 (in een kaartboek).

Heyns, Pieter

Antwerpen (?), 1537 - 1598

Schrijver. Vader van Zacharias Heyns. Hij schreef berijmde teksten voor atlassen van A.Ortelius, was dichter en schoolmeester te Antwerpen. Ging naar Frankfurt (in 1585) en later naar Haarlem (1594).

Heyns, Zacharias

Antwerpen, 1566(?) - Zwolle, 1630

Uitgever. Schrijver en vertaler. Zoon van Pieter Heyns. In de leer bij Plantijn in Antwerpen, tot 1590. Via Keulen vestigde hij zich in 1592 in Amsterdam, adressen: bij de Oude Kerk (1592), Op 't Water (1597) en 'In de drie deuchden'in de Warmoesstraat (1599). Vertrok in 1606 uit Amsterdam en vestigde zich in Zwolle. Zakatlassen: *Le Miroir du Monde* (1598) en *Den Nederlandschen Landspiegel*, 1599.

Heyse, D.

Graveur-lithograaf. Werkzaam te Den Haag. Kaarten: A. Baedekers Schoolatlas, 1840; 'Statistieke kaart' van de provincie Utrecht, samen met A. Bayly, 1844; *Algemene atlas van Nederlandsch-Indië* (Batavia, 1853-1862) en Historische atlas van Noord-Nederland van G. Mees Az., 1865.

Heyxan, Allert

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 7-10-1634, toen wonende in Leeuwarden. Beëdigd als notaris in 1639. Werkzaam in Drenthe bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting, 1640-1643.

Hilarides, Johannes (Jan Jacobs Jaapix)

Leeuwarden (of IJlst?), 1649 - Bolsward, 7-1725

Graveur, tekenaar, dichter, schrijver. Incidenteel kartografisch werkzaam. Verzamelaar van kaarten. Werkzaam onder andere als leraar in Franeker, Hindelopen, Dokkum en Bolsward. Mede-ontwerper van het titelblad van de tweede uitgave van de *Friesche Atlas* van Schotanus/Halma (1718). Kaart van Molkwerum, 1718.

Hillebrands, A.J.

Redacteur. Schoolonderwijzer in de stad Holland, Staat Michigan. Auteur van de atlas van de VS van Noord-Amerika (uitgegeven bij J. Oomkens J.zoon, Groningen 1849).

Hilten, Casparus van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Beurs (1620-1622).

Hilten, Jan van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Beursstraat (1626-1655).

Hixenius, Nicolaas

Tekenaar. Opleiding aan de universiteit in Franeker (1733-1737). Militair-ingenieur sinds 23-10-1743; opgeklommen tot de rang van kolonel (1784-1795). Kaarten: gebied Willemstad-Zevenbergen, 1748; gebied Hulst-Axel, 1759-1760.

Hoedmechers (Huedmecker, Hoedmachers, Hoedmecher, Holdtmeker, Huedmeecher en Huedtmecker vom Dulcken), Peter

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend), werkzaam in Limburg (1628-1641). Gezworen landmeter en wijnroeier van de stad Roermond. Kaart van gedeelte van de Peel, 1630.

Hoeflinga (zie Sems)**Hoet, Gerard**

Zaltbommel, 22-8-1648 - 's-Gravenhage, 2-12-1733

Tekenaar, etsen en schrijver. Werkzaam in het buitenland en 's-Gravenhage (1672-1674), in Utrecht (1674-1715). Mede-oprichter van de tekenacademie in Utrecht. In 1715 vestigde hij zich in 's-Gravenhage. Hij publiceerde *De voornaamste gronden der tekenconst* (Leiden, 1723). Kaarten: provincie Utrecht door B. de Roij, 1696 (decoraties); Ring van Putten door B. de Roij, 1700.

Hoet, H.

Tekenaar. Kaart van Zaltbommel in de stedenatlas van Blaeu, 1649.

Hoer, Dirck (Theodorus), ('t)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 24-3-1632, toen wonende in St. Anna Parochie. Werkzaam in Drenthe (samen met zijn broer Claas) bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting, 1640-1643.

Hoeye (Hoeius), Francois van den

Amsterdam, ca 1590 - Amsterdam, 1636 (begraven op 26 juli)

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat bij St. Luciensteeg (1629-1636). Verzorgde een heruitgave van de kaart van Noord-Holland door Beeldsnijder(1575)/Van Warmenhuysen (1608) in 1620.

Hoeye, Rombout van den

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, hoek Gapersteeg (1636-1651).

Hoffman, G.F.(J.)

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaarten: Kampen, 1756; grensgebied bij Vriezenveen, kopie 1757.

Hofkamp, K.

Tekenaar(?), redacteur. Werkte samen met J. van den Berg en anderen aan totstandkoming van schoolatlassen, uitgegeven door Wolters, Groningen 1881-1890.

Hofman, J.A.

Tekenaar. Kaart van Staats-Vlaanderen, kopie ca 1750.

Hofstedinck (Hofsteding, Hofstede), Hendrik

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 6-6-1694, toen wonende in Staphorst waar hij tevens schoolmeester was. Kaarten: Grens tussen Zuidlaren en Midlaren, 1696; De marke van Een, 1707.

Hogeboom, Andries

Graveur. Werkzaam te Amsterdam (1665-1682). Kaart van de provincie Groningen van Tjarda van Starckenborch/Visscher, 1684.

Hogenberg, Abraham

Graveur en uitgever. Hij verkocht in 1653 de koperplaten van de stedenatlas van zijn vader Frans Hogenberg aan Johannes Janssonius.

Hogenberg, Frans

Antwerpen, 1535 - Keulen, 1590

Graveur en uitgever. Werkzaam onder andere voor Abraham Ortelius. In 1550 emigreerde hij met zijn broer de graveur Remigius Hogenberg naar Engeland. Keerde terug naar Vlaanderen en vestigde zich rond 1570 in Keulen. Hij is met name bekend van de kaarten en prenten in de stedeatlas *Civitates Orbis Terrarum* waarvoor Georg Braun de tekst schreef, uitgegeven te Keulen vanaf 1570.

Hoirne, Jan van (Jan de Beeldesnijder; Johannes à Horn)

Tekenaar. Hij vestigde zich vóór 1526 in Antwerpen. Kaarten van de Nederlanden en de *Oosterschere Zee*, 1526.

Holkema & Warendorf, Van

Uitgeverij in Amsterdam. Atlas van Nederland voor wielrijders, 1898.

Hollandt, S.J.

Tekenaar. Onder-luitenant artillerie (1752 en 1755). Kaarten: Nijmegen e.o. (samen met H.J. van Suchtelen), 1752; 's-Hertogenbosch, 1755.

Holle, J.

Tekenaar. Kaart van het koninkrijk der Nederlanden, 1:200.000, uitgegeven door Kemink en Zn te Utrecht, z.j. (19de eeuw)

Hollesloot, van, zie Willemsen

Holt, Johan van

Incidenteel kaarttekenaar. Kapelaan van het Hof van Gelre (1547-1556), vicaris in de Grote Kerk in Arnhem sinds 1568.

Holthuisen, Arnold Willem (van)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-2-1705. Kaart van Deventer (1701?).

Holthuisen, W.

Tekenaar. Landmeter bij het kadaster te 's-Hertogenbosch. Kaart van de polder Jannezand e.o. (Oost-Biesbosch), gedrukt in 1897.

Holtrop, Willem

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1776-1806). Wereldatlas, ca 1780; zakatlas voor reizigers, ca 1794; atlas van de Rijn van Bonn tot Bazel, 1798.

Holtzhalb, H.B.L.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Sluis, 1774.

Hondius, Hendrik I (ook: Henricus)

Duffel, 9-7-1573 - 's-Gravenhage, 10-1650

Graveur, drukker en uitgever. Vader van Willem en Hendrik II. Werkzaam in Keulen, Parijs, Londen, 's-Gravenhage, Amsterdam, Leiden en Delft (in 'den Rinck bij de Kolff', 1624-1644). In vakkringen bekend als de Haagse Hondius; er is geen familierelatei met de Amsterdamse Hondius. Leermeester van Constantijn Huyghens. Hij verzorgde o.a. de heruitgaven van de wandkaart van Delfland van Floris Bathasar en Balthasar Florisz. uit 1611 (in 1624, 1630, 1644 en 1648).

Hondius, Hendrik II

Graveur en uitgever. Zoon van de (bovenstaande) Haagse Hendrik I Hondius

Hondius, Henricus II

Amsterdam, 1596 of 1597 - Amsterdam, 16-8-1651

Drukker-uitgever. Zoon van Jodocus I, hij werkte samen met zijn broer Jodocus II en zijn zwager Johannes Janssonius. Werkzaam te Amsterdam onder andere in de Kalverstraat (1625) en op de Dam 'sub insigno Atlantis' (1627).

Hondius, Jodocus I (Joost de Hondt)

Wakken (Vlaanderen), 17-10-1563 - Amsterdam, 17-2-1612

Globe- en instrumentmaker, tekenaar, graveur, drukker, uitgever. Verliet na een studieperiode in Rome de Zuidelijke Nederlanden (Gent) na 1584, vermoedelijk in 1588, ging eerst naar Londen, waar hij als graveur, globe- en instrumentmaker werkte en vestigde zich in 1593 in Amsterdam 'In de Wackere Hondt' in de Kalverstraat. Getrouwd (in 1587) met een zuster van Pieter van den Keere. Zijn eerste kartografische werkzaamheden dateren van rond 1588. Zijn vrouw Colette van den Keere (1568-1629), zoons Jodocus II en Henricus II en schoonzoon Johannes Janssonius zetten na zijn dood de (inmiddels bloeiende) zaak voort. Kaarten: Provincie Utrecht door Hornhövius, ca 1599; Vanaf 1604 verzorgde hij de (vermeerderde) uitgave van de Mercator-atlas.

Hondius, Jodocus II

Amsterdam, 1593 (gedoopt: 9-11) - Amsterdam 1629 (begraven: 18-8)

Uitgever. Zoon van Jodocus I. Werkte aanvankelijk samen met zijn broer Henricus en zijn zwager Johannes Janssonius; vanaf 1621 zelfstandig, zijn bedrijf was vanaf dat jaar gevestigd op de Dam in Amsterdam. In 1618-1619 samenwerking met Isaïc Elsevier bij de uitgave van de historische atlas van Petrus Bertius.

Hondius, Jodocus III

Amsterdam, 1622 (gedoopt 24-7) - 1655

Uitgever. Zoon van Jodocus II. Werkzaam in Amsterdam: Staelstraat (1650), bij de Beurs (1653), Hartenstraat (1655).

Hondius, Willem (Wilhelmus, Guilhelmus)

's Gravenhage, ca 1597 - Dantzig, 1660

Tekenaar, graveur, uitgever. Leerling van zijn vader, de Haagse Hendrik I Hondius. Werkzaam in 's-Gravenhage en Danzig. Kaarten: Beleg van Maastricht (door Charles Floyd Anglois), 1632; Brazilië en Curacao, met militaire gegevens (samen met zijn vader Hendrik I), 1635; Oekraïne, 1650-1651.

Hondt, De (zie Hondius)

Hondt, Pieter de

1696 - 1764

Uitgever. Werkzaam in Den Haag. Publiceerde enkele atlassen (1740-1741).

Honker (Houden), Willem

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC op Ceylon (1694-1697).

Honkoop, A. en J.

Uitgevers. Werkzaam in Leiden. Atlas voor kinderen, 1817.

Honoré, Francois L'

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: achter het stadhuis (1703); tegenover de Beurs (1704-1707); Keizersgracht (1741-1746); Beurssluis (1709-1715). Gaf samen met Zacharias Châtelain een Franstalige historische atlas uit (1705-1739).

Hooff, Hermanus van

Namen, 19-12-1740 - Deventer, 15-3-1809

Tekenaar. Broer van Willem. Militair-ingenieur sinds 22-1-1762; opgeklommen tot de rang van directeur-generaal (1795). Kaarten: Breda, 1738; Zutphen, 1760; IJssel e.o., 1773-1783; Graafschap Zutphen en Overijssel (samen met vier anderen), 1773-1788; deel van de Over-Betuwe tussen Arnhem en Nijmegen, 1775.

Hooff, Willem van

5-3-1748 - 30-11-1813 (bij de inname van Arnhem)

Tekenaar. Broer van Hermanus. Militair-ingenieur sinds 29-6-1767; opgeklommen tot de rang van majoor (1795). Kaart van Arnhem, 1766

Hoof, D.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van hoogheemraadschap Lekdijk Benedendams van IJsseldam tot Schoonhoven door J. Hersant, gekopieerd in 1738.

Hoogendorp, Jasper

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 8-3-1782, toen wonende in Delft. Kaart van de Noord-, Zuid- en Westpolder door C. de Graat, 1777 (door hem gekopieerd).

Hooghe, Cornelis de (dezelfde als C.D. Hooghe)

Graveur. Werkzaam in Antwerpen. Kaarten: Holland, 1565; De Nederlanden (in Guicciardini's boek), 1567

Hooghe, Nicasius de

Tekenaar. Landmeter en architect in dienst van de VOC op Taiwan (1638-1647)

Hooghe (Hooge), Romeyn (Romein) de

Amsterdam, 10-9-1645 - Haarlem, 10-6-1708

Tekenaar, graveur, etser, schrijver en uitgever. Werkzaam in Amsterdam (1663-1682; adres in 1674: Kalverstraat, hoek Jonge Roelofsteeg), 's-Gravenhage (1683) en Haarlem (1686-1708; adres: Geldeloze Pad (1686), Herengracht (1689). Met name bekend van de decoraties op gedrukte kaarten, o.a. de sierrand van de wandkaart van Rijnland, uitgave 1687-1688; Haarlem, 1688; Rotterdam (samen met De Vou), 1694; titelblad van het kaartboek van Voorne, 1701.

Hoogesteger (Hooghesteegher), Andries

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 9-8-1636, toen wonende in Goes. Kaart van de West-Kraayertpolder, 1642.

Hooiberg, T (F?).

Lithograaf. Werkzaam in Leiden. Kaarten: Bommelerwaard, door H.F. Fynje, 1850; gebieden in Nederlands-Indië, getekend door J. Pijnappel, 1855 (in een atlas).

Hoorn, Abraham van

Drukker, uitgever in Rotterdam op de 'Visschersdijk achter de Beurs (1684). Verzorgde de uitgave in 1684 van de wandkaart van Schieland door Stampioen/Vingboons uit 1660.

Hoorn, Melchisedech van

Graveur en schilder. Werkzaam in Antwerpen en korte tijd ook in Utrecht (in 1566 en 1568). Kaarten: stad Utrecht, 1566.

Hoorn, Jan ten

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amstredam: 'In de Historieschrijver over 't Oude Heerelogement' (1673-1711).

Hoorndijk, Hendrick

Uitgever. Werkzaam in Groningen (1648-1674)

Hooyer, G. B.

Tekenaar(?), redacteur. Gepensioneerd luitenant-kolonel der infanterie (1895). Samensteller van een krijgshistorische atlas van Nederlands-Indië, uitgegeven in Den Haag en Batavia, 1895.

Hopper, Ioachim (Hopperus)

Sneek, 11-11-1523 - Madrid, 11-12-1576

Incidenteel kartografisch werkzaam. Over een eventuele familierelatie met de Groningse landmeter Geert Hopper, die werkzaam was in de tweede helft van de 16de eeuw is niets bekend.

Professor in de rechten te Leuven, lid van de Grote Raad te Mechelen en van de Geheime Raad te Brussel. Vervaardigde het historische kaartje van Friesland dat voorkomt op de kaart van Friesland van Sibrandus Leo/Ortelius, 1579.

Horenbault (Horenbout, Hawerbault), Francois (Francis)

Tekenaar. Ingenieur. Kaart van Oost-Zeeuwsvlaanderen (samen met P. de Buck, Jan Simonse en Dirks Hendrikz., 1579

Horlewijn, Pieter

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Vlaanderen op 9-3-1684 (toen wonende in Terneuzen) en door de Magistraat van het Vrije van Sluis op 15-2-1709. Kaarten: Jurisdictie van St. Anne ter Muiden, 1713; gebied Oostburg-Biervliet-Bentille (door P.Gillissen, 1616), gekopieerd in 1717; IJzendijke e.o. met forten en inundatie, 1728

Hornhovius (van Hornhoff, van Hoornhoven), Cornelis Antho nisz.

Incidenteel kartografisch werkzaam. Administrateur van de St. Laurentsabdijs te Oostbroek bij de Bilt (1592). Predikant te Zeist (1580-1593). Kaart van de provincie Utrecht, gegraveerd door Jodocus I Hondius, 1599.

Hornius, Georgius

Kemrath (Duitsland), 1620 - Leiden, 1670

Redacteur. Historicus en geograaf. Studeerde aan de universiteit van Groningen (1638) en Leiden (1644). Hoogleraar te Harderwijk (na 1649) en Leiden (1653-1670). Auteur van *Geographia vetus sacra et profana cum tabb. Peutinger* (met kaarten van de antieke wereld), uitgegeven door Johannes Janssonius in Amsterdam.

Horst, Herman Hendrik van der

tekenaar. Zoon van Martinus. Militair-ingenieur sinds 19-1-1778, in dienst tot na 1792. Kaart van Venlo, 1777.

Horst, Martinus van der

... - kort voor 8-1790

tekenaar. Vader van Herman Hendrik. Militair-ingenieur sinds 8-4-1745, opgeklommen tot de rang van majoor (1783). Kaarten: Geertruidenberg, 1745; Nijmegen, 1746; Hulst, 1747; Coevorden, 1751 en 1759; Zutphen, 1751; Arnhem, 1752; IJzendijke, 1754.

Horsting, H.

Tekenaar. Landmeter. Kaart van het stuifzandgebied en de bouwlanden te Vierhouten, 1838.

Hottinger, Jan Hendrik (Johan Heirich)

Zürich, 17-4-1751 - ..., 1823

tekenaar. Militair-ingenieur sinds 24-4-1777; kapitein (1788), ontslag genomen in 1795. In Engeland kapitein pionier (1799). Gepensioneerd als generaal-majoor (7-1817). Kaarten: gedeelten van de rivieren Suriname en Comowini, 1786; militaire werken te Willemstad (Curaçoa), 1787; Graafschap Zutphen en Overijssel (samen met Wollant, Snoeck, Van der Wijck en H. van Hooff), 1773-1788; Gedeelte van de Overijsselse Vecht, 1777; Omgeving Zwolle tussen IJssel, Vecht en Reest (samen met Frank en Leuthausen), 1778-1785; inundatie rond Zutphen (met twee anderen), 1779; gebied Wijhe-Zwolle-Hasselt-Dalfsen, ca 1780; Den Helder e.o. en Texel (met G.F. Smedecken), 1780-1782; Wedde en Westerwolde (met twee anderen),

1788-1792; Oosterhessele-Gees / Veenhuizen-Bourtange / Oudeschans-Nieuweschans, kort na 1788; Groningen en wijde omgeving (samen met Snoek en Van der Wijck). 1792-1793.

Houbraken, Arnold

Dordrecht, 28-3-1660 - Amsterdam, 14-10-1719

Tekenaar, graveur, kunstschilder. Vestigde zich in 1709-1710 in Amsterdam. Bekend van decoraties op gedrukte kaarten, o.a. op Cruquius' kaart van Delfland, 1712.

Houbraken, Johannes

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Lelydwardsstraat (1697).

Houck van den, zie Verhouck

Hout, H. I. van den

Tekenaar. Kaarten in de zakatlas van Nederland door D. Buddingh (Den Haag 1842).

Houten, J. O. van

Uitgever. Werkzaam te Assen. Schoolatlassen van J. Jaeger (1849, 1858)

Houtert, Hendri(c)k van

tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant op 26-9-1692, toen wonende te Gestel bij Eindhoven. Kaart van de Helmonder Goor door Groeff, 1656, gekopieerd in 1707.

Houtman, firma

Lithografisch bedrijf in Utrecht. Waterstaatkundige kaart der hoofd rivieren in Nederland door J. Blanken Jansz., 1815.

Houtman, Frederik de

Incidenteel kartografisch werkzaam. Zeeman. Gouverneur van Ambon van 1605-1611. Kaart van Ambon, 1607.

Houttuyn, Franciscus

Drukker-uitgever. Werkzaam te Amsterdam, van 1745-1765, wonende op het Water (Damrak tegenover de Papenbrug). Kaarten: Land van Maas en Waal, de Betuwe en Bommelerwaard (door J.H. van Suchtelen), 1757; Noordeinder en Zapmeer, 1757.

Houtrijve, J. van

Redacteur-uitgever. *Atlas van Noord-Nederland* (steendruk H.J. Becker, Dordrecht), 1839

Houwens, Jan

Graveur, drukker, uitgever. Werkzaam in Rotterdam (1667-1698). Verzorgde in 1698 een uitgave van de Maaskaart van Quack, 1665.

Hoj, Lucas (Dammasz.) de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (datum onbekend). Kaarten: Rondehoeps polder (bij Ouderkerk aan de Amstel), 1640; landerijen in Achttienhoven bij Nieuwkoop en Noorden, 1644; Grootwaterschap Woerden, 1648-1649.

Hovinge, Berent

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 6-9-1639, toen wonende in Loon. Betrokken bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe, 1640-1643.

Huart, Johannes Marinus

Lithograafte 's-Gravenhage. Kaarten: Overstroomde gebieden in Midden-Nederland in 1809 en 1820 door J. Blanken Jansz., samen met A.A. Bayly, Leiden 1835; Provincie Gelderland door W. Kuyk, 1:50.000, samen met Bayly, 's-Gravenhage 1843; Provincie Zuid-Holland, 1:50.000, 1846; Provincie Utrecht door Nunnink en Kips, 1:50.000, 1850.

Huberti, Balthasar Fred.

Tekenaar. Landmeter (?). Kaart van het Ravensbos bij Valkenburg in Limburg (samen met J. Franck en Joh. Sincken), 1663.

Huberts, W. J. A.

Redacteur. Directeur van 's Rijks Hoogere Burgerschool te Zwolle. Wereldatlas, uitgegeven in 1870 en 1877 door P. Noordhoff te Groningen en J. Voltelen te Arnhem; historische atlas, uitgegeven door W. E. J. Tjeenk Willink, verschillende edities in de periode 1873-1886

Huguenin, J. J. P. J. (Pieter?)

1750 - 1819

Tekenaar. Militair-ingenieur. In 1807 in dienst bij de verponding (Hollandse kadaster). Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek in 1803-1806. Kaarten: Gelderse Vallei, 1786; Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel (samen met M.J. de Man) 1820-1824.

Huguetan, Marc

Lyon, 16-8-1655

Uitgever. Afkomstig uit Frankrijk, vestigde hij zich met zijn broers Jean Henry en Pierre in 1686 in Amsterdam als kaart- en boekverkoopers. Hij werkte samen met Pieter I Mortier voor de uitgave van Franse kaarten in de periode 1687 tot rond 1706.

Huiberes, Huiberts (zie Huybrechts)

Hul(s)t, Godschalk van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 31-10-1641. Kaarten: 'Oost Somerlant' (ZO Hoekse Waard) door Jan Sijmonsz. 1616, gekopieerd in 1642; Noordelijk deel van de Biesbosch, 1642; gebied ten westen van Dussen, 1644; polders en gorzen nabij Raamsdonk aan de 'sGravenmoersevaart, 1644; nieuwe polders Emmikhoven, Almkerk en Den Doorn, 1648.

Hulst van Keulen, zie Keulen

Huissteen, A. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin, hoek Gapersteeg (1739).

Huissteen, Wed. A. van

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin (1751).

Huissteen, G. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin (1752-1754).

Hunichem, J.L.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Philippine, ca 1770(?).

Hurn (of Harn?), Jurifaes Jacobsz. van

Graveur. Kaart van 's-Gravenhage (samen met Bos), ca 1616.

Hurts, W.J.

Lithograaf te Zwolle. Kaart met ontwerp van de Overijsselse spoorweg, door Van Reede van Oudshoorn, uitgegeven in 1846.

Husso, I.M.

Uitgever te Den Haag. Kaart van de stad Luxemburg door De St. Hilaire Mallet, 1742

Husson, Pierre

1678 - 1733

Uitgever. Werkzaam in Den Haag. In 1717 nam hij het bedrijf van zijn buurvrouw Anna Beek over. Kaarten die in verband stonden met de Oostenrijkse successie-oorlog (1702-1713) werden door hem op de markt gebracht.

Husen, zie Huys**Husum, Paulus van** (schrijft zijn naam zelf als: Dionys Paulus Cimber Husumensis / Frater Dionysii vel Ambrosii / Dominus Pauli H.)

Tekenaar. Afkomstig uit Husum, plaats aan de kust van Sleeswijk-Holstein. Werkzaam in Amsterdam omstreeks 1670 vermoedelijk voor de VOC en voor Joan Blaeu. Mogelijk omstreeks 1650 ook in Batavia werkzaam. Kaarten: Azië, ca 1660; Indische Oceaan, ca 1660-1670; Postkaart Amsterdam-Hamburg, ca 1670.

Huybrechts (Huiberes, Huiberts), Jan

Tekenaar. 'Landmeter van Voorne' (admissiedatum onbekend). Kaarten: gebied rondom Dirksland (Goeree), 1593; polder van Bommenee (Schouwen), 1596.

Huys (Husen), Franchoy (Franciscus)

Graveur. Kaart van Rotterdam, 1623

Hypoctrius, Lau, zie Pietersz., Lourijs**Idserts, zie Portier****Imbyse (Imbijze) van Batenburg, Johan Bernard**

... - kort voor 11-1768

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 23-10-1743; opgeklommen tot de rang van kapitein (1760). Kaarten: Philippine, 1749 en 1750; Breda (samen met A. J. de Bock), 1758.

Immerzeel, jr., J.

Uitgever te 's--Gravenhage. Kaart van de overstromingen in Nederland op 3-6 februari in 1825, uitgegeven in 1825

Indervelde, zie Symonsz.**Ingen, Martin van**

Tekenaar. Militair-ingenieur. Afkomstig uit Utrecht. In dienst van de VOC in Batavia (1673-1689).

Innevelt, Matheus Cornelis (van)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 12-9-1634. Telg uit een belangrijke landmetersfamilie (zie het genealogische overzicht in Donkersloot - de Vrij, 1981, p. 188). Werkte wel samen met zijn neef Jan (II) Symonsz.*. Kaarten: Eiland Dordrecht met een deel van de Hoekse Waard, 1641; polders, gorzen en slikken aan weerszijden van de Roovaart, 1641; gebied Hoge Zwaluwe-Geertruidenberg, 1641; Grote Zuidhollandse Waard (samen met W.J. Stampioen, Johannes Dou), 1642.

Jacobs, Heine (Heyn)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 11-3-1700, toen wonende te Buitenpost waar hij timmerman was. Werkzaam tot na 1738. Kaart van het bedijkingsplan van het Dokkumerdiep (samen met W. Loré en R.W. Bokma), 1724.

Jacobsen, Jan Cornelis

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van de Hoge heerlijkheid van Oosterlant op Duiveland (samen met Cornelis Stavenisse), 1629.

Jacobsz. Anthonie (zie Th.J. Lootsman)

Jacobsz., Floris

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend). Werkzaam in Noord- maar vooral Zuid-Holland (ca 1582-1634). Telg uit een belangrijke landmetersfamilie (zie het genealogische overzicht in Donkersloot - de Vrij, 1981, p. 187). Vanaf 1583 in dienst van hoogheemraadschap van Delfland. Kaarten: landerijen van de Boekhorst onder Noordwijkerhout (?), 1582; Brouwershaven-Zonnemaire-Noordgouwe e.o. door L. Ruta (1571), gekopieerd en aangevuld in 1583; percelen bij Wateringen, 1586; landerijen van het klooster van Loosduinen (serie kaarten in kaartboek), 1595-1597; oostelijk deel van eiland Putten tussen Spui en Oude Maas, 1593; duingebied bij Sassenheim ('Koecken duyn'), 1603; Middengedeelte van Noord-Holland door G.D. Langendijk (1603), gekopieerd in 1607; grens Noordwijkerhout en Noordwijk, 1612; gorzengebied Somerland op Goeree, 1615; landerijen in de heerlijkheid Naaldwijk en Honselersdijk, ca 1620 (17 kaarten in een band); polder Korendijk in de Hoekse Waard door J. Coenraadsz, gekopieerd in 1627; gebied Maassluis-Hoek van Holland, 1633; landerijen behorend tot de Nassause domeinen omgeving Honselersdijk in Delfland (26 kaarten in een kaartboek), 1615-1634; landerijen in bezit van Eeuwout van der Dussen (serie kaarten in kaartboek), 1586-1643; Huis Nieuwburg e.o. bij Rijswijk, z.j.

Jacobsz., Pieter

Kaarttekenaar (?). Monnik in het klooster Thabor in Oost-Friesland. Betrokken bij opmetingen t.b.v. de kaart van landerijen bij St. Pancras, Ouddorp e.o. (samen met Marten Cornelisz., voltooid door Symon Meeusz.), 1532.

Jacobszoon, Jan

Drukker, boekverkoper. Werkzaam te Amsterdam: Nijsel (1540). Hij is bekend van *Caerte vander Zee*, een leeskaartboekje dat werd uitgegeven in 1541.

Jaeger, (Carl Friedrich) Julius

Lithograaf en uitgever. Geograaf afkomstig uit Duitsland, werkzaam in Groningen van ca 1840-1856 o.a. voor de uitgever J. Oomkens Jzn. Kaarten: Provincie Drenthe, 1:100.000, uitgegeven in 1841 en 1845; zakatlas van Nederland, 1843; geologische kaart van Nederland door Staring, 1844; Nederland en Luxemburg door Van Wijk Roelands Zn, 1848; schoolkaart van Nederland en Luxemburg door E. Puls, 1849; Uitgebreide hand-atlas, uitgegeven bij Van Houten in Assen, 1849.

Jagen, Isack van

Tekenaar, graveur, etser. Vader van Jan van Jagen. Werkzaam te Amsterdam (1682-1727). Verleende medewerking aan Cruquius' kaart van Delfland, 1711.

Jagen, Jan van

Haarlem, 1709 - Amsterdam 1800

Tekenaar, graveur, etser, uitgever. Zoon van Isack van Jagen. Werkzaam in Amsterdam (1732-...): Leidse gracht, bij de Prinsengracht (1768), Looiersgracht (1768) en Oostenburgersgracht (1800). Hij was als lettergraveur betrokken bij de vervaardiging van de resolutiekaarten van de Staten van Holland (vooral rivierkaarten) in de periode 1733-1651 Kaarten: Vijfherenlanden (uitgave Ottens), 1741; Bolstra's kaart van de Maas en de Merwede (uitgave Tirion), 1741; Bachiene's kaart van de Tielerwaard, 1759; Noord-Holland door Joost Jansz. Beeldsnijder (1575), uitgegeven door Yntima en Tieboel in 1778; 7de uitgave van Dou's kaart van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Vriesland, 1780; Groningen door Th. Beckering, 1781.

Jansen, J. F.

Redacteur (?). Atlas van Nederland in 12 kaarten, uitgegeven bij C. L. Brinkman in 1876-1877.

Jansoon (zie Jansz., Jansen, Janssoon)

Janssen, Claes

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 24-5-1654, toen wonende in St Joosland. Kaart van de polder West-Kraayert in Zuid-Beveland, 1676.

Jansen (Janszen), Peeter (Pieter)

Drukker. Werkzaam in Harlingen. Werkte in opdracht van Amsterdamse uitgever Cornelis Claesz. in de periode 1586-1594.

Janssonius, Guiljelmus (zie Blaeu, Willem Jansz.)

Janssonius (van Arnhem), Johannes (ook: Jan Jansz.)

15.. - Arnhem (?), kort voor 1650

Uitgever, boekverkoper. Vader van Johannes Janssonius. Zijn bedrijf bestond van ca 1597 tot 1629 in Arnhem. Hij woonde nog in Arnhem in 1637. Hij gaf onder meer de *Atlas minor* van Mercator uit en de *Geographia* van Ptolemaeus.

Janssonius, Johannes

Arnhem, 1588 - Amsterdam, 1664

Uitgever, boekverkoper. Begon zijn loopbaan in het bedrijf van zijn vader Johannes Janssonius (van Arnhem). Hier werkte hij en zijn vader als uitgever reeds samen met Pieter van den Keere en Hondius. Hij trouwde in 1612 met Elisabeth Hondius, de dochter van Jodocus I Hondius, en vestigde zich in 1615 (of reeds in 1612?) te Amsterdam 'Op 't Water' (huidige Damrak 47) 'in de Paskaart', pal naast zijn grote concurrent Willem Jansz. Blaeu. Ook hij werd in Amsterdam wel

'Johannes Janssonius van Arnhem' genoemd. Hij was een zeer produktieve uitgever, die in Stockholm een nevenbedrijf had. Hij zette in samenwerking met zijn zwagers Jodocus I en Henricus Hondius de uitgave voort van de Mercator-Hondius Atlas. Zijn erfgenamen waren de kinderen van zijn zoon Jodocus (overleden in 1655) en zijn dochters Elisabeth (getrouwd met Johannes van Waesbergen) en Maria.

Janssonius, Jodocus

1613/1614 - 1655

Uitgever-boekverkoper (?). Zoon van Johannes Janssonius.

Janssonius van Waesberge(n), Gilles

... - voor 1708

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Zoon van Johannes I, wiens bedrijf hij samen met zijn broer Johannes II voortzette.

Janssonius (van) Waesberge(n), Hendrik

Uitgever. Mogelijk een kleinzoon van Johannes I? Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water bij de Mandemakerssteeg (1705-1748).

Janssonius (van) Waesberge(n), Johannes I

Rotterdam (?), 1616/1617 (?) - Amsterdam, 1681

Uitgever. Zoon van de drukker Johannes van Waesbergen in Rotterdam. Hij trouwde met Elisabeth Janssonius in 1642 Omstreeks 1642 werkzaam in Utrecht, vanaf 1657 in Amsterdam: Op 't Water, tussen Papenbrug en Vrouwensteeg (1659-1660); Op 't Water (1673). Hij werkte mee in de zaak van zijn schoonvader Johannes Janssonius en nam de leiding over na diens dood in 1664. Hij werkte samen met Steven Swart. Zijn weduwe en zoons hebben het bedrijf voortgezet.

Janssonius (van) Waesberge(n), Johannes II

... - 1709

Uitgever. Zoon van Johannes I, wiens Amsterdams bedrijf hij samen met zijn broer Gilles voortzette.

Janssoon van Delff, Mathijs (zie Been)

Jansz., (= Janszoon, Jansen, Janszen, Janssoon)

Jansz., Broer

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: 'buyten Corsgens Poort in de Nieustadt' (1604-1607); 'buiten Jan Rodenpoort op het Margrietepad' (1610); Nieuwezijds Kolk (1615-1618); St. Nicolaesstraat (1619-1621); buiten St. Anthonispoort op het nieuwe Weesp pad (1613); 'in de Silvere Kan' Nieuwezijds (1621-1652).

Jansz., Cornelis

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 9-3-1631, toen wonende in Leeuwarden. Betrokken bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe, 1640-1643.

Jansz. (de Jonge), Cornelis (zie Symonsz., Cornelis Jan)

Jansz. (de Oude), Cornelis

... - Dordrecht?, na 1631

Tekenaar. Telg uit een belangrijke landmetersfamilie (zie het genealogische overzicht in Donkersloot-de Vrij, 1981, p.188). Halfbroer van Cornelis Jansz. de Jonge*. Het grootste deel van zijn leven wonende in Dordrecht. Werkte veelal samen met zijn broer Symon Jansz.. Kaarten: 'Sommerlant', noordelijk deel van de Hoekse Waard (samen met zijn vader Jan Sijmonsz. en zijn broer Symon), 1584; Bonaventura in de Hoekse Waard (samen met zijn broer Symon), 1584, 1591, 1593 en 1601; Ambachten Mijle en Dubbeldam (samen met zijn broer Symon), 1592; Noord-Beveland (samen met zijn broer Symon), 1598; Polders bij Moerdijk, 1600; Nieuw Cromstrijen, 1602; 'Keenepolder' bij Hoge Zwaluwe, 1604; Dortse Kil e.o., 1607; Polder Groede e.o., Zeeuws-Vlaanderen (samen met zijn twee halfbroers Jacob Jan Symonsz. en Steven Jan Symonsz.), 1613; Deel van Brielse Meer e.o.(?), z.j.

Jansz., Harmen

Tekenaar. 'Caertschrijver tot Edam'. Behorend tot de zogenaamde Noord-Hollandse of Edamse school van maritieme kartografie (1580-1630).

Jansz., Jacob (zie Symonsz., Jacob Jan)

Jansz. (ook: Jansen Koster), Jan

Tekenaar. Landmeter(?). Tevens schoolmeester. Kaart van Het Bildt met dijkdoorbraak van 1-11-1570, kort na 1570.

Jansz., Joost (zie Beeldsnijder)

Jansz., Lucas (zie Sinck)

Jansz., Marten

Tekenaar. Behorend tot de zogenaamde Noordhollandse of Edamse school van maritieme kartografie (1580-1630). Naast zeekaarten maakte hij ook drie kaarten voor de bedijking van de Purmer in 1623.

Jansz. P.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Leidsestraat (1788).

Jansz., Philip

Tekenaar. Afkomstig uit Haarlem. Stuurman. In dienst van de VOC en WIC in Nieuw Nederland (1632-1635).

Jansz., Pieter

Tekenaar. Afkomstig uit Middelburg. In dienst van de VOC karteerde hij de kust van Taiwan e.o. (1636).

Jansz., Steven (zie Symonsz., Steven Jan)

Jansz. (Jansoon), Syds

Tekenaar. Landmeter vanaf 1626 of eerder in Friesland (admissiedatum onbekend). Auteur van een kaartboek van landerijen in Rinsumageest e.o., 1626-1639. Waarschijnlijk familie (broer?) van Cornelis Jansz. met wie hij in Drenthe werkzaam was bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting, 1640-1643.

Jansz., Symon

..., 1559 - Dordrecht?, tussen 19-1-1620 en 29-11-1622

Tekenaar. Telg uit een belangrijke landmetersfamilie (zie het genealogische overzicht in Donkersloot-de Vrij, 1981, p.188). Veelal werkzaam samen met zijn broer Cornelis Jansz. (de Oude) en ook wel met zijn zoon Jan II Symonsz. Zijn vrouw droeg de naam Van Innevelt. Na 1590 wonende in Dordrecht. Kaarten: 'Somerlant', in het noorden van de Hoekse Waard (samen met zijn vader Jan Symonsz. en zijn broer Cornelis Jansz.), 1584; Bonaventura in de Hoekse Waard (samen met zijn broer Cornelis Jansz.), 1584, 1591, 1593 en z.j.; 'De Ketel', nabij Klundert, 1590; Gedeelte van Noordwest-Noordbrabant, 1590 Ambachten Mijle en Dubbeldam (samen met zijn broer Cornelis Jansz.), 1592; Gedeelte in het westen van de Hoekse Waard (?), 1596; Noordbeveland (samen met zijn broer Cornelis Jansz.), 1598; Polder 'Onwaert ende Aertsdyckwall'(bij Dirksland), 1601; Eiland van Dordrecht en deel van de Hoekse Waard (samen met Daniel Schellinx), 1611; Gebied Zevenbergen-hollands Diep-Steenbergen (door zijn vader), gekopieerd in 1613; Brielse Meer e.o.(?), z.j.

Jansz., Willem (zie W. Jz. Blaeu)

Jansz., Willem

Tekenaar. Afkomstig uit Amersfoort. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1626-1628).

Jansz. van Arnhem, Jan (zie Janssonius)

Jappé, Jan Hendrik

Utrecht, 1780 - Groningen, 1855

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 22-7-1806, toen wonende in Utrecht. Ingenieur verificateur van het kadaster in de provincie Groningen, Friesland en Drenthe. Publiceerde bij J.Oomkens, *Modellen voor het topographisch teekenen* (Groningen 1838). Kaarten: Provincie Groningen, 1:50.000 en 1:100.000, respectievelijk uitgegeven in 1835 en 1838; Atlas van de provincie Friesland (als redacteur naast o.a. W. Eeckhoff), 1844-1849.

Jobard

Tekenaar, lithograaf. Fransman die sedert 1812 meewerkte aan de kadastrale opmeting van Nederland. Hij werd in 1815 genaturaliseerd en begon in 1817 met een steundrukkerij in Brussel, met steun van de overheid. Later genoemd Jobard frères. Kaarten: Gedeelte van de Zuiderzee, uitgegeven in 1824; Overstroomde gebieden in Noordwest Overijssel, 1825; overstroomde gebieden in Noord-Holland, 1825; Nederland (met weergave van het aantal schoolgaande kinderen in of kort na 1827; de oudst bekende Nederlandse choropleetkaart)

Jode (Judaeus), Gerard de

Nijmegen, 1509 - Antwerpen, 25-2-1591

Graveur, drukker, uitgever. Hij onderhield relaties met Chr. Plantijn. Werkzaam in Antwerpen (vanaf 1547). Op de Frankfurter Messe kocht hij kaarten om te kopiëren. Hij publiceerde onder andere de atlas *Speculum Orbis Terrarum* (1578). Zijn weduwe en zoon Cornelis zetten de uitgeverswerkzaamheden na 1591 voort tot 1600. De koperplaten kwamen daarna in het bezit van Joh. Baptist Vrients.

Jode, Cornelis de

1568 - 1600

Uitgever. Zoon van Gerard. Werkzaam in Antwerpen. Hij zette het bedrijf van zijn vader voort van 1591-1600.

Jode, Pieter de

1570 - 1634

Graveur. Hij vervaardigde randdecoraties op kaarten, o.a. op die van Hondius en Janssonius

Jolink, Hendrick Dircksz.

Tekenaar. Op zijn reizen naar Afrika en Azië maakte hij kustprofielen en kaarten van kusten (1595-1601).

Jong, Elisabeth de (weduwe van Willem van Lind)

Uitgever in 's-Gravenhage (1688-1697). Verzorgde in 1696 de tweede druk van Leupenius' kaart van de Krimpener Waard, 1682.

Jongh, I. de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Molsteeg (1781).

Jongh, Jacobus de

Uitgever in 's-Gravenhage. Kaart van het eiland van Rozenburg e.o. van Van Swieten-Sandifort, 1727.

Jonghe, Clement de

1624 - 1677

Drukker, uitgever en kaartafzetter. Afkomstig uit Duitsland. Werkzaam in Amsterdam: Koningsgracht (1647); 'In de gekroonde const en caertwinckel' in Kalverstraat WZ, negende huis van de Dam (1662-1677). Vriend van Rembrandt, die een portret van hem schilderde in 1651. Ook bevriend met Joachim Bormeester. Kaarten: Batavia, ca 1650; provincie Utrecht, Hornhovijs-Hondius (1599), tweede(?) druk, z.j. Hij gaf ook enkele atlassen uit. Zijn zoon Jacobus zette het bedrijf voort tot 1687, toen het pand gekocht werd door Gerard Valck

Jongh, M.D. (Matthijs de?)

Tekenaar. Matthijs de Jongh was landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 14-8-1756. Kaart van de Maas bij Aalst (samen met J. Criellaardt en J. Engelman), 1790.

Joosten, Jacob

Tekenaar. Militair ingenieur? Kaart van Vlissingen (samen met Jan Symonsz.), 1589.

Jung, A. W.

Tekenaar, graveur. Hij vervaardigde de kaarten van de verkleinde historische atlas van Mees, 1881.

Kaen (ook: **Kane, Cana, Cant, Caen**), **Johan. (A. de)**

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 29-8-1644 (toen wonende op Zuid-Beveland) en door het college 's Lands Vrije van Sluis op 28-1-1653. Kaarten: Schorrengedied 'de Laeye Plaet, sGravenhouck en Soecke', Noord-Noordbeveland, 1657.

Kaerius, Petrus (Pieter van den Keere)

Gent, 1571 - ..., ca 1646 (?)

Graveur, uitgever, globemaker. Leerling en zwager van Jodocus I Hondius. Zijn moeder (Elisabeth) hertrouwde na de dood van zijn vader (Hendrik van den Keere / Henri du tour) met Jan Jansz. Bert, de vader van Anna Bert (met wie hij in 1599 in Amsterdam trouwde) en van Pieter Bert (Petrus Bertius, professor te Leiden, die in 1618 benoemd werd tot cosmograaf en historiograaf van Lodewijk XIII van Frankrijk). Er is ook een familierelatie met Pieter en Abraham Goos. Hij verbleef van 1584-1593 in Londen en verliet samen met Jodocus I Hondius Engeland om zich in Amsterdam te vestigen; zijn adres: Rokin (1593-1600), 'In den onseerkeren tijd' in de Kalverstraat (1610), aan de Beurs (1623). In 1617 verscheen zijn *Germania Inferior*, de eerste atlas van de Nederlanden, waarvoor Petrus Montanus de tekst schreef. Hij is met name ook bekend als graveur van wandkaarten. Rond 1623 werden al zijn koperplaten en de hele winkelvoorraad verkocht. Na 1623 is er nauwelijks meer iets over zijn werk bekend. Tussen 1633 - ca 1645 graveerde hij een twintigtal kaarten voor de historische atlas van Joh. Janssonius, verschenen in 1652.

Kaiser, Pieter Jan

Redacteur. Atlas voor de Sterrenkunde (Leiden, ca 1875)

Kaldenbach, zie Caldenbach

Kampen, P.N. van

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Atlas van Nederlands-Indië van J. Pijnappel (1865, 1872 en 1883)

Kan, C.M.

Redacteur. Leraar aan de HBS te Utrecht. Werkte samen met N.W. Postumus. Schoolatlassen uitgegeven door J. Voltelen (1874) en C.F. Stemler (1876).

Kan, J.B.

Redacteur. Rector van het gymnasium in Nijmegen. Historische atlas, uitgegeven door Van den Heuvell & Van Santen (Leiden, 1869).

Kane, A. de

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Ondertekend met A.D. Kane. Kaarten: Gebied 's Heer Arendskerke-Borssele-Oudelande, 1651; Polder Wissenkerke in West-Noordbeveland (samen met A. Verburgh), 1652.

Kanneman, Jan

Graveur en uitgever. Werkzaam te Utrecht. Hij zette vanaf omstreeks 1719 het bedrijf van Caspar Specht* voort tot 1732 of later.

Kanneman, J.W.

Uitgever. Verzorgde de uitgave van Bachiene's kaart van de Tielerwaard in 1759.

Kannewet, Joannes

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwe Looierstraat (1715); Nes, over de Brakke Grond (1736-1780).

Kanter, Cornelis de

Zierikzee, 1713 - Zierikzee, 12-1781

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 19-5-1733, toen wonende in Zierikzee. Bestuursfunctionaris op Schouwen en in Zierikzee. Kaart van Schouwen-Duiveland, 1747 (gedrukt bij I. Tirion, 1748).

Karels, Jan

... - Amsterdam, in of kort na 1680

Uitgever in Amsterdam. Verzorgde de eerste druk van Dou's kaart van het hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland, 1681; tweede uitgave in 1682/1683 bij de Weduwe van Jan Karels.

Karsten, zie Wiedeman-Karsten en Carsten

Karsten (Carstens), Jan

Tekenaar. Grootvader van K.E. Karsten.

Landmeter, op 23-2-1664 aangesteld in vaste dienst van de Landschap Drenthe als opvolger van B. Lijphart*. Kaart van het veengebied bij Echten en Hogeveen, 1677.

Karsten, Casparus Everhart (ook: K.E.)

Tekenaar. Kleinzoon van Jan Karsten. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 6-6-1727 (toen wonende in Hogeveen). Kaart van het veengebied bij Echten en Hogeveen, z.j.

Kastele, L. van de

Tekenaar. Statistische kaart van de provincie Utrecht, uitgegeven door Bollaan, Utrecht 1844

Keere, Pieter van den (zie Kaerius)

Keessel, A.V. (ook: A. van)

Tekenaar. Mogelijk dezelfde persoon als Adamus vander Keessel, die als landmeter geadmitteerd werd door het Hof van Holland op 6-10-1688. Kaarten: 'Den Boom en Goodsvliet' in ambacht Aardenburg, 1698-1699; 'Generalen Vrijen polder' (Zeeuws-Vlaanderen), 1701.

Ke(e)telaar Jz., Christiaan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 18-8-1802, toen wonende in Hogeveen en in Overijssel op 5-4-1803. Kaart van Zuid-Drenthe tussen Meppel en Coevorden door E. Beuker, 1748, gekopieerd 1793.

Ke(e)telaar, Pieter Adriaansz.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 8-7-1732, toen wonende te Raamsdonkveer. Ook buiten Holland werkzaam, in militaire dienst. Kaarten o.a.: Ambachtsheerlijkheid Raamsdonk, 1745; gebied Steelhoven-Waspik, 1747, 1748 en 1749; Land van Heusden en Altena, 1748 en 1751; heerlijkheid Cromstrijen, 1750; 's-Hertogenbos tot Biesbos, 1751; Geertruidenberg-De Hout, 1753; Dodewaard e.o. (met B.J. de Roy en G. Beket), 1754; Zuid-Hollandse polder en onbedijkte gorzen, 1758; Baardwijk-Drunen (met De Roy en Beket), 1765; grensgebied Holland-Utrecht (Hollandse Waterlinie), 1770-1776; Hellevoetsluis, 1771 en 1781; Naarden, 1773; Weesp, 1773; Woerden(?), 1779; Geertruidenberg-Steenbergen, 1782; Langstraat, 1785.

Keizer, zie Keyzer

Kellerman, Johannes (Christiaan) Engelbert

1773 - ...

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 3-9-1804. Opleiding: Fundatie van Renswoude in Utrecht. Anonieme kaart van Vleuten e.o. uit ca eind 17de eeuw, gekopieerd in 1805.

Kemink en Zn.

Uitgevers in Utrecht. Kaart van het koninkrijk Nederland door Holle, z.j. (19de eeuw)

Kemp, Jacob

Gorinchem, 15.. - Groenlo, 24-7-1595 (bij de belegering)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 3-3-1590. Fortificatiemeester (1582). Schout van Gorinchem. Kaart van Breda (?), 1593.

Kemp, Nicolaas (de)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 30-7-1593. In dienst van de markgraaf van Brandenburg op 29-4-1603. Kaarten: Breda (?), 1593; Gorinchem, 1597; Tieler- en Bommelerwaard en Land ven Ravestein, 1601;

Kempinck, Bernart (Berent)

... - 1630

Tekenaar. Behalve landmeter, mogelijk ook militair-ingenieur. Op 5-6-1598 in vaste dienst aangesteld als landmeter van Gelderland, werkzaam als zodanig tot 1628; in deze functie opgevolgd door Nicolaas van Geelkercken. Kaarten o.m.: Landerijen van het huis Sinderen bij Voorst, 1601; Gebied Renkum-Oosterbeek, 1602?; Arkemeense landerijen (bij Nijkerk), 1610 of eerder; gebied bij Bemmelen, 1620; IJssel tussen Hattem en Wijhe e.o., z.j.; IJssel tussen Doesburg en Zutphen e.o., z.j.

Ketelaar, zie Keetelaar

Keppen, C.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Bergen op Zoom, 1750.

Kesteren, Jacobus Arnoldus van

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 14-9-1781; luitenant (1788-1795 of later). Kaart van de IJssel e.o. (samen met H. van Hooff en M.A. Snoeck), 1782-1783.

Ketelaar, zie Keetelaar

Keuchenius, S. J.

Maritiem kartograaf (hydrograaf). Marine-officier. Kaarten: Brouwershavense zeegat, Roompot, Oosterschelde, 1825; zeegaten rondom Vlieland, Terschelling, Ameland, 1831-1834; Eemsmonding, 1833.

Keulen, Jan Jansz. van (zie Ceulen, van)

Keulen, Cornelis Buys van

... - ..., 1778

Maritiem kartograaf-uitgever te Amsterdam. Zoon van Johannes II van Keulen. Samen met zijn broer Gerard Hulst van Keulen runde hij sedert 1755 het familiebedrijf 'In de gekroonde lootsman' (gesticht omstreeks 1674) te Amsterdam.

Keulen, Gerard van

..., 1678 - ..., 1726

Maritiem kartograaf-uitgever te Amsterdam. Zoon van Johannes I van Keulen. Opgeleid door Claes Jansz. Vooght. Hij kreeg de leiding van het familiebedrijf te Amsterdam op de hoek van de Nieuwe Brugsteeg in 1704, toen zijn vader zich uit de zaken terugtrok. Nieuw was zijn productie van losse zeekaarten op het grote formaat van 60 x 100 cm., die ook wel tezamen gebonden werden tot zeekaartboeken. Hij werd na zijn dood opgevolgd door zijn weduwe en zoon Johannes II van Keulen.

Keulen, Gerard Hulst van

..., 1733 - ..., 1801

Maritiem kartograaf-uitgever te Amsterdam. Zoon van Joannes II van Keulen. Samen met zijn broer Cornelis Buys van Keulen runde hij het hydrografische bedrijf op de hoek van de Nieuwe Brugsteeg te Amsterdam na de dood van hun vader in 1755. Hij was lid van de, in 1787, door de Amsterdamse admiraliteit ingestelde 'commissie tot de zaaken, het bepalen der lengte op zee en de zeekaarten betreffende' en gaf de kaarten uit van deze commissie (de zogenaamde Lengtecommissie, de eerste overheidsbemoeienis met de hydrografie). In 1785 werd hij leraar aan de toen opgerichte kweekschool voor de zeevaart en de stuurmanskunst in Amsterdam.

Keulen, Johannes I van (heel sporadisch: Joh. van Ceulen)

Deventer (?), ca 1654 - ..., 1715

Maritiem kartograaf-uitgever en instrumentmaker. Hij vestigde zich in Amsterdam waar hij in 1678 het poorterschap verkreeg door zijn huwelijk met de Amsterdamse Louise Coerten. Op 22 augustus 1678 werd hij er ingeschreven in het boekverkopersgilde als Johannes van Keulen van Deventer, maar er is een kaart van hem bekend die reeds in Amsterdam werd uitgegeven in 1674. Zijn adres in Amsterdam: Warmoesstraat (1678), 'In de gekroonde Lootsman' in de Nieuwebrugsteeg 2de huis (1681), Nieuwe Brug ZZ (1684). Zijn zoon Gerard volgde hem in 1704 in de zaak op. De firma die hij stichtte bestond tot 1885 (de laatste firmant was Jacob II Swart, adres: Oostzijde van de Nieuwe Brug). Na zijn *Zeeatlas* (1680) verscheen de zeemans gids *De nieuwe groote lichtende zeevackel* (1681-1686), waarmee de basis werd gelegd voor het lange en succesvolle bestaan van het uitgevershuis Van Keulen in Amsterdam. Bij de samenstelling ervan kreeg hij de medewerking van Claas Jansz. Vooght en Johannes van Loon. Hij werkte in 1679 samen met Jacobus Robijn bij de uitgave van 26 zeekaarten en in 1693 met Hendrick Doncker sr.

(Er is verwarring mogelijk met Jan Jansz. van Ceulen, de globemaker en kaartafzetter, die in dezelfde tijd in Amsterdam werkzaam was, maar geen familie was.)

Keulen, Johannes II van

1724 - 1755

Maritiem kartograaf-uitgever te Amsterdam. Zoon van Gerard van Keulen. Hij wordt medefirmant van het maritiem-kartografische uitgeversbedrijf in 1725. Zijn zoons Gerard Hulst en Cornelis Buys van Keulen* volgen hem op. In 1743 werd hij aangesteld tot kartograaf van de VOC., als opvolger van Isaac de Graaf.

Keulen, Weduwe Gerard van

Zij had samen met haar zoon Johannes II van Keulen in 1726 en 1727 de leiding van het familiebedrijf in Amsterdam.

Keulen van de Velde, Johannes Gerard Hulst van

Uitgever te Amsterdam. Hij runde het familiebedrijf Van Keulen (onder de naam weduwe G. Hulst van Keulen') van 1810-1823 en werd opgevolgd door J. Staats Bonen.

Keulen, Weduwe G. Hulst van

Uitgever te Amsterdam. Weduwe van Gerard Hulst van Keulen. Zij runde het familiebedrijf in de periode 1801-1810 en werd opgevolgd door Johannes Hulst van Keulen van der Velde. Onder haar naam bleef de uitgeverij werkzaam tot de opheffing in 1885.

Keulen(aar) (Ceulenaer), Bartholomeus (de)

Kalcken, ... - Goes, 7-1720

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 10-9-1687, toen wonende in Goes. Kaart van de grens tussen ambacht Niewerkerke en St. Joosland (samen met Joh. Helleweel), 1699.

Keurenaer, A.

Tekenaar(?). Ingenieur van de waterstaat. Onderzijn toezicht maakten J. I. Bulkens en J. C. Winterwerp een kaarte van Terschelling, 1891-1893.

Keur, Firma

Drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam vanaf 1682 of eerder. Met name bekend van bijbelkaarten en bijbels.

Keyser (Keyzer, Keiser, Keizer, Kyser), Jacob(us)

Graveur, tekenaar. Werkzaam in Amsterdam en Almelo (eerste helft 18de eeuw). Gegraveerde kaarten: polders en gorzen bij 's-Gravensande door M. Walraven, 1719; Alblasserwaard en Vijfherenlanden, uitgegeven door J. Braam, 1726 en 1738. Hij werkte samen met Jan de Lat bij de vervaardiging van zakatlassen (1734-1747).

Kierdorff, J.M.J.

Lithograaf. Als eerste chef-drukker van de steendrukkerij bij de Militaire Verkenningen aangesteld in 1828. Deze kartografische dienst was van 1830-1840 gevestigd te Leiden.

Kiers, Addeco Willem

Tekenaar. Militair-ingenieur, luitenant sinds 9-12-1757; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1793 of eerder). Vermoedelijk maakte hij een kaart van de Schelde bij fort Rammekens, 1785.

Kiers, Klaas Willem

Tekenaar. Militair-ingenieur, luitenant sinds 18-6-1753; kort voor 11-1757 de dienst verlaten. Kaarten: Nijmegen, 1750 en 1751; Naarden, z.j.;

Kikkert, A.H.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Hij werkte samen met J.H. Hottinger bij karteringen van forten in Suriname en op Curacao, 1786-1787.

Kikkert, J.J. (of J.E.?)

Tekenaar. Notaris op Texel. Kaart van Texel met ingedijkte polders, 1846.

Kinsbergen, Jan Hendrik van

1770 - 1775

Tekenaar. Marine-officier in Russische dienst. Kaarten van de Zee van Azov en het Krim schiereiland, ca 1750-1775.

Kip, Johannes

1653 - 1722

Graveur. Werkzaam in Amsterdam: Oudezijds Achterburgwal (1680); Hartenstraat (1684-1685); Oude Bierkaai (1685). Kaart van de stad Shemakha, 1678.

Kips, Jan Hendrik

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 10-3-1806, toen wonende in Den Haag. Werkzaam bij het kadaster. Kaarten: Zeederik Kanaal, 1831; Atlassen van Goeree-Overflakkee en de Hoekse Waard, 1: 10.000, uitgegeven in Den Haag 1835; Provincie Utrecht, 1:50.000, 1850.

Klaasz. H.B.

Uitgever. Kaart van Ameland met de verbinding aan de vaste wal door W. van Peyma, gedrukt in Leeuwarden, 1850.

Kleinkens, B.

Uitgever. Werkzaam te Haarlem. Atlas (1788).

Klenée (Kleenen), Jacobus Johannes

... - in of na 1804

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 25-11-1762. Kaart van de Susannapolder op Walcheren, 1770.

Kleyn (Klein), Pieter

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 19-12-1747 en door de Raad van Brabant op 20-12-1747, toen wonende in Geertruidenberg. Geertruidenberg, Amaliapolder, Raamsdonk e.o. met militaire inundaties, 1747.

Kleijn, J.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Geertruidenberg, 1744.

Klesheim, Johan Josephus de

... - kort voor 9-1789

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 25-6-1745; opgeklommen tot de rang van kapitein (1773). Kaarten: Bergen op Zoom, 1751; Zwarte Water, z.j.

Klinckaert (Klinkert), Nicolaas

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 22-8-1662, toen wonende in Delft. Kaarten: landerijen in bezit van Ewout van der Dussen, o.a. nabij Honselersdijk, 1677-1684.

Klinckaert, Barent (Bernardus)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 26-6-1685, toen wonende in Delft. Kaarten: landerijen en woningen in bezit van Ewout van der Dussen, gelegen in Zuid-Holland (in kaartboek), 1687-1693; landerijen in bezit van het echtpaar Cornelis Persyn van Oudendijck en Maria Margaretha Dedel, gelegen in Zuid-Zuidholland (kaartboek met 44 kaarten, in particulier bezit), 1688-1700.

Klink, J.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Sluis, tussen 1749-1774.

Klinkenberg(h), Dirk (ondertekende zijn kaarten dikwijls met zijn initialen D.K.)

1709 - 1799

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-6-1740, toen wonende in Haarlem. Waterbouwkundige en astronoom. Secretaris van de Hollandse waterstaatsdienst (als opvolger van Cornelid Velzen), van 1755-1799. Hij werkte o.a. samen met Melchior Bolstra. Kaarten: Vele segmenten van rivieren in Midden-Nederland, veelal met waterbouwkundige projecten.

Kloekhoff, Hendrik

New York, 17.. - ...

Graveur. Werkzaam te Amsterdam (1788-1792).

Kloot, Isaac van der

Uitgever. Werkzaam in Den Haag. Atlas met oorlogskaarten (1729)

Kloppenburg, G.

Tekenaar. Noemde zichzelf 'landmeter der Neder Graafschap Bentheim. Kaart van de Vriesenveense, Sallandse, Bentheimse marken e.o., ca 1700-1750.

Klijn, C.W.M.

Tekenaar. Landmeter en architect. 'Controleur van de Waterstaat' (1825). Kaarten: hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland in 16 bladen, uitgegeven in 1825; het in 1817 ingedijkte Koegras (tussen Den Helder en de polder aan de Zijpe, z.j.).

Knabiaan, Jacob(us)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 10-1-1791, toen wonende te Delft. Rond 1800-1801 als kaartkopiist werkzaam voor de Genie in Den Haag. Kaarten: gebied Maartensdijk-Utrecht door Van Diepenem en Lobe, 1644, kopie na 1798; St. Annabosch en Ulvenhoutse bos door anonymus, 1703, gekopieerd in 1800; gebied Lunteren-Emmikhuizen ('Rhijnse veenen') door N. van Geelkercken, gekopieerd in 1801.

Knittel, J. E.

Graveur. Werkzaam voor W. van Boekeren (1833)

Knollaert (van Nederveen), Andries David de

Kaarttekenaar. Militair-ingenieur sinds 16-5-1770; luitenant in 1778. In 1784 uitgeweken. Kaart van gebied Breda-Prinsenhage, 1780.

Knollaert, Andries Johannes

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-4-1745; opgeklommen tot de rang van kapitein (1776-1795 of later). Kaarten: Woudrichem, 1746; Heusden, 1746; Klundert, 1749 en 1751.

Knoop, Johann Hermann

Freienhagen aan de Fulda, ca 1700 - Leeuwarden, 1778

Tekenaar. Tuinarchitect. Bodemkaart van Friesland (1762) opgenomen in zijn publicatie *Tegenwoordige staat of historische beschrijvinge van Friesland* (Leeuwarden 1763). Hij

bewerkte het leerboek voor landmeters en kaartmakers *Werkdadige Meetkunst* van Joh. Morgenster (1743), derde druk 1784.

Koch, Johan Hendrik

... - kort voor 2-1782 (?)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 23-2-1751; opgeklommen tot de rang van kapitein (1778).

Kaarten: Venlo, ca 1742 en 1763; Amersfoort e.o. (samen met J.F. Schouster), 1787(?).

Koekange, Johan Egbertsz. van

Tekenaar(?). Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 11-5-1646. Betrokken bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe, 1640-1653.

Koel, Cornelis

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: 'Binnen polder van Slooten en het Middelveld', 1675 (gedrukt en uitgegeven in 1713 bij Wed. N. Visscher); landerijen van de gasthuizen te Amsterdam, 1680.

Koenss, Jacob, zie Coenraetsz.

Koetsveld, C. E. van

Tekenaar-redacteur (?) Predikant in Den Haag. Vier kaarten van voor de bijbelse geschiedenis, uitgegeven bij J. Oomkens Jz. (1854).

Kolff, Gualtherus

Uitgever. Werkzaam in Gouda. Tweede verbeterde uitgave van de atlas van Nederlands-Indië van Melvill van Carnbée en Versteeg (1870)

Kok, Jacobus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Warmoesstraat (1764).

Kok Pietersz., J.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin (1786-1788).

Kommers, Pz., Adr.

Tekenaar. Ingenieur van de Waterstaat. Kaart van de Waddenzeedijk op Terschelling, 1823.

Kondet, zie Condet

Koning, A.

Drukker, uitgever in Amsterdam. Verzorgde de 8ste of 9de druk van Dou's kaart van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland in 1811. Medewerker van Kraijenhoff in 1806 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek.

Koning, C.H.

Graveur. Kaart van de stad Utrecht e.o. met militaire gegevens uit 1787, uitgegeven door D.M. Langeveld, 1789.

Koning, de Wed. A.

Drukkerij in Amsterdam in samenwerking met J.F. Brugman. Kaarten: Provincie Groningen, 1835 en 1837; Drenthe, circa 1840-1850; Heusden en Alten, 1841; Gooiland, 1843.

Koning, Wilhelmus Engelbertus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Vrouwesteeg, op 't Water (1710-1713); Prinsestraat, naast de koperslager (1713).

Koning, T.

Graveur. Kaart van de drooggemaakte Noordplas door (K. Vis), 1767.

Koning en J.F. Brugman, Weduwe A.

Drukker-uitgeverij. Kaarten: Rotterdam (door L.F. Temminck), 1839; Drenthe, 1:50.000, door Werneke), 1843.

Koningh, Frederik de

Tekenaar. In dienst van de WIC in Nieuw Nederland (1656). Kaart van Nieuw Amsterdam, 1655.

Konsteman, Hans Jürgen

Tekenaar. Inspecteur van de fortificaties in dienst van de VOC in Malabar In India (1691).

Koole, J.

Graveur. Kaart van Noord-Brabant door D.J. Glimmerveen*, circa 1840.

Koolhoven, A.

Redacteur van de Wielrijdersatlas van Nederland, uitgegeven door de A.N.W.B., circa 1900.

Kooman, zie Cooman

Koomans, A.

Tekenaar. Landmeter, werkzaam voor Hoogheemraadschap van Delfland. Kaart van de verveende Woudpolder, 1829.

Koot jr., A.

Tekenaar. Kaart van Noord-Holland (samen met H.F. Puls), uitgegeven te Amsterdam in 1848.

Koster, zie Coster

Koster (Coster), Cornelis

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1750)

Koster, Jan Jansen, zie Jan Jansz.

Kouter, Andries

Tekenaar. In dienst van de VOC op Ceylon (1698)

Kouter (Koutter), Jacob Cornelis

Tekenaar. Noemde zichzelf 'gezworen landmeter van Voorne'. Kaarten: gorzengebied bij Rockanje, 1608; 'Westduyne' op Goeree, 1610; polders van Namen etc. in Hulsterambacht, 1613.

Kouter (Koutter), Lenart (Leenaert) Cornelisz.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: deel van het eiland Rozenburg, 1625; deel van het Brielse Meer (?), z.j.

Kouter (Koutter, Couter), Cornelis Lenartsz. (Leendertsz.)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 8-9-1638, noemde zichzelf landmeter van Voorne. Kaarten: Eiland Rozenburg, Blankenburg en 'Ruyge Plaet', 1645; Brielse Meer, deel van de Maas en aanliggende gebieden, 1648; Deel van West-Friesland (samen met J.J. Dou), 1651-1654.

Kraakhorst, Lodewijk

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 2-2-1723. Kaarten: percelen bij Muiderberg, 1724, 1730; Uitliggende landen in Nieuwkoop, Zevenhoven e.o., 1742.

Kraft, N.

Tekenaar. Kaart van het Arrondissement Breda, 1842, gegraveerd bij F. Desterbecq te 's-Gravenhage.

Kramer, A.

Tekenaar. Kaart van Terschelling, 1818

Krayenhoff, Cornelis Johannes

Vechel, 3-1-1722 - Nijmegen, 7-4-1782

Tekenaar. Vader van Cornelis Rudolphus Theodorus. Militair-ingenieur, luitenant (1752-1769), opgeklommen tot de rang van kapitein (1779). In de jaren '70 naar Spanje voor kanaalbouw. Vervaardigde samen met zijn zoon in 1772 een kaart van het land van Maas en Waal.

Krayenhoff, Cornelis Rudolphus Theodorus

Nijmegen, 2-6-1758 - Nijmegen, 1840 (begraven 24-11)

Tekenaar en redacteur. Zoon van Cornelis Johannes, met wie hij in 1772 een kaart van het land van Maas en Waal vervaardigde. Neef van M. J. de Man. Studeerde rechten, wijsbegeerte en geneeskunde aan de Hoogeschool van Harderwijk; behaalde de graad van doctor in de geneeskunde in 1784. Vestigde zich als geneesheer in Amsterdam op 26-jarige leeftijd. Als patriot vluchtte hij in 1795 uit Amsterdam om zich bij het naderende Franse leger aan te sluiten. Blijft nadien militair; op 18-5-1795 benoemd tot adjunct inspecteur-generaal der rivieren en adjunct-contrarolleur der Hollandse fortificatie. Vestigde zich te Muiden en wijdde zich aan de studie der krijgskunde. In 1798 kreeg hij de opdracht een grote overzichtskaart van Nederland (de Bataafse Republiek) te maken, met tal van medewerkers. Hiervoor verrichtte hij een triangulatie, die gepubliceerd werd in 1815. Hij werd directeur in 1806 van het toen opgerichte Depot-Generaal van Oorlog, een militaire karteringsdienst naar Frans voorbeeld. In 1809 benoemd tot Minister van Oorlog onder koning Lodewijk Napoleon. Door Napoleon later benoemd tot brigade-generaal en inspecteur-generaal bij de Franse genie. In 1813 in de adelstand verheven met de titel van baron; in 1818 vereerd met het grootkruis der Militaire Willemsorde. Gepensioneerd op 10-4-1830.

Kaarten: Land van Maas en Waal, samen met zijn vader, 1772; Land van Maas en Waal en Rijk van Nijmegen door M.J. de Man en M.A. Snoek (redactie door Krayenhoff), 1799; Amstelland, samen met J.E. van Gorkum, gedrukt in 1807; Noordelijke provinciën van het koninkrijk der Nederlanden, 1809-1815 (voltooid o.l.v. M.J. de Man, 1823); plan voor het scheiden van de Waal en de Maas, gedrukt in 1823; Plan voor het scheiden van Waal en Maas, gegraveerd door D.Veelwaard en zoon, 1823.

Krevelt, A. van

Graveur. Kaarten: Land van Maas en Waal, Betuwe en Bommelerwaard door J. van Suchtelen, 1757; Fragment Rijn en Waal e.o., 1764; Aalsmeeroever, 1766.

Kromhout, J.H.

Redacteur. Kolonel-ingenieur. Onder zijn toezicht ontstond de semi-militaire uitgave *Nederland in zakformaat* (atlas met 36 tot 43 kaarten), uitgegeven door Gebr. van Cleef, Den Haag, enkele edities 1884-1885.

Kros, S.

Tekenaar. Kaart met ontwerp van het 'Catwijkse kanaal', samen met F.W. Conrad en A. Blanken Jansz., gedrukt in 1803; Rijnland, 1855.

Kruikius, zie Cruquius**Kruseman, A.C.**

Uitgever te Haarlem. Kaart van de Anna-Paulownapolder in Noord-Holland, ingedijkt in 1845-1846 door J.C. de Leeuw, uitgegeven in 1848.

Kruyder, C.A.C.

Redacteur (tekenaar?), Auteur van een geologische kaart van Nederland (1:400.000, uitgegeven door Erven J.J. Tijl te Zwolle, circa 1880.

Kruyff, E. de

Tekenaar(?). Waterstaatsingenieur (?). Betrokken bij de kaart van Terschelling met inpolderingsplan, 1847.

Kruyff, F. de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Zeedijk, bij de Kolksluis (1770-1771).

Krijger, Abraham

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 17-6-1808, toen wonende in Grijskerke. Kaarten: tiendlanderijen op Walcheren, 1815.

Kun, L.J.A. van der

1801 -1864

Tekenaar. Waterstaatsingenieur. Van 1815-1821 was Jan Blanken Jz. zijn leermeester. Onder zijn leiding werd de *Algemene Rivierkaart*, 1:10.000, begonnen door B.H.Goudriaan, voltooid in 1843-1864.

Kupfer, Samuel

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 30-3-1751; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1794). Kaarten: 's-Hertogenbos, 1740/1750; Maastricht, eind 18de eeuw.

Kuyck, Bruno van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht (datum onbekend). Kaarten: veengebieden bij Heerenveen, 1600; Uitermeer (Naardermeer), 1604-1609.

Kuyk jr., W.

Tekenaar. Landmeter bij de Verponding, vanaf 26-8-1811 bij het kadaster verificateur. Kaart van de provincie Gelderland, 1:50.000, uitgegeven in 1843.

Kuyl, M.

Redacteur. 'Provinciaal Bewaarder' van het kadaster in Noord-Brabant. Kaart van de provincie Noord-Brabant, 1:50.000, 1842, gedrukt bij F. Desterbecq, 1845.

Kuyper, Gerrit

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: bezuiden het stadhuis (1705).

Kuyper, Jacob

Rotterdam, 21-9-1821 - Den Haag, 3-2-1908

Tekenaar-redacteur. Aardrijkskundige, belangrijke pionier op het gebied van de thematische kartografie, belastingambtenaar. Hij stelde verschillende atlassen samen in de periode 1857-1880, waaronder de bekende *Gemeente-Atlas van Nederland* (uitgegeven bij Hugo Suringar te Leeuwarden in 1865-1869).

Laan, Adolf van der

Amsterdam (?), ca 1690 - Amsterdam, 1742 (begraven 9-5)

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1716-1742), tijdelijk ook in Parijs. Jan Punt was zijn leerling. Kaarten: Mynden en Loosdrecht door Spruytenburg, uitgegeven bij Covens en Mortier, 1734.

Laboreux, Joseph

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Brabant (datum onbekend). Noemde zichzelf 'landmeter van S. Mt. Domijnen'. Kaarten: Maastricht en 'den vroenhof' (het Belgische grensgebied) door anonus, 1614, gekopieerd in 1689 en 1690.

Laech, Willem van der

Graveur. Kaart van Veeris' bedijkingsplan van de Haarlemmermeer, 1641 en 1644

Lairesse, Abraham de

Graveur. Werkzaam in Amsterdam. Zoon van de bekende tekenaar-graveur Gerard de L.(1614-1721), met wie hij het *Groot Schilderboek* (1711) schreef. Kaarten: 'Binnen polder van Slooten en het Middelveld' door C. Koel, 1675, uitgegeven bij Wed. N. Visscher, 1713.

Lambrechtsen, T.A.

Tekenaar. Lid Gedeputeerde Staten van Zeeland. Hij vervaardigde, samen met C. J. Pické de atlas van de provincie Zeeland, uitgegeven door J. H. van de Weyer (Groningen, 1877)

Lampert, P.

Redacteur-uitgever. Kaart van Walcheren, 1852.

Lamrinck, Johannes (of Jan)

Uitgever. Werkzaam in Franeker (1603-1622). Kaarten: Leeuwarden van Sems/Bast, 1600-1603; Friesland van Metius/Freitag, 1622.

Lanckaert, Joost Jansz.

... - Delft(?), 1606 (begraven 24-4)

Tapijtwever. Werkzaam in Delft. Hij vervaardigde in 1587 de grote tapijtkaat van het ontzet van Leiden (1573), die bewaard wordt in Museum De Lakenhal te Leiden.

Lane du Thay, Johan Laurens de la

Grave, 1691 (gedoopt op 9-9) - ..., kort voor 12-1745

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-7-1734. Kaarten: Doesburg, 1727 en 1734; Bredevoort, 1734; Overijssel en Graafschap Zutphen, 1741.

Lange, Johannes Fredericus

Graveur, etser. Werkzaam in Amsterdam (1790-1818). Kaart van de Merwede en de Biesbosch met waterbouwkundige projecten, door J. Blanken Jz., 1818, uitgegeven in 1819.

Lange, J. de

Uitgever te Deventer. Kaart van Noord-Nederland, 1834

Langedij(c)k, Gerrit Dirksz. (Gerardus Theodorus)

Alkmaar(?), 1560 of 1561 - Alkmaar, 1624 (begraven op 2-1)

Tekenaar. Vader van Dirk Gerritsz. L. en grootvader van J. Heymenberg. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 28-10-1592, toen wonende in Alkmaar. Tevens lakenkoper. Waarschijnlijk waren zijn vader, Dirk Jansz. L. (vermoedelijk ook landmeter geweest, overleden in 1574) en Adriaan Anthonisz. zijn leermeesters. Als landmeter in vaste dienst van het hoogheemraadschap van De Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland sinds 1600. Kaarten o.a.: percelen op voormalige kasteelterrein Nijenburg bij Alkmaar, 1589; percelen bij Sloten, 1593; Texel, 1595; De Zijpe, 1596 (zeer vroege thematische kaart: met verschillende kleuren zijn grondsoorten en dikte der lagen aangegeven); 'Nieuwelandt' ten oosten van Huisduinen, 1599; de haven van Edam, 1600; gebied Schellinkhout-Wijdenes, 1603; Middengedeelte van Noord-Holland, 1603; Onbedijkte en bedijkte Wogmeer, 1608 en 1610; gebied Dirkshorn-Scharwoude-Oude-Niedorp, 1611; De Beemster, 1611; gebied Wijk aan Zee-Egmond, 1614; gebied Egmond aan Zee-Heilo-Akersloot, 1620; Egmondermeer (samen met zijn zoon D.G.), 1620; Purmer (betrokken bij de metingen over het ijs, 1620), door L.J. Sinck, 1622; gebied Alkmaar-Beverwijk-Oostzaan-Scharwoude (samen met zijn zoon D.G.), 1623.

Langedij(c)k, Dirk Gerritsz.

Alkmaar. ca 1590 - Alkmaar(?), 5-1665

Tekenaar. Zoon van Gerrit Dirksz. L.. Opleiding in Leiden aan de Duytse Mathematique. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-2-1620, toen wonende in Alkmaar. In 1621 aangesteld in vaste dienst van het hoogheemraadschap van De Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland, als opvolger van zijn vader. Van 1640-1643 betrokken bij de metingen van landerijen in Drenthe t.b.v. de grondboekhouding. Kaarten o.a.: Egmondermeer (samen met zijn vader G.D.), 1620; Koegras, Wieringerwaard e.o., 1623; Egmonder en Bergermeer door L. Pietersz., ca 1563, gekopieerd in 1624; De Zaan en aanliggende bebouwing tussen Zaandam en Knollendam, 1626-1627; Het Koegras, 1630; Bleekmeer, 1631; Uitwatering Krommenie naar de Wijkermeer, 1643; gebied Dirkshorn-Noord-Scharwoude-Oude-Niedorp, z.j.

Langenes, Barend

Drukker-uitgever. Werkzaam in Middelburg eind 16de eeuw. Publiceerde samen met Cornelis Claesz. in 1597 *Caert-Thresoor*, een klein atlasje. Een andere **Barend Langenes** (familie?) verkocht in de periode 1633-1640 kaarten in Den Haag (o.a. aan de Staten Generaal).

Lang(e)ren, Van

Familienaam van graveurs die in 1594 voor 't eerst wordt gebruikt (zie hierna).

Langeren, Arnold (Arent) Florentius (Florent, Floris) van

..., circa 1571 - Brussel, circa 1644

Graveur. Oudste zoon van Jacob. Hij werkte o.a. voor Cornelis Claesz. en J.B. Vrients, soms samen met zijn broer. Omstreeks 1607 verhuisde hij naar de Zuidelijke Nederlanden (vermoedelijk Brussel). Kaarten: Wereld, 1594; Hertogdom Brabant, 16..

Langeren, Hendrik (Henricus) Florentius (Floris) van

..., circa 1574 - Alkmaar, 1648 (begraven 21-12)

Graveur. Zoon van Jacob. Hij woonde vanaf 1642 in Alkaam, daarvoor in Amsterdam. Kaarten: Holland, 1594; wereld, 1598; Azië, uitgegeven bij D. de Meyne, circa 1615.

Langeren, Jacob Florentius van

Waarschijnlijk voor 1525 geboren op het landgoed Langelaer bij Barneveld - Alkmaar, 1610 (begraven 27-7)

Globemaker. Vader van Arnold en Hendrik. Mogelijk kreeg hij zijn opleiding aan de kapitelschool in Utrecht. Hij verbleef in de Zuidelijke Nederlanden tot circa 1585, woonde van 1585 tot 1599 in Amsterdam, daarna in Alkmaar. Zijn eerste globe is van 1586.

Lang(e)ren, Michael Florisz. (Florent, Florentius) van

Amsterdam, gedoopt 27-4-1598 - Brussel, 5-1675

Tekenaar, graveur. Zoon van Arnold F. Wiskundige, astronoom en globemaker. Werkzaam in Brussel (1611-1675, tijdelijk in Antwerpen en Spanje (1631-1633)). Kaarten: Fossa Eugenia (Maas-Rijnkanaalplan), 1626 (later uitgegeven door Blaeu); Kwartier van Antwerpen, circa 1637; Bisdom Mechelen, circa 1644; De Maan, 1645; De Zeventien Provinciën (wandkaart, z.j.)

Lankhout, S.

Lithograaf. Werkzaam te 's-Gravenhage. Kaarten: Sumatra's Westkust (in atlas van Pijnappel), 1855; Scheveningen en omgeving door A. Bevers, eind 19de eeuw.

Langenhuysen, A. P.

Steendrukker en uitgever. Werkzaam in Den Haag. Atlassen van P. J. Mendel en H. Reding, 1841 en 1843.

Langeveld, Dirk Meland

Uitgever en boekverkoper. Werkzaam in Amsterdam vanaf ca 1784; adres: Vijgendam (1787-1798) en Nes (1796). Zakatlasje van de zeventien Nederlandse Provinciën, samen met J.B. Elwe, 1785 en 1786. Kaart van de militaire versterkingen en kampementen in Utrecht e.o., 1787, gegraveerd door C.H. Koning, 1789.

Langeweerd, Jan Lubberts

... - 1635 of 1636

Graveur, zilver- en goudsmid in Groningen. Graveerde Haubois' grote kaart van de stad Groningen, uitgegeven in 1637.

Langeweg, Daniel

Uitgever. Werkzaam te Den Haag: Vlamingstraat (1747).

Larive, zie Rive, P. de la

Lat, Joan (Jan) de

Uitgever. Werkzaam in Deventer als kaart- en boekverkoper (ca 1734-1750). Verzorgde in 1743 de bijgewerkte uitgave van Ten Have's grote kaart van Overijssel (1650). Hij werkte samen met de graveur Jacob Keyzer te Almelo bij de vervaardiging van zakatlassen (1734-1747)

Laurentius, Jacobus

Tekenaar. Kaart van Harlingen, gegraveerd door R. de Baudouz, circa 1600.

Lavaux, Alexander de

Berlijn, 1704 - ...

Tekenaar. Militair-ingenieur en landmeter. In 1729 in dienst gekomen van de sociëteit in Suriname. Van 1731-1735 bezig met de kartering van Suriname; gedrukt bij De Leth (1737), Covens & Mortier (1758) en Schenk en Zoon (ca 1770).

Leclercq, Nicolaas

Tekenaar. Pater Jezuiet. Voerde in de jaren 1710-1716 een driehoeksmeting uit voor een kartering van het bisdom Roermond. De kaart is verloren gegaan.

Leeghwater (van de Rijk), Jan Adriaansz. (signeerd als: **I.A.L.W.**)

De Rijk, 1575 - De Rijk, tussen 1641-1654

Tekenaar, timmerman, klokkenmaker, bouwkundige (huizen, bruggen, sluisen, watermolens). Betrokken bij de drooglegging van een aantal meren in Noord-Holland. Kaarten: Haarlemmermeer (met droogmakingsplan), 1629; Verkavelingsplan Starnmeer, kort voor 1643.

Leemans, C.

Vervaardigde samen met Reuvens en Franssen de eerste archeologische overzichtskaart van Nederland, circa 1840.

Leempoel, Anthony

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant op 22-7-1732 (toen wonende in Ophemert) en ook in Gelderland op 15-10-1732. Kaart van de Waal bij Wamel, oorspronkelijk door J. Leempoel getekend in 1752 en door hem samen met J. van Aarden bijgewerkt in 1753.

Leempoel, Jacob

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 21-4-1741.
Kaarten: De Waal bij Wamel, 1752; idem, samen met J.W.Raven, 1770

Leempoel, Wouter

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 25-9-1696 en in Gelderland op 18-5-1697.
Kaarten: Tielerwaard, 1699; gebied Asperen-Leerdam, 1707.

Leendersen, Poulus

Tekenaar. In dienst van de WIC in Nieuw-Nederland (1647).

Leenderts, Cornelis

Tekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend). Kaart van veengebied bij Haule (Friesland), 1750.

Leene(n), Willem (Wilhelm)

... - Arnhem(?), 1764

tekenaar. Militair-ingenieur sinds 6-2-1738. Landmeter in vaste dienst van de provincie Gelderland sinds 22-10-1745 als opvolger van Isaac van den Heuvel en van toen af aan woonachtig in Arnhem. In deze functie nam hij de examens af van landmeters die geadmitteerd wilden worden door het Hof van Gelderland. Kaarten: verschillende gebieden in Gelderland met name rivier- en dijkgedeelten e.o., heerlijkheid Het Loo, 1748-1750 en de vestingsteden Grave, 1738; Zwolle, 1739; Zutphen, 1739-1740; Kampen, 1740; Arnhem, 1751.

Leenen, Johan van

Tekenaar. Kaart van Bengalen, ca 1662. Kaarten van hem komen ook voor in de boeken van F. Valentijn, 1724-1726?

Leening, Pieter

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-8-1743, toen wonende in Hellevoetsluis. Kaart van Gorinchem, 1743.

Leers, G.J.W.

Tekenaar. Kerkelijke kaart van Nederland voor de Protestantse kerken, 1824 (gedrukt bij D. Abrahams).

Leeuw, Adriaan de

Tekenaar. Militair-ingenieur en landmeter in dienst van de VOC. Werkzaam op Ceylon (1659), Banda (1667) en in Batavia als fabriek (1671-1681). Kaarten: Fort Belgica op Banda (1667), Colombo (1659).

Leeuw, Cornelis de

Drukker-uitgever. Hij werkte samen met Pieter Goos bij de uitgave van zijn zee-atlas in 1650. Voorts drukte hij bijbels.

Leeuw, Hendrik de

Tekenaar. Kandidaat-landmeter in Utrecht (1757). Kaarten: landerijen bij Zuilen en Lage Weide (ten noorden van de stad Utrecht) door B. de Roij, 1691, gekopieerd in 1759.

Leeuw, J.C. de

Tekenaar. Kaart van de ingedijkte Anna Paulownapolder in Noord-Holland, 1845-1846, uitgegeven bij Kruseman, 1848.

Leeuwen, J. van

Redacteur. Atlas van Provincie Friesland, 1:25.000 door J.H. Jappé (samen met W. Eekhoff, 1844-1849)

Leeuwestijn, J.C.

Graveur en drukker. Werkzaam in Den Haag. Kaart van de Bataafse Republiek door Q. Ondaatje, 1799.

Lemker, Douwe Edzart

Deventer, 24-11-1743 - Deventer, 18-6-1811

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-2-1765; opgeklommen tot de rang van majoor (1794). Kaart van Deventer, 1763.

Lenep, J. van

Auteur van historische kaarten met betrekking tot Noord-Nederland, werkzaam in 1848.

Leo, Sibrandus

Leeuwarden, ca 1530 - Groningen, 1588

Incidenteel kaartmaker. Monnik in de abdij te Lidlum, priester te Menaldum (1557) en priester te Berlicum. Hij wordt soms verward met Leo Sibrandus. Kaart: Friesland, Groningen en Drente (*Frisiae Occidentalis*), 1579, opgenomen in de atlas van Ortelius.

Leopold, H. P.

Uitgever. Werkzaam in Den Haag. Wereldatlas, bewerkt door W. E. Boerman en J. Verschueren, 1889.

Lepoivre, Pierre

Bergen (België), 1546 - ..., 1626

Tekenaar, architect en ingenieur. Hij vervaardigde een fortificatieatlas, waarin met name rebellerende Nederlandse steden in de Tachtigjarige Oorlog voorkomen, tijdens het bewind van Alva en Parma.

Leth, Andries (Karstensch.) de

Amsterdam, 1-1662 - Amsterdam, 5-1731

Tekenaar, graveur en uitgever. Werkte samen met zijn zoon Hendrik (I) in Amsterdam: 'In de Visser', Beurssluis (1721-1731). In 1720 nam hij de zaak over van Elisabeth Versey (overleden 1726), de Weduwe Nic. Visscher, waarin hij al de dagelijkse leiding had sinds 1702. Kaarten: 5de druk van Vingboons kaart van hoogheemraadschap de Landen van Woerden (1670), 1723; 3de druk van Dou's kaart van hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland, 1680 (1729).

Leth, Hendrik I de

Amsterdam, 31-5-1703 - Amsterdam, 17-6-1766

Graveur, tekenaar, uitgever. Werkte samen met zijn vader Andries (compagnon vanaf 1728) en later met Leonard Schenk in Amsterdam: Beurssluis (1726-1766). De veiling van zijn nalatenschap vond plaats op 30-9-1766. Hij gaf enkele atlassen en losse kaarten uit, o.a. : 3de druk van Dou's kaart van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland, (1680), 1729; Noord-Kennemerland, 1730; Hoogheemraadschap Hondsbosse Zeewering door Spruytenburg, 1730; Dijkgraafschap Geestmer-ambacht, Schager en Niedorper Cogge, ca 1730; Dijkgraafschap Medemblik en de vier Noorder Coggen, ca 1730; Dregterland en de vier noorder Koggen (door Straat en Harge), 1735-1736; 6de druk van Vingboons kaart van de Landen van Woerden, 1739-1740.

Leth, Hendrik II

Uitgever. Zoon van Hendrik I, wiens zaak hij vanaf 1766 voortzette.

Leth, J. de

Uitgever. Een lid van de Amsterdamse uitgeversfamilie De Leth. Werkzaam in Deventer in de 18de eeuw, waar hij atlassen uitgaf.

Leupenius, Johannes

1647 - Amsterdam, 1693

Tekenaar, graveur en schilder. Zwager van Hendrick Doncker (uitgever van maritieme kaarten), leerling van Rembrandt. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-1-1668. Kaarten: Delen van de Afrikaanse kust, ca 1670; hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard, 1681-1682; Purmer, 1683; heerlijkheid Jaarsveld, 1685; hofstede en landerijen in 's-Graveland, 1692-1693.

Leusekam, Maarten

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC op Ceylon (1699-1723).

Leuthausen, Frederik

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-1-1785; luitenant in 1788. Kaart van Omgeving Zwolle tussen IJssel Vecht en Reest (samen met Hottinger e.a.), 1778/1785.

Leydenroth, J.M.

graveur (signeert met L.sc). Tot aan zijn pensionering in 1878 graveerde hij de topografische kaarten van het Ministerie van Oorlog.

Ley, L. A. E. van der

Tekenaar(?), redacteur. Leraar aan de kweekschool en het gymnasium in Middelburg. Samensteller van een atlas van Nederland en overzeese bezittingen, uitgegeven in Amsterdam, 1890.

Leije, J.W. de

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart: deel van Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland, door L. Ruyte* in 1568, gekopieerd in 1760.

Leije, Hermannus van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 20-6-1725. Kaart: Arnemuiden-Nieuwland e.o. door J. Manteau, 1675, gekopieerd in 1763.

Liefde, Joh. de

Tekenaar, redacteur en uitgever. Werkzaam in Utrecht als uitgever van het Utrechts Nieuwsblad. Samensteller van een atlas van Nederland en zijn overzeese bezittingen, verschillende edities 1895-1897.

Liefrinck (Lieftring), Hans (Jan); (monogram H L)

Leiden, Kuik of Antwerpen, ca 1520 - Leiden, 1599 (begraven 25-1)

Graveur, houtsnijder, uitgever. Woonde en werkte van 1538-1580 in Antwerpen. Werkzaam voor Chr. Plantijn tot ca 1570. Kaarten: 'het ontzet van Leiden in 1574' (voor het tapijtwerk van Joost Jansz. Lanckaert, 1587); Leiden, 1578; groot deel van Zuid-Holland (ongeveer de huidige Randstad), 1578.

Liefrinck, Nicolaus

Drukker-uitgever. Werkzaam in Den Haag. Wandkaart van de (zeven) noordelijke Nederlanden, door Joh. en Lucas van Doetecum, 1569.

Liege,

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Aangesteld bij de verponding op 13-3-1807. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek, 1799-1802.

Lier, B. van

Tekenaar. In dienst van de VOC(?). Kaarten: Sri Lanka met afzonderlijke plattegronden van de forten langs de kust, 1751

Lier, Drenthinus van

Tekenaar. Ingeschreven als student in Groningen op 12-9-1778. Militair-ingenieur sinds 8-2-1780; luitenant in 1788. Kaart van de grens van Westerwolde (samen met Rummerink), 1785.

Lieshout, A.B. van

Tekenaar. Kaart van de provincie Noord-Brabant, 1:50.000, 1842, gedrukt bij F. Desterbeck, 1845.

Lillaartsz., Rijklof

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC op Ceylon (1697)

Linde(n), Abraham van

... - 1739

Kaarttekenaar(?). Als landmeter aangesteld in vaste dienst van de provincie Overijssel op 7-4-1719, als opvolger van zijn vader Henr. van der Linden*

Linden, Henr. van der

Kaarttekenaar(?). Landmeter, geadmitteerd in Overijssel op 30-3-1688. Werkzaam in vaste dienst van de provincie tot 1719. Sinds 1690 betrokken bij de regulering van de grote rivieren.

Linden, W. van der

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van 'Ostfries- und dem Harlingerland', als assistent van W.Camp, gedrukt in Berlijn, 1804.

Linden Govertsz. Jan van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 14-11-1736, toen wonende in Dordrecht. Kaarten: Biesbosch e.o. door P. Sluyter of Cornelis Pietersz., 1560, gekopieerd in 1755.

Lindenberg, J.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin (1701); Molsluis (1716).

Lindt, J. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: Rheder Bos, 1649; gebied Aalten-Mariënveld-Varsselveld, ca 1650; gebied Vorden-Ruurlo, 1651; delen van verschillende Gelderse rivieren, z.j.

Linga, Jan Jurriaensz. van

Tekenaar. In dienst van de VOC op Taiwan als fabriek (1634-1637).

Linschoten, Jan Huygen van

...

Lion en Zonene, E.

Uitgevers te 's-Hertogenbosch. Kaart van Noord-Brabant door D.J. Glimmerveen, circa 1840.

Lips, Anthonis (Jacobs)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Brabant op 7-10-1610, toen wonende in Prinsenhage. Reeds vóór 1608 was hij aangesteld als landmeter van Stad en Land van Breda en van de Prins van Oranje. Hij was tevens notaris. Kaarten: gebied rondom Hooge Zwaluwe, 1624.

Lips, Jacob (Robbrechtsz.)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 22-1-1614. Kaarten: Nassause grondeigendommen bij Geertruidenberg, 1619; Nassause grondeigendommen ten zuiden van Breda, 1621-1624.

Lips, Cornelis

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: gebied ten zuiden van Geertruidenberg, ca 1650; het Mastbos ten zuiden van Breda, 1652.

Lisse, Hendrik van der

Tekenaar. Landmeter, afkomstig uit Dordrecht. In dienst van de VOC in Batavia (1655) en Taiwan (1656-1661).

Listigh, Johannes

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia (1654-1659).

Lith, Rutgerus van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 23-10-1642, toen wonende in Dordrecht. Kaarten: gebied ten zuiden van Numansdorp (Hoekse Waard), 1653.

Lobé (Lôbé, Lobo, Lobe), Baltus

Tekenaar. Als landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 5-2-1641 (tegelijk met Willem L.) en in Holland op 5-4-1645. Kaarten: Landerijen tussen Maartensdijk en Utrecht (samen met J. van Diepenem), 1643-1644; landerijen in het bezit van het kapittel van St. Jan en St. Marie te Utrecht, z.j. 1644).

Lobé (Lobe), Willem

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 5-2-1641 (tegelijk met Baltus L.).

Lobé, Adam

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: St. Jansstraat (1741-1745).

Lobé, Balthasar

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: St. Jansstraat (1746).

Loberecht, Jaccgues

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Noemde zichzelf gezworen landmeter van het Vrije van Sluis. Kaarten: West-Zeeuwsvlaanderen, 1651.

Lobrecht, D. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: landerijen van Pieter Stalpart van der Wiel, gelegen in Noordwijkerhout en voorburg (samen met B. van Persijn), 1678.

Lobbrecht, Willem van

Tekenaar. Militair-ingenieur in dienst van de WIC (1635-1643 en 1647-1652).

Lobbrecht, Quirijn (Krijn) Fredericksz.

Tekenaar. Landmeter(?) In dienst van de WIC in Nieuw-Nederland (1625-1626) en Brazilië (1650).

Lobry, W.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Medewerker van Krayenhoff bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek, 1799-1801.

Lodewijcks.

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1681-1683).

Lodewijcksz., Willem

Tekenaar. Kaart van de Java Zee, 1598 (gedrukt bij Corn. Claesz. te Amsterdam).

Loef, J.P. van der

Tekenaar. Wonende in Veere (1729). Kaart: Markiezaat van Bergen op Zoom door A. Braems (1575) gekopieerd in 1729.

Loman jr., J.C.

Auteur van de *Atlas van de gemeente Amsterdam* (waarin 101 genummerde gebouwen met functie en eigendomsituatie), uitgegeven door J.Smolders & Co in 1876

Loon, Gillis van

Graveur en uitgever. Broer van Johannes van Loon met wie hij samenwerkte. Werkzaam in Amsterdam ' achter de Wal, in de 3 kempaentjes (1661)

Loon, H. van

Graveur. Werkzaam in Parijs in 1693. Mogelijk familie van Gillis en Johannes.

Loon, Jo(h)annes (Jan) van

... - 1686

Graveur en uitgever. Broer van Gillis met wie hij samenwerkte. Beoefenaar van de wiskunde, astronomische en geometrische wetenschap. Werkzaam in Amsterdam vanaf 1649 of eerder: St. Lucia burgwal, in het Slooterdijkssteegje; 'Achter de Blancken Ham (en) kerkhof in 't Leliestraatje, buiten St. Antonispoort'(1661-1668). Werkte onder andere voor Joh. Janssonius, J. Robijn, H. Doncker en Joh. van Keulen. In 1661 gaf hij samen met zijn broer Gillis de zeeatlas *De klaerlichtende noort-star* uit.

Lootsman, Anthonie (Theunis) Jacobsz.

1606/1607 - 1650

Drukker-uitgever. Stichter van een bloeiend bedrijf op het gebied van de maritieme kartografie. Ook bijbels werden door hem uitgegeven. Ter onderscheiding van andere drukkers met de naam Jacobsz. voegde hij de achternaam Lootsman toe. Werkzaam in Amsterdam: Bloemstraat (1631); Achter Burgwal (1633); Wolvenstraat (1641-1642); Op 't Water (1644-1650). Voor 1644 publiceerde hij zijn eerste zeemansgids *Lichtende Columne ofte Zeespiegel*. Zijn weduwe Lijntje Robijns (1602-1689) zette de zaak na 1650 voort. Alle koperplaten werden in 1650 verkocht aan

Pieter Goos, maar de zoons Casparus en Jacob die later de zaak dreven, maakten nieuwe koperplaten.

Lootsman, Casparus (Anthonisz. of Theunisz.)

1635 - 1711

Drukker-uitgever. Zoon van A. J. Lootsman. Werkzaam in Amsterdam. Aktief, samen met zijn broer Jacob, in het bedrijf dat zijn vader had gesticht. Lid van het boekverkopersgilde op 17-8-1665. Stadsdrukker in 1675. Na de dood van zijn broer Jacob associeerde hij zich met zijn neef Jacob Conijnenburg, die het bedrijf na zijn dood in 1711 voortzet.

Lootsman, Jacob (Anthonisz. of Theunisz.)

... - 1679

Drukker-uitgever. Zoon van A. J. Lootsman. Werkzaam in Amsterdam. Aktief, samen met zijn broer Casparus in het bedrijf dat door zijn vader was gesticht.

Loots, Johannes

1665 of 1666 - 1726

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Zeedijk (1691); Nieuwebrugsteeg, vijfde huis van de Nieuwe Brug rechterzijde (1693-1724). Lid van het boekverkopersgilde sinds 1-4-1695. Hij gaf ondermeer een zee-atlas (1695-1698) uit, waarbij gebruik werd gemaakt van koperplaten van Pieter Goos. Werkte samen met de landmeter en leermeester in de wis- en zeevaartkunde Klaas de Vries vanaf 1698 tot 17-9-1707 en de graveur Antoni de Winter, vanaf 1697. Zijn bedrijf 'In de jonge Lootsman', waar ook zeevaartkundige instrumenten werden vervaardigd, werd na zijn dood voortgezet door zijn weduwe Sara Swigters (overleden 1743) en haar broer Isaac Swigters (overleden 1750). De overgebleven boeken werden in 1750 verkocht aan Joh. van Keulen en de zeekaarten aan Joachim Hasebroek. De nieuwe eigenaar van de winkel werd Hendrik Mooy, de naam bleef ongewijzigd 'In de jonge Lootsman'.

Loré, Willem

1679 - 1744

Tekenaar. Landmeter-ingenieur, in Friesland geadmitteerd op 29-1-1700, toen wonende in Franeker. Als landmeter in vaste dienst van de provincie Friesland van 10-2-1706 tot in 1724; in deze functie opgevolgd door de landmeter Joh. Tichelaar. Buitengewoon hoogleraar in de wiskunde te Franeker. Vooral ook bekend als waterbouwkundige (aanleg van dijken, sluizen enzovoort). Kaarten: Bedijkingsplan van de Worst (bij Kuinre), 1716; Zeedijk bij Zurich, 1733; dijken van de Dokkumer Ee, 1724; De rivier de Ee (trekvaart van Dokkum naar Leeuwarden) e.o., 1735;

Lorvis, C.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart van Venlo, 1677.

Loth, W.L.

Tekenaar. Gouvernements-landmeter in Suriname. Kaarten door hem gemaakt in de periode 1876-1899.

Lotzy (Lotsij), Hendrik.

... - kort voor 5-1773

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 26-3-1745; opgeklommen tot de rang van kapitein (1771). Kaart: inundatiegebied Steelhoven-Waspik (met Ketelaar), 1747.

Louwerman(s), Lambert(us)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen op 12-9-1637. Kaarten: grens Drenthe-Overijssel nabij Eesveen, 1636; gebied bij de Groningse waddenkust tussen Kloosterburen en Bierum, 1641; 'Ruge-Sant' met dijken, kreken e.d. bij het Reitdiep, 1650

Lovering, Jacobus

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, 'naast 't Heere Koffiehuis' (1733-1740); Nieuwendijk, tweede huis van de Dam (1745-1770). Hij gaf o.a. een zakatlas uit in 1764

Louisz., Harmen

ca 1643 - ...

Tekenaar, graveur. Werkzaam in Amsterdam (1663). Kaart: heerlijkheid Maarsseveen, Neerdijk en Diependal door J. Bosch (gegraveerd samen met J. Mulheuser), 1663

Lowis, C.

Tekenaar. Landmeter werkzaam in Limburg (admissiedatum onbekend). 'Gezwoeren landmeter soo bij sijne Con. Majesteit als bij [...] de prince van Luyck resp. geadmitteert'. Kaart: landerijen in de omgeving van Well, 1677.

Lubbers, Jan (mogelijk identiek aan J.L. Langeweerd)

Tekenaar. Kaart: Groningse veenkoloniën, 1652.

Luchtenburgh (Lugtenburgh), A. van

Tekenaar-redacteur. Werkzaam in Rotterdam. Hij vervaardigde wereldkaarten en een hemelkaart rond 1706 (gedrukt door Jacob Robijn).

Luchtmans, S. & J.

Uitgevers. Werkzaam in Leiden. Atlas van de zeventien Nederlandse provincies (oorspronkelijk uitgegeven door Isaac Tirion), 1804

Luyken (Luiken), Jan

Amsterdam 1649 - Amsterdam 1712

Tekenaar, etser, schrijver, dichter. Vader van Caspar. Maakte onder meer decoraties voor de Amsterdamse kaartuitgevers. Kaartboek van Voorne door H. van Dijk, 1701 (decoraties)

Luyken, Caspar

Amsterdam, 1672 - Amsterdam, 1708

Tekenaar en etser. Zoon van Jan L. Maakte onder meer decoraties voor de Amsterdamse kaartuitgevers.

Luyt, Jan van

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: Enghuizen e.o. door N. van Geelkercken, ca 1630, gekopieerd en aangevuld in 1650.

Lijkmans, Jacob

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart: Veenhuizen e.o. (samen met Frederik van Munster), 1639.

Lijphart (Lyphart, Lyphaerdt), Barent

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 28-2-1634. Aangesteld in vaste dienst van de Landschap Drenthe van 1634 tot 1664, als opvolger van Johan de la Haey. Betrokken bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe, 1640-1643.

Repertor M-S

Maas, A.

Tekenaar. Landmeter in dienst van de WIC. Kaart van Essequibo, thans Guyana, 1706.

Maaskamp, Evert

Vollenhove, 1769 (gedoopt 27-9) - Amsterdam, 31-1-1834

Graveur, uitgever. Was tevens schilder, schrijver en prent- en boekhandelaar, werkzaam in Amsterdam (vanaf 1794): Kalverstraat 18 (1794-1804); Dam 1, 'Place Napoléon' (1804?-1823). Hij gaf o.a. een zak- en een reisatlas van Nederland uit in 1821 en 1822 en enkele losse kaarten, zoals: Koninkrijk Holland, gegraveerd door C. van Baarsel, z.j.; Koninkrijk der Nederlanden verdeeld in 17 provinciën met het Groothertogdom Luxemburg, 1816; Overstromingen van Friesland, idem van Groningen, idem van Noord-Holland, idem van Overijssel en Gelderland in februari 1825.

Mabé, G.

Tekenaar. Landmeter. Kaart van de plantages in Suriname, 1835.

Machen, F.F.J.

Tekenaar. Landmeter in dienst van de Waterstaat. Kaart van de Oude en Nieuwe Merwede (1:10.000), samen met E. Olivier onder directie van Van der Kun, 1857-1858 (gedrukt bij het Topographisch Bureau van het Ministerie van Oorlog)

Mackenroth, ...

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Stevens weerd, 1769.

Magielse, A.

Tekenaar. Mogelijk werkzaam bij het kadaster. Kaart van de provincie Zeeland, 1:80.000, samen met J.J. Brandt, 1880.

Magnus, Albert

1642 - 1689

Boekbinder en atlasverkoper. Werkzaam in Amsterdam 'op de Nieuwendijk in de Atlas', onder meer voor de firma Blaeu, Janssonius en andere kartografische uitgeverijen. Na zijn dood werd de zaak voortgezet door zijn dochter Geertruit en haar echtgenoot Cornelis II Dankertsz.

Maheu, A.A.

Graveur. Leerling en medewerker van J.B. de Bouge, circa 1823

Makreel, Jan

Tekenaar. Landmeter(?) Kaartboek van landerijen van de Huis-zitten-armen aan de Nieuwezijds in Amsterdam, 1687.

Man, Adriaan de

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als fabriek (1681-1689).

Man, Cornelis de

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van Goeree (samen met C. van Tol, A. van Boles en W. Stellenaar), 1741.

Man, Maximiliaan Jacob de

Nijmegen, 26-6-1765 - Grave, 18-6-1838

Tekenaar-kartograaf. Militair-ingenieur sinds 27-5-1782 (met uitzondering van de periode 1795-1807); opgeklommen tot de rang van generaal-majoor. Neef van C.R.T. Krayenhoff. Sinds 13-6-1809 directeur-generaal van het Depot-Generaal van Oorlog. In 1814 directeur van het Archief van Oorlog en het Topografisch Bureau. Kaarten: Land van Maas en Waal en Rijk van Nijmegen, samen met M.A. Snoek, gegraveerd door C. van Baarsel, 1799; Bommelerwaard, 1800; Land van Maas en Waak en Rijk van Nijmegen, circa 1806; Veluwe, 1802-1812; Gedeelte van Limburg, 1819-1820; Groningen, Friesland, Drenthe en deel van Overijssel, 1820-1845.

Man, Jacobus Johannes de

Landmeter, aangesteld in vaste dienst van de provincie Overijssel op 24-3-1755 als opvolger van Abraham van Linde. Het is (nog) niet bekend of kaarten tekende.

Manteau, J.

Tekenaar. Landmeter. Er zijn verschillende landmeters die mogelijk met hem zijn te identificeren: Jan Jacobsen M. (geadmitteerd in Zeeland op 11-12-1602; Jan Franses M. (geadmitteerd in Zeeland, datum onbekend); Jaques M. (de vader van Pieter Manteau van Dalem). Kaart: heerlijkheid Zuilichem (Bommelerwaard), 1630.

Manteau, Jan (Johan)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 18-4-1651 (toen wonende in Poortvliet) en door de magistraat van het Vrije van Sluis op 24-10-1654. Werkzaam van 1666(?) tot 1682 als examiner van landmeters, die geadmitteerd wilden worden in Zeeland. Kaart: gedeelte van de Nieuwerkerkse en Middelburgse polder ten zuiden van Arnemuiden, 1675

Manteau, Francois (Cornelisz.)

Poortvliet (Tholen), ... - in of na 1661

Tekenaar. Dijkgraaf en schepen. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 7-7-1645, toen wonende in Poortvliet. Noemde zichzelf 'gezworen landmeter van het Vrije van Sluis'. Werkzaam tot na 1658. Tevens dijkgraaf en schepen. Er is ook een uit Poortvliet afkomstige landmeter met dezelfde naam (ca 1580-1651) die geadmitteerd werd op 11-12-1602, van wie tot dusver geen kaarten bekend zijn. Kaart: bedijkingsplan van de Oranjepolder (Walcheren), 1659.

Manteau (van Dalem), Pieter (Pierre)

Poortvliet (Tholen), 30-4-1607 - Sluis, 17-4-1688

Tekenaar. Zoon van de landmeter Jaques Manteau (ca 1550-1637). Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 4 mei 1626, toen wonende in Tholen en in Holland op 27-8-1629, toen wonende in Zevenbergen. Militair-ingenieur sinds 1-7-1636. Lid van de Magistraat van Tholen (ca 1646), schepen van het Vrije van Sluis (rond 1673). Publiceerde *Tractaet in materie van zeevercken* (ca 1672). Kaart: Sluis en omge ving, 1660.

Manting(h) (Mantink, Mantinger), Geert

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 8-5-1753, toen wonende in Westdorp. Aangesteld tot landmeter en ingenieur in vaste dienst van de provincie Groningen in 1756, als opvolger van Hendrik Teysinga. Kaarten: landerijen in bezit van de provincie Groningen (in de zogenaamde provinciale atlas), 1772.

Marcgraf, Georg

... - overleden in Angola, jaartal onbekend

Tekenaar. Als kaartmaker in dienst van de WIC. Hij studeerde (?) en woonde enige tijd in Leiden. Kaart van Nederlands-Brazilië, 1638-1643 (uitgegeven door Blaeu, 1647)

Marets, Pierre Dominique des

... - kort voor 12-1775

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-12-1712; opgeklommen tot de rang van kolonel (1769).

Margadant, J.A.

Tekenaar. Werkzaam bij het kadaster (geen landmeter). Kaarten: Provincie Zuid-Holland, samen met A.C. Nunnink (lithografie van L.M. Huart, 1846); IJsselmonde, gedrukt in 1848; Hoekse Waard, gedrukt in 1849.

Marke(I), Cornelis

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van de rivier de Eendracht en het gebied tussen Steenbergen en Tholen, na 1748; Middelburg, 1751.

Marlet, Etienne (Steven)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 28-1-1711 tot na 1733. Kaart van Venlo, 1728-1729.

Marlet (de Ronsay), Willem Isaak Steven

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-6-1736; opgeklommen tot de rang van kapitein in 1748(?), in 1749 gepensioneerd. Kaarten: Stevensweerd, 1734; Maastricht, 1738; Graafschap Culemborg, 1749

Marlet fils, G.J.E.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Venlo, 1728.

Marne, L. (of M.?) de

Tekenaar. Militair-ingenieur van Franse afkomst. Kaarten: Bergen op Zoom e.o., 1747; Maastricht, 1754.

Marolois (Marlois), Samuel

ca 1572 - 's-Gravenhage, voor 1627

Kaarttekenaar(?). Wiskundige en van 1608-1615 examinator van landmeters bij de Raad van Brabant te Den Haag. Schreef een boek over fortificaties(1615). Werkte samen met Simon Stevin.

Marre, Jan de

... - 1763

Maritiem-kartograaf. Werkzaam voor Johannes II van Keulen in diens functie van VOC-kartograaf. Praktijkexaminator der stuurlieden voor de kamer Amsterdam.

Marten, Pater

Tekenaar. Kaart van De Zijpe, 1564.

Martens, Jacob

Zijn naam is verbonden aan de wereldkaart, die in 1746 met mozaiekstenen is ingelegd in de marmeren vloer van de Burgerzaal in het paleis op de Dam in Amsterdam.

Martin, J.K.L.

Tekenaar-redacteur(?). Hoogleraar. Auteur van geologische kaarten van Suriname, Aruba, Bonaire, Curacao (gedrukt in 1887 en 1888).

Martini, Aegidius

Incidenteel kartografisch werkzaam. Jurist en wiskundige in Antwerpen. Kaart: Limburg (1603), gegraveerd door Jean Baptiste Vrients (waarschijnlijk voor het eerst uitgegeven in de editie uit 1606 van Ortelius' atlas).

Marum, Petrus van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 15-8-1741, toen wonende in Delft. Kaart: Goeree door Cornelis van Tol c.s., 1741, kopie z.j.

Massa, Isaac

Tekenaar en/of redacteur. Koopman-diplomaat. Kaart van Europees-Rusland, 17de eeuw

Massol, J.

Tekenaar. Werkzaam (1750-1761). In 1750 wonende in Middelburg. Kaarten: Vlissingen e.o. (anoniem, 1635), gekopieerd in 1750; Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland (door L. Ruyte, 1568), gekopieerd in 1761.

Matthijssen (Matthijze), Peter

Kaarttekenaar(?). Als landmeter aangesteld in vaste dienst van de provincie Overijssel op 31-3-1680.

Matthysz., Hans

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water (1598).

Mayer, Harmen de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rozengracht ZZ, tussen de twee eerste bruggen (1652-1701).

Maijr, Jean de

Tekenaar. Frans militair-ingenieur(?). Kaart van Boxtel e.o. met militair kampement, 1748.

Maurer, Jacob

Schaffhausen, 15-1-1737 - Utrecht, 30-8-1780

Incidenteel kaarttekenaar, schilder. Zwitser, later genaturaliseerd. Leerling van de stads-tekenacademie in Amsterdam. Leraar aan de Fundatie van Renswoude in Utrecht. Kaart van de stad Utrecht (samen met de leerlingen Raven en Van Tuyl), 1773 (gedrukt in 1778).

Mazel, J.Z.

Lithograaf. Opgeleid op het Topograohisch Bureau te Den Haag door Karel Senefelder (voor 1819). Hij vervaardigde de oudst bekende Noord-Nederlandse kaartjes in steendruk (proefdrukken in het Rijksprentenkabinet te Amsterdam).

Medtman, M. van

Tekenaar, graveur of uitgever te Den Haag. Kaart van het Hertogdom Luxemburg in 1709 (?), later uitgegeven door R. & J. Ottens.

Meer, J.L. van der

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van een gedeelte van Utrecht en Gelderland tussen Rijn en Zuiderzee, 1800-1810.

Meer & Verbruggen, Van der

Uitgevers. Kaart van Rotterdam door L.F. Temminck, 1839.

Meersch, Pieter van der

Sneek, ... - Hoorn, 1653

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (voor 1611). Bracht zijn jeugd door in Leiden. Werkzaam in Groningen/Drenthe (ca 1616). Rond 1635 aangesteld als stadslandmeter van Hoorn. Kaarten: Wormer (met Reijer Cornelisz. D.G. Langedijck en Jan Jansz. Bakker), 1626; Drechterlandse dijk, 1638; West-Friese Omringdijk (samen met J.C. Schagen, 1638; kaartboek van landerijen van het Burgerweeshuis in Hoorn, 1640-1647.

Meetsma, G.M.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van de grens Groningen-Friesland bij Friese Palen, 1715.

Mees, Azn., G.

Tekenaar(?), redacteur. Pionier op het gebied van de thematische kartografie. Jurist en historicus. Auteur van de *Historische Atlas van Noord-Nederland*, 1851-1865; verkleinde uitgave in 1881

Meeu(w)sz. van Edam, Symon

ca 1500 - begin 1556

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (datum onbekend). Vader van Thaem Symonsz. Noemde zichzelf gezworen landmeter van Kennemerland, West-Friesland en Rijnland. Enige tijd burgemeester van Edam. Kaarten: Landerijen nabij St. Pancras en Koedijk, 1532; gebied Wijk aan Zee-Beverwijk, 1539; Deel van de Hoekse Waard tussen Klaaswaal-Heineoord, 1548; landerijen bij Assendelft, 1554.

Meeuwsz. (Meesz., Mieuss.), Garbrant (Gerbrandt)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 10-12-1601. Waarschap van Uitgeest (1604). Kaarten: deel van Noord-Holland, 1604; Haarlemmermeer met het droogmakingsplan, voor 1635.

Meinerdsma Wz., D.

Lithograaf-drukker. Kaart van Ameland door Peyma, 1850.

Meine, zie Meyne

Mellema (Mellama), Harmanus (Herman)

... - kort voor 9-1731

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 17-12-1701. Afkomstig uit Leeuwarden, ingeschreven als student aan de universiteit in Franeker in 1698, gepromoveerd op 19-1-1700. Werkzaam in Hulst (vanaf 1701). Directeur van de fortificatiën van het departement Wedde en Westwoldingerland (vanaf 1709?). Kaarten: gebied Dollart-Emmen (samen met De la Rive en Stuten), 1717-1719; grens Munster-Drenthe/Groningen, 1729.

Melvill van Carnbée, P. Baron

Tekenaar-redacteur(?). Kapitein-Luitenant ter zee. Secretaris van de commissie tot verbetering van de Indische zeekaarten te Batavia. Zijn naam is verbonden aan de algemene atlas van Nederlands-Indië, samen met W.F. Versteeg (Batavia, 1853-1862).

Mendel, P.J.

Redacteur(?) *Album voor de aardrijkskunde* (met kaarten), uitgegeven door A.P. van Langenhuysen te Den Haag, 1841 en 1843.

Mensing en Van Westreenen, Firma

Lithografisch bedrijf in Rotterdam. Kaarten: Schieland (door J.A. Scholten), 1821; de Lek (door Von Derfelden van Hinderstein), 1824

Mensing & Zoon, C.

Uitgever te Den Haag. Kaart van Den Haag, gegraveerd door D. Veelwaard jr., 1830.

Mentz, Dirk

1785 - 1847

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 25-7-1804, toen wonende in Alkmaar. Vader van Alexander Bastiaan. Kreeg zijn opleiding aan de Fundatie van Renswoude te Utrecht. Als waterstaatsingenieur o.a. werkzaam bij de bouw van de sluis in Vreeswijk, 1820-1824, later werkzaam en wonend op Terschelling. Kaarten: het IJ met ontwerp tot afdamming, uitgegeven te Haarlem in 1824; de Waddenzeedijk op Terschelling, 1839.

Mentz, Alexander Bastiaan

Amsterdam, 17-3-1816 - Terschelling, 22-12-1887

Tekenaar. Zoon van Dirl. Waterstaatsingenieur. Burgemeester en dijkgraaf van Terschelling (1860-1876). Kaart van de Waddenzeedijk op Terschelling, 1837

Mercator, Gerard (Gerard de Cremer)

Rupelmonde (Vlaanderen), 1512 - Duisburg, 2-12-1594.

Kaarttekenaar, globemaker, graveur, uitgever.

Hij bracht zijn kinderjaren door in Gangelt (Hertogdom Gulik) keerde met zijn ouders terug naar zijn geboorteplaats Rupelmonde in 1517 of 1518. Opleidingen - betaald door zijn oom pastoor Gisbert de Cremer te Rupelmonde - te 's-Hertogenbosch en aan de universiteit te Leuven (1530-1532: filosofie, theologie, wiskunde, landmeetkunde en sterrekunde); leerling van Gemma Frisius en vriend van Chr. Plantijn. In Leuven vervaardigde hij zijn eerste kaarten (van het Heilig Land, een wereldkaart en een grote kaart van Vlaanderen) in 1537-1540 en zijn eerste aardglobe van 1541. Hij vestigde zich in 1552 in Duisburg. Hier publiceerde hij in 1554 zijn grote kaart van Europa. Hij trad in dienst als cosmograaf van de hertog van Kleef in 1560. In 1569 verscheen zijn wereldkaart met wassende breedtegraden ten behoeve van de zeevaarders (deze cilinderprojectie wordt later Mercatorprojectie genoemd, omdat hij er de uitvinder van is). Ptolemaeus' *Geographia* (met kaarten) werd door hem vanaf 1578 uitgegeven. Het eerste deel van zijn beroemde *Atlas* verscheen in 1585. Zijn zoon **Rumold Mercator** (ca 1545-1599) werkte er

verder aan; het laatste deel verscheen in 1595. De koperplaten kwamen in 1604 in bezit van Jodocus I Hondius die de *Atlas* verder uitbreidde.

Mercker (Mercxen), I.G.

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van het inundatiegebied Breda-Bergen op Zoom, ca 1748.

Merenburg(h) (Merenburch), Balthasar (Bartelmeus) van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 17-5-1656. Kaart van de Wissenkerkepolder, 1666.

Merula, Paulus

Dordrecht, 1558 - Rostock, 1607

Redacteur(?). Historicus en aardrijkskundige. Benoemd tot hoogleraar te Leiden in 1592. Zijn *Cosmographia* (Amsterdam, 1605) bevat ca 20 kaarten.

Merwen, Symen Fransz. van (der)

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Vanaf 1600 docent aan de Duytsche Mathematicque, een school voor landmeters en ingenieurs te Leiden, waar hij woonde op de Breestraat. Kaarten: Nieuwland (Den Andel) bij 's-Gravensande, 1591.

Mesmer, Francois Anthonie

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-6-1785; in 1793 luitenant. Kaarten: grens Staats-Brabant (met Van der Meer), 1786; gebied Breda-Geertruidenberg (met Grenier), 1792.

Metius, Anthonius (ook: Anthonie Adriaansz.)

Alkmaar, tussen 1571-1582 - Alkmaar, 6-1648

Tekenaar. Zoon van Adraan Anthonisz.. Landmeter, werkzaam in Noord-Holland (admissiedatum onbekend) en militair-ingenieur (van 1605 tot 1644 of later). De betekenis van de toevoeging A.B. of G.J.B. aan zijn naam op sommige kaarten is onbekend. Kaarten: Texel, 1616; De Zijpe, 1618; Heerlijkheid Callantsoog, 1618; Heerhugowaard, 1631; voormalig merengebied noordoost van Alkmaar, z.j.

Metius, Adriaan (ook: Adriaan Adriaansz. Schelven)

Alkmaar, 9-12-1571 - Franeker, 1635

Tekenaar en/of redacteur. Zoon van Adriaan Anthonisz. Hij kreeg zijn opleiding aan de universiteit van Franeker (ingeschreven in 1589) en de universiteit van Leiden (ingeschreven in 1594 en bij de sterrekundige Tycho Brahe in Denemarken. Dat hij dezelfde persoon is als Adriaan Adriaens die als landmeter geadmitteerd werd bij het Hof van Holland op 8-12-1597 is aannemelijk. Van 1598-1633 hoogleraar in Franeker in de wis-, zeevaart-, landmeet-, vestingbouw- en sterrekunde; schrijver o.a. van een boek over vestingbouw. Kaart: Friesland (samen met G.Freitag), in druk uitgegeven in 1622 bij Johannes Lamrinck.

Meulen, Jacob Jacobsz.

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1647-1651).

Meulen, ... van der

Graveur. Kaart van Noordwest-Overijssel door J.J. Sorg c.s., 1825

Meurs (Meursius), Jacob van

Arnhem, 1619/1620 - Amsterdam, 1682(?) of eerder

Graveur, tekenaar, drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Brouwersstraat NZ (1649-1653); Herengracht (1650); Bloemgracht (1654); Nieuwstraat (1662-1663); Koningsgracht (=Singel), tegenover Appelmarkt (1660-1661); Keizersgracht, schuin over de Westermarkt (1665-1682). Graveerde o.a. de kaarten in het boek over de geschiedenis van Friesland door Chr. Schotanus, 1664.

Meurs, M.H.A.J. van

Auteur van *Aanwijzing bij het topografisch tekenen en lezen van gedrukte kaarten*, uitgegeven door de KMA te Breda, 1889

Meijbaum, Frederik Gerhard

... - kort voor 2-1768

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-3-1733; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel-directeur (1757). Kaart van Grave, 1734.

Meijbaum, Johan Adolf

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 15-10-1708. Kaarten: Schorren van Absdak en St Anna, 1718 en Venlo, 1740.

Meijer (Meyer), Pieter

... - 1782

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Vijgendam, vooraan (1757); Dam (1782). In 1768 gaf hij een kleine wereldatlas uit met kaarten, gegraveerd door L. Schenck Jansz.

Meyer, Adam

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: hoek Nes en Lange Brugsteeg (1754-1757); Nieuwezijds Voorburgwal, tegenover de onvolmaakte toren (1774-1804); Nieuwezijds Voorburgwal, over de Nieuwe Kerk (1810).

Meyer, A.J.

Tekenaar en/of redacteur. Belasting-ambtenaar. Uitgever van de kaart van Paramaribo in een 9-bladige atlas, 1885

Meyer, Jacobus de

Aardenburg, 26-9-1690 - ...

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de magistraat van het Vrije van Sluis op 20-8-1718, toen wonende in Aardenburg. Kaarten: Polder Beooster-Eede, 1723 en 1725; Isabellapolder, z.j.

Meyne, David de

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Beurs 'In de Werrelt cart' (1612-1618). Wereldkaarten door Plancius (1607) en door N. van Geelkercken (1610) en een kaart van Azië door H.F. van Langren., ca 1615.

Meyren (Meyeren), Anthony (van)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Vlaanderen op 18-12-1681 (toen wonende in Terneuzen) en door de Gecommitteerden Raden van Zeeland op 18-7-1682. Kaarten: rivier de Eendracht e.o., 1687; tiendlandereien van Jacob Verheye op Walcheren, 1691-1692.

Meys, Johan

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart van het Ravensbos bij Valkenburg in Zuid-Limburg, 1518-1529.

Michel, ...

Graveur. Werkzaam voor Mortier Covens en Zn in Amsterdam. Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden, samen met Pelisier, 1816, verbeterd in 1830.

Middagten, Christoffel

Groningen(?), 1659(?) - Harlingen, kort na 1723

Tekenaar. Marine-officier; schout bij nacht, rond 1690. Begon na 1705 met het maken van zeekaarten, in druk uitgegeven door Joh. Loots tussen 1706-1717.

Mieling, C.W.

Lithograaf. Kaart van de Overijsselse wateren met de ontwerpen tot verbeterde afvoer, 1848.

Miels, zie Niels**Milheusen, Julius**

Graveur. Werkzaam in Amsterdam. Kaart van Schoonhoven (in de stedenatlas van Blaeu, 1649).

Minuit, Peter

Tekenaar. In dienst van de WIC in Nieuw Nederland (1626-1632).

Misset, C.

Lithograaf. Werkzaam in Doetinchem. Vervaardigde kaarten in schoolatlassen, die werden uitgegeven door W. J. Thieme & Cie in Zuthpen, 1893-1899.

Moelingen, Geurt van

Uitgever in Den Haag. Werkte samen met Jan Gijseman. Kaart van de Krimpenerwaard (J. Leupenius, 1682), zesde druk, 1755.

Moespas, H.R.

Tekenaar. Landmeter(?). Stads Nieuwe polder ten zuiden van de Dollart (samen met A. Verburgh*), 1740.

Moetjens, A.

Uitgever. Werkzaam in Den Haag ('boekverkoper bij 't Hoff'). Hij gaf de Blaeus stedeboeken van Piemont en Savoye opnieuw uit in 1697 en de Kaart van de Krimpenerwaard (J. Leupenius, 1682), vierde druk, 1735.

Mogge, Jacob

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Noemde zich landmeter van het Vrije van Sluis. Kaarten: Prins Willemspolder (West-Zeeuwsvlaanderen) samen met F. Manteau en Joh. Ellieul, 1651-1655; Oranjepolder (Walcheren), 1661

Mol, P.

Graveur. Werkzaam o.a. voor D.Schuurman in Amsterdam. Productenkaart van Europa, 1783.

Mol Pietersz. Jan

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Singel, tweede huis van de Oude Spiegelstraat (1772).

Molevliet, Philippus

Uitgever in Amsterdam (1625). Hij werkte samen met B.F. van Berckenrode voor de uitgifte van de grote wandkaart van Amsterdam.

Molsbeeck, L.D. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Mogelijk een zoon van David Abrahamsse. van M. die als landmeter in Utrecht werd geadmitteerd in 1652. Kaarten: landerijen in de provincie Utrecht en in bezit van het kapittel van St. Jan, z.j.

Mogge, Willem

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 29-7-1667. In dienst van de Sociëteit van Suriname (1667). Kaart van Suriname (gedrukt in 1671 en 1677).

Monde, Nicolaas van der

Utrecht, 27-1-1799 - Utrecht, 3-12-1847

Uitgever. Boekhandelaar en historicus te Utrecht, zijn zaak was van 1826 tot 1847 gevestigd in het pand Achter St. Pieter 6. Kaarten: De stad Utrecht, 1839; enige herdrukken van 17de-eeuwse kaarten van de stad Utrecht.

Monsieur Mz, T.

Tekenaar. Kaart van de Zaanstroom en een gedeelte van het IJ e.o. gegraveerd door C. van Baarsel en Zoon, 1819.

Mont, Joannes du

Drukker-uitgever. Stadsdrukker van 's Hertogenbosch. Kaart: gebied langs de Loonse Vaart tussen 's-Hertogenbosch-Houvenaarsdijk, (door J. Bastingius, 1658), 1701.

Montfoort, C. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Werkzaam in de provincie Utrecht (1596).

Mooy, Hendrik

1715 - 1765

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Hij werd eigenaar in 1750 van de winkel 'In de jonge Lootsman', oorspronkelijk gesticht door Joh. Loots.

Morgenrood, Jacob

Kleurde kaarten in ('afzetter'). Werkzaam in Amsterdam begin 17de eeuw.

Moreelse, Hendrik

Utrecht, 1615 - Utrecht, 1666

Tekenaar-redacteur. Burgemeester van Utrecht in 1664. Kaart van Utrecht met uitbreidingsplan, 1664.

Moretus, zie Plantijn**Morterre, J.**

Graveur en/of uitgever. Over het Zaandammer Veer (1761).

Mortier, Cornelis

Amsterdam, 1699 - 1783

Drukker, uitgever, boekverkoper. Zoon van Pieter I Mortier. Werkzaam in Amsterdam: Vijgendam (= Dam), tweede huis ten oosten van de Beurspoort (1722-1783). Hij zette het bedrijf van zijn moeder en oom David Mortier voort na 1721. Vanaf 1-2-1721 was er een samenwerkingsverband met zijn zwager Joh. I Covens. Hij stierf kinderloos. Na zijn dood ging de leiding van de zaak over op Joh. II Covens.

Mortier, David

Amsterdam, 1673 - Londen, 1733(?)

Uitgever. Broer van Pieter I Mortier. Rond 1696 ging hij naar Engeland, waar hij de Britse nationaliteit kreeg in 1706, na zijn huwelijk met Esther North. Werkzaam in Londen en vanaf 1711 in Amsterdam: Kloveniersburgwal, over het Dolhuis (1713); Oude Turfmarkt, bij de Doelenstraat (1713); Keizersgracht, bij de Hartenstraat (1718); Vijgendam (= Dam) (1718). Hij kwam na de dood van zijn broer Pieter in 1711 naar Amsterdam in verband met de voogdij die hij, samen met Gerard Valk, kreeg over diens kinderen. In 1721 of 1722 keerde hij terug naar Londen.

Mortier, Pieter I (ook wel Pierre genoemd)

Leiden, 1661 - Amsterdam, 1711

Drukker, uitgever, boekverkoper. Zijn Franse grootouders vestigden zich in Leiden. Hij woonde van 1681 tot 1685 in Parijs, waar hij het vak leerde. Vanaf 1685 bouwde hij een bloeiende zaak op in Amsterdam, die werd voortgezet door familieleden tot 1866.

Zijn adres: 'In de stad Parijs' op de Vijgendam (= Dam nr 9 van 1685-1698, Dam nr 8 van 1688-1697, Dam nr 10 van 1694-1704, 1706/1707); Beurssluis (1705) en Heremietensteeg (1706). Zijn bedrijf werd na zijn dood aanvankelijk (tot 1719) voortgezet door zijn weduwe. Hij kopieerde zeer veel kaarten van Franse drukker-uitgevers. Ook kocht hij veel koperplaten op van andere Amsterdamse kaartuitgevers, zoals Blaeu, Janssonius, Allard, De Wit etc. Deze kaarten bracht hij opnieuw op de markt, hij verving daarbij de oorspronkelijke uitgeversnaam door de zijne. De eerste kaarten die hij uitgaf dateren van na 1690; boeken gaf hij al eerder uit. Op 15-9-1690 ontving hij een privilegie voor vijftien jaar van de Staten van Holland en West Friesland om de kaarten van de Franse uitgevers Nicolas Sanson (1600-1667) en Alexis-Hubert Jaillot (ca 1632-1712) uit te geven. Om dit project te verwezenlijken werkte hij samen met de Franse boekhandelaar in Amsterdam Jean Henri Huguetaan (de aanduiding 'chez Pierre Mortier et compagnie' wijst daarop). In 1708 adverteerde hij met kaarten van de Fransman Guillaume de L'Isle (1675-1725).

Er is een portret van hem getekend door Hendrik Pothoven naar J.H. Brandon (aanwezig in: Rijksprentenkabinet Amsterdam).

Mortier, Weduwe Pieter I (= Amelia 's-Gravesande)

Delft, 1666 - Amsterdam, 1719

Uitgever. Trouwde in 1694 met Pieter I Mortier. Sedert 1711 tot haar dood zette zij de werkzaamheden van haar overleden man voort op de 'Vijgendam' (= Dam) in Amsterdam. Daarna werd de firmanaam Covens en Mortier.

Mortier, Pieter II (ook: Petrus genoemd)

Amsterdam, 1704 - 1754

Uitgever. Zoon van Pieter I. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk (1728); Beursstraat (1730); Kalverstraat WZ, vierde huis van de Dam (1730-1740); Kalverstraat, bij de Dam (1753-1754).

Mortier, Pieter III

Amsterdam, 1735 - 1781

Uitgever. Zoon van Pieter II. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwezijds Achterburgwal, bij de Huiszittesteeg (1764); Nieuwendijk bij de Zoutsteeg (1764-1769); Warmoesstraat, tweede huis ten noorden van de Annastraat (1769-1778); Leliegracht NZ, zevende huis van de Herengracht (1778-1781).

Mortier, Covens en Zoon

Uitgeverij. Werkzaam in Amsterdam (in de periode circa 1790-1866): op de Vijgendam (=Dam), de Nieuwendijk en het Rusland. Zeer productief. De firmanten: Cornelis Covens (1794-1825) en Cornelis Joannes Covens (1825-1866).

Mortier, David du

Uitgever. Werkzaam als boekverkoper in Leiden (1744-1803). Hij gaf o.a. een zakatlas van de Bataafse Republiek uit in 1800.

Mortier & zoon, David du

Uitgevers. Werkzaam in Leiden (tot ca 1850): hoek van de Salomonssteeg (1788 - ca 1820).

Mosburger, George Lodewijk

... - kort voor 12-1746

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-12-1725; opgeklommen tot de rang van kolonel-directeur (1738). Kaarten: Venlo, 1723; Overijssel en Graafschap Zutphen (met anderen), 1741

Moseberg, J.

Tekenaar. Kaart van Suriname met de plantages, 1801.

Moulin, Carel Diederik du

Namen, 30-7-1727 - Dordrecht, 21-3-1793

Kaarttekenaar(?). Militair-ingenieur sinds 25-2-1745; opgeklommen tot de rang van directeur-generaal (1774). Gaf leiding aan het corps ingenieurs van 1774-1793 en bracht grote hervormingen tot stand die een gunstige uitwerking hadden op de militaire karteringen. Van zijn hand zijn geen kaarten bekend, behalve misschien een kaart van het gebied Bergen op Zoom-Steenbergen uit 1779.

Mourik, B.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nes (1741).

Mulder, P.J.

Lithograaf en uitgever. Werkzaam in Leiden. Hij was de lithograaf van de atlaskaarten van J. Kuyper (1862). Zijn bedrijf werd onder de naam P. J. Mulder en Zoon voortgezet: kaart van Rijnland, 1884.

Mülheuser (Milheusser), Julius

Duitsland, ca 1611 - Amsterdam, 7-1-1680

Graveur, tekenaar. Werkzaam in Amsterdam. Kaart: heerlijkheid Maarsseveen, Neerdijk en Diependal (door Jacob Bosch), gegraveerd in 1663.

Mulder, J.

Tekenaar(?), redacteur. Onderwijzer in Groningen. Samensteller van een schoolatlas, uitgegeven door Noordhoff & Smit in Groningen, 1885.

Muller, Casparus

Tekenaar. Kaart van het koninkrijk der Nederlanden, uitgegeven door Mortier Covens en Zoon, 1816, verbeterd in 1830.

Muller, C.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van de Betuwe ten noorden van de Linge, 1804. Medewerker van Krayenhoff in 1805-1807 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Mogelijk dezelfde als boven- of onderstaande persoon.

Muller, ...

Tekenaar. Militair-ingenieur; kadet-bombardier (1792). Kaart van Hasselt 1792.

Muller, E. Bart.

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaarten: Zutphen, ca 1650; Heusden, ca 1700; Naarden, z.j.

Muller, Frederik

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Atlas van Nieuw-Guinea, gegraveerd door Tresling & Co, 1862.

Muller, Frederik Hendrik

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In dienst van de VOC in Batavia (1650-1678).

Muller, Harmen, Jansz.

Amsterdam, ca 1540 - Amsterdam, 1617 (begraven 17-10)

Graveur. Leerling van zijn vader Jan Ewoutsz. Muller (overleden in 1564). Werkzaam in Amsterdam: Kerkstraat (1567), Olofspoort zuidzijde (1578-1581), Warmoesstraat (1579).

Mulder, J. W.

Tekenaar(?), redacteur. Onderwijzer in Groningen. Samensteller van een atlasje van Europa en de werelddelen, uitgegeven door Wolters in Groningen, 1890.

Muller, Jan Wonder

Callantssoog, 24-2-1715 - 29-12-1753

Tekenaar. Zoon van Pieter Willemsz. M.. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-7-1732, toen wonende in Den Helder. Opziener van 's Lands Werken in Noord-Holland (1735-1753). Kaart: West-Vlieland, 1734.

Muller, Pieter Willemsz.

Den Helder, 1670 - Den Helder, 15/16-6-1735

Tekenaar. Vader van Jan Wonder M. en schoonvader van Jan Harge. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 18-9-1687. Secretaris van Callantssoog. Betrokken bij de kustverdediging van Den Helder-Tessel (1727-1735). Kaarten: Marsdiep (samen met A. Wentel), 1695; West-Vlieland en het Eijerlandse Gat (samen met M. Walraven, W. Vleertman en J. Wentel), 1722; eiland Goeree e.o., 1728.

Mulock, Cornelis Cornelisz.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaarten: het gors Ten Halve Cryte (Walcheren, nabij Veere), 1613 en 1617.

Munnikhuyse, J. van

Graveur. Werkzaam voor R. & J. Ottens (1725-1750) en J. B. Elwe (1786-1788).

Munro, Andrew (Andries)

Rotterdam, 1762 (?) - Rotterdam, 1835

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-10-1792, toen wonende in Rotterdam. Als landmeter in dienst van Hoogheemraadschap van Schieland, later stadsbouwmeester van Rotterdam. Medewerker van Krayenhoff in 1801 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Kaart van Rotterdam (1:1500), opgemeten in 1796-1797, gegraveerd door C. van Baarsel, 1800.

Munster, Frederik (Janssen) van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 9-3-1637, toen wonende in de stad Utrecht. Kaarten: Veenhuizen (Drenthe) e.o., 1639; percelen in het Amerongse bos, 1641; grens tussen Drenthe en Overijssel nabij Eesveen, 1643.

Murray, Gebroeders

Uitgevers te Leiden. Kaart van Zuid-Holland met administratieve indeling, gegraveerd door C. van Baarsel, 1807.

Mutzert (Mutserdt) Aartsz., Frans de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-6-1744, toen wonende in Diemerdijk. Zoon van de landmeter Aart de Mutsert, opzichter van het Hoogheemraadschap van de Zeeburg- en Diemerdijk. Kaarten: West-Terschelling, 1749; Weesp, 1754.

Mijll, Jan Nicolaas van der

... - Malacca, 1784

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 20-9-1769. Kaart: gebied 's-Hertogenbosch-Hasselt, ca 1770(?).

Mijll(en), Nicolaas van der

... - 1631 of 1632

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 1607 (controleur fortificatiën) tot 1621 of 1629. Kaart: Grave(?), z.j.

Mijst, Jan van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Mogelijk dezelfde als Jan Jansz. de Mijst die in 1574 voor het hoogheemraadschap Schieland werkte. Kaarten: Boskoop e.o., 1571; percelen van het Kartuizerklooster ten zuiden van Geertruidenberg, 1571.

Nagel, Henrick (Henricus)

Graveur, tekenaar. Afkomstig uit Oost-Nederland? Werkzaam voor de Keulse drukker-uitgever Joan Bussemacher (eind 16de eeuw). Kaart: rivier de IJssel tussen Hattem en Wijhe, z.j. (bekend van een kopie door B. Kempinck).

Nagel(s), Petrus Joannes

Graveur. Werkzaam te Amsterdam. Kaart: de Zijpe e.o. (door Adriaan Anthonisz.), 1572.

Naus, J.F.

Uitgever te Maastricht. Werkte samen met L.Nijpels. Kaart van de provincie Limburg door Jhr. Petit, 1829.

Nauts, Frits Ferdinand

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 9-6-1807, toen wonende in Haarlem. Mogelijk is er een familierelatie met onderstaande persoon.

Nautz, F. J.

Tekenaar. Landmeter der eerste klasse bij het kadaster.

Kaart van Haarlem, 1822, gegraveerd door Van Baarsel en Tuyn te Amsterdam, uitgegeven door de weduwe A. Koning, Zoon en comp.,(1836?).

Neeff, Adriaan de

Middelburg, ca 1653 - ...

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het Hof van Holland, Zeeland en West-Friesland (datum onbekend). Schoolmeester in Middelburg. Of er een relatie is met de landmeter Adriaan de Neve geadmitteerd door de Raad van Brabant op 4-5-1716, toen wonende in Steenberg, is onbekend. Kaarten: polders in omgeving van Zuiddorpe in Zeeuws-Vlaanderen, (samen met Joh. de Neeff), 1703.

Neeff(f), Johan(nes)

Tekenaar. Landmeter, door het Hof van Holland geadmitteerd op 15-8-1699, toen wonende in Middelburg. Kaarten: polders in de omgeving van Zuiddorpe in Zeeuws-Vlaanderen (samen met Adr. de Neeff), 1703.

Nelemans, N.

Tekenaar-redacteur (?). Kaart van Goiland, samen met Van Oosterhout en Perk, 1843, gegraveerd door D. Veelwaard.

Nepveu, Charles

1791 - 1871

Tekenaar. Militair-ingenieur (in 1834 kolonel), kartograaf-topograaf. In 1848 korte tijd minister van Oorlog en tot baron verheven. Kaart van Tilburg e.o. (1:25.000), 1834.

Nes, Joan Cornelisz van

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als fabriek (1650-1653).

Nessel, Johan

Tekenaar. In dienst van de VOC als kaartmaker en administrateur in Azië (1650-1660). Kaarten: Circa 35 exemplaren van verschillende gebieden in Azië (o.a. Colombo, kort na 1656).

Neumeister, Johan. Bernard

... - ..-1-1758

Tekenaar. Waarschijnlijk militair-ingenieur. Kaarten: Nijmegen, ca 1750(?); Bergen op Zoom, z.j.; Sluis, z.j.; Philippine, ca 1755(?); IJzendijke, 1757(?); Stevensweerd, z.j.

Neuwertz, A.

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van fort Geldersoord e.o., 1741.

Nicolai, zie Claesz., Cornelis

Nicolai, Arnold

Houtsnijder. Werkzaam in Antwerpen (rond 1550), onder andere voor Chr. Plantijn. Kaarten: Brabant, 1558 (oorspronkelijk door Jacob van Deventer, 1536; Zeegaten, eilandem en kusten van Vlaanderen tot in Noorwegen en Zweden, 1558 (derde druk), oorspronkelijk verschenen als Caerte van Oostland door Corn. Anthonisz., 1543.

Nicolay, Dirk

Tekenaar. Landmeter en wijnroeier, geadmitteerd in Friesland op 26-4-1735, toen wonende in Oudega. Kaarten: Houtmieden bij Eestrum (m.m.v. H. Jacobs), 1739; Folgera Venen, 1746; gebied Bakkeveen-Haule, 1748.

Niels, Dirk (Theod.)

... - kort vóór 7-1633 (bij het beleg van Rheinberg)

Tekenaar, militair-ingenieur in het leger van Prins Frederik Hendrik, sinds 19-11-1629. Kaarten: Deel van Biesbos en Langstraat, 1629; beleg van 's-Hertogenbos, 1629.

Nienhuis, Henrick

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: gebied tussen Vorden en Ruurlo, 1651.

Nieuwenhoff, Jacobus

Uitgever in Amsterdam. Kaart: Hoogheemraadschap van de Uitwaterende Sluizen (door Dou, 1680), 7de druk (in samenwerking met Jan van Jagen), 1780.

Nieuwenhuijsen, W. van

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: Nieuwland (Walcheren) en het Sloe e.o.(door Jan Manteau, 1675), gekopieerd in 1737.

Nieuwerf, Abraham

Tekenaar. Landmeter(?). Kaarten: polders bij Groede, Cadzand en Breskens (door Cornelis Jansz., Jacob Jan Symonsz. en Steven Jan Symonsz., 1613 - Andries van Dijl, 1617), gekopieerd in 1618.

Nieu(w)kerke(n), Daniel (van)

Alkmaar, 1673 - Oostburg, 1735

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de magistraat van het Vrije van Sluis op 7-5-1709, toen wonende in Oostburg. Was tevens schoolmeester en voorzanger in Breskens en Oostburg. Kaart: schorrengebied nabij Biervliet, 1721.

Niftrik, J.G. van

Tekenaar. Stadsingenieur van Amsterdam (aanstelling in 1864). Kaarten: landerijen van de stad Amsterdam in Amstelland (door C. Danckertsz. de Rij en L.J. Sinck, 1623), gekopieerd in 1867; uitbreidingsplankaart van Amsterdam (gegraveerd bij J. Smulders & Co, Den Haag), 1867.

Nispen, Mattheus (Mathijs) van

Dordrecht, 6-1-1629 - Dordrecht, 23-9-1717

Tekenaar, drukker-uitgever. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 4-11-1660, toen wonende in Dordrecht. Landmeter van de Alblasserwaard (vanaf 1672), zijn schoonzoon Abel de Vries was zijn opvolger. Kleinzoen en achterkleinzoen met dezelfde naam waren eveneens landmeters. Auteur van het landmeetkunde-leerboek *De Beknopte Lant-Meet-Konst*, dat voor het eerst

verscheen in 1662. Kaarten: Zuidpolder van Barendrecht en Carnisse (door A. de Gelder, 1655), gekopieerd na 1660; Langenwerf en Peerboom (buitenlanden achter Dussen), 1668 en 1669; Strijense Polder, 1673; gedeelte van de polder van Wioldrecht (eiland van Dordrecht), 1673; Ambacht Mijl en Dubbeldam, 1673; Dordrecht en wijde omgeving (gegraveerd door B. Stoopendaal), z.j.; Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden, gegraveerd door B. Stoopendaal, 1681; gebied Hank-Dussen-Almkerk (samen met Joh. van Swieten), 1682; schorren in de verdrongen Zuidhollandse Waard (samen met A. de Vries en B. van den Heuvel), 1686; Nieuwe Altenase Polder (samen met Abel de Vries), 1700; De Overwaert (in de Alblasserwaard), gegraveerd door Jan van Vianen in 1706 (toege schreven).

Nittes, Wyttie (Wittie)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen op 27-9-1602 en in Drenthe op 3-4-1609. Kaart: kwelders ten noorden van Pieterburen (samen met J. Sems), 1614.

Nombrootz, Adriaan

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: Polder Bewestereede in West-Zeeuwsvlaanderen (samen met G. Doodins, A. Ghiselin), 1583.

Noordeloos, Jacob IJsbrandtsz.

Tekenaar. In dienst van de VOC in Azië. Kaart van Taiwan, 1625.

Noorduyn en Zn, J.

Uitgevers. Werkzaam in Gorinchem. Kaart van de rivierdoorbraken van Midden-Nederland, sedert de 15de eeuw, door D.J. Glimmerveen, ca 1870(?); *Atlas der natuurkundige aardbeschrijving*, door J. Kuyper, 1874.

Noordhoff, P.

Uitgever. Werkzaam in Groningen. Schoolatlas van W. J. A. Huberts, 1870(?), in samenwerking met J. Voltelen te Arnhem.

Noordhout, Jan

Tekenaar. Monnik in het klooster Nazareth te Brussel. Kaart van de venen tussen Gooiland en het Sticht (grensgebied Holland-Utrecht) in 1537 of 1538.

Noort (Oort), Marcelis van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht (admissiedatum onbekend). Stadsarchitect van Utrecht, evenals zijn vader Hendrik en grootvader Willem. Kaarten: percelen in het Ameronger Bos, 1592-1621; landerijen in Meteren, Lienden en Ophemert van de Paulus abdij, 1597-1599; hofstede en landerijen in Achterberg, 1598; landerijen in Abcoude, 1599-1610; landerijen in de provincie Utrecht van het kapittel van St. Jan, St. Marie, eind 16de en begin 17de eeuw.

Nooten, S. en W.N. van

Lithografisch bedrijf te Schoonhoven. Kaarten: de Lekdijk Benedendams (Vreeswijk tot Schoonhoven) door L.A. van der Voort, 1878-1879.

Noothoven van Goor, D.

Graveur, kaartkleurder en uitgever. Werkzaam in Leiden (1862-1879), waar hij o.a. een wereldatlas uitgaf.

Nooy, G.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaarten: gebied Vorden-Ruurlo e.o., 1651.

Nooy, Jacobus de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Fluwelenburgwal, hoek Oude Kennissteeg (1790).

Noppen, Adriaan K. van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 12-6-1806, toen wonende in Tholen. Kaart: gebied tussen Tholen en Zuid-Beveland (door J. Geenssens, 1698), gekopieerd in 1819.

Nuiver, A.

Tekenaar(?), redacteur. Werkte samen met J. van den Berg en anderen bij het vervaardigen van schoolatlassen, uitgegeven door Wolters in Groningen, 1881-1890.

Nunnink, A.C.

Tekenaar. Werkzaam bij het kadaster. Kaarten: de provincie Zuid-Holland, 1:50.000, samen met J.A. Margadant, uitgegeven in 1846; de provincie Utrecht, 1:50.000, samen met J.H. Kips, uitgegeven in 1850.

Nijhoff, P.

Uitgever te Arnhem. Kaart van Arnhem e.o. door G.J. Dibbets, uitgegeven in 1821.

Nijpels, L.

Uitgever te Maastricht. Werkte samen met J.F. Naus. Kaart van Limburg door Jhr. Petit, 1829.

Ockersz. (Ockerssoon), Adriaen

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 4-6-1590, toen wonende in Amsterdam. Kaarten: Landerijen van de Kartuijzers buiten Amsterdam, ca 1600-1603.

Ockinga, Sibrant van

Tekenaar. 'Ontfanger-Generaal' van de provincie Friesland. Kaart: Opsterland (Friesland), in druk verschenen omstreeks 1680.

Oelensz. (Oolen, Oeloefsz., Oeffloeffz., Olisen), Coenraet

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Stamvader van een belangrijke landmetersfamilie in Zuid-Holland. Zijn zoon was Jacob Coeraetsz., zijn kleinzoon Floris Jacobsz. en zijn achterkleinzoon Pieter Floris van der Sallem. Werkzaam voor Delfland (ca 1516-1549), voor Schieland (1552-1572) en voor de Grafelijkheid van Holland. Kaarten: gebied 's-Gravenzande-Monster-Loosduinen, 1545; Zuidhollandse Waard, 1550; landerijen in Zuid-Holland van het St. Barbara klooster te Delft, 1550-1553; landerijen bij Assendelft (Wijkermeer), 1552; Schieland, 1558; landerijen in Delfland van het klooster Maria Magdalena in 's-Gravenzande, 1566.

Offerhaus, W.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Medewerker van Krayenhoff in 1806 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek.

Oldendorp, Balthasar

Tekenaar. Landmeters-admissiedatum onbekend. Kaart: Zuider Broek (Friesland), ca 1730, toen wonende in Lemmer.

Olisen, zie Oelensz.

Olivier Dz., E.

Tekenaar-redacteur. Landmeter in dienst van de Waterstaat. Kaarten: Oude en Nieuwe Merwede, 1:10.000, samen met F.F.J. Machen o.l.v. Van der Kun, 1857-1858; Koninkrijk der Nederlanden 1:200.000 (als redacteur), samen met P.H. Witkamp, door J. Smulder, uitgegeven door Brinkman te Amsterdam, 1864.

Ommen, Pieter van

Tekenaar. Militair-ingenieur in dienst van de VOC in Coromandel (India) in 1682-1699.

Ondaatje, Pieter Philip Jurriaan Quint(es)

1758 - 1818

Redacteur, tekenaar(?). Afkomstig uit Ceylon. Studeerde rechten te Utrecht, zeer actief in de patriottenbeweging in 1787. Kaart der Bataafse Republiek, gegraveerd door J.C. Leeuwestijn, 1799.

Onder de Linden en zoon, Firma

Uitgevers in Amsterdam. Voordien: D. Onder de Linden. Kaarten: hoogheemraadschap Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland (door J.J. Dou, 1680), 6de druk, 1768; De Zeven Verenigde Nederlanden door W.A. Bachiene, z.j.

Onties, A.

Tekenaar, graveur. Kaarten in het rapport van de commissie voor de beste rivierafleidingen o.l.v. J.E. van Gorkum, 1827-1828.

Oolen, zie Oelensz.

Oomkens, J.

Drukker-uitgever en boekhandelaar. Werkzaam in Groningen vanaf 1808 of eerder. Hij verzorgde drukwerk voor de Groningse Universiteit vanaf 1814. Kaart van Termunter-Zijlvest door W. van Rees en W. Tietsema, 1818; enkele atlassen.

Oomkens J(ans)zoon, J.

... - 1872

Drukker-uitgever. Werkzaam in Groningen van 1836-1872. Zoon van bovengenoemde. Vooral kaarten en atlassen voor schoolgebruik werden uitgegeven. Als eerste in Nederland paste zijn firma bij het drukken van kaarten het steendrukprocédé toe. Kaarten: Groningen e.o. door J.H. Jappé, 1838; Drenthe, 1841; Zakatlas van Nederland, gegraveerd door J. Jaeger, 1843; Geologische kaart van Nederland door Staring, gegraveerd door J. Jaeger, 1844; Drenthe door J.C. Brauns, 1845; Nederland en Luxemburg door Van Wyk Roelands Zn, 1848; schoolkaart van Nederland en Luxemburg door E. Puls, 1849;

Oort, van, zie van Noort

Oortman, Jan

Amsterdam, 1753 - ..., 1823

Graveur.

Oossaen, Art Dirksz.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam, hoek Beurstraat (1682-1686).

Oosterhout (Oosterhoud), A. van

Tekenaar. Waarschijnlijk landmeter (werkzaam in Utrecht in 1818). Kaart van Gooiland, samen met N. Nelemans, gedrukt in 1843.

Oosterwijk, J.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam (1719-1720).

Oosterzee, Michiel Mattheus van

Zaltbommel, 31-10-1720 - Sas van Gent, 10-3-1774

Tekenaar. Militair-ingenieur; sous-luitenant (1748), opgeklommen tot de rang van kapitein (1773). Kaarten: Willemstad-Klundert-Zevenbergen, ca 1750; Willemstad, 1751 en 1754; Hulst, 1756; Philippine, 1759; Passegeule e.o. (met R. van Suchtelen), 1762;

Oostwoudt, Govert

19-7-1671 - 1-9-1723

Tekenaar. Wiskundige, vermoedelijk ook landmeter. Werkzaam in Noord-Holland, wonend in Hem. Kaart van Dregterland, gedrukt in 1723.

Oostwoud, Jan

1714 - 1784

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Wis- en natuurkundige. Redacteur van het tijdschrift *Maandelijksche mathematische liefhebberij met het nieuws der fransche en duytsche scholen in Nederland* (1754-1769). Schoolhouder in de reken- en stekunde (algebra) in Oostzaandam. Kaart van Oostzaandam. samen met Jan van Heteren, gegraveerd door L. Schenk Jansz., 1794.

Orliens, David van

1570 - 22-4-1652

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 25-6-1598. Werkte samen met Simon Stevin (1598). Kaarten: Harderwijk, 1598; Verdronken schorren van Schoondijke e.o., 1618; gebied rondom IJzendijke, 1619; West-Zeeuws-Vlaanderen, 1639.

Ortelius, Abraham

Antwerpen, 1527 - Antwerpen, 28-6-1598

Tekenaar, redacteur, kaartilluminator ('afzetter') en uitgever. Antiekhandelaar, oudheidkundige en muntenkenner) te Antwerpen. Hij groeide op bij zijn oom Jacob van Meteren. In 1563 voor het eerst als kartograaf genoemd. Zijn zuster Anne, die zich ook met het inkleuren van kaarten bezighield, was zijn zaakwaarnemer wanneer hij zijn reizen onder meer naar Italië en naar Frankrijk (in gezelschap van G. Mercator) maakte. Kort na 1576 week hij om politieke redenen tijdelijk uit naar Engeland en Luik. Zijn wereldatlas *Theatrum Orbis Terrarum* bracht hem grote roem (gedrukt in 1570 bij Aegidius Coppens Diesth te Antwerpen, van 1579-1601 bij Plantijn en van 1601-1612 bij Joh. Baptista Vrients). De graveurs Joris Hoefnagel en Frans Hogenberg waren werkzaam voor hem. In 1573 benoemd tot geograaf van Philips II. Hij was bevriend met Philip Galle en Pieter Heyns. Zijn *Parergon*, atlas van de antieke wereld, ontstond in de periode 1579-1598. Hij tekende hiervoor zelf de 38 kaarten. In 1598, kort na zijn dood, verscheen zijn reproductie van de Peutingerkaart, de Romeinse wegenkaart. Na zijn dood gingen de koperplaten van zijn kaarten naar Jean Baptiste Vrients en vervolgens naar de firma Plantijn-Moretus.

Os, Pieter van

Uitgever. Werkzaam in Den Haag. De zee-atlas van de Zwitserse kartograaf Isaac Brouckner, vervaardigd in 1749, werd door hem uitgegeven in 1759.

Ottema, J.G.

Redacteur en/of tekenaar. Historische karten van Friesland, circa 1839.

Otten, T.

Graveur. Kaart: de Passegeule in Zeeuws-Vlaanderen (door P. Wiltschut, 1738), z.j.

Ottens, Firma R. en J. (zie hierna Josua en Reinier I en II Ottens)

Deze firma in Amsterdam 'In de Wereltcaert' is vooral bekend geworden door de productie van omvangrijke, veeldelige atlassen op bestelling (de zogeheten atlas factice), fortificatie- en zakatlussen. Kaarten: Friesland door B. Schotanus van Sterringa/ Vegelin, 1739; Gooiland door H. Post, uitgegeven circa 1740; Vijfheerenlanden, gegraveerd door J. van Jagen, 1741.

Ottens, Frederik

1694 - 1727

Graveur. Zoon van Joachim Ottens. Incidenteel kartografisch werkzaam. Kaart: Fort Duurstede op Saparua (Molukken), 1724

Ottens, Joachim

28-6-1663 - 1719

Graveur, drukker en uitgever. Vader van Frederik, Josua en Reinier I. Stichter van het bloeiende Amsterdamse familiebedrijf. Hij verkreeg het burgerschap van Amsterdam in 1690, werd lid van het boekverkopersgilde op 2-6-1710. Werkzaam (als graveur onder andere ook voor F. de Wit vanaf ca 1690) in Amsterdam: Rapenburg (1690); Fluwelenburgwal (1691-1693); Barberstraat (1703-1708); Nieuwendijk (1717-1720). Naast de door hemzelf vervaardigde kaarten kocht hij o.a. koperplaten van kaarten van de De Wit, Specht en de Parijse uitgever Jaillot, die door hem opnieuw werden uitgegeven. Na zijn dood werd de zaak voortgezet door zijn vrouw en zoons.

Ottens, Wed. Joachim (ook: **Weduwe Ottens en Zoonen**)

Drukkerij-uitgeverij in Amsterdam (1719-1725): Nieuwendijk (1719-1723). Niet te verwarren met Weduwe Ottens en Zoon, zie hieronder.

Ottens, Josua

1704 - 1765(?)

Drukker-uitgever. Zoon van Joachim Ottens, vader van Reinier II. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk bij de Zoutsteeg (1726-1747); Nieuwezijds Achterburgwal (1742); Kalverstraat, vijfde huis benoorden de St. Luciusteeg (1742-1755); Kalverstraat, in het huis van zijn broer Reinier (1750). Hij werkte van 1726-1750 samen met zijn broer Reinier I Ottens (firma naam was toen: **Reinier en Josua Ottens**, vastgelegd bij notariële akte van 20-10-1726) en van 1750-1765 met zijn zoon Reinier II (firma naam was toen: **Josua en Reinier Ottens**). Het bedrijf werd na zijn dood voortgezet door zijn weduwe en zoon Reinier II.

Ottens, Wed. Josua

Drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1769).

Ottens, Reinier I

1698 - 1750

Drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk, bij de Zoutsteeg (1725-1742); Kalverstraat, vijfde huis benoorden de St. Luciesteeg (1742-1750). Hij werkte samen van 1725-1750 met zijn broer Josua Ottens (firmanaam: Reinier en Josua Ottens).

Ottens, Reinier II

1729 - 1793

Drukker-uitgever. Zoon van Josua Ottens. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1750-1755 en 1777-1782); Nieuwendijk, hoek Vrouwensteeg (1785). Hij werkte met zijn vader samen van 1750-1765 (firmanaam: Josua en Reinier Ottens). Verkocht in 1772-1773 een grote verzameling kaarten en prenten van Nederland aan stadhouder Willem V (= Atlas Halma, Rijksprentenkabinet te Amsterdam).

Ottens en Zoon, Weduwe (niet te verwarren met Wed. Ottens en Zonen, zie boven)

Drukker-uitgeverij in Amsterdam (1765-1793?). Onder deze naam werd de firma Josua en Reinier II Ottens voortgezet.

Otterloo, A. van

Redacteur. Bewerker van de atlas van Frijlink, uitgegeven door D. Noothoven van Goor, 1881.

Overdorp, Adolphus

Tekenaar, Militair-ingenieur; bombardier (1769). Kaart van Zutphen, 1769.

Overduyn, Pieter Adrianus

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 25-8-1806, toen wonende in Den Haag. Kaarten: Ameland, gegraveerd door D. Veelwaard, 1809; Schiermonnikoog, samen met L. den Berger, 1809

Outgers (Outghersz.), Jan

Tekenaar. Stuurman en ontdekkingsreiziger. Op de reis naar Straat Magellanes maakte hij een kaart, die gepubliceerd werd door Zacharias Heyns in 1600.

Outman, Fred.

Uitgever. Kaart: Alblasserwaard en Vijfherenlanden (gegraveerd door Jacobus Keyser), 1745

Paardekoper, Adriaan

Wolphaartsdijk, 12-1708 - Wolphaartsdijk(?), 3-7-1788

Kaarttekenaar. Landmeter (admissiedatum onbekend). Tevens schout en dijkgraaf. Zeer waarschijnlijk familie van de twee landmeters uit Wolphaartsdijk beide met de naam Leendert Paardekoper, geadmitteerd respectievelijk in 1704 en 1755. Kaart: heerlijkheid Wolphaartsdijk, 1743.

Paen, Willem

... - 4-10-1707

Tekenaar. Militair-ingenieur. Volgde de landmeter en militair-ingenieur Genesis Paen op als Contrarolleur en opziender der Hollandse fortificatiën op 26-4-1679 (in 1690 cotralolleur-generaal). Hoe de familierelatie tussen die twee is, is onbekend. Kaart van Hellevoetsluis, 1695.

Pagniet, Carel Lodewijk

Redacteur, Tekenaar(?). Regent, Heer van Yzendoorn, burgemeester van Tiel met waterbouwkundige belangstelling. Kaart van de Neder-Betuwe, 1757.

Palier en Zoon, H.

Uitgevers te 's-Hertogenbosch. Kaarten: Bataafs Brabant door H. Verhees, 1794, bewerkt in 1830; Arrondissement van Breda door N. Kraft, 1842.

Pape (Paep), Jan (Jansz.) de

... - in of vóór 1534

Tekenaar en schilder. Vanaf 1515 of eerder werkte hij voor de Rekenkamer van Holland en karteerde onder andere in Amstelland, Het Gooi, Utrecht, op de Zuidhollandse eilanden en Walcheren. Kaart: westelijk deel van de Hoekse Waard, 1515; gebied aan weerszijden van het Spui, ca 1516; de Rijndijk (Woerden-Bodegraven), 1525

Papet, ...

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Bergen op Zoom (samen met Bruce en Keppen), 1750.

Paravicini, J.C.

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Naarden, 1765.

Paravicini, Johan David de

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 6-2-1738; opgeklommen tot de rang van kapitein (1748). Kaarten: Breda, 1734; Maastricht, 1744.

Passavant, Gerard (Gerrit)

... - 1706

Tekenaar. Vader van Peter P. Landmeter, admisssie datum onbekend. Als opvolger van Isaac van Geelkercken aangesteld als landmeter in vaste dienst van de provincie Gelderland op 18-3-1675. In deze functie opgevolgd door zijn zoon Peter P. Militair-ingenieur sinds 9-11-1676. Examinator van landmeters die in Gelderland geadmitteerd wilden worden. Kaarten o.a.: Landerijen rondom Wageningen, 1676; Gelderse Waard, 1680; Schependom van Arnhem, 1696; Tiendlanderijen rondom Barneveld, 1697; Rijn en IJssel van Huissen tot Dieren, 1696-1700; Arnhem, 1702

Passavant, Peter (Pieter)

... - 1708 (bij het beleg van Rijssel)

Kaarttekenaar(?). Zoon van Gerard P.. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 10-4-1700. Militair-ingenieur sinds 1-12-1702. Als landmeter en opvolger van zijn vader in vaste dienst van de provincie Gelderland aangesteld op 14-12-1706. Hoe de relatie is met Pieter Passavant die als student theologie aan de Leidse universiteit werd ingeschreven op 12-9-1662 (afkomstig uit Wadenoyen en toen 20 jaar oud), is onbekend.

Paterson, Daniel

Tekenaar. Afkomstig uit Engeland. Militair-ingenieur(?). Kaart: De Peel (samen met J. Draak), 1748.

Pau, Christiaan de

1653 of 1654 - ...

Tekenaar. Landmeter. admissiedatum onbekend. Tevens notaris te IJzendijke (1702). Noemde zichzelf 'landmeter van het Vrije van Sluis'. Kaart: de Grote Jonkvrouw Polder, 1702.

Paulmier, L.A.

Tekenaar, graveur. Kaarten in het rapport van de commissie voor de beste rivier-afleidingen o.l.v. J.E. van Gorkum, samen met A. Onties, 1827-1828.

Paulusz., Dionysus

Tekenaar. Kaartmaker in Zuidoost-Azië rond midden 17de eeuw.

Paulusz., Paulus

Tekenaar. Kaartmaker in Zuidoost-Azië rond midden 18de eeuw.

Pauw, L. de

Tekenaar. Dijkgraaf te Hulst. Kaart van voormalig Staats-Vlaanderen, gegraveerd door D. Veelwaard, 1819

Pauw, Steven

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 7-7-1638. Kaart: Ronde Hoeps Polder (samen met Lucas de Hoij), 1640.

Pedronssin (Bedronssin?), Anthony

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: De Peel (samen met J. Draak), 1717.

Peereboom (Boudewijnsz.), Jan

..., 1767 - Batavia, 1826

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 15-4-1790, toen wonende in Purmerend. Eind 18de eeuw in dienst van de Gecommitteerde Raden in het Noorder Kwartier belast met het op orde brengen en de inventarisatie van hun kaartenbezit. Medewerker van Krayenhoff in 1800-1801 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Na de Franse tijd werkzaam in Friesland en vervolgens in 1819 naar Batavia vertrokken. Kaarten: dijken op Wieringen, 1790; Zuiderzee (samen met A.F. Goudriaan), 1793; Vlieland, 1794; Terschelling, 1794; Hondsbosse zeekering, 1806.

Pelissier (Pelisier), A.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Warmoesstraat, vierde huis van de St.Jansstraat (1798). Kaart van het koninkrijk der Nederlanden, samen met Michel, uitgegeven door Mortier, Covens en Zn, 1816-1830.

Perk, A.

Redacteur. Notaris te HilversumKaart van Gooiland door A. van Oosterhout en N. Nelemans, gegraveerd door D. Veelwaard, 1843.

Perk, Jan

Tekenaar. Landmeter. Waarschijnlijk zijn er twee landmeters met deze naam. Eén van de twee werd ingeschreven onder de naam Jan Jansse Perk in de admissielijst van het Hof van Holland op 7-12-1723 en was afkomstig uit Hilversum. Kaarten: De Gooise Vaart, 1711; grens Utrecht-Gooiland, 1720; Het Gooi, 1724.

Perrenot, Jacob

1694 - 1767 (Zwitser van geboorte)

Tekenaar. Begon in 1732 met de studie rechten in Leiden en promoveerde er in 1735. In 1739 verhuisde hij van Den Haag naar Culemborg, aldaar lange tijd lid van de Grafelijke Raad. Begon

uit liefhebberij met landmeten en het tekenen van kaarten van Culemborg en wijde omgeving. Kaarten: ca 35 kaarten van zijn hand worden bewaard in de collectie Bodel Nijenhuis in de UBL, o.a. Het Kromme-Rijngebied, z.j.; Het Graafschap Buren en de Vijf Herenlanden, gegraveerd door Jan Punt, uitgegeven door Covens en Mortier, 1761.

Persoy, Pieter

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Haarlemmerdijk (1691); Dam, over het Hamburger Post-Comptoir (1695); Prinsengracht, tussen Weteringstraat en Spiegelgracht.

Persijn, B. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart: landerijen in Noordwijkerhout en Voorhout (samen met D. van Lobbrecht), 1678.

Persijn, Reinier (Reynier, Regnerus), (van) (A)

Alkmaar, ca 1615 - Gouda, 23-11-1668

Graveur, tekenaar, schilder, dichter. Werkzaam in Rome (163. en 1646), Amsterdam (1642-1644?) en Gouda (1645-1668). Kaart: De Zijpe (door J.D. Zoutman), gegraveerd in 1665.

Pesenecker, C.E.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Stroommarkt (1761).

Petersom (Hansz.), Jan (van)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 26-11-1686. Kaarten: Amstelland e.o.(correctie van de kaart van G. Drogenham), na nov. 1686 (in druk uitgegeven); Eijerlandse Gat e.o., z.j.

Petit, Jhr. M.P.F.L.

Tekenaar. Kaart van Limburg, 1829, uitgegeven bij L.Nijpels en J.F. Naus.

Petri, H.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: Deel van de Boven- en Neder-Rijn en omgeving, 1735.

Petri, Otto

Drukker(?), uitgever-boekhandelaar. Werkzaam in Rotterdam vanaf 1848, of eerder tot 1880 of later. Hij gaf (school)atlassen uit en nam rond 1850 het bedrijf van A. Baedeker over.

Petten, Pieter Cornelisz. van

Tekenaar. Kaart van de kust van het eiland Trinidad, 1598.

Peyma, W. van

Tekenaar. Kaart van Ameland, gedrukt bij D. Meindersma Wz. in Leeuwarden, 1850.

Philips, Jan Caspar

Vóór 1700 - Amsterdam, 1775 (begraven op 24-4)

Graveur. Oom van de graveur Caspar (Jacobsz.) Ph.*. Waarschijnlijk afkomstig uit Duitsland. Werkzaam in Amsterdam vanaf 1736. Kaart: Tielerwaard (door Bachiene-Kanneman, 1759), gravures sierrand.

Picaart, Pieter

1668/69 - ca 1732

Graveur. Schoonzoon en leerling van de graveur Adriaan Schoonebeeck. In Russische dienst te Moskou vanaf 1702. Kaarten: Baltische zee, z.j.; Finse Golf, Golf van Riga en Botnische Golf, z.j.; Panorama van Moskou, ca 1708.

Picart, Bernard

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nes (1712); Singel, hoek Beulingstraat (1713-1721).

Pichot,...

Tekenaar. Militair-ingenieur (in 1840 1ste luitenant). Werkzaam bij de militaire verkenning in verband met de vervaardiging van de topografisch-militaire kaart van Nederland.

Pické, C. J.

Tekenaar. Schoolopziener in Zeeland. Hij vervaardigde samen met T. A. Lambrechtsen een atlas van Zeeland, die werd uitgegeven door J. H. van de Weyer (Groningen, 1877).

Pieman, Samuel

Uitgever. Werkzaam in Groningen van 1644-1653, 'in de werelt vol druckx aan 't Botermerkt'.

Pierlinck, Jacob

... - kort voor 10-1782

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 23-10-1743; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1781). Directeur van een opleidingsinstituut voor militaire ingenieurs te 's-Hertogenbosch. Publiceerde: *De verschrikkelijke watersnood langs de rivieren de Waal en Maas* (Amsterdam 1757). Kaarten: gebied Breda-'s-Hertogenbosch, 1745; Bergen op Zoom-Grave, 1749-1751; Nijmegen e.o. en Land van Maas en Waal, 1756; Meierij van 's-Hertogenbosch (samen met C.J. van de Graaff), 1757; gebied Baardwijk-Drunen (samen met B.J. de Roij, Beket, en Ketelaar), 1765; Naarden, z.j.

Pieper en Ipenbuur

Uitgevers te Amsterdam. Kaart van de Nieuwe en Oude Merwede door J. Blanken Jansz., 1818, uitgegeven in 1819.

Pierssens, Herman (I) (Pietersz.)

Hulst, 1640 - Hulst, 1-1-1704

Tekenaar. Vader van Herman P.(II). Landmeter, geadmitteerd door de Gecommitteerde Raden van Zeeland op 19-2-1659. Kaarten: Ossensisse e.o., 1666; Hontensisse e.o. (samen met G.Speelman), 1667-1668; Lamsweerde e.o. (samen met G.Speelman), 1668; Polders Oude Grouwe en Langendam, 1668 (1674); St. Janssteen e.o. door S. Jz. Simonsz.(1617), gekopieerd samen met G. Speelman in 1669-1671; Oost-Zeeuwsvlaanderen door P. de Buck c.s. (1579), gekopieerd in 1679.

Pierssens, Herman (II)

Hulst, 7-8-1676 - Hulst, 4-1748

Tekenaar. Zoon van Herman P.(II). Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Vlaanderen op 12-1-1708 en beëdigd als landmeter van Hulsterambacht (en de stad Hulst) op 26-6-1713. Kaarten: polder Groot Kieldrecht, 1719-1720; Oostelijk Zeeuwsvlaanderen, 1733; gebied zuidwestelijk van Hulst, 1739.

Pieters, Carst

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 9-7-1646. Was betrokken bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in 1640-1643 in Drenthe.

Pieters, Jan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 8 mei 1628, toen wonende op het Vliet buiten Leeuwarden. Werkzaam bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe in 1640-1643.

Pietersoon, Claes

Tekenaar te Warder. Behorende tot de zogenaamde Noord-Hollandse school van maritiem-kartografen (1580-1630).

Pietersse(n), Jacob

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 3-10-1634, toen wonende in Middelburg. Kaarten: Biervliet e.o. (samen met P. Gillissen), 1636; schorren Axel, Terneuzen en Zaamslag door B.F. van Berckenrode en A.P. 't Gilde (z.j.), gekopieerd samen met P. Gillissen, 1636; schorren bij Sluiskil (Kwartier van Axel), 1646.

Pieterssen, Pieter

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Noemde zichzelf 'landmeter van de Grafelijkheid van Egmond'. Schoolmeester en na 1604 wonende in Schagen. Kaart: Oogduinen bij Huisduinen, 1606.

Pietersz., Cornelis

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Noemde zichzelf 'gezworen landmeter van den Lande van Breda' en 'landmeter van de Prins van Oranje'. Kaarten: Blommendaal, ten noorden van Zevenbergen, 1555; Biesbos e.o. door P. Sluyter, 1560; gekopieerd in 1560; Gebied Moerdijk-Blauwe Sluis-Zevenbergen, 1561; Land van Altena (samen met Cornelis Berck), 1563; Deel van Noordwest-Brabant (samen met Jan Sijmons.), ca 1565.

Pietersz., Hen(d)rick

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-6-1599, toen waarschijnlijk wonende in IJsselmonde. Kaart: Percelen in bezit van Nicolaas en Ewout van de Dussen in Zuid-Holland, 1600.

Pietersz., Lourys (Louris, Louwerijs, Laurens), ook: Lau Hypocetrius

... - Alkmaar, 1587 (begraven op 10-2)

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Vanaf 1556 of eerder woonachtig in Alkmaar. In 1556-1557 betrokken bij de tweede bedijking van de Zijpe. Kaarten: Wogmeer, 1556; Daalmeer, 1561; Egmondermeer en Bergermeer e.o., ca 1563; gebied Amsterdam-Haarlem-Hoofddorp, 1564; Egmondermeer, 1566-1567; Zwijnsmeertje, 1567; merengened bij Alkmaar, ca 1569; gebied tussen Huisduinen en Den Helder, 1577.

Piscator, zie Visscher

Pistor, A.A.J.

Graveur. Kaarten: De Waal- en de Rijndijken (door Reuvens), 1871; Polderdistrict De Overbetuwe (door Reuvens), 1871.

Pistor, Frederick

Tekenaar. Militair-ingenieur in dienst van de WIC in Brazilië, Angola en Castle del Mina (1639-1646)

Plaat, Engelbert George van der

Grave, 1-11-1756 - Grave, 13-11-1831

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 3-3-1771; opgeklommen tot de rang van generaal-majoor (1814). Kaarten: Nijmegen, 1780; Breda, 1781; Venlo, 1782; Philippine, 1784; Hilst, 1785; Doesburg, 1787; Zutphen, 1787; 's-Hertogenbosch, 1787; Boertange, 1787; Arnhem, 1788; enkele militair-strategische gebieden in Zeeuws-Vlaanderen.

Plaets, Francois van der

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Gapersteeg (1706).

Plancius, Petrus (Peter Platevoet)

Dranoutre (West-Vlaanderen), 1552 - Amsterdam, 15-5-1622

Geograaf-kartograaf. Studeerde theologie, geschiedenis en talen in Duitsland en Engeland; was predikant in Brussel tot 1585, daarna 37 jaar in Amsterdam (zeer intolerant tegenover andere godsdiensten, fel anti-remonstrants). Als vermogend man stak hij geld in de Amsterdamse handelsondernemingen overzee. Deed sterrekundige waarnemingen, onderwees stuurlieden en was wetenschappelijk adviseur van de Hollandse expedities naar Azië. De bronnen voor zijn kaarten (en globes) waren voornamelijk afkomstig van G. Mercator, Spaanse en Portugese kartografen en Nederlandse zeelieden. Hij werkte onder andere samen met de graveurs Jan (sr.en jr.) en Baptista Deutecom en de uitgevers Cornelis Claesz. en Jodocus Hondius. De eerste kaarten van zijn hand waren vijf kaarten in de bijbel van Laurens Jacobsz. uit 1590 (wereldkaart en kaarten van het midden-oosten). Voorts zijn onder meer te noemen: twee grote wereldkaarten (1592 en 1607), 25 zeekaarten van buiten-Europese gebieden, gebaseerd op de gegevens van de Spanjaard Bartholomeo de Lasso (1592-1594). Kartograaf van de VOC van 1602 - 1622.

Plante, Jan

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Noemde zichzelf 'landmeter van het Vrije van Sluis'. Kaarten: Polder Beostereede, 1689-1690; Isabelle Polder, 1693; Biesenpolder, 1693.

Plantin (Plantijn), Christoffel

Avertin (bij Tours in Frankrijk), ca 1520 - Antwerpen, 1 juli 1589.

Drukker-uitgever, boekbinder, boekhandelaar. Zijn bedrijf dat wereldberoemd werd, was gevestigd in Antwerpen vanaf 1549 (1555). Gedurende de periode begin 1583 tot 8-1585 verbleef hij te Leiden waar hij Silvius opvolgde als drukker-uitgever van de Universiteit (aanstelling: 14 mei 1584). In Leiden werd door hem onder meer in 1584 Waghe naers *Spiegel der zeevaerdt* (met 23 zeekaarten, gegraveerd door Joh. van Doetecum uitgegeven; de definitieve versie uit 1585 bevat 46 zeekaarten). Ondertussen werd de Antwerpse zaak door zijn schoonzons gedreven. Na de terugkeer van Plantijn naar Antwerpen volgde zijn schoonzoon Frans van Ravelingen hem in Leiden op. Na Plantijns dood werden de zaken door zijn schoonzoon Moretus en later door diens nakomelingen voortgezet tot 1866. Sinds 1877 tot op de dag van vandaag is het huis van Plantijn-Moretus op de Vrijdagmarkt in Antwerpen een museum. Plantijn had een breed fonds, ook op het gebied van de aardrijkskunde en de kartografie gaf hij belangrijke werken uit. Zo trad hij vanaf 1579 op als drukker-uitgever van de beroemde wereldatlas *Theatrum orbis terrarum* van Abraham Ortelius. Er bestond sindsdien tussen Plantijn en Ortelius, die enige tijd vlak bij elkaar woonden in de Kammerstraat te Antwerpen, een hechte vriendschap. Voorts gaf hij vanaf 1581 Ludovico Guicciardini's *Descrittione di tutti Paesi Bassi* uit, waarvan de eerste uitgave in 1567 bij Willem Silvius was verschenen. Plantijn voegde er

vele kaarten aan toe en de tekst werd herzien en bijgewerkt. Een geschilderd portret van Plantijn is in bezit van de Leidse Universiteit.

Plokhoy, Anthony Jansz.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 16-6-1641. In dienst van de VOC op Taiwan (1647-1652).

Plokhoy, Cornelis Jansz.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 14-9-1641. In dienst van de VOC op Taiwan (1647-1654).

Pluymer, Joost

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam; Dam (1659); Op 't Water tussen Papenbrug en Vrouwesteeg (1665-1667); Kalverstraat, hoek Jonge Roelofsteeg (1673).

Polij, Gerard

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 7-8-1660. Kaarten: grens tussen Nieuwerkerke en St. Joosland door J. Helleweel en B. de Keulenaar, 1699, gekopieerd (samen met D. Cooman) in 1699; Borsselse schor e.o., 1696; schorregebied ten westen van de Westkraayertpolder (samen met J. Boswijk), 1700; Wolphaartsdijk e.o., 1703.

Pon, Adriaan Alexander du

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 31-1-1780; luitenant (1786-1795). Kaart van Geertruidenberg, z.j.

Pont, Adriaan Alexander du

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Bourtange, 1742.

Poo, Thomas

Tekenaar-hydrograaf. Als kapitein vervaardigde hij een kaart van het Vlie, uitgegeven door G. Hulst van Keulen, 1780.

Portius jr, David.

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Breda met de vestingwerken, 1625

Portier, Pieter Idserdts

1698 - 1781.

Tekenaar. Poortwachter van de stad Franeker (vandaar zijn achternaam). Meester-tekenaar bij de Universiteit van Franeker en later Landschaps-tekenmeester in dienst van de provincie Friesland. Kaarten: Dokkumer Ee (opgemeten door W. Loré), 1735; Slagtedijk (naar opmetingen van Claes Sytses), ca 1750; Westerkwartier in Groningen en aangrenzend gebied in Friesland vóór 1754.

Post, Hendrik

Amsterdam(?) - ...

Graveur, tekenaar, dichter. Werkzaam in Amsterdam (1728-1741). Kaart van het Gooi (uitgegeven bij Ottens), ca 1740

Poster, J.R.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: bezijden de Beurs (1794-1809).

Posthumus, N.W.

1838 - 1886

Tekenaar(?), redacteur. Aardrijkskunde-leraar sinds 1869 in Amsterdam; directeur van een HBS. Secretaris van het Aardrijkskundig genootschap sinds de oprichting in 1873. Hij introduceerde de fysich-geografische kaarten in schoolatlassen. Bij de samenstelling van schoolatlassen werkte hij samen met de hoogleraren Kan en Van Bemmelen, vanaf 1874.

Posthumus, R.

Uitgever. Kaart van Ameland door W. van Peyne, 1850.

Postma, J.

Tekenaar, redacteur. Samensteller van een atlasje van Amsterdam en omstreken voor de lagere school, (Amsterdam, 1898).

Pot, Jan Harmensz.

Tekenaar (incidenteel). Werkzaam in Amsterdam (1629).

Kaart: Havenplan bij Den Helder, 1629.

Potter, Jan Jansz.

... - 1590(?)

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend; in vaste dienst van Delfland (aanstelling: 17-12-1562), ook werkzaam voor Rijnland, Schieland, het Land van Putten en de heerlijkheid Beijerland in de periode 1560-1590. Notaris in Delft. Kaarten: De rivier de Rotte e.o., 1566; Landerijen in bezit van het klooster te Loosduinen, 1569; landerijen van de Ridderlijke Duitse Orde te Maasland, 1570; Koningsveld (bij Delft), 1574; Zuidhollandse eilanden, 1576; gebied Alblasserdam-Ridderkerk-Krimpen aan de Lek (door anonymus in 1522), gekopieerd in 1579; Oude en Nieuwe Uitslag van Putten, 1580; De Merwede bij Kinderdijk, 1584

Potter, Pieter

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Broer van de bekende schilder Paulus Potter. In dienst van de VOC in Kaap de Goede Hoop (1655-1661). Kaart van Kaapstad, 1658.

Pourbus, Pieter (Pierre)

Gouda(?), ca 1510 - Brugge, 1584

Tekenaar en schilder. Kaart: Het Vrije van Brugge e.o. (inclusief deel van Zeeuws-Vlaanderen), 1571

Praalder (Praler), Gerbrand (Gerhard)

Tekenaar. Zoon van Laurens. Landmeter, geadmiteerd in Utrecht op 5-8-1766. Na 1792 gaf hij korte tijd, als opvolger van zijn vader, les aan de Fundatie van Renswoude in Utrecht, een instituut waar onder andere landmeters werden opgeleid. Kaarten: Wickenburg ('t Goy), 1777; gebied Amerongen-Elst e.o. door J. van Berck, 1582, gekopieerd in 1789.

Praalder, Laurens

... - Utrecht, 1793

Tekenaar. Vader van Gerbrand. Leraar wiskunde, bouwkunde en landmeetkunde aan de Fundatie van Renswoude te Utrecht in de periode 1761-1792. Onder zijn leiding maakten enkele van zijn leerlingen een kaart van de stad Utrecht, die gegraveerd door R. Vinkeles in 1778 in druk werd uitgegeven bij J. van Schoonhoven en Comp.

Pré, D. du

Tekenaar. Medewerker van Krayenhoff in 1801 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek.

Prevost, Johan Bernard

... - 1764 (kort vóór juli)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-7-1741; opgeklommen tot de rang van kapitein (1752). Kaarten: Stevensweerd, 1722 en 1738; Woerden 1724 en 1736; Woudrichem, 1725; Linie Bergen op Zoom-Steenbergen, z.j.

Prevost (Prevoost), Johan Philip

... - 1762 (kort vóór Februari)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 10-10-1722; opgeklommen tot de rang van kapitein-luitenant (1751). Kaarten: Oudewater, 1723; Oude Maas e.o. tussen Heusden en Geertruidenberg, 1724; Wierickerschans e.o., 1724; Geertruidenberg 1724 en 1735; Gorinchem, 1724; Hellevoetsluis, 1725; Klundert, 1725; Brielle en wijde omgeving, 1725-1726; Muiden, 1726; Naarden, 1726; Schans Uitermeer e.o., 1726; Schoonhoven, 1727; Nieuwpoort, 1727; Gelderse Vallei, 1731; Hollandse Waterlinie Muiden-Gorinchem, 1731; Heusden, 1734, 1737/1738 en 1740; inundatie Heusden-Geertruidenberg, 1737; gebied Steelhoven-Waspik, z.j.

Prié, Markies de

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart: grens van Staats-Vlaanderen (samen met Cadogan en Winbergen), 1718

Prinsen, P. J.

Tekenaar en of redacteur. Schoolatlas uitgegeven door de Erven F. Bohn, (Haarlem, 1830 en 1840).

Priorato, Graaf Galeazzo Gualdo

1608 - 1678

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Afkomstig uit Italië. Hij nam deel aan veldtochten van de Prins van Oranje in de Republiek in 1672 en later. Van zijn hand werden fortificatiekaarten van Nederlandse steden in druk (in boekvorm) uitgegeven.

Prooyen, A.G. van

Graveur. Kaart van Noord-Walcheren door J.P. Bourjé, 1818, uitgegeven in 1819.

Puls, E.

Tekenaar. Schoolkaart van Nederland en Luxemburg, uitgegeven door Oomkens, 1849.

Puls, H.F.

Tekenaar. Kaarten: Noord-Holland (samen met A.Koot jr.), 1848; Amstelland, 1874-1875; Noord-Holland (in 6 bladen), 1875.

Punt, Jan

Amsterdam, 2-4-1711 - Amsterdam, 18-12-1779

Graveur, tekenaar. Leerling van A. van der Laan. Ook bekend als toneelspeler. Werkzaam in Amsterdam, tijdelijk in Rotterdam (1773-1777). Kaarten: de heerlijkheid Castricum gekarteerd door J. Rollerus, uitgegeven door Covens en Mortier in 1737; Graafschap Buren en Culemborg en de Vijfheerlanden door J. Perrenot, uitgegeven door Covens en Mortier, 1761.

Putmans, Hans

Tekenaar. Schoonzoon van David de Solemne. Betrokken bij de kartering van Taiwan (1634-1636).

Putte, Bernard van den

..., 1528 - Antwerpen, 25-7-1580

Graveur, drukker, uitgever, boekhandelaar. Werkzaam te Antwerpen 'op die Lombaerde veste in den gulden rinck' en ook enige jaren te Mechelen. Kaarten: Holland, 1558 (door Jacob van Deventer, 1542); Friesland, 1559 (door Jacob van Deventer, 1545).

Putte, Isaac van der

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam van 1715 of eerder: Op 't Water, bij de Karnemelksteeg (1728-1748). Hij gebruikte koperplaten van Danker Danckerts.

Putte, Samuel van de

Vlissingen, ca 1695? - Batavia, 27-9-1745

Tekenaar. Studeerde rechten in Leiden (promotie in 1715). Maakte schetskaarten op zijn reizen in Zuidoost-Azië (o.a. Nepal en Tibet), na 1720.

Putter, Heideryck (Hendrik) (Hubrechtsen) de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 20-6-1613, toen wonende in Tholen. Kaarten: gebied tussen Steenberg en de Eendracht, 1623; gebied Bergen op Zoom, Lillo en Krabbendijke, 1627.

Puy (de) Le(s)pinasse, Charles du

... - Maastricht, 1695 (dodelijk gewond bij beleg van Namen)

Kaarttekenaar. Militair-ingenieur sinds 12-5-1692. Kaarten: 's-Hertogenbos, 1693; Sas van Gent, 1694.

Pijnacker, Cornelis (van)

Pijnacker, 6-7-1570 - Franeker, 12-1-1645

Tekenaar en/of redacteur. Studeerde letteren en rechten te Leiden, Heidelberg en Padua. Hoogleraar in Leiden en Franeker. Gezant voor de Republiek bij verschillende Middellandse-Zeestaten. Bestuursfunktionaris in Meppel (1634-1636). In die periode vervaardigde hij een kaart van Drenthe en Westerwolde, die opgenomen werd in atlassen, uitgegeven door verschillende uitgevers in Amsterdam.

Pijnappel Gz., J.

Redacteur. Leraar taal-, land- en volkenkunde aan de Koninklijke Academie te Delft (1855), later hoogleraar te Leiden (circa 1865-1883). Betrokken bij de tot standkoming van een atlas van Nederlandse bezittingen in Oost-Indië, uitgegeven door K. Fuhri (Den Haag, 1855, 1856 en 1872).

Quack, Adriaan (Adrianus van der)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 31-8-1689. Kaarten: gorsen ('Krayersplate') op Goeree (samen met G. van Rest), 1700; landerijen in bezit van Nicolaas en Ewout van der Dussen in Zuid-Holland, 1700-1710.

Quack, Jacob

Den Briel, vóór 1622 - 1668

Tekenaar. Postmeester en bestuursfunctionaris te Rotterdam. Kaarten: het Maasmondingsgebied vanaf Rotterdam (de zogenaamde Maaskaart en Postkaart), 1665 (gegraveerd door Joost van Geel).

Quad, Matthijs

Deventer, 1557 - ..., ca 1610

Houtsnijder, graveur. Werkte o.a. samen met P.J. Nagel.

Werkzaam in Deventer, Neuhausen (Palts), Heidelberg (ca 1570), Keulen (1600), Arnhem (?) en in de Palts (ca 1609).

Quast, Matthijs Hendricksz.

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia (1640-1641). Hij karteerde samen met Claes Harmansz. de kust van China en Taiwan, 1632

Raders, R.F. van

Tekenaar. Hydrograaf, marine-officier. Kaart van Aruba (door Sprengler, 1820), bijgewerkt door hem en opnieuw uitgegeven in 1825.

Radijs, Hermannus

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 25-6-1626. Betrokken bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe in 1640-1643.

Raet, Pieter Bouwensz. de

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: Colijnsplaat e.o., 1625.

Ragay, David

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 9-9-1784; luitenant (1793). Kaart: IJssel, deel van de Waal en de Rijn e.o., 1786.

Ram, Johannes de

1648 - 15-5-1693

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Haarlemmerstraat, bij de Eenhoornsluis (1678); Lauriergracht (1682); Rozengracht (1688); Dam (1689-1693). Hij graveerde o.a. de wandkaart van Delft o.l.v. D.E. van Bleyswyck, 1678. In 1689 kocht hij de globe-inventaris van de firma Van Ceulen. Na zijn dood werd hij opgevolgd door J. de la Feuille.

Rambures, Johan de

... - kort voor 1-1761

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 15-10-1745; luitenant (1751-1761). Kaart van Steenberg e.o., 1750.

Ransden, Abraham

Graveur. Werkzaam in Amsterdam: Langstraat (1648); op het eind van de Lauriersgracht (16..). Werkte in opdracht van Pieter van Alphen voor diens zee-atlas uit 1682.

Raphelengius, zie Ravelingen

Ratelband, Johannes

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam, bezuiden het stadhuis (1697-1699); Kalverstraat, hoek Dam (1730). Hij gaf een oorlogsatlas uit in 1735.

Ratelband, Erven J.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam (1734-1746). *Tooneel des Oorlogs in Europa*, (1732 en 1735), een atlas die voor een deel gebaseerd is op het werk van De la Feuille.

Rauws, Cornelis

Woudrichem, ... - Amsterdam, ...

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 22-12-1760. Na 1764 directeur-generaal van werken en gebouwen in Amsterdam. Kaart van Doeburg, 1755.

Ravelingen, Frans van (Franciscus Raphelengius)

1539 - 1597

Uitgever. Werkzaam te Leiden vanaf 1585. Schoonzoon van Chr. Plantijn.

Raven, Jan Wormerus

Utrecht, 1754 - Sas van Gent, 1815

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 20-1-1774 en in Holland en Zeeland op 5-5-1809. Opleiding aan de Fundatie van Renswoude te Utrecht van 1768-1774 bij Praalder. Gehuwd met Anna Wilhelmina Hattinga (dochter van de landmeter D.W. Hattinga). Werkte aanvankelijk als dijkopzichter en woonde toen in Wijk bij Duurstede. Eindigde zijn carrière als inspecteur-generaal van Waterstaat en Burgemeester van Sas van Gent. Kaarten: De Waal bij Wamel, samen met Jacob Leempoel, 1770; de stad Utrecht, samen met andere leerlingen van de Fundatie o.l.v. Praalder, 1773 (later gedrukt).

Ravenschot, Gerrit

Tekenaar. Stadsbouwmeester van Zutphen. Kaart van de Berkel van Zutphen tot Vreden (samen met J.H. van den Heuvel en J.H.Bonnet), 1763-1764.

Ravesteyn, Arnoldus van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam (1693-1696); Bloemgracht (1697); Houttuinen (1699).

Ravesteyn, Nicolaes van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: St. Anthonie markt (1657).

Ravesteyn, Teunis D. van

Tekenaar. Landmeter, afkomstig uit Emmerik. Kaart: Terborg e.o., 1661.

Rechteren van Hemert, Otto Hugo

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 8-6-1774. Kaarten: Stevenweerd, 1771; Hulst, 1774.

Redelijkheid, Cornelis

Tekenaar. Militair-ingenieur; majoor (1785). Ging in 1786 in Russische dienst. Auteur van zeer veel verschillende publikaties op het gebied van bouwkundige, technische, waterstaatkundige en maatschappelijke onderwerpen (verschenen tussen 1754 en 1784). Kaart: Rijnkanaal tussen Wageningen en de Zuiderzee (niet uitgevoerd plan), 1749.

Reding, H.

Tekenaar en/of redacteur. Aangeduid als geograaf. Samensteller van atlassen, uitgegeven door A. P. van Langenhuijsen (Den Haag, 1841 en 1843 en door J. E. Schoevers (Den Haag, 1846-1852).

Reede van Oudshoorn, C.P. Baron van

Redacteur. Ingenieur bij de Waterstaat. Kaart: provincie Overijssel door kadasterlandmeters o.l.v. Loeff, 1843, herzien in 1849.

Reede van Outshoorn, W.C.E.

Tekenaar. Kaart met ontwerp van de Overijsselse spoorweg, gegraveerd door W.J. Hurts, uitgegeven in 1846.

Reerigh, Alexander

.... - Amsterdam, 1696 (begraven 5-2)

Kaartafzetter. Zoon van David R. Werkzaam in Amsterdam. Kaarten: Delft (samen met zijn vader), 1675-1677.

Reerigh, David

Opperingelheim(?), circa 1628 - ....

Kaartafzetter. Vader van Alexander R. Werkzaam in Amsterdam: Egelantiersgracht (voor 1652), Weespadt (1662), Tuinstraat (1695). Kaarten: Delft (samen met zijn zoon Alexander), 1675-1677; Rijnland, 1689;

Rees, P. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: bezijden de Beurs (1692).

Rees, W. van

Tekenaar. Mogelijk identiek aan de landmeter Wouter van Rees Wz., geadmitteerd in Holland op 23-9-1808, toen wonende in Sliedrecht. Kaart van het Termunter-Zijlvest (Oldambt), uitgegeven door Oomkens te Groningen, 1818.

Reets, Gabriël

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 8-5-1667. Tot landmeter van de stad Utrecht benoemd op 18-5-1674. Kaarten: hoogheemraadschap van de Langevliet, 1684; landerijen bij Doorn, door J. van Diepenem (1647), gekopieerd en aangevuld in 1690; Lekdijk benedendams door J. van Diepenem, 1660, gekopieerd in 1692; landerijen in bezit van het kapittel van St. Jan in Utrecht, z.j.

Reets, T.

Graveur. Kaart van het beleg van Leiden(1573), gekopieerd in 1717.

Reeven, .. van

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Hellevoetsluis, 1697.

Regenmortel, Willem van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 8-11-1785, toen wonende in Heemstede. Kaarten: gebied Wijk aan Zee-Egmond door G.D. Langedijk (1614) en duingebied van Huis te Bredero tot even ten noorden van Bergen door J. van Swieten (1661), beide gekopieerd in 1797.

Regemort(es), Johannes (Jannes) Baptista (van)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen op 6-7-1641, toen wonende in de stad Groningen, en vervolgens in Drenthe op 31-5-1646, aangesteld in vaste dienst van de Staten van stad en lande van Groningen op 5-12-1646. In 1664 vertrokken naar Westfalen. In Noordwest-Duitsland werkzaam tussen 1669-1680. Kaarten: 'Lutke Garnewert', 1643 of 1644; deel van het Reitdiep e.o., 1644

Reichardus, Ch. Th.

Tekenaar en/of redacteur. Samensteller van een atlas van de klassieke wereld, uitgegeven door W. van Boekeren (Groningen, 1833).

Reimer, Carl Friedrich

... - 1796

Tekenaar. Militair-ingenieur en landmeter. Werkzaam in Zuidoost-Azië vanaf 1777?, vanaf 1785 te Batavia (aldaar in 1793 benoemd tot directeur der fortificatiën en inspecteur der waterwerken. Kaarten: Ceylon, Galle, Malakka, Riouw, Makassar en Molukken, 1789-1792.

Reins, Rintje

ca 170. - ...

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Agrariër, werkzaam in Friesland (eerste helft 18de eeuw), wonende in Abbega.

Rekersen(?), Adriaan

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart: deel van Amstelland, ca 1623.

Renard, Louis

Uitgever. Getrouwd met Germaine, dochter van Daniël de la Feuille. Werkzaam als boekverkoper in Amsterdam: Singel (1703); Dam, naast het stadhuis (1703); Rokin, tussen Naardersteegj en het Antwerpse Comptoir (1708); Nieuwezijds Achterburgwal, op de Hoge Sluis (1717); Prinsengracht tussen Utrechtse straat en Amstel (1722-1724). *Atlas de la navigation* (met daarin kaarten van De Wit), 1715.

Renaudus (Renaudatus), Sr

Tekenaar (graveur?). Werkzaam in 1641.

Resen, Pieter (Petrus) II of III

Tekenaar. Landmeter(?). Niet te verwarren met Pieter V Reesen, landmeter geadmitteerd in Holland op 29-4-1596, van wie tot dusver geen kaarten bekend zijn. Kaarten: Vossemeer en de Eendracht e.o., 1550; landerijen in bezit van het Delftse kartuizerklooster, ca 1550.

Rest, Gerrit van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-2-1654. Noemde zichzelf landmeter van Voorne. Kaarten: landerijen in bezit van Nicolaas en Ewout van der Dussen, 1657-1668; gorsen ('Krayersplate') in Goeree (samen met D. van Beke), 1668.

Rest, Gideon van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 9-2-1685. Noemde zichzelf landmeter van Voorne. Kaarten: gorsen ('Krayersplate') op Goeree (samen met A. Quack), 1700; gorsen gelegen op Goeree voor de Zuiderpolder, 1711.

Reuvens, C.J.C.

Auteur van de eerste archeologische kaart van Nederland, samen met Leemans en Franssen, circa 1840. De eerste directeur van het Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden. Vader van L.A. Reuvens.

Reuvens, Louis Abraham

Leiden, 1824 - Den Haag, 1897

Tekenaar. Zoon van C.J.C. Reuvens. Ingenieursopleiding te Delft. Ingenieur van de Waterstaat in Gouda (1850), in Gelderland (1865-1878). Werkzaam bij de Staatsspoorwegen in Arnhem (1860-1865). In 1850 beschreef hij de kaartencollectie Moll te Utrecht. Kaarten: Waal- en Rijndijken in Gelderland in 38 bladen, 1869 (gedrukt in 1871); Polderdistrict De Overbetuwe, 1871; Maasdijken in Gelderland en Noord-Brabant in 23 bladen, 1874 (gedrukt in 1877).

Reyersz., Cornelis

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1621-1622).

Reyersz., Hendrick

Tekenaar. Navigatieleermeester te Amsterdam (1610- ca 1614). In dienst van de VOC. Kaart van de Banda-eilanden, 1616.

Rhyn, A. van

Tekenaar-hydrograaf. Marine-officier. Kaarten: Goereese Zeegat, 1838; Texelse zeegaten, 1840; kust-, oever- en havenverlichting in Nederland, samen met A.R. Blommendal, 1841; Haringvliet etc., 1844; Zuiderzee, 1846, 1849 en 1852; Monden van de Eems, 1850; Friese en Groningse Waddezee, 1850; Eyerlandse gronden, 1852

Ribbius, J.

Uitgever. Werkzaam in Utrecht.

Geografische historische wereltbeschrijving, (gebaseerd op het werk van de Franse uitgever N. Sanson), 1683.

Ridder, G. de

Tekenaar-lithograaf. Kaart van de wegen in Nederland 1801, gemaakt in 1817.

Riedel, Johan

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Kaart van Philippine, tweede helft 17de eeuw(?).

Rio, Bernardo

Graveur en/of uitgever. Amsterdam: Kalverstraat, bij de Gapersteeg (1779).

Ritmeester, R.

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: een gedeelte van de geïnuundeerde polder van Kruiningen, 1808.

Ritz, zie N. van Geelkercken

Rive, Pieter de la (ook: P. Larive)

... - kort vóór 1771

Kaarttekenaar. Militair-ingenieur sinds 1-10-1711; opgeklommen tot de rang van kolonel (1750). In 1739-1740 in Groningen in garnizoen. In 1749-1750 vertrokken naar Holland. Kaarten: een groot aantal militair-strategische gebieden in het oosten van Groningen en Drenthe en het grensgebied Overijssel Drenthe, 1717-1740; Ameland, 1731; Zwarte Water, 1735 en een aantal

schansen en vestingsteden waaronder Bourtange, 1734; Hasselt, 1735; Zwolle, 1735; Kampen, 1735 en 1754 Coevorden, ca 1740; Delfzijl, z.j., Doesburg, z.j.;

Rocques, Des, zie Vasseur des Rocques

Robaert, Augustijn

... - Amsterdam, 1617 (begraven in Edam op 29 september)

Tekenaar. Behorend tot de Noord-Hollandse of Edamse school van Maritieme kartografen. Werkzaam in Edam (vanaf 1592), vervolgens in Amsterdam (vanaf 1606 of eerder). Hij maakte vanaf 1599 zeekaarten voor de overzeese expedities van de 'Oude Compagnie'. Vanaf 1602 betrok de VOC kaarten van hem.

Robertsz., Robbert, zie Canu

Robijn, Jacob(us)

1649(?) - na 1707 voor 1717

Graveur, inkleurder en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwe Brugsteeg (1673-1695). Lid van het boekverkopersgilde vanaf 26-1-1674. In 1679 is sprake van een samenwerkingsverband met Johannes van Keulen. Hij kwam in 1680 in het bezit van de koperplaten van kaarten van Pieter Goos en zette diens uitgaven voort. Vanaf 6-1-1693 werkte hij samen met de drukker Hendrik Harmens. Koperplaten van hem kwamen in bezit van Joh. Loots. Zijn bedrijf, met de naam 'Stuurman', werd waarschijnlijk voortgezet door Joachim Hasebroek.

Robijns, Lijntje

1602 - 1689

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Zij zette het bedrijf voort van haar man A. J. Lootsman, na diens dood in 1650.

Roeder, J.C.

Tekenaar. Kaart van de Bataafse Republiek in 1800, gegraveerd door C. van Baarsel, 1800.

Roggeveen, Arend (Arent)

Delfshaven, 16.. - Middelburg, 1679

Tekenaar, redacteur. Tevens dichter. Hij kwam in 1658 naar Middelburg en werd kaartmaker van de kamer Zeeland van de West-Indische Compagnie (ca 1660-1679); onderwees zeevaartkunde en was examiner van landmeters in Zeeland (1672-1679). Hij is de auteur van de zeeatlas van de West-Afrikaanse en Amerikaanse kusten het *Brandend Veen*, uitgegeven bij Pieter Goos in 1675.

Rogge, H. C.

Redacteur, tekenaar(?) Schoolatlas uitgegeven door T. Hooiberg & Zoon (Leiden, 1865).

Roggeveen, Johan

Tekenaar. Kaartmaker van de kamer Zeeland van de VOC. Kaart van Ceylon (anonymus, 1666), gekopieerd door hem in 1683.

Rogiers (Rogerus, Rogeri), Salomon

ca 1592 - vóór 1640

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1618-1635) o.a. voor de firma Hondius-Janssonius. Werkte samen met Evert Symonsz. Hamersvelt.

Rollerus, Johannes

Beverwijk, 1676 - Amsterdam, juli 1729

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 21-3-1719. Van 1676 tot 1728 wonende te Beverwijk. Vermoedelijk leerling van zijn vader Arend Engelse Rollerus (1616-1716), die landmeter en notaris was. Van 1705-1729 schout en secretaris van Castricum. Kaarten: Egmond aan Zee, 1719; Duingebied achter Santpoort in Velzen, 1728; Beverwijk, 1729; resten van kasteel Kronenburg bij Castricum z.j.; Heerlijkheid Castricum, z.j., uitgegeven bij Covens & Mortier, 1737.

Roman, Jan

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1748-1767).

Hij verzorgde in 1752 een heruitgave van Schenks *Hecatopolis* (100 Europese vestingsteden).

Roman, Nathanael

Haarlem, 1599 - ...

Drukker-uitgever. Vestigde zich in 1624 in Groningen. Kaart: de stad Groningen door E. Haubois (1637) door hem uitgegeven.

Roman, Zacharias

Haarlem, 1595 - Middelburg, ca 1675

Uitgever. Incidenteel kartografisch werkzaam. Zoon van de drukker Gilles Roman te Haarlem en broer van Nathanael. Vanaf 1620 had hij een boekhandel-uitgeverij te Middelburg. Kaarten: Zeeland, uitgegeven door N.J. Visscher in 1654-1655; Brabant, uitgegeven door N.J. Visscher in 1652

Rooderbeek, Philips

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: Polder Beooster-Eede (Zeeuws-Vlaanderen) door J. Plante (1690), gekopieerd in 1746.

Roos, Jan

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Hartestraat (1782).

Roos, Francois de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 16-10-1685, toen wonende in Wassenaar. Werkzaam tot 1723 of later. Kaarten: landerijen in bezit van de abdij van Leeuwenhorst in Rijnland, ca 1692; landerijen in bezit van de abdij van Rijnsburg in Rijnland, Delfland en Schieland, ca 1695 - ca 1698.

Roosing, Hendrik

Uitgever te Rotterdam (begin 19de eeuw). Kaart: achtste druk van de kaart van de Krimpenerwaard door Leupenius (1682), uitgegeven in 1818.

Roosing, P.

Uitgever(?) Kaart van Schieland door I.A. Scholten, 1832.

Rose, J.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart: Stavenis sepolder (Zeeland), 1599.

Rotterdam, Pieter

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Vijgendam 14 en 15 (1687-1715).

Rooyen, Pieter van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 28-5-1700. Noemde zichzelf 'gezworen landmeter van Den Haag' (1723). Kaarten Streefkerk e.o. (samen met B. de Baes), 1722-1723; landerijen in bezit van Ewout en Nicolaas van der Dussen (1714-1729).

Roij, Bernard I de (ook **de Roy** en ten onrechte **du Roy** genoemd)

Achttienhoven (Utrecht), 1638 - Utrecht, 7-5-1707.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het Hof van Holland op 16-7-1659. Militair-ingenieur sinds 12-9-1669 (kwartiermeester). Woonde lange(?) tijd op de Neude in de stad Utrecht. Er zijn tamelijk veel manuscriptkaarten van delen van de provincie Utrecht van hem bewaard gebleven. Vooral bekend is de grote wandkaart van de provincie Utrecht, uitgegeven door Nicolaas Visscher (1696). Voorts: De Ring van Putten, een prekadastrale kaart gemaakt m.b.v. opmetingsgegevens van D.Schellincx (1617), in druk uitgegeven in 1701, 1738 en 1774; de rivier de Eem, 1692, eveneens in druk verschenen.

Roij, Bernard II (Bernard Pieter) de

Utrecht, 1701 (gedoopt 26-1) - Den Haag, 30-9-1747

Tekenaar. Zoon van Bernard I. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 8-4-1721. Militair-ingenieur sinds 1-12-1702; opgeklommen tot de rang van kolonel (1738) en brigadier infanterie (1742). Hij was onder meer directeur 's lands fortificatiën en commandeur van Fort St. Andries. Kaarten: Breda, 1735; Waal, Rijn en IJssel tussen Nijmegen en Zutphen (samen met zijn zoon B.J.), 1738; Rijn en IJssel van Looveer tot Brummen (met zijn zoon en Hertell), 1739; Gelderse Vallei (samen met B.J. de Roij, H. Han en H. Vonck), 1741-1743.

Roij, Bernard Jacob de

Maarssen (of Maarsbergen?), 20-1-1716 - 's Hertogenbosch, 27-12-1782

Tekenaar. Zoon van Bernard II. Militair-ingenieur sinds 21-7-1735; opgeklommen tot de rang van kolonel (1775). Kaarten o.a: Willemstad, 1736; Zutphen, 1736; Grave, z.j.; Waal, Rijn en IJssel van Nijmegen tot Zwolle (samen met zijn vader), 1738; Rijn en IJssel van Looveer tot Brummen (samen met zijn vader en Hertell), 1739; Gelderse Vallei (samen met zijn vader en anderen), 1741-1743; gebied 's-Hertogenbos tot Biesbos en Dodewaard e.o (samen met Ketelaar en Beket), 1754-1758; Passegeule e.o., 1761; gebied Baardwijk-Drunen (samen met Ketelaar, Beket en Pierlinck), 1765.

Roij (van Wichem), Bernard Willem de

Nijmegen, 31-12-1746 - 's-Hertogenbosch, 29-12-1803

Kaarttekenaar(?). Zoon van Bernard Jacob. Militair-ingenieur sinds 14-6-1764; opgeklommen tot de rang van majoor (1792).

Roij, Cornelis de

Kaarttekenaar (?). Zoon of broer van Bernard I. Landmeter, admissiedatum onbekend. In 1697 verrichtte hij opmetingen in Maarssen.

Roij, Jan de

Kaarttekenaar(?). In 1721 was hij kandidaat-landmeter in Utrecht (niet duidelijk of hij geadmitteerd werd).

Roij, Johan de

..., 1698 - ...

Kaarttekenaar (?). Zoon van Willem. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 4-11-1721.

Roij, J. de (vermoedelijk Joris de Roij Wouterssoon)

Tekenaar. Joris de Roij Wouterssoon werd als landmeter geadmitteerd door het Hof van Holland op 26-4-1663. Kaart: percelen in de buitenlanden (Langenwerf en Peerboom) achter Dussen, 1669.

Roy (Roij), Meyndert de

Tekenaar. Militair-ingenieur. Afkomstig uit Bunschoten. In dienst van de VOC in Batavia (1678-1707).

Roij, Willem de

Utrecht(?), omstreeks 1672 - ...

Tekenaar. Zoon van Bernard I. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 19-7-1695). Hij ondertekende zijn kaarten met W.D.Roij. Kaarten: landerijen van de ridderhofstad Nivelte in het gerecht van Velthuizen, 1710; landerijen in bezit van het kapittel van St. Jan gelegen in Buren en Culemborg door D. van Groenouw (1647), gekopieerd in 1712; landerijen in Driebergen, 1718; landerijen in bezit van de St. Stevensabdij (Oudwijk), 1727.

Roy, Andries de (le)

... - Grave, 1602

Kaarttekenaar(?). Militair-ingenieur sinds 9-11-1596.

Royen, Jacob van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1700).

Ruis, Jacs.

Uitgever te Amsterdam. Kaart van het koninkrijk Holland, gegraveerd door A. Zurcher, uitgegeven in 1819.

Rummerink, Rudolph

Tekenaar. Als student ingeschreven aan de Hogeschool van Groningen op 14-9-1744, gepromoveerd (in de landmeetkunde) op 29-5-1750. Militair-ingenieur sinds 18-2-1751; opgeklommen tot de rang van majoor (1793). Kaarten: Nieuweschans e.o. 1757; Bellingwolderschans, z.j.; grens Westerwolde, 1785.

Rumpf (Rumphius), Georg Everhard

Tekenaar. Militair-ingenieur. In dienst van de VOC (1657-1662).

Ruta (Rute, Rutg.), L., zie Ruyte**Ruth, Thomas**

Tekenaar. Militair-ingenieur en landmeter in dienst van de WIC (1626).

Ruysch, Hugo

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 15-4-1673. Doceerde onder andere landmeetkunde aan de Utrechtse Universiteit (1661-1672). Kaarten: Blauwe Kamer e.o. bij Rhenen, 1636; plankkaart van de stadsuitbreiding van Utrecht, 1664 (in druk uitgegeven door Specht); landerijen in bezit van het Domkapittel in Utrecht, z.j.

Ruysch, Johannes

... - Keulen, 1533

Tekenaar-schilder. Geograaf en astronoom. Rooms-Katholiek functionaris, afkomstig uit Utrecht. In het begin van de 16de eeuw naar Italië vertrokken. Na een verblijf in Rome, was hij enige tijd in Portugal. Aan het eind van zijn leven woonde hij in een klooster te Keulen, alwaar hij hoog bejaard overleed. In opdracht van Paus Julius II schilderde hij omstreeks 1508 kaarten

op de wand van de 'bibliotheca secreta' op de derde verdieping van diens paleis te Rome. Ruijs zelf werd door de Italiaanse schilder Rafael omstreeks 1510 afgebeeld op een wand van het paleis van de paus. In een editie van de 'Geografia' van Ptolemaeus uit 1507 is een wereldkaart van hem opgenomen.

Ruysch, J.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: landerijen van het huis Beverweerd (Werkhoven), 1642; Hollandse IJssel, 1644; landerijen in bezit van de Stevens Abdij in Oudwijk (in Utrecht), 1662; percelen in het Amerongse bos, 1642-1667.

Ruysch, J.

Tekenaar. Kaart: gebied tussen Renkum-Oosterbeek door B. Kempinck vermoedelijk in 1602 gemaakt, gekopieerd in 1721.

Ruysch, Jan (Adriaansz.)

... - 1589

Tekenaar. Aangesteld als landmeter van het vorstendom Gelre (1576-1578), als opvolger van Thomas Witteroos. Afkomstig uit Utrecht, waarheen hij terugkeerde in 1578. Stiefvader van bekende Utrechtse historicus Aernout van Buchell. Kaart: Grote Gelderse Waard, 1577; De IJssel bij Dieren, 1577; Grens Munster bij Bredevoort, 1578.

Ruysch, Paulus (Pauwels)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 7-4-1635, toen wonende in De Bilt. Aangesteld als landmeter in dienst van de Staten van Utrecht. Tevens schout van De Bilt.

Ruijss, J.R (of J.J.)

Tekenaar. Stuurman op de Zeehond, 1793. Kaart van de oevers van het Hollands Diep, 1793

Ruyte, Lieven (ook: Levinus Rute, Ruta, en Licon Rutg.)

Zierikzee, ca 1553 - Zierikzee, 4-1-1601

Tekenaar. Landmeter en tevens wijnroeier, admissiedatum onbekend. Raad (1582-1601) en schepen (1578, 1585-1597) van Zierikzee, secretaris van de thesauriers van Zierikzee (1577-1601), rentmeester van de Vier Bannen van Duiveland (1579-1601). Kaarten: deel van Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland, 1568; gebied Brouwershaven-Kerkwerve-Dreischor (Schouwen-Duiveland), 1571; gorzen van Orizant (Oosterschelde), 1582

Ruyter, Johannes de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Achterburgwal, naast het hoekhuis van de Stilsteeg (1725).

Ruyter, Pieter

Tekenaar. Neef van Nicolaas Cruquius. Hielp mee aan het tekenwerk voor Cruquius' kaart van Delfland, 1710- 1711.

Ruyters, Dirck

Tekenaar. Actief als maritiem-kartograaf in Zuid-Amerika. Kaart van Valdivia (Chili), 1627.

Rij, C., zie Dankerts de Rij

Rijckemans, Jan Dircksz.

Tekenaar. Wonend in Edam (1587-1613). Behorend tot de Noord-Hollandse of Edamse school van maritieme kartografie.

Rijk, J. C.

Maritiem kartograaf-hydrograaf. Marine-officier. Kaarten: Texelse zeegaten, 1816; zeegaten van Goeree en de Maas, 1823; Monden van de Schelde, 1825.

Rijkens, H. A.

Tekenaar, redacteur. Leraar aan de HBS en het gymnasium in Breda. Samensteller van een wereldatlas (Tiel, 1891).

Rijkens, R. R.

Tekenaar en/of redacteur. Samensteller van schoolatlassen van Nederland, waarvan verschillende drukken werden uitgegeven door J. B. Wolters te Groningen in de periode 1872-1878

Rijn, Kornelis van

Uithoorn, 1830 - Utrecht, 1906

Tekenaar. Civiel-ingenieur (opleiding Delft, diploma in 1850). Werkzaam in Noord-Holland (vanaf 1850), Groningen (vanaf 1855). Vervolgens in 1865 in dienst van de maatschappij tot aanleg van het Noordzeekanaal, in 1878 lid van de commissie tot verbetering van het Zwolse Diep, in 1881 hoofdingenieur van Provinciale Waterstaat te Utrecht.

Rijnenberg, J.

Tekenaar en/of redacteur. Afkomstig uit Arnhem. Samensteller van een atlas van de Oost-indische archipel, uitgegeven door H. A. Tjeenk Willink in 1871.

Rijp, J.A.L.W. van de, zie Leeghwater.

Rijschoten, Karel van

Graveur en/of uitgever. Amsterdam: Op 't Water (1708).

Rijswijck, Johan van

Tekenaar. Afkomstig uit het Land van Altena. Militair-ingenieur. In 1587 benoemd tot generaal fortificatiemeester. Kaarten: Bergen op Zoom, 1586; Geertruidenberg, 1597; Veere, 1598.

S, zie ook de letter **Z**

Saakes, A.B.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Pijlsteeg (1792-1794).

Saam, Abraham

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 16-8-1688. Kaarten: Naarden, 1684 en 1685; Woerden, 1684 en 1687.

Sabrier, Jan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 23-1-1787, toen wonende in Delft. Kaarten: De Rijn van Emmerik tot beneden Arnhem (samen met H. van Straalen, J. Engelman en F.W. Conrad onder directie van C. Brunings), 1784-1789.

Saenredam, J.P.

Tekenaar en/of graveur. Kaart van Holland 1589.

Saftleven, Herman

Rotterdam, 1609 - Utrecht, 5-1-1685

Tekenaar, schilder, graveur, etser; incidenteel kaartmaker. Sedert 1634 werkzaam in Utrecht. Hij vervaardigde een kaart van de stad Utrecht (vermoedelijk een grote wandkaart) in 1648, die verloren is gegaan.

Saint Amant, Charles Constantijn de

1712 - ...

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 7-12-1729, kort voor 1735 op eigen verzoek ontslag verleend. Ingeschreven als student mathématique in Leiden op 18-4-1742. Kaarten: Oosterhout e.o. (samen met Van Dun, De Wit, Vonk en Van Tiddinga), 1732; Grave, 1730-1735.

Sallem (Salm), Pieter Florisz. van der

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Zoon van Floris Jacobsz. Telg uit de belangrijke Zuidhollandse landmetersfamilie Oelensz. Aangesteld als landmeter van het hoogheemraadschap van Delfland in 1635. Kaarten: Haagse Bos, 1645; landerijen bij Monster, 1646; eiland Rozenburg e.o., 1646; noordelijk deel van de Biesbosch (door Jacob Jansz., 1620), gekopieerd in 1650; Biesbosch (door Coenraad Oelensz., 1550), gekopieerd in 1651; Geestmerambacht en Drechterland (door J.J.Dou en C.L. Couter, 1651), gekopieerd in 1655; Polder Korendijk in de Hoekse Waard (door Jacob Coenraadsz., 1575), gekopieerd in 1658; noordelijk deel van Noord-Beveland (door S. Anemaet, 1662), gekopieerd in 1663; 's-Gravenzande e.o.(?), 1664; landerijen in bezit van Ewout van der Dussen in Holland, 1646-1669.

Sandifort, Johannes

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 28-3-1727, toen wonende in Brielle. Joh. Sandifort jr (zijn zoon?) werd als landmeter geadmitteerd op 21-11-1763, maar van hem is niet bekend of hij kaarten maakte. Kaarten: het eiland Rozenburg, samen met W. van Swieten, 1727; Jurisdicte van Sommelsdijk, buitendijks gelegen op Overflakkee, samen met Dirk Klinkenberg, 1759 (gedrukt bij Tirion).

Santen, Dirk Jansz. van

Amsterdam, 1637/1638 - Amsterdam, 1708 (begraven op 23 mei)

'Afsetter' (inkleurder van kaarten). Werkzaam in Amsterdam o.a. in opdracht van Laurens van der Hem.

Santen, P. van

Tekenaar. Werkzaam bij de firma Van de Heuvell & Van Santen te Leiden. Betrokken bij de wereldatlas die tot stand kwam onder toezicht van J. B. Kan in 1870 en 1875 en bij volksatlassen (Zutphen, 1882-1886 en Amsterdam, 1881).

Sappart (Sappaart), Jan

Tekenaar. Noemde zichzelf 'landmeter van het Vrije van Sluis'. Kaart: gebied Oostburg-Biervliet-Bentille door Pieter Gillissen, gekopieerd door Jan Sappart, 1665.

Sas, Johan

Tekenaar. Kaar van Suriname, 1701 (oorspronkelijk uitgegeven door De Wit in 1688).

Sasse(n) (Zasse), Gijsbert

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 27-3-1626, toen wonende in Kampen. Aangesteld als landmeter in vaste dienst van de provincie Overijssel op 23-3-1626 als opvolger van Th. Berentsz., zijn zwager. Kaarten: gebied Hasselt-Meppel-Staphorst, 1635; Scherwolde e.o., 1644

Sav(e)ry, Salomon

Amsterdam, ca 1594 - Amsterdam, na 19-12-1670

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwstraat (1639). Kaarten: Beleg van 's-Hertogenbos (samen met B.F. van Berckenrode), 1629

Sauvage, J.

Tekenaar. Landmeter. Medewerker van Krayenhoff in 1800 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek.

Sauzet, Henri du

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam (1715-1738).

Schagen, Gerrit van

ca 1642 - 1690

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Haarlemmerdijk (1677); Haarlemmerstraat, bij de nieuwe Haarlemmersluis (1690). Een grote wereldkaart van F. de Wit (uit ca 1672-1675) werd door hem nagegraveerd en uitgegeven.

Schagen, Marten

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk, op de hoek van de Mandemakerssteeg (1723).

Schagen, Jan Cornelisz. (ook: Joannes)

... - 1675?

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 14-11-1634, toen wonende in Medemblik. Kaarten: de dijk van de Vier Noorder Koggen, 1638; Medemblik, z.j. (gedrukt bij Blaeu in 1649).

Schaick Jansz., Evert

Tekenaar. Mogelijk dezelfde als onderstaande persoon. Kaart: Middelwaard in de Waal bij Ochten (samen met Cornelis van Berck), 1571.

Schaick (Schaayck), Evert (Eerst) van

... - 1572

Tekenaar, schilder. Werkzaam in de provincie Utrecht. Vooral bekend van een olieverfschilderijkaart van de stadsvrijheid van Utrecht (1539). Kanunnik van St. Pieter in Utrecht.

Schaikowsky, C.G. de

Tekenaar. Pruisische officier in Nederland in 1787. Kaart van Amsterdam e.o., gegraveerd door Tischbein.

Schalekamp, J. M.

Uitgever. Werkzaam in Haarlem (1877).

Schalekamp, Matthijs

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Over de Beurs (1775-1781); Rokin (1781); Warmoesstraat 203, vij de Vissteeg (1783-1806).

Schalekamp van den Grampel en Bakker

Drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Kaarten: Noord-Holland (door Koot en Puls), 1848; Noord-Holland in 6 bladen (door Puls), 1875.

Scharm, Joannes Abrahamsz. (van)

Tekenaar. Noemde zichzelf 'Math.studiosus, landmeter van de provincie van Vrieslant, tot Steenwijk residerende. Kaart: Veengebied Hogesmilde e.o., 1636.

Schedel, George

Tekenaar. Militair-ingenieur. In dienst van de VOC in Ceylon (1656).

Scheefhals, P.

Uitgever. Werkzaam in Den Bosch. Schoolatlas, 1860

Scheepstra, H.

Tekenaar(/), redacteur. Leraar aan de kweekschool voor onderwijzers in Groningen. Werkte samen met D. Boswijk en W. Walstra bij de vervaardiging van een schoolatlas, uitgegeven door W. J. Thieme & Co in Zutphen, 1893-1894.

Schelle, J.D. van

Tekenaar. Militair-ingenieur. Medewerker van Krayenhoff in 1803-1807 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Kaart van Het Loo bij Apeldoorn, 1807.

Schellinx (Schillinx, Schellincks), Daniël

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: Monnikenland (bij Woudrichem), 1602; Hofstede met percelen in Cothen, ca 1610; Land van Heusden en Altena, ca 1610; Eiland van Dordrecht e.o. (samen met Symon Jansz.), 1611; deel van de Maas bij Well-Amersoden, 1612; polders in het Land van Putten, 1617; Barendrecht e.o.(?), z.j.; gebied Raamsdonk-Geertruidenberg-Donge, z.j.; landerijen in bezit van het Kapittel van St. Marie in Utrecht, z.j.

Schelling, Jan Severssen van der, zie Severssen**Schelte, Hendrik**

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: bij de Beurs (1706); Rokin (1708); Rokin OZ, over de Beurssluis (1711); Rokin ter zijde van de Beurs (1712-1714).

Scheltus, Fam.

Landsdrukkerij te Den Haag. Resolutiekaarten van de Staten van Holland midden 18de eeuw.

Schelven, Adriaan Adriaansz., zie Adriaan Metius**Schelven, Dirck Adriaensz. (Aerianssoon)**

Alkmaar(?),... - kort voor 23-8-1600 (op de Canarische eilanden)

Tekenaar. Zoon van Adriaan Anthonisz., broer van Adriaan en Anthonius Metius. Landmeter, geadmiteerd door het Hof van Holland op 6-3-1596. Op 31-5-1596 als militair-ingenieur in dienst genomen als hulp van zijn vader, voorlopig voor een jaar. In 1599 nam hij deel aan een

zeetocht om Spaanse havens te blokkeren. Kaarten: percelen bij Graft, 1598; gorzen en platen van Tiengemetten, Beijerland e.o., 1598.

Schenck, G.E.

Tekenaar. Mariene-officier. Kaarten van gebieden in Zuidoost-Azië (Cochin, Ceylon), 1789-1792.

Schencker, Pouwels Derks (Dircxzoon)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 16-7-1639, toen wonende in Koedijk. Werkzaam in Drenthe bij de karteringen t.b.v. de grondboekhouding in 1640-1643. In Noord-Holland werkzaam tot na 1661.

Schendel, Gilles (Aegidius) van

1592 - 1660

Tekenaar, graveur. Boekhouder van de WIC, vermoedelijk assistent van Hessel Gerritsz. Mogelijk wonende Haarlem en/of Amsterdam.

Schenk, Leonardus

Amsterdam, 1696 (gedoopt 26-2) - Amsterdam, 1767 (begraven 15-6)

Uitgever, kunstverkoper. Derde zoon van Petrus I Schenk, wiens zaak hij voortzette. Werkzaam in Amsterdam: Vijgendam (1731-1767).

Schenk, Petrus I

Elberfeld (Duitsland), 26-12-1660 - Leipzig, 1711 (tussen 12-8 en 17-11)

Graveur en uitgever. Werkzaam in Amsterdam: 'In Sansons Atlas', Spinhuissteeg (1687), Beurs (1701), Beurssluis (1702-1703), Vijgendam (vanaf 1706). Vanaf 1673 in de leer bij zijn zwager, de graveur Gerard Valck, wat uitliep in een samenwerkingsverband als uitgevers; 19-11-1686 kregen zij een privilege op hun uitgaven. In 1695 eigenaar van koperplaten van kaarten van Blaeu, Janssonius en Visscher. De kaarten van de Parijse uitgever Sanson werden door hem gekopieerd en in de handel gebracht. Hij had ook een winkel in Leipzig. Zijn weduwe Agatha Valck en zijn zoon Leonardus (1696-1767), die niet actief was in de kartografie maar in de prentkunst, zetten het bedrijf na 1711 voort onder der naam Weduwe Petrus Schenk op de Vijgendam.

Een portret van hem (naar T. de Lubienietzki) uit 1700, wordt bewaard in het Rijksprentenkabinet in Amsterdam.

Schenk, Petrus II

Amsterdam, 1693 (gedoopt 15-2) - Amsterdam, 1775 (begraven 14-1)

Graveur en uitgever. Zoon van Petrus I Schenk. Werkzaam in Amsterdam: 'In Visschers Atlas', Warmoesstraat (1727-1738), Nes bij de Vijgendam (1743-1747), Kalverstraat, overzijde Gapersteeg, vierde huis vanaf de Dam (1755-1766). Hij werkte samen met Gerard en Leonardus Valck. De winkel van zijn vader in Leipzig werd door hem gedreven.

Schenk jr., Petrus III (P.zoon of Junior)

Amsterdam, 1728 (gedoopt 14-11) - Amsterdam, 1803 (begraven 17-3)

Graveur en uitgever. Zoon van Petrus II Schenk. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, overzijde Gapersteeg (1756-1766), Kalverstraat tussen Fransche Koffyhuys en Gapersteeg (1769-1793), Vijgendam (1771), Kalverstraat (1779-1798), Nieuwendijk, hoek, en Vrouwensteeg (1798-1799).

Schenk Jansz., Leonardus

Amsterdam, 1732 (gedoopt 19-10) - Amsterdam, 1800 (begraven 30-5)
Graveur. Zoon van Jan Schenk (1698-1752) en kleinzoon van Petrus I Schenk. Werkzaam in Amsterdam: Eglantiersgracht, bij de Scheepjesdwarstraat (1764-1800). Vooral bekend door het graveren van een groot aantal resolutiekaarten van de Staten van Holland vanaf 1769 (met name rivierkaarten).

Scherlenski, Everhardus (Johannis)

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 28-11-1741; opgeklommen tot de rang van kapitein (1753-1795). Kaarten: Grave, 1743; Ter Apel e.o., 1754.

Scherpensiel, zie Geelkercken

Scheurleer, Henri

Uitgever. Werkzaam in Den Haag (1737): Atlas van China en Tibet, oorspronkelijk uitgegeven door J.B. Bourignon d'Anville te Parijs

Schierbeek, Lambertus

Uitgever. Werkzaam in Leeuwarden als stadsdrukker. Enkele Grietenijkaarten, 1834.

Schilder, Cornelis den, zie Cornelis Cornelisz. of Cornelis Claesz.

Schilt, Geert (van der)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen op 18-2-1678; in 1680 aangesteld in vaste dienst van de provincie Groningen. Kaarten: veengebied tussen Veendam en Pekela, 1681; ingedijkte landen bij Roodeschool, 1685.

Schilling, J.

Tekenaar. Stadslandmeter van Amsterdam. Kaart van het eiland Urk, 1789 (gegraveerd door C. van Baarsel, 1791).

Schillincx, zie Schellincx

Schneider, J.H.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nes (1756). Hij bracht Franstalige atlassen voor kinderen tussen 1760 en 1785 op de markt.

Scholten (Scholtens?), A. L.

Uitgever. Werkzaam in Groningen. Kaarten vervaardigd in de drukkerij van J. H. van de Weyer werden door hem in atlassen uitgegeven in 1852 en 1859.

Scholten, I.A.

Tekenaar. Landmeter van Schieland (1821). Kaarten: Schieland, 1821, uitgegeven door Mensing en Van Westreenen; Schieland (samen met P.Rosing), 1832.

Scholten, J.H.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Medewerker van Krayenhoff in 1799 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek.

Scholten Schedel, Jurriaen Jansz.

Tekenaar. Militair-ingenieur. In dienst van de VOC in Batavia (1642-1650).

Schoon, Johannes

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 23-3-1682, toen wonende in Gouda (ook in 1710). Kaart: Polder de Hoge Boezem (Lopikerwaard) door A. van Vianen, gekopieerd in 1710.

Schoonhoven, J. van

Drukker-uitgever. Kaart van de stad Utrecht door leerlingen van de Fundatie van Renswoude, 1778

Schoonebeeck, Adriaan (Hadrianus)

1658 - 1705

Graveur. Broer van Pieter Damiaan met wie hij in 1695 een wereldkaart uitgaf. Leerling van Romein de Hooghe Werkzaam in Amsterdam: op 't Rusland (1685); Kalverstraat, over de Gapersteeg (1694-1695). In 1698 trad hij door toedoen van tsaar Peter de Grote in Russische dienst. Kaarten: Beleg van Azov, 1696, 1699; Zee van Azov, 1701; Zwarte Zee, Baltische Zee en monding van de Dvina, 1701; Litouwen, Karelië en Ingermanland, 1704.

Schoonebeeck, Pieter Damiaan

Graveur en uitgever. Broer van Adriaan met wie hij in 1695 een wereldkaart uitgaf. Werkzaam in Amsterdam: Gravestraat bij de Nieuwendijk (1698).

Schoonhouc, J. van

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: Geertruidenberg e.o. (met het kartuizerklooster), 1571.

Schoonwald, S.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1725).

Schoorman de Jonge, Frans

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC in Colombo (1753-1789, als kaartmaker vanaf 1765).

Schort, Johannes Jacobus

Tekenaar. Mogelijk militair-ingenieur. Werkzaam voor C.J. Visscher (1635-1636). Kaart: Millingerwaard, heerlijkheid Bylandt e.o., 1635-1636.

Schotanus (à Sterringa), Bernard

Franeker, 17-10-1640 - Leeuwarden(?), 1704

Tekenaar-redacteur. Zoon van Christiaan Schotanus (1603-1671), die predikant en hoogleraar Grieks en kerkgeschiedenis was. In 1656 ingeschreven als student letterkunde en filosofie, later medicijnen in Franeker. Hij volgde daar ook het landmeetkunde onderwijs; promoveerde op een geneeskundig onderwerp en vestigde zich als geneesheer in Leeuwarden. In 1662 opdracht gekregen om het karteringswerk van Haacma, Gravius, Freerks en Boelens te controleren en te verbeteren. Deze kaarten werden uitgegeven in *Beschrijvinge van de Heerlyckheydt van Frieslandt* (1664), waarvan zijn vader de auteur is. In 1662 de opdracht gekregen om nieuwe kaarten van Friesland te maken; deze kaarten verschenen in *Friesche Atlas* (1698, heruitgave 1718).

Er wordt beweerd dat hij, als opmeter met een hoekmeetinstrument in de hand, staat afgebeeld op de kaart van Menalduma deel uit 1692.

Scho(o)ten, Frans (Francois) van

Nieuwkerke (België), 1581 of 1582 - Leiden, 11-12-1645

Kaarttekenaar. Docent wiskunde aan de school voor ingenieurs en landmeters te Leiden, de 'Duytsche Mathematique' (1611-1645). Zijn zonen Frans (1615-1660) en Petrus volgden hem daar op als leraar. Kaart: gebied Bergen op Zoom-Steenbergen, 1628 (later in verkleinde versie gedrukt en opgenomen in atlanten van Amsterdamse uitgeverij in de 17de eeuw).

Scho(o)ten, Petrus van

... - 1681

Tekenaar. Zoon van Frans. Hoogleraar aan de Duytsche Mathematique te Leiden (1660-1681). Kaart: fortificatieplankaart van Utrecht, ca 1670(?).

Schouster, Johan Frederik

..., 5-9-1721 - 's-Gravenhage, 5-6-1801

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 17-2-1744; opgeklommen tot de rang van majoor (1794). Hij werd in 1793 ontslagen als ingenieur vanwege zijn aandeel in de val van Breda. Kaarten: Maastricht, 1758; De Maas tussen Itteren en Uikhoven, 1761; Maastricht e.o., 1774; Graafschap Zutphen en Overijssel, z.j.

Schout, Reyer Cornelis, zie R. Cornelisz.

Schout(en), Cornelis

Tekenaar. Afkomstig uit Enkhuizen. In dienst van de VOC in Batavia als equipagemeester (1633-1639).

Schouten, Dirck

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia (1645)

Schouten, Gijsbert

Tekenaar, graveur. Werkzaam in Amsterdam (1702-1716).

Schouten, Petrus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1764).

Schouten, Salomon

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dirk van Hasselsteeg (1717; St.Luciensteeg (1717-1725); Kalverstraat (1736-1742).

Schouwen (Schouing, Schoubben?), Johannes Alberti

Tekenaar. Landmeter, geadmiteerd in Friesland op 30-6-1646. Eerste hovenier van de hortus botanicus van de Franeker Academie. Kaart: veengebied bij Heerenveen, 1651.

Schroevens Az., J. E.

Graveur, lithograaf en uitgever. Werkzaam in Den Haag: *Album voor de Aardrijkskunde*, uitgegeven door A. P. van Langenhuysen, 1841 en 1843; Schoolatlas van H. Reding, 1846-1852.

Schrot, Schroten, zie 's Grooten

Schroots, Henr.

Tekenaar. Landmeter in Zeeuws-Vlaanderen, admissiedatum onbekend. Kaarten: Hulsterambacht, 1661; polders Nieuwe en Oude Grouwe en Langendamme door St. Janssen, 1619, gekopieerd in 1661; gebied Philippine-Zuiddorpe-Sas van Gent, 1672.

Schuller, Christiaan

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 27-8-1767; opgeklommen tot de rang van kapitein (1793). Kaarten: Nijmegen, ca 1750; Coevorden, 1780; Kleine Vecht en Coevorden, 1779-1781.

Schuller, Jan Hendrik

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 12-7-1790; in Engelse dienst in 1799. Kaart van Coevorden, 1790/1795

Schultetus, P.

Tekenaar. Kaarten: Noorder ingedijkte landen door Joh. Tideman, 1685, kopie z.j.; percelen omgeving Midwolda door B. Bennens, 1690, gekopieerd ca 1700; percelen omgeving Oude en Nieuwe Beerta door B. Bennens, gekopieerd ca 1700.

Schut, Albert

Amsterdam, ca 1687 - ...

Tekenaar, graveur. Werkzaam in Amsterdam. Kaart: Wogmeer e.o., 1717-1718

Schut, Pieter Hendriksz.

Graveur. Werkzaam in Amsterdam. Enige jaren inwonend en in de leer bij B.F. van Berckenrode vanaf 1631. Later in dienst van C.J. Visscher. Kaart van Mauritsstad in Brazilië (door Golyath, 1643), ca 1648.

Schuurman, D.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin (1782-1784). Thematische economische kaart van Europa met de voornaamste producten, 1783 (gegraveerd door P.Mol).

Schuurmans den Jonge, J.

Tekenaar. Landmeter, mogelijk geadmitteerd in Holland op 7-5-1665. Kaart: Willemstad, Klundert, Zevenbergen e.o., 1677.

Schwallie, Cornelis

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC in Gale (1786-1788), o.a. als kaart- en kompasmaker.

Schweickhardt, L.

Graveur. Kaarten: Goeree-Overflakkee door A. van Weel, verkleind in 1821 (uitgave J.Hendriksen); Eeckhoffs Atlas van Friesland, 1845-1859.

Scorel, Victor (van)

Tekenaar. Landmeter in Utrecht, admissiedatum onbekend. Zoon van Jan van Scorel. Kaarten: percelen in bezit van het kapittel van St. Jan te Utrecht, ca 1600.

Scorel, Jan (of Johan) van

Schoorl, 1-8-1495 - Utrecht, 6-12-1565

Tekenaar. Schilder van portretten en bijbelse figuren. In 1528 domheer te Utrecht. Kaart: het noordelijk deel van Noord-Holland (met het bedijkingsplan van de Zijpe), 1552

Seenhem, zie Senhem

Seeratt, Thomas van

Zweden, ca 1676 - Groningen, 1736

Tekenaar. Werkzaam op het gebied van de waterstaat in Groningen; rentmeester der provincie vaste goederen. Kaarten: landerijen in bezit van de provincie van de hand van verschillende kaarttekenaars, eind 17de en begin 18de eeuw, door hem gekopieerd.

Selm, J. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: bezijden Beurs (1779).

Sem, Klaas

Tekenaar. Kaart van de Zaanstroom, gegraveerd door C. van Baarsel, z.j. (circa 1800).

Sems (Semmes, Hoeflinga), Johannes

Franeker, 1572 - ..., vóór 1656

Tekenaar. Werkte en woonde in Leiden (1581-1599), waar hij samen met J.P.Dou twee landmeetkunde-leerboeken schreef. Later werkzaam in Leeuwarden, Groningen, Oost-Friesland en Denemarken. Op 31 april 1602 aangesteld door de Staten van Friesland tot landschapslandmeter. Als landmeter geadmitteerd in Groningen op 18-12-1614, toen wonende in Bunde. Mogelijk in 1634 als militair-ingenieur werkzaam voor de WIC in Brazilië. Kaarten: Leeuwarden (gegraveerd door P. Bast), 1600; kweldergebied bij Pieterburen (samen met W. Nittes), 1614; Grens tussen Noordoost-Drenthe en zuidoost-Groningen (Semslinie), 1615; Kristianstad, 1616-1617; Christianshavn, 1617/1624; Bonder Nieulandt/ Nieuweschans, 1628; kwelders van het Groninger- en het Uithuizerwad, 1631.

Senefelder, Carl

Lithograaf. Broer van Alois Senefelder (1771-1834), die in München de steendruk uitvond. Carl richtte in Brussel als eerste een lithografische drukkerij op. Krayenhoff liet proefdrukken maken bij hem. Kort daarna oprichter van de lithografische afdeling bij het Topographisch Bureau te Den Haag tot 1-4-1819.

Senhem (Seenhem, Senem), Joh. (Siebert) von

Tekenaar. Landmeter, afkomstig uit Kleef. Kaarten: landerijen in de heerlijkheid Ooyen, 1611; landerijen nabij Huissen en Malburgen, 1632.

Senhem, Frans (von)

Tekenaar. Landmeter, afkomstig uit Kleef. Kaart: enclave van Wehl, 1647.

Sepp, Christiaan

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Haarlemmerdijk? (1773). Wandkaart van de VII Verenigde Nederlanden, 1773, samen met zijn zoon.

Sepp, Jan Christiaan

Amsterdam, 1739 - Amsterdam, 1811

Graveur, tekenaar, uitgever, boekverkoper. Zoon van bovengenoemde. Werkzaam in Amsterdam: Rozengracht (1768), Zeedijk, recht over de St. Olofskapel (1768), Haarlemmerdijk (1775-1807). Wandkaart van de VII Verenigde Nederlanden.

Serwouters, Pieter

Antwerpen, 28-10-1586 - Amsterdam(?), 26-9-1657

Tekenaar, graveur. Broer van de graveur Philips Serwouters (Middelburg, 1591 - Amsterdam, 1650). Secretaris van de Hollandse compagnie der Dieverder, Legler en Smildervenen. Of er familierelatie bestaat met de landmeter Jan Serwouters (geadmitteerd in Holland in 1616) is onbekend. Kaarten: veengebied bij Diever en Hogersmilde, 1635-1638.

Sevenhuysen, Thomas

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 10-7-1630, toen wonende in Alkmaar. Betrokken bij de kartering van de Heerhugowaard door A. Metius, 1631.

Severszoon, Jan

Houtsnijder, drukker-uitgever. Werkzaam in Leiden, waar hij in 1517 een wereldkaart publiceerde, de oudst bekende houtsnedekaart die in de Nederlanden werd gedrukt.

Severssen (Creupel van der Schelling), Jan (ook geschreven als Zeverssoon en Zeuerssoon)

Houtsnijder-drukker. Afkomstig van Terschelling. Werkzaam in Amsterdam: *Die kaert van der Zee* (de eerste in de Nederlanden gedrukte leeskaart, een boekje zonder kaarten), 1532. Mogelijk dezelfde als bovenstaande.

Seyffardt, ...

Drukker, uitgever-boekhandelaar. Werkzaam in Amsterdam. Schoolatlassen, 1874-1876; atlas van Dornseiffen, diverse edities in 1861-1878.

Sgrooten, zie 's Grooten**Siderius, Johan Georg**

Leeuwarden, 6-1-1759 - ...

Tekenaar. Als student wiskunde ingeschreven aan de Universiteit van Franeker op 16-9-1779. Militair-ingenieur sinds 26-1-1778; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1806), in 1812 uit de dienst. Kaart van de grens van Westerwolde, z.j.

Silvernagel, Joan van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In dienst van de VOC in Batavia (1639-1650).

Silvius, Willem

Antwerpen, 15.. - Leiden, 1580

Drukker-uitgever te Antwerpen en Leiden. Om geloofsredenen verliet hij Antwerpen. Op 8-6-1577 werd hij benoemd tot drukker van de Leidse Universiteit. Hij was tevens drukker van de Staten van Holland. Na zijn dood volgde zijn zoon Karel hem op, maar die deed in 1582 afstand van deze betrekking. De boekwinkel en het drukkersmateriaal (waaronder enkele houtblokken van kaarten) werd verkocht aan Plantijn.

Simonsz., zie Symonsz.**Simonss., Bartelmeeus (Bartelmieus)**

Monnikendam - ...

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 28-4-1588, toen wonende in Monnikendam. Kaarten: landerijen in waterland en Monnekendam, 1588-1599.

Simonsz. Jacob

Landmeter(?)-kaarttekenaar. Werkzaam in Noord-Brabant (1587).

Sinck, Lucas Jansz.

... - Amsterdam(?), 1622 (begraven 10-11)

Tekenaar. Stadslandmeter van Amsterdam, wonende aan de Rozengracht in 'de Landtmeter'. Kaarten o.a.: De Beemster, 1612 (in druk uitgegeven door W.J. Blaeu); Wormer, Jisp e.o., kort na 1612; Weesp, 1613; grens Utrecht/Gooiland, 1619; Purmer, 1622 (in druk uitgegeven door C.J. Visscher); landerijen van Amsterdam in Amstelland, z.j.

Sincken, Joh.

Tekenaar. Afkomstig uit Aken. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: het Ravensbos bij Valkenburg (Z.L.), samen met J. Franck en B. F. Huberti, 1663

Slaart, Pieter van der

Drukker-uitgever. Werkzaam in Rotterdam als uitgever van een atlas, 1696.

Slaun, H.

Tekenaar. Mogelijk landmeter. Kaarten: grens tussen Drenthe/Groningen en Munster (samen met H. Mellema), 1729.

Slijp (Slyp), Jacob

Tekenaar. Landmeter, in Friesland geadmitteerd op 1-9-1618. Door de Staten van Friesland in 1627 aangesteld als ingenieur, als opvolger van Matthias van Voort. Kaarten: grens Drenthe-Overijssel, nabij Eesveen, 1624; heerlijkheid Ruinen, 1628.

Sligtenhorst, Dirk

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat. over de Kapel (1745).

Sligtenhorst, Erven H.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: bezijden Beurs (1792).

Slits, Adam

Tekenaar. Landmeter, aangesteld bij de verponding in 11-1806 en vervolgens bij het kadaster. Kadasterkaarten van de gemeente Utrecht, 1821-1822 en de gemeente Zeist, 1832

Sluiterman, Eggerig

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 23-11-1768; opgeklommen tot de rang van kapitein (1793). Kaart van Stevensweerd, 1766.

Sluys jr., C. van der

Tekenaar of graveur. Kaart van de Watergraafsmeer, 1793.

Sluyter, Jacob

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Broer van de landmeter Pieter S., met wie hij samenwerkte. In dienst van Rijnland (1543-1566) en vanaf 1552 van het Catharina Gasthuis in Leiden. Kaarten o.a.: Biesbos, 1562; gebied aan weerskanten van de Bergse Maas tussen Waalwijk en Geertruidenberg, 1562.

Sluyter, Pieter

1514 of 1515 - kort na of in 1572

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Broer van Jacob S., met wie hij samenwerkte. Zijn schoonzoon Jan Dammasz. nam soms opdrachten van hem over. In dienst van Rijnland (1541-1572). Noemde zich landmeter van de stad Dordrecht (1552). Kaarten: Schoonhoven e.o., 1552; Gorkum en omgeving, 1553; Lage Zwaluwe e.o., 1553; Werkendam e.o., 1554; Biesbos, 1560 en 1562; gebied aan weerskanten van de Bergse Maas tussen Waalwijk en Geertruidenberg.

Sluyter, Pieter

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1692-1711). Werkte samen met de graveurs L. van Anse, Jacob en Johan Deur en T. Doesburgh. Kaarten: militaire operaties bij Ramillies, 1706; Delfland (door Cruquius), 1712.

Smedecken, George Frederik

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-4-1777; opgeklommen tot de rang van luitenant (1783). Kaarten: Inundatie rond Zutphen (samen met Hottinger en Bercken), 1779; Texel en Den Helder e.o. (samen met Hottinger), 1780-1782.

Smedema, ..

Tekenaar. Kaart van Dokkum (samen met J.Groenewoud), 1788.

Smeding(h), Jacobus

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 21-10-1732, toen wonende in Leeuwarden. Maakte kaarten die dienst deden bij juridische procedures voor het Hof van Friesland, z.j.

Smeets, Emanuel

Drukker, uitgever. Kaart van Limburg door Ver Straeten, 1892.

Smet, J.D.

Tekenaar. Waarschijnlijk identiek aan landmeter Johan Smet(s), geadmitteerd in Holland op 8-9-1687. Kaarten: landerijen in Zuid-Holland in bezit van de abdij van Leeuwenhorst en van de abdij te Rijnsburg, ca 1687.

Smeth (Smidt?), Francois (Jansz.)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 12-9-1673, toen wonende in Renesse. Kaarten: gebied tussen Willemstad en Zevenbergen, 1674 en 1688.

Smient, Otto Barentsz.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Oude Ossemarkt (1634); Reguliersbreestraat, bij de Regulierspoort (1640-1689).

Smit van der Vegt, J.A.

Tekenaar. Landmeter bij het kadaster in Groningen. Kaart van de provincie Groningen, getekend o.l.v. G. Acker Strating, 1837, gegraveerd door D. Veelwaard en Zn.

Smith, Pieter

Drukker-uitgever te Amsterdam. Kaart van Delft door J. Spoor o.l.v. D.F. van Bleyswyck, 1675-1678.

Smith, William P.

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Breda, 1747.

Smits Jz., Jan

Tekenaar. Kaart van de Grote Zuid-Hollandse Waard voor 1421, uitgegeven door Blussé en Van Braam, 1822.

Smit(s)mans, Cornelis (Pieterse)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 2-6-1731, toen wonende in Bleskensgraaf. Hij bracht veranderingen aan in de kaart van het hoogheemraadschap van de Krimpenerwaard (1683), ten behoeve van de uitgave in 1755.

Smulders, Joseph

Drukker. Werkzaam in Den Haag, vanaf 1844. Oprichter van een drukkerij waarvan in 1969 het 125 jarig jubileum werd gevierd). De firma, J. Smulders en Co, is vooral bekend geworden door het drukken van een groot aantal kaarten die vervaardigd waren bij overheidsdiensten, o.a. zeekaarten van het Bureau Hydrografie van de Marine en de kaarten van het Ministerie van Koloniën omstreeks 1870-1880.

Snoek, Matthias Adrianus (heer van den Barendonk)

Zaltbommel, 13-8-1761 - Cuyck, 1-6-1840

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 18-12-1780; opgeklommen tot de rang van majoor (1802). Week in 1799 uit naar Engeland, in 1802 weer terug. Kaarten: IJssel e.o. (samen met Van Hoof en Van Kesteren), 1782-1783; Graafschap Zutphen en Overijssel (samen met Van Hooff, Wollant, Hottinger en Van Wijck), 1773-1788; Wedde en Westerwolde (samen met Hottinger, Van der Wijck), 1788-1792; Groningen en wijde omgeving (samen met Hottinger en Van der Wijck), 1792-1793; Land van Maas en Waal en Rijk van Nijmegen (samen met M.J. de Man), 1799.

Snayers, Peeter

Schilder werkzaam in Madrid?. Schilderijkaarten van het beleg van Breda en het beleg van 's-Hertogenbosch in de Tachtigjarige Oorlog.

Solemne, David de

geboren in Norwich (Engeland)

Tekenaar. Schoonvader van Hans Putmans. Militair-ingenieur. Voor 1630 kwartiermeester bij Ernst Casimir in Nederland. In dienst van de VOC (1630-1653) in Batavia en elders.

Someren, Abraham van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, bij de Gaperssteeg (1685-1687); Kalverstraat, bij de St. Luciensteeg(1700).

Someren, Johannes van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Gasthuismolensteeg (1659); Dam, hoek Krommellenboogsteeg (1664); Dam, hoek Beurssteeg (1667); Kalverstraat, 20ste huis van de Dam (1674).

Someren, J. van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: landerijen in de provincie Utrecht in bezit van het kapittel van St. Marie, 17de eeuw.

Sorg, J.J.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Overijssel op 15-4-1794, toen wonende in Kampen. Kaart van de overstromde gebieden in Noordwest-Overijssel, 1825, gegraveerd door C. van Baarsel en Zoon.

Sorgen, A.W. van

Tekenaar. Kaart: gebied tussen Willemstad en Zevenbergen door Fr. Smeth (1688), gekopieerd in 1742.

Sorgen, Cornelis van

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 19-4-1785; opgeklommen tot de rang van kooitein (1793). In 1799 in Engelse dienst. Ontslag in 1802. Kaarten: Boertange e.o., kort na 1785; Kleine Vecht en Coevorden, 1793

Sorius, J.

Graveur. Kaart van de 17 Nederlandse Provincieën, 1674.

Soutman, zie Zoutman**Spalart, R.**

Tekenaar. Militair-ingenieur afkomstig uit Oostenrijk, tijdelijk in dienst van de Republiek tijdens de Oostenrijkse Successieoorlog. Kaart van Breda, 1748.

Spanier en Zn., Wed. E.

Lithografisch-uitgeversbedrijf in 's-Gravenhage, derde kwart 19de eeuw.

Spanoghe, Johan Baptiste

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 8-11-1748; opgeklommen tot de rang van kapitein (1769), ontslag verleend in 1789. Kaart van de Rozendaalse Vliet, 1767.

Specht, Caspar (waarschijnlijk ook Jasper genoemd)

Utrecht, 1654 - Utrecht, 15-9-1710

Graveur, etser, drukker en uitgever. Zoon van Herman Specht. Werkzaam in de stad Utrecht. Enkele koperplaten van kaarten kwamen na zijn dood in bezit van de Amsterdamse uitgevers R. & J. Ottens. Het graveursbedrijf ging omstreeks 1719 over in handen van Jan Kanneman. Kaarten o.a.: de stad Urecht, gegraveerd door Jan van Vianen (1695) en de stadsvrijheid van Utrecht (1696).

Specht, Herman

... - Utrecht, 4-12-1665

Graveur, etser, drukker en uitgever. Vader van Caspar Specht. Werkzaam in de stad Utrecht.

Speelman, Gilles

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: Heynsdyck e.o. (Oost-Zeeuwsvlaanderen), 1666; Hontenisse en Lamsweerde e.o. (Oost-Zeeuwsvlaanderen), samen met H. Pierssens, 1667-1668;; polders van St Janssteen e.o. op Oost-Zeeuwsvlaanderen (aanvullingen op de kaart oorspronkelijk getekend door St. Jz. Simonsz. in 1617), 1669-1671).

Sperwer, Jacob (Jansz.)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-4-1632, toen wonende in Dordrecht. Kaarten: Hollands Diep e.o., 1639; polder Strijen, 1648; gebied tussen Sliedrecht en Kop van 't Land, ca 1652; polder Wieldrecht (samen met Johan Cop), 1660.

Spiegel, L.P. van de

Tekenaar. Kaart: Markiezaat van Bergen op Zoom, met aangedijkte polders bij de Schelde door A. Braems (1575), gekopieerd in 1760.

Spoors, Jan

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend, wonende in Delft (1650). Kaart: Oude Maas en opwas Carnisse, 1649 (bijgewerkt in 1662).

Spoors, Jacob (M.)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 23-2-1622, toen wonende in Oud-Beierland. Kaarten: deel van de Hoekse Waard tussen Klaaswaal en Heinenoord, door Simon Meeuws van Edam (1548), gekopieerd in 1635; wandkaart van Delft (o.l.v. D.E. van Bleyswyck) 1675-1678, gegraveerd door J. de Ram.

Sprengler, W.A.

Tekenaar. Mariene-officier/hydrograaf. Kaart van Aruba, 1820.

Spriet, A. van der

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kapitein-luitenant en onder-majoor van Sas van Gent, 1763. Kaart van Sas van Gent, 1763.

Springer, Leonard Anthony

1855 - 1940

Tekenaar. Tuinarchitect. Werkzaam vanaf 1872 bij de aanleg van grote stadsparken en tuinen van buitenplaatsen. Zijn privé-collectie plankaarten is in de Centrale Bibliotheek van de Landbouwwuniversiteit in Wageningen.

Spruytenburgh (Spruijtenburg), Jan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 11-2-1727, toen wonende in Amsterdam. Kaarten: Muiderberg, 1730; hoogheemraadschap der zeekeringen van Hondsbossche etc., uitgegeven door H. de Leth, 1730; Mijnden en Loosdrecht, uitgegeven door Covens & Mortier, 1734.

Staats Bonen, Jacob.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Hij runde het maritiem-kartografische bedrijf Van Keulen (onder de naam 'weduwe G.Hulst van Keulen') te Amsterdam in de periode 1823-1840 en werd opgevolgd door Jacob I Swart, die reeds vanaf 1823 zijn assistent was. Portret van hem: Amstelodamum Jaarboek 1971.

Staden, Christiaan Pieter van

1688 - ...

Tekenaar. Hovenier. Kaart van de tuin van Het Loo bij Apeldoorn, kort voor 1730.

Stahlschmidt, Johan George

... - kort voor 1-1790

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 22-12-1744; opgeklommen tot de rang van majoor (1779). Kaart van Bredevoort, 1784.

Stampioen (de Oude), Jan Jansz.

ca 1590 - Rotterdam, 9-1660

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 12-10-1619, toen wonende in Rotterdam. In dienst van het hoogheemraadschap van Schieland (1619-1660). Zijn zoon en kleinzoon, met dezelfde naam, waren ook landmeters, maar of zij ook kaarten maakten is niet bekend. Kaarten: landerijen in Zuid-Holland in bezit van Eeuwout van der Dussen, 1619-1644; Schieland door Floris Balthasar en B. F. van Berckenrode (1611), door hem heruitgegeven in 1622, 1630 en 1635; Schieland (eigen nieuwe opmeting 1649-1654), gegraveerd door Johan Vingboons in 1660.

Stampioen (de jonge), Jan Jansz.

Rotterdam, 1610 - Rotterdam(?), vóór 1660

Kaarttekenaar(?). Landmeter, admissiedatum onbekend. Zoon van bovengenoemde. Hij had een privé-opleiding voor landmeters in Rotterdam. Examinator van landmeters die geadmitteerd wilden worden door het Hof van Holland in de periode 1640-1648.

Stampioen, Nicolaas

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (admissiedatum onbekend). In dienst van het hoogheemraadschap van Schieland (1661-1721). Examinator van landmeters die geadmitteerd wilden worden door het Hof van Holland in de periode 1685-1696. Hoe de familierelatie is met bovengenoemden is onbekend. Kaart: Voorne, 1661.

Stampioen, Willem Johan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 22-7-1642. Kaarten: De Biesbos door Pieter Sluyter (1560), gekopieerd in 1642 en 1643; De Biesbos, 1638 (eigen opmetingen) en 1642 (samen met Joh. Dou en C.M.C. van Inne velt).

Stapff, Samuel

Tekenaar. Militair-ingenieur; bombardier (1755). Kaarten: Staats-Vlaanderen, 1752; Zierikzee, z.j.; Zwarte water, 1755.

Staphorst, Nicolaas

... - kort voor 11-1757

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-7-1734; opgeklommen tot de rang van kapitein (1748). Kaart van Coevorden, 1735.

Staring, Willem C.A.

Tekenaar. Jongste broer van Winand Staring (zie hieronder). Officier bij de artillerie. Kaarten: rivier de Berkel, 1844, gegraveerd door Van Roosmalen te Breda; Overijsselse Wateren, 1848, gegraveerd door C.W. Mieling; Afwatering Zutphen e.o., 1846, uitgegeven in 1847.

Staring, Winand Carel Hugo

Vorden (De Wildenborch), 5-10-1808 - Lochem, 4-6-1877

Tekenaar(?), redacteur. Pionier op het gebied van de thematische kartografie. Zoon van de dichter Mr. A.C.W. Staring. Opleiding aan de Leidse universiteit, rechten en biologie (proefschrift 1833 over de Nederlandse bodem). Vooraanstaand landbouwkundige. Kaarten: geologische kaart van Nederland, 1857-1863; schoolkaart voor de natuurkunde en volksvlijt van

Nederland (gedrukt bij Smulders, 1860); landbouwkaart van Nederland (gedrukt bij Smulders 1869).

Stavenisse, Cornelis

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart: heerlijkheid van Oosterland in Zeeland (samen met J.C. Jacobsen), 1629.

Stechwey, Joost Hendrik

Graveur. Werkte deels samen met J. Turpin te Den Haag in 1778-1801. Kaarten: diverse resolutiekaarten van de Staten van Holland.

Stellenaar, Willem

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart: Eiland Goeree e.o. (samen met C. van Tol), 1737.

Stellingwerff, C.J.

Tekenaar. Kaart: Egmont, Wimmenum, Heilo e.o. door J. D. Zoutman (1665), gekopieerd in 1849.

Stellwagen, A. W.

Redacteur. Leraar aan de HBS in Den Haag: Atlas van Nederland en Oost-Indische bezittingen, uitgegeven door Wolters in Groningen, 1879.

Stemler, C. F.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: schoolatlas samengesteld door C. M. Kan en N. W. Posthumus; atlassen samengesteld door J. Kuyper, 1857-1880; geologische atlas van Sumatra's westkust door Verbeek, 1883.

Stemler Cz., Joh. G.

Uitgever. Opvolger van C. F. Stemler, circa 1895?

Stemmers, Jan

Graveur. Werkzaam in Amsterdam (1695-1734). Werkte samen met Jan Luijken. Kaarten: Zwarte Zee, 1672; Voorne en Goeree-Overflakkee gekarteerd door H. van Dijck, uitgegeven in 1701.

Stempel (Stempelius), Gerhard

Gouda, ca 1546 - Keulen, 16-3-1619(?)

Tekenaar. Wiskundige. Opleiding theologie in Keulen (begonnen in 1579) Later kanunnik in het klooster St. Georg te Keulen. Kaarten: Neuss, 1585; De Brabantse enclave Kerpen-Lommersum bij Keulen, 1587; beleg van Bonn en Wachtendonk, 1588 (uitgegeven door Hogenberg); de loop van de Maas tussen Luik en Maastricht, 1598.

Sterr, Cornelis van der

Tekenaar. Opzichter van de Waterstaat. Kaart van de haven van West-Terschelling, 1831.

Sterr, T. C. van der

Tekenaar. In 1893 wonend in Hoorn op Terschelling. Kaart van het eiland Terschelling, 1893.

Sterckenburg, Jan van

Tekenaar. In dienst van de VOC in Batavia als fabriek (1661-1671).

Steuerwald,...

Lithograaf te Dordrecht. Kaarten van delen van Noord-Holland i.v.m. de landing van de Engelsen aan den Helder, 1799, Uitgegeven bij Vieweg, 1832.

Steuerwald, J. D.

Drukker. Kaart van Sumatra's westkust (1855) in een atlas van J. Pijnappel. Dezelfde als bovenstaand?

Stevens, J.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: Vrijen Polder (Zeeuws-Vlaanderen), 1713-1715.

Stevensz., Jacob

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In dienst van de VOC in Ceylon (1680-1685).

Stevin, Simon

Brugge, 1548 - 's-Gravenhage, 1620

Tekenaar. Militair-ingenieur in dienst van de Republiek (1609-1618). Vestingbouwkundige, wiskundige en stedenbouwkundige; auteur van verschillende publicaties. Adviseur van Prins Maurits bij de aanleg van fortificaties. Woonachtig in Leiden (vanaf 1581), waar hij in 1600 oprichter was van de Duytsche Mathematique, een school voor ingenieurs en landmeters. Kaart van 's-Hertogenbos e.o., 1603 (toegeschreven).

Steyaart, A.

Graveur, tekenaar. Werkte als tekenaar mee aan het kaartboek van Voorne (en Goeree-Overflakkee) van H. van Dijck, 1701.

Steyn, Douwe Gerbrandtsz.

Tekenaar. Afkomstig uit Leiden. In dienst van de VOC in Kaap de Goede Hoop (1697-1700).

Stichel, Dominicus van der

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Lauriersgracht (1641-1650). Kaart van het bedijkingsplan van de Haarlemmermeer (door Leeghwater), 1641.

Stierp, Claes (Nicolaas) Vastensz. (Vastersz.)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-7-1636. Wonend in Akersloot (1648). Kaarten: Starnmeer e.o., 1643; Noordeinder-, Zuider- en Sapmeer e.o., (samen met C.Cz. Bommer opgemeten), 1648 (gedrukt in 1656). Stommeer e.o., 1650. Ook werkzaam in Drenthe bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting.

Stoffelsz., Maximiliaen

Tekenaar. Inspecteur van de fortificaties, in dienst van de VOC (1688) in Malabar (India).

Sto(o)pendaal (Stopendael), Daniël

Amsterdam, ... - Amsterdam, ca 1740

Graveur, tekenaar. Werkzaam in Amsterdam (1685-1713). Kaarten: Amstelland door G. Drogenham en J. Petersom (na 1686, uitgave N. Visscher); hoogheemraadschap van de Landen van Woerden door J. en D. Vingboons (vijfde druk, uitgave A. de Leth), 1723.

Sto(o)pendaal (Stopendal), Bastiaen

Amsterdam, 1636 - Amsterdam, 1693 (begraven 7-9)

Graveur, tekenaar. Werkzaam in Amsterdam. Kaarten: Dordrecht e.o. door M. van Nispen, 1673; Alblasserwaard en Vijfherenlanden door M. van Nispen, 1681

Stormhoedt, Marcus

Tekenaar. Militair-ingenieur. In dienst van de VOC in Batavia (1642-1644).

Storm van 's-Gravensande, L.

Tekenaar en/of redacteur. Gouverneur in dienst van de WIC. Kaart van Essequibo en Demerara, thans Guiana, 1748.

Straalen, Hendrik van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 12-8-1766, toen wonende te Den Haag. Betrokken bij het 'Werk der Rivieren', maakte hij diverse kaarten in de periode 1772-1784, gedrukt bij de Landsdrukkerij in Den Haag.

Straat, Pieter

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Burgemeester van Grootebroek (1751). Kaarten: West-Friesland (ten dele samen met J.Harge), uitgegeven bij H. de Leth, ca 1730-1736.

Strucht, Pieter van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 12-7-1647. Militair-ingenieur in dienst van de WIC (1647-1650). Begin 1648 in Brazilië.

Stuten, Zacharias

Doornik, 1732 - Arnhem, 29-6-1797

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 13-1-1752; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1794). Kaarten: Neder-Betuwe, ca 1742; Zutphen, 1752; IJssel en Zwarte Water, 1762.

Stuten, Zacharias Christiaan

... - kort voor 4-1778

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 27-5-1726; opgeklommen tot de rang van kolonel (1758). Kaarten: gebied Dollart-Emmen (samen met De la Rive en Mellama), 1717-1719; Emmen-Coevorden en Coevorden-Ommen (samen met De la Rive), 1719-1722; Nijmegen, 1748, 1755-1756 en Maastricht, z.j.

Stuurman (Stuerman), Jan Cornelisz.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 26-7-1736, toen wonende in Westzaandam. Kaarten: werven en landerijen langs de rivier De Zaan door J. Heymenbergh en O.F. de Groot, 1670, gekopieerd in 1742.

Suchtelen, Cornelis van

De Bilt, 21-6-1712 - Breda, 14-10-1768

Tekenaar. Broer van Rochus. Militair-ingenieur sinds 28-11-1741; opgeklommen tot de rang van kapitein (1748). Kaarten: Bergen op Zoom, 1741; Grave, 1749, 1752, 1755/56 en 1758. Zijn zoon **Johan Pieter** (Grave, 1751 - Kopenhagen, 1836) trad in Russische dienst en werd daar onder andere hoofd van het Kartografisch Instituut en Militair Topografisch Instituut.

Suchtelen, Jacob Hendrik van

Nijmegen, 1722 (gedoopt 7-1) - ..., 1-4-1786

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Stadsbouwmeester van Nijmegen. Kaarten: Hulst 1754; Nijmegen e.o. (1752); Maas en Waal, Bommelerwaard en Betuwe, 1757 (gegraveerd door A. van Krevelt).

Suchtelen, Rochus van

Utrecht, 21-7-1717 - Bergen op Zoom, 16-12-1787

Tekenaar. Broer van Cornelis. Militair-ingenieur sinds 31-12-1742; opgeklimmen tot de rang van luitenant-kolonel (1783). Kaarten: Grens Staats- en Oostenrijks-Vlaanderen, 1755; Passegeule e.o., 1761, 1762, 1765-1766.

Suly, Nicolas

Tekenaar. Militair-ingenieur van Franse afkomst(?). Kaart: Zuidwest-Zeeuwsvlaanderen, 1716-1718.

Suringar, J. of A.

Tekenaar(?), redacteur. Werkte samen met J. van den Berg en anderen bij de vervaardiging van schoolatlassen, uitgegeven door Wolters in Groningen, 1881-1890.

Suringar, Hugo

Leeuwarden, 7-12-1834 - Wageningen, 20-1-1911

Uitgever. Werkzaam in Leeuwarden: *Gemeente-Atlas van Nederland* van J. Kuyper, 1865-1869.

Suyrmondt, Otto

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 16-7-1664. In dienst van de VOC in Batavia (1672-1681).

Swart, Dirk

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Oude Lelystraat (1756-1757).

Swart, Jacob I

Amsterdam, 17-7-1796 - ... 1866

Maritiem-kartograaf, uitgever. Werkzaam in Amsterdam.

Hij runde op energieke wijze het maritiem-kartografische bedrijf Van Keulen (onder de naam 'weduwe G. Hulst van Keulen') te Amsterdam in de periode na 1840, als opvolger van J. Staats Bonen. Hij was een vooraanstaand lid van wetenschappelijke (zeevaartkundige) genootschappen. Toen hij ziek werd kreeg zijn zoon Jacob II Swart in 1863 de dagelijkse leiding van het bedrijf. Portret van hem uit 1841: collectie GA Amsterdam.

Swart, Jacob II

..., 1836 - ...

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Hij volgde zijn vader Jacob I Swart in januari 1865 op en was de laatste firmant van het maritiem-kartografische bedrijf Van Keulen (naam: weduwe G. Hulst van Keulen) te Amsterdam. Tijdens zijn bewind daalde de roem van de firma; in 1885 deed hij de zaak aan de kant en in 1888 vertrok hij naar de Verenigde Staten.

Swart, Steven (Stephan)

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam (1641-1683): Beurs, aan de zuideropgang (1663-1669); Achter de Beurs hoek Papenbroeksteeg (1674). Geassocieerd met J. Janssonius van Waesbergen. Hij had relaties met de Engelse boekhandel (o.a. met Moses Pitt te Oxford).

Sweerts, Jeronimus (Hieronimus)

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam (1664-1696): Stilsteege (1664); Singel, bij Jan Rodenpoortstoren (1664-1666); Kalverstraat (1668-1680); Beurssteeg (1677-1684); Singel of Appelmarkt (1688-1696).

Swieten (Zwieten), jr en sr, Johannes van

Tekenaars. Landmeters. Een scheiding tussen jr en sr is nog niet te maken. Eén van de twee werd als landmeter geadmitteerd in Holland op 25-3-1655; admisiedatum van de andere is onbekend. Kaarten: duingebied in Kennemerland, 1661; Zeestraatweg van Scheveningen naar Den Haag, kort na 1665; oostelijk deel van de Hoekse Waard door Anth. Buys Fransz. (1524) en F. de Witte (1637), gekopieerd in 1672; gebied tussen Hoek van Holland, Maassluis en Poeldijk, 1674.

Swieten, Pieter van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 24-6-1751, toen wonende in Den Haag. Kaart van de Lobithse en Bijlandse Waard, oorspronkelijk gemaakt door W. Leenen, door hem verkleind in 1751.

Swieten, Willem van

Kaarttekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 18-2-1724, toen wonende te Brielle. Kaarten: Eiland Rozenburg e.o. (samen met J. Sandifort), 1727, uitgegeven door J. de Jongh.

Swigters, Isaac

... - 1750

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwe Brugsteeg (1742). Lid van het boekverkopersgilde vanaf 1717. Hij zette het bedrijf van Joh. Loots voort, aanvankelijk samen met zijn zuster, Sara Swigters, diens weduwe (overleden in 1743).

Swinderen, H. van

Tekenaar. Gerichtsschrijver van het Scholtambt Zutphen (1630). Kaart: gebied ten oosten van Eefde door N. Geelkercken (1628), gekopieerd in 1630.

Switzer (Switser, Zwitser) de Jonge, Jan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 18-5-1789, toen wonende in Purmerend. Medewerker van Krayenhoff in 1800 bij de vervaardiging van de kaart van de Republiek. Kaarten: Nieuwkoopse Plas, samen met Klaas Vis, 1788-1789.

Switser(s), Jan

1739 - 1791

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 13-3-1769, toen wonende in De Beemster. Oorspronkelijk tuinman op de buitenplaats van Joan van Foreest. Noemde zichzelf 'gezworen landmeter van de Beemster'. Behalve in dienst van waterschap De Beemster, werkte hij ook voor de Wijde Wormer, de Purmer en voor particulieren. Kaart: De Beemster door D. van Breen (1658) met wijzigingen, 1769.

Swoll, Cornelis Jansz. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwe Kerk, bij 't Groot-School (1644-1664); Dam, achter het Stadhuis (1667-1680); Nieuwezijds Voorburgwal (1681); Oudezijds Voorburgwal, tweede huis (1687).

Sybesz. (Sybes), Rutger

Tekenaar. Landmeter en wijnroeier, geadmitteerd in Friesland op 5-2-1740, toen wonende in Gorredijk. Kaarten: gebied tussen Bakkeveen en Haule, 1747.

Sylvius, Willem (Guilielmus)

... - Leiden, 1580

Drukker-uitgever. Erst werkzaam in Antwerpen, later in Leiden. Gaf onder andere kaarten van Jacob van Deventer uit (1560) en Guicciardini's Beschrijving van De Nederlanden, met kaarten, 1567-1568.

Symonssen, zie Symonsz. en genealogisch overzicht in Donkersloot-de Vrij (1981) p. 188.

Symonsz. (Sijmonssen), Jan I

1538 of 1539 - Gastel, na 1609, vóór 1614

Tekenaar. Landmeter en landbouwer. Stamvader van een belangrijke landmetersfamilie; van zijn zeven zonen waren er zes ook landmeter. Werkzaam als landmeter vanaf 1556, onder andere in opdracht van Prins Maurits en het Markgraafschap Bergen op Zoom. Grootste deel van zijn leven wonende in Gastel; omstreeks 1590 in Willemstad. Kaarten: Oost-Zeeuwsvlaanderen (met anderen), 1579; Somerland (Hoekse Waard), samen met Sijmon en Cornelis Jansz., 1584; Vlissingen (samen met Jacob Joosten), 1589; Noordwest-Noordbrabant, 1590.

Symonsz. (Zijmonssoon?), Jan II (ook: Jan Symonssen en Johan Symonsz. Indervelden)

ca 1590 - Dordrecht, 1648, (begraven 10-8)

Tekenaar. Kleinzoon van Jan I Symonsz. Landmeter, waarschijnlijk geadmitteerd in Holland op 19-3-1614. Het grootste deel van zijn leven woonachtig in Dordrecht. Werkte samen met zijn vader Symon Jansz. en zijn broer Frans Symonsz. Kaarten: 'Eiland van den Corendyck', 1615; Oost-Somerland (Hoekse Waard), 1616; Dordtse Kil e.o. (samen met zijn broer Frans), 1620; Noord-Beveland (samen met zijn broer Frans), 1620.

Symonsz., Frans (ook: Francois Symonssen en Francois Symonsz. Indervelden)

... - 1646

Tekenaar. Kleinzoon van Jan I Symonsz. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 8-12-1618, toen wonende in Dordrecht. Evenals zijn broer Jan II S., waarmee hij samenwerkte, woonde hij het grootste deel van zijn leven in Dordrecht, waar hij tevens steenhandelaar was. Kaarten: Dordtse Kil e.o., 1619; Noord-Beveland (samen met zijn broer Jan), 1620.

Symonsz., Cornelis Jan (ook: Cornelis Jansz. de Jonge)

Tekenaar. Zoon uit het tweede huwelijk van Jan I Symonsz.. Halfbroer van Cornelis Jansz. de Oude. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 11-11-1591 en in Brabant op 22-11-1610. Waarschijnlijk zijn gehele leven in Gastel woonachtig. Kaarten: Bergse Maas en wijde omgeving (samen met Jacus Jan Symonsz.), 1599; Blokpolder, Nieuwe Moerdijk e.o., 1627.

Symonsz. Steven Jan (ook: Steven Jansz.)

Tekenaar. Zoon uit het tweede huwelijk van Jan I Symonsz.. Landmeter, geadmitteerd door het gerecht van Oud- en Nieuw-Gastel op 9-9-1606 en door de Raad van Brabant op 20-10-1610. Waarschijnlijk zijn gehele leven in Gastel woonachtig. Kaarten: Polders in Oost-

Zeeuwsvlaanderen, o.a. Nieuwe en Oude Grouwe e.o., 1619, St Janssteen e.o., z.j. en West-Zeeuwsvlaanderen, 1613.

Symonsz. Jacob Jan (ook: **Jacob Jansz.** en **Jacques** of **Jacus Jan Symonsz.**)

1581 of 1582 - ...

Tekenaar. Zoon uit het tweede huwelijk van Jan I Symonsz.. Landmeter, geadmitteerd door het gerecht van Oud- en Nieuw-Gastel op 5-2-1603 en door de Raad van Brabant op 15-3-1611. Enige jaren woonachtig in Zevenbergen. Kaarten: Bergse Maas en wijde omgeving (samen met Cornelis Jan Symonsz. de Jonge), 1599; Hoge en Lage Zwaluwe, 1604; Polder Oude en Nieuwe Moerdijk e.o., 1607; gebied tussen Klundert, Zevenbergen en Lage Zwaluwe, 1611; Nassauwen polder, 1613; heerlijkheid Niervaart, 1617; noordelijk deel van de Biesbos, 1620; Biesbos e.o., 1620.

Symonsz., Evert, zie Hamersveldt

Symonsz., Thaem(s), (ook: **Th. Symon Meeussis**)

Tekenaar. Landmeter? Zoon van Symon Meeusz. van Edam. Kaart van Edam en het gebied tot aan de Zuiderzee, 1567.

Sytzes, Claes

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaart van de Slagtedijk in Friesland, 1704 (zie ook bij Portier, P.I.).

Sijthoff, A. W.

Uitgever. Werkzaam in Leiden: atlassen van P. J. Veth, 1878 en 1880; kleine historische atlas van G. Mees, 1881.

Taconis, Thys (Thijs)

Tekenaar. Landmeter en wijnroeier in Friesland geadmitteerd op 6-3-1733, toen wonende in Joure. Kaarten: Landerijen tussen De Welle en Jelteloot, ca 1730; Het dorp Broek, ca 1730, gebied tussen Joure en Schasterbrug en Langweerderwie len, ca 1730; Oud-Bilt, 1736.

Tadema, Ciprianus

Tekenaar. Landmeter en wijnroeier in Friesland geadmitteerd op 12-6-1720. Tevens secretaris. Kaarten: ingedijkte landen bij het Dokkumerdiep (samen met R.W.Bokma), 1729; grens in het veengeniend tussen Friesland en Drenthe (samen met F. Eyles en G. Vos), ca 1733.

Tamminga du Tour, Onno Baldewijn

1719 - 1779

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 1-8-1741; opgeklommen tot de rang van majoor (1758). Kaart van het gebied Breda-'s-Hertogenbosch (samen met Draeck en Le Fèvre), 1741-1742

Tas, Hendrik

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 22-10-1694. Militair-ingenieur, 1702-1706. Kaarten: De Maas bij Heerewaarden, 1697; percelen ten noorden van Leersum, 1713; aanwassen bij Zuilichem, 1722; aanwassen bij Wel en Ammersoden, 1727; Tielerwaard, 1729.

Tasman, Abel

Luytjegast, 1603 - Batavia, 1659

Tekenaar(?). Stuurman-ontdekkingsreiziger. Hij trad in dienst van de VOC in 1632 en vertrok naar Batavia. Expedities naar het noordelijke deel van de Stille Oceaan in 1639 en naar Australië en Nieuw-Zeeland in 1642, waarbij kaarten werden gemaakt.

Temminck, Leonardus F.

Tekenaar. Landmeter bij het kadaster. Kaart van Rotterdam, 1839, gegraveerd door D. Veelwaard.

Tengbergen, Arnold Justus

Tekenaar. Landmeter geadmitteerd in Gelderland op 18-5-1739. Rentmeester van Schuilenburg. Kaarten: Landerijen van het rentamt Schuilenburg, gelegen bij Silvolde etc., 1740; Landerijen bij Ulft (Achterhoek), 1742.

Terwisga (Terwisscha), Gosen van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 13-9-1764, toen wonende in Heerenveen. Kaart van het veengebied bij Oude en Nieuwe Haske (samen met W.F. Donjema), 1766.

Teunissen, zie Anthonisz. en Lootsman

Teylingen, Johan van

Tekenaar. Broer van Laurens van T. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 18-7-1631. Noemde zichzelf 'geweldige provoost van het Regiment van het Noorderkwartier'. Kaarten: Texel door A. Metius (1616?), gekopieerd ca 1640

Teylingen, Laurens van

Tekenaar en graveur. Broer van Johan van T. Kaart: De Wormer, gegraveerd in 1627.

Teysinga (Tysinga), Hendrik (Henricus)

Groningen, 1706(?) - ..., 2-1756

Tekenaar. Landmeter, examen gedaan bij Professor Tilburg aan de Groningse Hogeschool op 6-6-1730. In vaste dienst van de provincie Groningen aangesteld als ingenieur en landmeter op 31-12-1749. In deze functie opgevolgd door G. Mantingh*. Zijn kaarten worden gekenmerkt door fraaie calligrafie. Kaarten: Landerijen in Groningen in bezit van de provincie, 1730-1736; ingedijkte landen onder het karspel Mieden door G. van der Schilt (1686), gekopieerd ca 1735; kwelders in het Dollardgebied, ca 1741; gebied grenzend aan de Eems tussen Bierum en Termunten; Borgswier e.o., 1743; Wagenborgen e.o., 1743.

Thierry en Mensing, Erven

Uitgeverij. Werkzaam in Den Haag. Historisch-geografische atlas van de algemene en vaderlandse geschiedenis, vervaardigd door de drukker Smulders, 1858.

Thesing, Jan

... - Amsterdam, 1701

Drukker. Koopman in Amsterdam. Tsaar Peter de Grote verleende hem in 1700 het alleenrecht voor de oprichting van een Russische drukkerij in Amsterdam ter vervaardiging van land- en zeekaarten. Kaart van Zuid Rusland, 1699 (de koperplaat van deze kaart kwam in bezit van Joh. Loots, die een druk verzorgde in 1704 en later in handen van Ottens, die de kaart in 1736 drukte).

Theunisz., zie Lootsman

Thiel, Jan van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwezijds Achterburgwal, bij de Heysteeg (1731).

Thieme, G. J.

Drukker, uitgever(?). Werkzaam in Arnhem. Drukker van de krijgshistorische atlas van Nederlands-Indië door G. B. Hooyer, 1895.

Thim, Jan Hendricksz.

Tekenaar. In dienst van de VOC vervaardigde hij (zee)kaarten van Zuidoost-Azië (1686-1689). Hij was baaskaartmaker in Batavia (1684).

Thin, Cornelis Claesz.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: landerijen in bezit van Nicolaas van der Dussen, gelegen op of nabij de grens Zuid-Holland/Brabant, 1630.

Thomasz., Thomas

Graveur en goudsmid. Werkzaam in Haarlem. Kaart van Haarlem, 1578.

Thomkens (thomkins), Dirk Joseph

Tekenaar, uitgever. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-4-1799, toen wonende in Delft. Medewerker van Krayenhoff in 1800-1801 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Als gepensioneerd waterstaatsingenieur wonend in Moordrecht (1841). Kaart van de Zuiderzee, gegraveerd door D. Veelwaard, uitgegeven in 1841.

Thomot, ...

Tekenaar. Militair-ingenieur van buitenlandse afkomst ('ingenieur de sa majesté l'empatrice, reine d'Hongrie et de Bohème'). Kaart: Venlo e.o., 1748.

Thomson, Robbert

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 23-10-1743, in 1748 sous-luitenant. Kaarten: Maastricht e.o., 1747; Brielle, 1753.

Thuyne, Lieven van

Kaarttekenaar? Militair-ingenieur? Betrokken bij de kartering door Pieter Gillissen en David van Orliens van het gebied tussen Oostburg, Biervliet en Bentille (Zeeuws-Vlaanderen), 1619.

Thijnen, M.W. (van)

Tekenaar. Militair-ingenieur en/of landmeter. Kaarten: gebied Hasselt-Boertange, 1681; percelen in de marke Emmen, 1683.

Tienhoven, Cornelis van

Tekenaar. In dienst van de WIC in Nieuw Nederland (1647).

Tiddinga, Eggerig van

1709 - begin 1780

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 17-11-1729; opgeklommen tot de rang van majoor (1748). Kaarten: Oosterhout e.o. (samen met Van Dun. De Wit, Vonk en De Saint Amant, 1732; Nijmegen (samen met W.C. Hertell), 1735.

Tideman, Arnoldus

1667 - ...

Tekenaar. Zoon van Johan Tideman sr. Landmeter, geadmitteerd in Groningen. Oudste zoon van Joh. Tideman sr. Militair-ingenieur onder Menno van Coehoorn (ca 1700). Kaarten: ingedijkte landen tussen Pieterburen en Uithuizen door zijn vader, gekopieerd in 1686; Oostwoldermeer e.o., 1706; Oude en Nieuwe Beerta e.o. door B. Bennens (1690), gekopieerd ca 1695; grensgebied Noordoost-Drenthe en Zuidoost-Groningen, 1705; Landerijen in Groningen in bezit van de provincie, 1711, 1729 en 1731.

Tideman (Tydeman) sr, Johannes (Jannes)

... - Groningen(?), in of vóór 1712

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Groningen (admissiedatum onbekend, moge lijk in of kort na 1672) en in Friesland op 23-2-1677. Ingenieur en kunstschilder. Vader van Arnoldus en Johan T. jr. (De ondertekening van de kaarten met enkel J. Tideman, maakt de scheiding van hun kaarten moeilijk). Kaarten: beleg van de stad Groningen, in of kort na 1672; landerijen in Groningen in het bezit van de provincie, 1685; kwelder bij Vierhuizen, 1691; percelen in Midwolda, Nieuwolda en Oostwold, 1699; landerijen bij het Reitdiep nabij Ezinge en Zuurdijk, 1702.

Tideman jr, Johan

Groningen(?), 1669 - ...

Tekenaar. Zoon van Johannes Tideman sr., met wie hij veel samenwerkte. Landmeter (tevens wijnroeier) geadmitteerd in Groningen (admissiedatum onbekend), in Friesland op 30-4-1695, (toen wonende in Groningen), vervolgens ook in Drenthe op 17-8-1703. Kaarten: grens tussen Friesland, Groningen en Drenthe, 1707; de marke van Een e.o., 1710; landerijen bij Ekenstein nabij het Damsterdiep, 1724.

Tiebbens, zie Tyebbens**Tieboel, Cornelis Jacobus**

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1778-1781).

Tieboel, Nicolaas Cornelis

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 17-2-1744; opgeklommen tot de rang van kolonel (1794). Kaart van Bergen op Zoom (samen met De Veije), 1753.

Tietsema, W.

Graveur. Kaart van Termunter-Zijlvest, gedrukt bij Oomkens, 1818.

Tillier,...

Tekenaar. Militair-ingenieur van buitenlandse afkomst ('ingenieur de sa Majesté l'empatrice, Reine d'Hongrie et de Bohème). Kaart: Venlo e.o. (samen met Thomot en Hauset), 1748.

Tielenburg, Gerrit

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Gasthuis Molensteeg (1756).

Tielensz., Casper

Tekenaar. In dienst van de VOC op Ceylon (1698).

Timmermans, Arnold

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Meulensteeg OZ (1634).

Timmermans, (Vin)Cent

Tekenaar. Landmeter, geadmiteerd in Holland op 8-9-1774. Militair-ingenieur(?). Kaart van Hellevoetsluis, z.j.

Tindal, G.A. Jhr.

Tekenaar-redacteur(?) Luitenant ter Zee eerste klas. Betrokken bij de vervaardiging van de kaart van Nederlands-Indië door Von Derfelden van Hinderstein, 1842.

Timmermans, J.

Tekenaar. Kaart: Oost-Zeeuwsvlaanderen, 1586.

Tirion, Isaac

Utrecht, ca 1705 - Amsterdam, 1765 (begraven op 12-10)

Graveur, drukker-uitgever, boekverkoper. Werkzaam in Amsterdam (vanaf omstreeks 1725): ('in Hugo Grotius') Voorburgwal, over de Nieuwe Kerk (1727-1728); Nieuwendijk, tweede huis van de Dam (1733-1738); Kalverstraat, negende huis van de Dam (1742-1765). Publiceerde een drietal atlanten, waarvan tot ca 1784 verscheidene edities werden uitgegeven. Hij had een aantal graveurs in dienst. Veel van zijn kaarten zijn gebaseerd op het werk van de Fransman De l'Isle. In zijn werkplaats kwamen ook enkele waterschaps- en waterstaatskaarten tot stand, o.a. ook de resolutiekaarten van de Staten van Holland vanaf 1751. Het bedrijf werd na zijn dood voortgezet door zijn vrouw.

Tirion, Wed. Isaac

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam (1765- ca 1775): Kalverstraat, negende huis van de Dam (1765-1769); Heerengracht, bij de Vijzelstraat (1769-1770).

Tjarda van Starckenborgh, Ludolf

... - vóór 1691

Tekenaar. Hij vervulde een aantal belangrijke bestuursfuncties in Groningen vanaf 1653. Kaarten: provincie Groningen (samen met Nicolaas II Vischer en door hem in druk uitgegeven), ca 1683

Tjeenk Willink, H. D.

Uitgever. Werkzaam in Haarlem: wandelkaarten van Nederland door Craandijk, 1878.

Tjeenk Willink, W. E. J.

Uitgever. Werkzaam in Zwolle: schoolatlassen van J. Jaeger (herzien door H. F. Puls), 1877.

Tjeenk Willink, H. A.

Drukker-uitgever. Werkzaam in Arnhem: atlas van de Oost-Indische Archipel door J. Rijnenberg, 1871

Tol, Cornelis van

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: eiland Goeree e.o. (samen met W. Stellenaar, 1737 en 1741.

Tooren, Jan Lucas van der

1-9-1754 - ...

Incidenteel (?) kartografisch werkzaam omstreeks 1799.

Werkzaam in Alkmaar als notaris (sedert 1778), Woerden (schepen en officier van de schutters), in 1791 vanwege patriotse sympathieën ontslagen als notaris.

Toorzee, Jan Christiaansz.

Tekenaar. Ingenieur en landmeter(?) Kaart van Jaffna op Ceylon, i.v.m. grondboekhouding, 1698

Tordoir, ...

Lithograaf te Zwolle. Kaart van de afwatering in het gebied rond Zutphen door W. Staring, 1846.

Torenvliet, Abraham

Graveur van kaartdecoraties. Kaart: Rijnland (wapens), ca 1680-1690.

Tour, Du, zie Tamminga du Tour

Trail, J.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk, tweede huis van de Gravestraat (1765).

Tranchot, Jean Joseph

Tekenaar-kartograaf. Frans militair-ingenieur, werkzaam in Zuidoost Nederland e.o.. Kaarten: Westfalen, 1805; Limburg, ten oosten van de Maas, 1801-1814.

Tresling & Co, firma

Steendrukkerij te Amsterdam, hoflithograaf. Werkzaam in de tweede helft van de 19de eeuw. Vervaardigde onder andere de atlaskaarten van J. Kuyper.

Trap, P. W. M.

Lithograaf-drukker. Werkzaam in Leiden in de tweede helft van de 19de eeuw, onder andere: atlaskaarten van J. Kuyper en sterfteatlas van P. H. Witkamp, 1866

Tromp, Willem

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 3-8-1702, toen wonende in Goes. Noemde zichzelf in 1728 'landmeter van het Vrije van Sluis'. Niet te verwarren met de Alkmaarse landmeter met dezelfde naam (admissiedatum 18-6-1749) van wie geen kaarten tot dusver bekend zijn. Kaart: Jonkvrouwe Polder bij IJsendijke door Chr. de Pau (1715), gekopieerd in 1728.

Troyen, J. of I.

Graveur. Wandkaart van de Zeventien Verenigde Nederlanden, uitgegeven bij H. Allard, tussen 1682-1691.

Trop, J.H.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Zeedijk (1788-1789).

Turnhout, Johan van

Drukker-uitgever en boekverkoper in 's Hertogenbos (Hinthammerstraat). Telg uit het bekende drukkersgeslacht Van Turnhout, werkzaam in 's Hertogenbos van ca 1520 - ca 1700. Kaart:

gebied 's Hertogenbos-Ravenstein in het kwartier van Maasland (in druk uitgegeven samen met N. Visscher), laatste kwart 17de eeuw.

Turpin, Jacob

Graveur. Werkzaam te Den Haag, deels samen met J.H. Stechwey, in 1772-1798. Resolutiekaarten van de Staten van Holland en West-Friesland.

Tuijl, Gijsbert van

Utrecht, 1752 - Jaarsveld, 183.

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 4-4-1776. Opleiding aan de Fundatie van Renswoude te Utrecht. Dijkmeester te Jaarsveld bij hoogheemraadschap Lekdijk Benedendams vanaf 1768 (met korte onderbreking) tot zijn overlijden. Kaart van de stad Utrecht (samen met andere Fundatieleerlingen o.l.v. Praalder), 1773-1774 (gedrukt in 1778).

Tuyn, Petrus Nicolai

Amsterdam, 6-11-1812 - Amsterdam, 6-6-1867

Graveur. Kreeg zijn opleiding aan de Amsterdamse Akademie voor Beeldende Kunsten. Werkte samen met de graveur W.C. van Baarsel en zijn zoon A. Tuyn.

Twent, A.C.

Tekenaar. Marine-officier. Kaarten: Kaap de Goede Hoop, Malakka en Riouw, 1789-1792.

Twuyver, Adriaen van

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 23-6-1673, toen wonende in Egmond aan den Hoef. Kaarten: Wieringen, Texel, Vlieland en Terschelling (samen met I. Haringhuijsen en A. Bluze), 1688

Tymans, Lucas

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Rentmeester van Assen. Betrokken bij de karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe, 1640-1643.

Tijnagel, Johan

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 8-9-1655. Opleiding aan de Universiteit van Franeker; getuigenschrift van 29-7-1654. Kaarten: Landgoed Zuilichem, 1656.

Tyebant, Pieter Jansz.

Drukker-uitgever in Amsterdam (1526-1527).

Tyebbes, Syoerd (ook: Sjoert Tiebbens)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland in de periode 1632-1634, toen wonende in Heerenveen. Betrokken bij karteringen t.b.v. de grondbelasting in Drenthe (1640-1643).

Utenwael, Paulus

Graveur en ijzersnijder bij de Munt te Kampen. Kaarten: Hoorn, 1596; Kampen, 1598; Medemblick, 1599.

Uytwerff, Hermanus

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Rokin, bezijden de Beurs (1715-1742); Keizersgracht, bij de Spiegelstraat (1743-1754).

Vaillant, Jan Olfert

Tekenaar-hydrograaf. Marine-officier. Hij schreef boeken over zeevaartkunde, uitgegeven door G. Hulst van Keulen. Als kapitein vervaardigde hij een kaart van het Vlie in het laatste kwart van de 18de eeuw.

Valentijn, Barend

... - in of na 1731

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 11-6-1705, toen wonende in Heinkenszand. Rentmeester van de Ambachtsheeren van Wolphaarsdijk en secretaris van Heinkenszand. Kaart: Jhr Arenskerke Polder en St. Joostland, 1709.

Valentijn, Francois

1666 - 1727

Tekenaar en/of redacteur. Predikant in dienst van de VOC te Ambon (1685-1694) en in Batavia en Ambon (1706-1714). In 1714 terug in Dordrecht. Auteur van het standaardwerk *Oud en Nieuw Oost-Indiën* (uitgegeven te Dordrecht, 1724-1726), waarin ook kaarten voorkomen.

Valck, Agatha

circa 1660 - 1731 (?)

Zij trouwde op 2-11-1687 met Petrus I Schenk. Na zijn dood in 1711 zette zij met assistentie van haar zoon Leonardus het bedrijf voort. Het adres luidde: Weduwe Petrus Schenk, op de Vijgendam in Amsterdam.

Valck, Bartolomeus Andriesz. (of Jansz.) van der

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In dienst van de VOC in Batavia (1686-1715).

Val(c)k, Gerard (Gerrit Leendertsz.)

Amsterdam, 1651 of 1652 - Amsterdam, 21-10-1726

Graveur, uitgever en globemaker. Vader van Leonard. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1687), negende huis van de Dam, voordien het huis van Clement de Jonghe; Dam (1701-1726), voordien het huis van Hondius. Leerling en medewerker van zijn schoonvader of zwager(?) Abraham Bloteling, met wie hij in 1672 in Londen verbleef. Later compagnon van Petrus I Schenk. Zijn zoon Leonard Valck volgt hem in 1726 in de zaak op. Kaarten o.a.: wandkaart van Overijssel van N. ten Have (1640-1650).

Val(c)k, Leonard(us)

1675 - 1746

Uitgever en globemaker. Zoon van Gerard, wiens bedrijf hij na zijn dood in 1726 voortzette; getrouwd in 1710 met Maria Schenk, dochter van Petrus I Schenk. Werkzaam in Amsterdam: Dam, in 'De Wackere Hond', de vroegere winkel van Hondius (1710-1729, 1741); Kalverstraat (1730); Rozengracht ZZ, hoek Vosse-Hofje (1741-1743).

Valdehem, Pieter Cornelisz. van de

Tekenaar. In dienst van de VOC als equipagemeester (1621-1625).

Vastersz., Claes, zie Stierp**Vasseur des Rocques, Adriaan Guillaume (Willem) (le)**

... - kort voor 9-1768

Tekenaar. Zoon van Guillaume. Militair-ingenieur sinds 27-5-1726; opgeklommen tot de rang van kolonel (1751). Kaarten: gebied Geertruidenberg-Breda-Steenbergen (samen met B.J. de Roij), 1758; Nijmegen, 1761.

Vasseur des Rocques, Guillaume (le)

... - kort voor 1730

Tekenaar. Vader van Adriaan Guillaume. Militair-ingenieur sinds 17-11-1693, in 1710 brigadier infanterie en directeur-genraal (1710-1730). Kaarten: grens Staats-Vlaanderen tussen Sluis en Zelzate, ca 1715; Maastricht, 1716.

Valter, W.

Tekenaar. Militair-ingenieur, werkzaam voor Krayenhoff in 1801 t.b.v. de kaart van de Bataafse Republiek.

Veelwaard, Abraham

Amsterdam, 24-11-1792 - Amsterdam, 17-3-1873

Graveur. Zoon van Daniël II.

Veelwaard, Daniël I

Nieustad a/d Haart, ca 1703 - Amsterdam, 1764 (begraven 10-2)

Plaatdrukker. Vader van Daniël II. De bekende graveur Cornelis van Baarsel was zijn schoonzoon.

Veelwaard, Daniël II

Amsterdam, 14-8-1766 (gedoopt) - Amsterdam, 28-2-1851

Graveur, etser. Werkzaam in Amsterdam. Hij kreeg assistentie van zijn zoon Daniël III, vanaf 1825 en ook incidenteel van zijn zoon Hermanus. (in 1839, plattegrond van Rotterdam en in 1844-1849, de atlas van Friesland, 1:25.000). Voor de kartografie van zijn tijd zeer productief in de periode 1798-1849, werkte hij o.a. voor vooraanstaande kaartmakers als F.W. Conrad, A. Blanken Jansz., F. Beyerinck, J. Peereboom en de uitgevers Mortier Covens en Zoon.

Veelwaard, Daniel III

Amsterdam, 15-12-1796 - Amsterdam, 9-11-1868

Graveur, etser. Leerde het vak van zijn vader Daniël II en werkte met hem samen.

Veelwaard, Dirk

Amsterdam, 1769 (gedoopt 12-7) - Amsterdam, 13-2-1821

Plaatdrukker. Zoon van Harmanus I.

Veelwaard jr., D. (Daniël II of III ?)

Deze signering is dikwijls op kaarten aan te treffen.

Veelwaard, Harmanus I

Amsterdam, 1736 (gedoopt 28-10) - Amsterdam, 5-10-1808

Plaatdrukker. Zoon van Daniël I.

Veelwaard, Harmanus II

Amsterdam, 1790 (gedoopt 22-8) - 1813 (overleden in het buitenland)

Graveur. Zoon van Daniël II.

Veelwaard, Hermanus III

Amsterdam, 28-1-1814 - Amsterdam, 9-11-1872

Graveur en tekenaar. Zoon van Daniël II. Woonde ook in 's-Gravenhage en Voorburg. In 1858 weer in Amsterdam. Hij werkte incidenteel als assistent van zijn vader.

Veen, Adriaan

Gouda(?), 1572 - Amsterdam, 1631 of later

Tekenaar, globemaker. Leerling van Robbert Robbertsz. le Canu. Vestigde zich in 1593 in Amsterdam en vervaardigde zogenaamde 'gebulte' paskaarten (= segmenten van een globe), waarvoor hem octrooi werd verleend door de Staten Generaal in 1594 en 1597. Deze werden gebruikt op schepen die in 1598 naar Oost-Indië gingen. Hij tekende een kaart van Scandinavië, die werd gegraveerd door Jodocus II Hondius in 1613.

Veen, L. J.

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam. Historische atlas van C. B. van der Wal, 1893.

Veen, B. van der

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Steenberg (samen met Van de Graaf), 1759; Staats-Vlaanderen, 1759

Veeris (Veris), Jacob Bartelsz.

Tekenaar. Kaart: Haarlemmermeer met inpolderingsplan (gegraveerd door D. van Breen), 1641 .

Vegelin van Claerbergen, Jhr Johan

Oldeboorn, 1690 - Langweer, 1733

Redacteur en tekenaar(?). Bestuursfunctionaris, onder andere Grietman van Doniawerstal. Betrokken bij de vervaardiging van de grote wandkaart van Friesland van B. Schotanus, uitgave Ottens/ Van Dessel, 1739.

Velde, Mathijs van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 9-9-1639, toen wonende in Dordrecht. Kaart: Polder Wieldrecht (eiland van Dordrecht) door J. Sperwer en J. Cop (1660), gekopieerd in 1660.

Velden, J. van de

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Medewerker van Krayenhoff in 1801 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek.

Velsen, Cornelis

Haarlem, 20-12-1703 - ..., 1755

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 23-10-1720. Student aan de universiteit van Leiden (ingeschreven in 1727). Werkzaam voor het hoogheemraadschap van Rijnland (1725-1731); opgevolgd door Melchior Bolstra. Zoon van de landmeter Anthony van Velsen (admissiedatum 4-5-1691, overleden 1733), die ook werkzaam was voor Rijnland (1704-1728). Vanaf april 1731 secretaris bij de Hollandse Waterstaatsdienst. In die hoedanigheid had hij bemoeienis met het karteringswerk en de ideeën van Melchior Bolstra. Hij bouwde voort op de ideeën over waterstaatszorg van Nicolaas Cruquius. Publiceerde *Aanmerkingen over de tegenwoordige Staat van de Haarlemmermeer* (Leiden, 1727) en *Rivierkundige verhandelingen*, waarin opgenomen een kaart van de loop van de rivieren Rijn, Maas, Waal, Lek en Merwede (Amsterdam, 1749). Kaarten: landerijen in Rijnland in bezit van E. van der Dussen, 1723; Hardinxveld (dijken), 1736; Merwede en deel van de Biesbosch, 1738.

Veltgen, A.G.

Tekenaar? Ingenieur, afkomstig uit de provincie Utrecht. Werkzaam vanaf 1749 of eerder. Kaart van de rivieroever bij 's-Gravenwaard en Herwen, samen met F. Beyerinck en M. Bolstra, 1761-1763.

Verbeek, A.

Tekenaar. Landmeter? Kaart: Wijkermeer, 1621.

Verbeek, C.

Tekenaar. Landmeter? Kaart: Wijkermeer, 1618

Verbeek, Gijsbert

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 1-10-1734. Kaart: landerijen bij Rheden in bezit van H. Brantsen, 1739.

Verbeek, R. D. M.

Tekenaar(?), redacteur. Mijnbouwkundig ingenieur. Geologische atlassen van Sumatra's westkust, 1883 en (samen met R. Fennema) van Java en Madoera, 1896, beide uitgegeven door C. F. Stemler.

Verbergmoes, Jacob

Tekenaar. Afkomstig uit Gent. Landmeter, admissidatum onbekend. Militair-ingenieur in dienst van de VOC in Batavia (1681-1684) als fabriek.

Verbies(t), Herman

Tekenaar. In dienst van de VOC op Taiwan (1661-1681).

Verbist, Peter

Graveur en uitgever. Werkzaam in Antwerpen (1607-1674).

Verbruggen en van Duyn

Uitgeverij in Rotterdam: Historische atlas van Noor-Nederland door G. Mees Azn., 1865

Verburgh, Allard

Tekenaar. Landmeter-ingenieur, admissiedatum onbekend. Opleiding aan de Groningse Hogeschool, gepromoveerd 19-6-1733. Kaarten: Polder van Het Geene (bij de Dollart), samen met H.R. Moespas, 1740; percelen in bezit van de provincie Groningen, 1740.

Verburg(h), Anthony (Fortzen)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 3-10-1634, toen wonende in Cats. Kaarten: Noord-Beveland, 1638; Noord-Beveland (samen met Joh. Indervelde), 1645; Polder Wissekerc-ke (samen met A. de Kane), 1652

Verburg (Verburcht), Daniël

Scherpenisse, 1610 - Zierikzee, 1673

Tekenaar. Notaris, schepen en raad in Zierikzee. Als Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 4-12-1631, toen wonende in Zierikzee. Tevens notaris, schepen en raad in Zierikzee. Kaart: Schouwen-Duiveland, ca 1650? (naderhand bijgewerkt door C. de Kanter en in druk uitgegeven door I. Tirion, 1748)

Verden, Karel van

Tekenaar. Marine-officier. Hij deed opmetingen in 1719-1721 langs de west- en zuidkust van de Kaspische Zee.

Verdoes, Dirck (Taemesz. of Tadensz.)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in 1630 (na 22-3), toen wonende in Alkmaar. Kaarten: Heerhugowaard (samen met A. Metius e.a.), 1631; Bleekmeer (samen met Reijer Cornelisz.), 1634; landen en werven gelegen langs de Zaan (samen met J.Jz. Backer), 1635.

Vereijk (Verrijck), Steven

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant in Den Haag op 14-7-1670, toen wonende in Leur. Kaarten: St. Annabos bij Ulvenhout, 1703; Mastbos bij Breda, 1705; gorzen gelegen buiten de dijk van de Zwartenbergse Polder, 1708.

Verhagen, Ewout

... - Batavia, 16-2-1694

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. In dienst van de VOC in Batavia o.a. als fabrik (1686-1694).

Verhees, Hendrik

Boxtel, 7-12-1744 - Boxtel, 1823

Tekenaar. Landmeter in Noord-Brabant, admissiedatum onbekend. Zijn vermoedelijke leermeester was Jan Francois van de Weyer.

Een schetsboek met ruim 200 kerkgebouwen is van hem bewaard gebleven. Hij vervaardigde ruim 80 deelkaarten van Brabant voor verschillende doeleinden, waaronder en rivierkaarten en kaarten van steden (Tilburg, 1790; Breda, 1809, 1810). Het meest bekend werd hij door de kaart van de Meierij van 's-Hertogenbosch, 1794 ('Bataafs-Brabant'), 1:80.000, uitgegeven door Covens en Mortier, 1797 (herdrukt tot in 1870).

Verhey Bastzn, Cornelis

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 24-7-1793, toen wonende in Werkendam. Kaart van de Oude Maas bij de Zwijndrechtse Waard (samen met Jacob Engelman), 1788, gegraveerd door L. Schenk Jansz.

Verheye van Citters, J.

Tekenaar. Kaartenverzamelaar in Zeeland (eind 18de en begin 19de eeuw) en kopiist. Kaarten: de rivier de Eendracht e.o., door anonymus (1748), gekopieerd, ca 1800.

Verhoeven, Daniël

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant te Den Haag op 4-5-1716. Kaarten: heerlijkheid Tilburg en Goirle, 1731.

Verhoff (Verhoef), Christoffel

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 2-9-1643, toen wonende in Breda. Kaarten: Zwartenbergse Polder e.o., 1657.

Verhouck (Van den Houck), Pieter Jansz.

1557 - ...

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 11-11-1591, toen wonende in Delft. Aangesteld als landmeter van Delfland in 1590(?). Kaarten: landerijen in bezit van Ewout van der Dussen, 1618 en 1619.

Vermandel, H.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, bij de Osjessluis (1794).

Vermeer, Christina Geertruij

Uitgeverij in Rotterdam (eind 18de eeuw). Weduwe van Leendert Brasser.

Vermeer, Jacobus

1745 - 1801

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 18-11-1790. Kaart: tiendlanderijen bij Wijk bij Duurstede, in bezit van het kapittel van Oudmunster door D. van Groenou (1667), gekopieerd door J. Vermeer, 1788; percelen bij Maartensdijk en Utrecht door J. van Diepenem en B. Lobé (1643-1644), gekopieerd in 1798.

Vermeer, Johannes

Delft, 1632 - 1675

Kunstschilder. Gebruikte 17de-eeuwse wandkaarten (onder andere van Visscher en Blaeu) als achtergronddecoratie bij zijn interieurschilderijen.

Vermeulen, W.J.F.

Tekenaar. Auteur van de poly-thematische kaart van Suriname, uitgegeven door Zimmerman, 1877.

Verplancke, Franc

Tekenaar. Noemde zichzelf 'landmeter van het Vrije van Brugge (1730). Kaarten: drie geïnundeerde polders in de parochie van St. Anna ter Muiden, 1730.

Verschuere, Cornelis

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 13-12-1691. Kaarten: Niewerkerkepolder (Walcheren), 1692.

Verschuere (Verschuure(n), Verschuyre), Joos(t)

... - Middelburg(?), 1716

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 22-5-1669, toen wonende in Middelburg. Examinator van aspirant-landmeters in Zeeland van 1680-1716. Kaarten: Arnemuidense Hoofd e.o., 1681; Nieuwlandspolder en deel van fort Den Haack (Walcheren), 1683

Versteeg, W. F.

Tekenaar-redacteur. Militair-ingenieur. Kapitein der genie en chef van het Topographisch Bureau. Samen met Melvill van Carnbeé stelde hij de Algemene Atlas van Nederlandsch-Indië samen (Batavia, 1853-1862) en andere kleine schoolatlassen van Nederlands Oost-Indië (Leiden, 1875 en Arnhem, 1879).

Verstralen, Barnart (Berent of Bernt)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 27-9-1631. Kaarten: landerijen in Utrecht in bezit van het kapittel van het kapittel van Oudmunster, vóór 1637.

Verstralen, Hen(d)rik

Tekenaar en drukker. Landmeter, admissiedatum onbekend. Tevens boekverkoper in Utrecht (1603, 1613). Veelal werkzaam in opdracht van de Utrechtse kapittels. Kaarten: de stad Utrecht, 1603(?); Culemborg, 1621 (opgenomen in de stedenatlas van J. Blaeu, 1649); Beleg van Bergenn op Zoom, circa 1622; landerijen behorende bij Beverweerd (Werkhoven), 1631; jurisdictie van de ridderhofstad Zuylensteyn, 1633; landerijen in de provincie Utrecht in bezit van het kapittel van Oudmunster (vóór 1637), St. Jan (z.j.), St. Marie (ca 1625) z.j.; percelen in het Amerongse bos, 1624-1638.

Verstraten, Francois

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant op 19-3-1728 en door het Hof van Holland op 13-9-1729. Wonende in Steenberg (1728, 1737). Kaarten: Polder Woensdrecht door C. de Bijse (1691), bijgewerkt en gekopieerd in 1737.

Verstraeten (Ver Straeten), Mathijs

1851 - 1922

Tekenaar. Kaart van Limburg met de grondsoorten, gedrukt en uitgegeven bij E. Smeets te Weert, 1892.

Veselaer, Joris

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Zuiderkerk (1619-1624).

Vesters, J.

Tekenaar. Landmeter bij het kadaster. Kadasterkaart van de gemeente Utrecht (samen met Zijlmans en Slits), 1821-1822

Veth, D. D.

Tekenaar(?), redacteur. Atlas van Midden-Sumatra (vervaardigd onder toezicht van P. J. Veth), uitgegeven door E. J. Brill in Leiden, 1880.

Veth, P. J.

1814 - 1895

Redacteur. Hoogleraar in Leiden, de eerste president van het Aardrijkskundig Genootschap te Amsterdam. Atlas van de wereld, 1878-1888; atlas van Nederland en de overzeese bezittingen, 1880-1895; atlas van België, 1892 (alle uitgegeven door Sijthoff in Leiden).

Veije, Francois, Samuel de

Maastricht, 6-10-1726 - Krefeld, 12-6-1797

Tekenaar. Zoon van Jan Adam Samuel. Militair-ingenieur sinds 28-11-1742; opgeklommen tot de rang van directeur-generaal (1793). Kaarten: Bergen op Zoom, 1753 (samen met N.C. Tieboel) en 1759; Maastricht, 1771.

Veije, Jacob Adriaan Everhard de

Maastricht, 19-1-1767 - Nijmegen, 1-3-1837

Tekenaar. Zoon van Francois Samuel. Militair-ingenieur; luitenant (1785), in Engelse dienst (1795), in Franse dienst (1811). Kaart van de Vilter Heide (samen met J.J. Geijler), 1787.

Veije, (Jean Adam) Samuel de

..., 1687 - Bergen op Zoom, 18-8-1751

Tekenaar. Vader van Francois Samuel. Militair-ingenieur sinds 6-8-1710; opgeklommen tot de rang van luitenant-kolonel (1748). Kaarten: Nijmegen, na 1732; 's-Hertogenbosch (samen met Le Fevre), 1737.

Vianen , Adam I van

Utrecht, ca 1569 - Utrecht, 1627

Tekenaar, graveur. Echter voornamelijk bekend als zilversmid. Grootvader van de landmeter Adam II van Vianen. Kaarten: de stad Utrecht, gegraveerd in 1598.

Vianen, Adam II van

Tekenaar. Kleinzoon van Adam I van Vianen. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 14-11-1649. Veelal werkzaam in opdracht van de Utrechtse kapittels. Kaarten: heruitgave van de kaart van zijn grootvader van de stad Utrecht, 1651; Polder De Hoge Boezem (Lopikerwaard), 1655; landerijen in de provincie Utrecht in bezit van het kapittel van St. Marie, z.j., landerijen van Beverweerd (Werkhoven), 1656.

Vianen, Jan van

Graveur, tekenaar. Werkzaam van 1680 tot na 1710. Kaarten: de stad Utrecht, 1696; De Overwaard (in de Alblasserwaard), 1706.

Vieroot, Hendrik

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Dam, hoek Nieuwendijk (1732-1734).

Vieweg, J.C.

Uitgever te Nijmegen. Het bedrijf werd vanaf 1823 (of al eerder) voortgezet door zijn weduwe. Kaart van de Meierij van 's-Hertogenbosch door S. Hanewinkel, 1803.

Vieweg en Zn, Wed. J.C.

Uitgevers te Nijmegen. Kaarten: Rijn, Lek en Waal, 1830; Den Helder e.o. in verband met de landing der Engelsen in 1799, gegraveerd door Steuerwald en Comp., 1832.

Vieroot, H.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1766-1772).

Vigneau, ... de

Tekenaar. Militair-ingenieur van Franse afkomst. Noemde zich 'Chef van Vlaanderen' (1748). Kaarten: Staats-Vlaanderen, 1748

Vinckebooms, Vinckboon, zie Vingboons.

Vingboons, Philips

Amsterdam, 1607/1608 - Amsterdam, 1678

Tekenaar, schilder. Zoon van David I. Het meest bekend als architect. Incidenteel kartografisch werkzaam. Paskaart van Brazilië (samen met zijn broer Johannes), 1637.

Vinckeboons, Pieter

Amsterdam, ca 1605 - Negombo, Ceylon, 1644

Tekenaar, drukker. Landmeter(?). Zoon van David I. Werkzaam in Drenthe (1633) in dienst van de Hollandse compagnie der Dieverder, Legler en Smilder venen. Opperkoopman voor de

Verenigde Oostindische Compagnie en werkzaam als militair-ingenieur in Batavia (1643-1644).
Kaarten: veengebieden bij Hogersmilde, 1633-1638.

Vinck(e)boons, David I

Mechelen, 13-8-1576 - Amsterdam, 1629 of 1632

Tekenaar, graveur. Maker van decoraties voor kaarten. Zoon en leerling van de schilder Philips I Vinckboons, die met zijn gezin in 1586 uit Mechelen vluchtte (waarschijnlijk via Middelburg). Werkzaam in Amsterdam vanaf 1591, onder andere voor Willem Jansz. Blaeu. Werkte samen met Hessel Gerritsz.. Hij kocht in 1611 het huis op de hoek van de St. Antonie Breestraat (nr 64) en de Salamandersteeg. Hier was het kunstbedrijf van de familie Vingboons tot 1698 gevestigd. Zijn zoons Johannes, Justus en David, die ongetrouwd bleven, woonden er gedurende hun hele leven.

Vingboons, David II

Amsterdam, 1622 of 1623 - Amsterdam 1679 (begraven 1-11)

Graveur, tekenaar, drukker. Zoon van David I Vinckboons.

Incidenteel kartografisch werkzaam. Kaart: Landen van Woerden (samen met zijn broers Justus en Johannes), gedrukt in 1670/1671.

Vingboons, Justus (Jozef of Joost)

Amsterdam, 1620/1621 - Amsterdam, 1698 (begraven 2-9)

Graveur, tekenaar, drukker en architect. Zoon van David I Vinckboons. Verbleef drie jaar in Stockholm (als architect werkzaam). Incidenteel kartografisch werkzaam. Kaart: Landen van Woerden (samen met zijn broers David I en Johannes), gedrukt in 1670/1671.

Vingboons, Johan(nes)

Amsterdam, 1616/1617 - Amsterdam, 1670

Graveur, tekenaar, globemaker en drukker. Zoon van David I Vinckboons. Werkzaam in Amsterdam: St Antonie Breestraat 64. Hij werkte samen met Joan I Blaeu. Kaarten: manuscriptkopiekaarten van het octrooigebied van de West- en Oostindische Compagnie (1652-1670); Landen van Woerden (samen met zijn broers David I en Justus), gedrukt in 1670/1671.

Vinkeles, Reinier

Graveur. Kaart van de stad Utrecht (door leerlingen van de Fundatie van Renswoude o.l.v. Praalder, 1773-1774), gedrukt in 1778.

Vis, Klaas

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-10-1756, toen wonende te Leiden. Werkzaam in dienst van het hoogheemraadschap van Rijnland. Kaarten: de bedijkte Noordplas, 1767, gegraveerd door T. Koning; het uitgeveende Oosteinde van Aalsmeer, 1772, gegraveerd door L. Schenk Jz.; Butter-Polder, 1772; Polder Nieuwkoop, samen met Jan Switser en J.T. Blanken, 1789, gegraveerd door L. Schenk Jz.

Visscher (Piscator), Claes (Nicolaus, Nicolao) Jansz. (Joannis)

Amsterdam, 6-9-1587 - Amsterdam, 1652.

Etser/graveur, drukker-uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Molenstraat (1608); Nieuwezijds Kolk (1609-1611); Kalverstraat (1611-1652), vijfde huis vanaf de Dam, derde vanaf de Papenbroeksteeg. Signering van zijn werk dikwijls met monogram CJV (in elkaar gevlochten). In 1605 werkzaam in het atelier van Willem Jansz. Blaeu. Hij maakte diverse decoratieve kaartranden voor andere uitgevers, onder wie P. van den Keere. In 1610 begonnen met een eigen uitgeversbe-

drijf onder de naam 'In de Visscher' ('intersigno Piscatoris'). Vooral bekend als graveur van nieuwskarten, historieprenten en Hollandse landschappen. Voor de uitgave van zijn atlas *Belgium sive Germania Inferior* (vanaf 1634) kocht hij koperplaten van karten uit de atlas *Germania Inferior* van P. van den Keere. Hij werd na zijn dood in 1652 opgevolgd in de zaak door zijn zoon Nicolaas I.

Visscher (Piscator?), Nicolaas (Nicolaus) I (ook: **Claes Jansz. Visscher de Jonge**)

Amsterdam, 1618 - Amsterdam, 1679

Graveur, drukker-uitgever. Enige zoon van Claes Jansz. V., wiens bedrijf hij in 1652 voortzet. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, bij de Dam (1652-1679). In 1664 lid geworden van het boekverkoopersgilde. Voor al zijn karten voor het eerst octrooi verkregen bij de Staten van Holland in juli 1677; privilegevermelding op de karten kan daardoor een dateringshulpmiddel voor de meestal ongedateerde Visscherkarten. Hij was vooral actief als uitgever van atlassen, maar gaf ook belangrijke losse karten uit. Na zijn dood werd hij opgevolgd in het bedrijf door zijn zoon Nicolaas II.

Visscher (Piscator?), Nicolaas (Nicolaus) II

Amsterdam, 1649 - Amsterdam, 1702

Graveur, drukker-uitgever. Zoon van Nicolaas I, wiens bedrijf hij in 1679 voortzet. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1679); Dam (1683-1702). Na zijn dood leidde zijn vrouw nog enige jaren het bedrijf. Evenals zijn vader was hij vooral actief als uitgever van atlassen, maar gaf ook losse karten uit.

Visscher, Wed. Nicolaas II (Elizabeth Versey of Verzijl)

... - Amsterdam, 1726

Uitgever. Echtgenoot van Nicolaas II Visscher. Werkzaam in Amsterdam: Dam (1702-1713). In 1720 wordt het bedrijf overgenomen door Andries de Leth. Veel koperplaten van de firma Visscher kwamen in handen van de uitgeverij Schenk en Allard.

Visser, Jan Gerritsz.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: hoek Nieuwe Lely en laatste Dwarsstraatje (1796); Overtoomsche Weg, voorbij de Pestbrug (1797?)

Visser, Herman

Graveur, uitgever en kunsthandelaar. Werkzaam in Amsterdam (1794-1797).

Vitringa, Ernestus (Ernst)

Tekenaar. Landmeter, geadmiteerd in Friesland op 9-12-1709, toen wonende in Leeuwarden. Maakte o.a. karten die dienst deden bij juridische processen.

Vlam, B.

Uitgever-boekhandelaar. Werkzaam in Amsterdam: St. Luciesteeg (1767); Kalverstraat, over de St. Luciesteeg (1793). Atlas voor kinderen, 1776, 1788 en 1793.

Vlasblo(e)m, Louis (Hessels)

Uitgever. Werkzaam in Harlingen, 'bij de Haven-poort in de zee-colom'(1646), in Dokkum (1649) en in Amsterdam (na 1650). Hij gaf zeemansgidsen en zeekarten uit.

Vleertman, Willem

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Of er relatie is met Willem de Vleertman die geadmitteerd werd als landmeter in Holland op 7-6-1743 is onbekend. Kaarten: West-Vlieland e.o. (samen met M.Walraven, P.W. Muller en J. Wentel), 1722.

Vliet, Willem van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Heilige Weg (1800).

Vogel, Gillis

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-3-1775, toen wonende in Geertruidenberg. Tevens militair-ingenieur(?). Kaarten: Geertruidenberg, 1772, 1773 en 1777; Klundert, 1776.

Voltelen, J.

Uitgever. Werkzaam in Arnhem (1862 - 1897). Schoolatlassen van P. H. Witkamp, vanaf 1870; schoolatlassen van G. J. Dozy, 1877-1883; bodem- en landbouwkundige wandkaart van Nederland, 1881. Hij werkte incidenteel samen met P. J. Noordhoff.

Volkershoven, Petrus

Tekenaar. Landmeter(?). Kaart: heerlijkheid Eijs (Limburg), 1669.

Von(c)k, Hendrik

... - kort voor 5-1789

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 10-9-1726; opgeklommen tot de rang van kolonel (1772). Kaarten: Oosterhout e.o. (samen met Van Dun, De Wit, Tiddinga en De Saint Amant), 1732; Gelderse Vallei (samen met Du Han, B. en B.J. de Roij), 1741-1743.

Von(c)k, Willem Jacob

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 11-3-1757, toen wonende in Amsterdam. Tevens militair-ingenieur(?). Kaarten: Naarden, 1756; Woerden, 1756.

Vooght, Claes Jansz.

... - 27-4-1696

Tekenaar. Landmeter (?), wiskundige, leermeester in de stuurmanskunst in Amsterdam. Medewerker van Johannes van Keulen en andere maritiem-kartografische uitgevers.

Voort, Isack van

Uitgever te Utrecht (1675).

Voort, Matteus van

Tekenaar. Militair-ingenieur(?). Kaart van Nieuweschans, 1628

Voort, Lambert Antonie van der

1838 - 1905

Tekenaar. Landmeter. Voor 1870 werkzaam bij de Spoorwegen en wonende in Zaandam. Kameraar van het hoogheemraadschap Lekdijk Benedendams te Jaarsveld (1870-1905). Kaart van de Lekdijk benedendams (Vreeswijk-Schoonhoven), 1878-1879, gedrukt bij S. en W.N. van Nooten

Voort Pieck, L. van der

Redacteur. Kaart van de provincie Noord-Brabant, 1:50.000 door A.B. van Lieshout, 1842, gedrukt bij F. Desterbecq.

Vos, Gerrit

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 4-3-1723. Kaarten: Veengebied bij Hogersmilde (samen met F. Eyles en C. Tadema), ca 1733; gebied tussen Coevorden, Hoogeveen en Lutten (samen met H. Hesselink), 1734.

Vos, J.

Tekenaar. Marine-officier. Hydrografische kaart van de kust van Suriname, 1845 (gedrukt en uitgegeven in bijgewerkte versie, 1887).

Vos(ch), Henrick (Cornelisz.)

Tekenaar. Landmeter van de stad Gouda. Kaarten: het gebied tussen Moerkapelle, Benthuizen, Hazerswoude en de Rijndijk, 1612; de stadsvrijheid van Gouda, 1613.

Vou, Johannes de

Tekenaar, graveur. Wandkaart van Rotterdam (samen met R. de Hooghe), 1694.

Vreeswijk, J.M.

Tekenaar. Kaart van de stad Utrecht, uitgegeven door Dannenfelser, ca 1868.

Vrient, Jan de

Tekenaar. Noemde zichzelf 'schilder en bekwaam in de geometrie'. Kaart: gebied tussen IJzendijke en Watervliet (door Pieter Pourbus, 1571), gekopieerd in 1620.

Vrients (Vrints, Vrintius), Jan (Joan) Baptist(a)

1552 - 1612

Graveur en uitgever. Werkzaam in Antwerpen vanaf 1575. Kwam na 1600 in het bezit van de koperplaten van De Jode, Filip Galle en Ortelius. Na zijn dood kwamen zijn koperplaten in het bezit van de firma Plantijn-Moretus.

Vries, Abel de

Dordrecht, 18-10-1652 - Dordrecht, 6-5-1732

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 26-7-1674, toen wonende in Dordrecht. Schoonzoon van Mattheus van Nispen. Zoon en kleinzoon, beide met de naam Matthijs de Vries, waren ook landmeter. Kaarten o.a.: Verdronken Zuidhollandse Waard (Biesbos), samen met M. van Nispen en B. van den Heuvel, 1686; landerijen in bezit van Nicolaas en Ewout van de Dussen, 1684-1705; Aanwassen ten zuiden van het eiland Putten, 1688; Nieuwe Altenase Polder, samen met M. van Nispen, 1700; Vreede Polder (bij Barendrecht), 1713-1714; Polder van Wioldrecht, 1714; Alblasserwaard en Vijherenlanden (oorspronkelijk door M. van Nispen en B. Stoopendaal, 1681), tweede druk 1716; Bissbos en eiland van Dordrecht, ca 1720; heerlijkheid Ridderkerk, 1722; Merwede, 1726.

Vries, Claes de, zie Klaas de Vries

Vries, D. de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland (datum onbekend). Kaart van de Sapmeer in Noord-Holland, 1759

Vries, Hendrik Tjerksz. de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwe Molsteeg (1642).

Vries, Jan de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 20-3-1732, toen wonende in Dordrecht. Zoon van Matthys de Vries. Opzichter bij de zaken van de rivier de Merwede. Kaarten: Lekdijk bij Vlanen, 1744; het gebied Willemstad-Klundert-Zevenbergen (met Van Oosterzee), 1750.

Vries, Klaas (Claes) de

1662 - 1730

Tekenaar en landmeter(?). Wis- en zeevaartkundige. Afkomstig uit Leeuwarden, vestigde hij zich rond 1688 in Amsterdam, waar hij eerst woonde op de Haarlemmerdijk en later op de Texelsche Kay. Hij werkte samen met de graveur Antoni de Winter en Joh. Loots in de periode 1696/1698 tot september 1707.

Vries, Maarten Gerritsz. de

Tekenaar. Landmeter, militair-ingenieur in dienst van de VOC (1628-1645). Kaarten van de kusten van Japan, China, Taiwan, ca 1644.

Vries, Matthijs (Matheus, Mattheys) de

Dordrecht, 1681 (gedoopt 6-4) - Dordrecht, 17-3-1751

Tekenaar. Tevens drukker. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 15-4-1707. Noemde zichzelf 'landmeter van de Grafelijkheid van Zuid-Holland en de Alblasserwaard'. Zoon van Abel de Vries (zie boven) en vader van de landmeter Mattheus de Vries Junior (1704-1746), die geadmitteerd werd op 22-7-1744, en Jan de Vries (zie boven). Opzichter bij de zaken van de rivier de Merwede. Kaarten o.a.: Oude Maas met opwas Carnisse (door Jan Spoors, 1650), gekopieerd in 1715; Dordrecht en omliggende polders (oorspronkelijk door M. van Nispen en B. Stoopendaal), tweede druk in of na 1717; Aanwassen ten zuiden van het eiland van Putten (door Abel de Vries, 1688 met aanvullingen van M. van Nispen, 1699), gekopieerd in 1739; Alblasserwaard en Vijfherenlanden (oorspronkelijk door M. van Nispen en B. Stoopendaal, 1681), derde druk in 1741.

Vriese, A. de

Tekenaar. Schulte van Hoogeveen. Kaart van het Echtenerveen, door Jan Karsten, 1677, gekopieerd vierde kwart 17de eeuw.

Vrints, zie Vrients

Vrij Altenhove, Jan

... - Taiwan, 09-1661

Tekenaar. Landmeter, in dienst van de VOC op Taiwan (1661).

Vijckemans, Jan Dirckxsoon

Tekenaar. Werkzaam in Edam, behorend tot de groep van Noord-Hollandse of Edamse maritiem-kartografische school, 1580-1630.

Vurtheim en Zoon, J.

Lithografisch bedrijf. Kaart van Schieland (onder toezicht van N. Exalto), 1876.

Waaier, zie Wayer

Waale (Waele, Walle), Pieter de

... - Hulst, 1780

Tekenaar. Landmeter, wonende in Hulst, geadmitteerd door de Raad van Vlaanderen op 20-5-1735 en twee dagen later door de Magistraat van Hulsterambacht; in vaste dienst aangesteld van Hulsterambacht op 8-4-1748 (samen met de landmeter Gerard de Nijs). Militair-ingenieur(?). Kaarten: Staats-Vlaanderen, 1739; gebied IJzendijke-Moerspui, 1739.

Wackers, Jo(h)annes

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door het Hof van Roermond op 14-1-1702. Noemde zichzelf 'gezworen landmeter van het vorstendom Gelre'. Kaart: percelen bij Linne, 1680.

Wadde, Lenaert (Pieterss.)

Tekenaar. Landmeter in Zeeland, admissiedatum onbekend, werkzaam 1606-1625. Kaarten o.a.: duingebied bij Domburg, 1612

Waesberge, Jan van

Drukker, vermoedelijk in Rotterdam. Verzorgde de herdruk van de kaart van Schieland van Floris Balthasars (1619).

Waesberge, zie Janssonius van Waesbergen

Waesberge en Zoon, Wed. P. van

Uitgeverij in Rotterdam. Facsimile's van oude kaarten van Rotterdam, uitgegeven in 1895.

Wagenaer, Zacharias

1614 - Amsterdam, 1668 of iets later

Tekenaar. Afkomstig uit Duitsland. Werkzaam voor Blaeu (1633-1634, voor de WIC in Brazilië (na 1634), voor de VOC (vanaf 1643) als maker van zeekaarten van Nederlands-Indië. Tweede commandant van Kaap de Goede Hoop (1662-1666), Fabrik in Batavia (1660).

Wag(h)enaer (van Enchuijsen), Lucas Jansz. (Lucas Joes Aurigarius)

Enkhuizen, 1533 of 1534 - Enkhuizen(?), 1606

Tekenaar. Aanvankelijk stuurman, vestigde hij zich in 1579 permanent aan de wal, werd belastingambtenaar in Enkhuizen (tot januari 1582) en hield zich bezig met het samenstellen van zeemansgidsen en het vervaardigen van zeekaarten. Een kaart van Enkhuizen (1577) is zijn oudst bekende kartografische werk. Zijn zeekaarten werden meestal gegraveerd door Joh. I van Doetecum en in atlassen en zeemansgidsen uitgegeven door Chr. Plantijn en Cornelis Claesz. Befaamd is met name zijn *Spiegel der Zeevaerdt* (eerste editie 1584) en *Thresoor der Zeevaert* (eerste editie 1592).

Wal, C. B. van der

Tekenaar(?), redacteur. Leraar aan de HBS. Historische atlas, gedrukt door Tresling en Co, uitgegeven door L. J. Veen in Amsterdam, 1893.

Walbeek, Johannes (van)

1602 - 1649

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-12-1631. Maakte zijn eerste kaarten tijdens een reis om de wereld (1623-1626), gepubliceerd in het reisjournaal (1626). Daarna studie aan de Leidse universiteit. In 1629 vice-admiraal van de WIC tijdens expedities naar Chili en Brazilië. In 1631 terugkeer naar Nederland. Tijdens zijn verblijf op Curacao (1633-1638) bracht hij dat eiland in kaart.

Wale, Jan de

Schilder, kaartafzetter. Werkzaam in Alkmaar (ca 1540)

Walle de, zie de Waale

Walle (Wal), Andries van der

... - 4-9-1671

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 29-7-1644, toen wonende in Haarlem. Als landmeter werkzaam in Batavia (1649) en Haarlem werkzaam (1660, 1671). Kaarten: duingebied in de heerlijkheid Heemstede (door B. F. van Berckenrode, 1643), gekopieerd in 1653, duingebied bij Hillegom, 1649 en 1663.

Walraven, Maurits (Mourits)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 11-8-1690, toen wonende in Amsterdam. Werkzaam in Noord- en Zuid-Holland. Stadslandmeter van Amsterdam. Kaarten o.a.: Sloterdijkermeer (door P.Wils, 1645), gekopieerd in 1705; deel van de Ronde Hoeps polder bij Ouderkerk aan de Amstel (door L. de Hoy en S. Pauw, 1640), gekopieerd in 1705; Negen Zuid, Noord Bonne en 't Cooyvelt bij 'S-Gravensande, 1722; West-Vlieland e.o. (samen met W. Vleertman, P.W. Muller en J. Wentel), 1722; Gooiland, 1723.

Walstra, W.

Tekenaar(?), redacteur. Onderwijzer in Arnhem. Werkte samen met Boswijk en Scheepstra bij de vervaardiging van een schooltekenatlas, uitgegeven door W. J. Thieme & Co in Zutphen, 1893-1894.

Wandelaar, Jan

Amsterdam, 14-4-1690 - Leiden, 26-3-1759.

Tekenaar, graveur, schilder, schrijver, kunstverzamelaar. Kaart: Hoogheemraadschap van de Zeeburg en Diemerdijk (eerste uitgave 1727, laatste uitgave, 1754).

Wapperom Jz., J.

Tekenaar. Landmeter, aangesteld bij de verponding op 24-3-1807. Vermoedelijk de zoon van Jan Wapperom die als landmeter in Holland werd geadmitteerd op 19-4-1768, toen wonende in Papendrecht. Kaart van de Merwede van Krabbe tot Loevestein, 1818, (gedrukt, z.j.).

Warmenhuysen, Harman Allertsz. van

Drukker-uitgever te Amsterdam. Kaart van Noord-Holland door Joost Jansz. Beeldsnijder, 1575, uitgegeven in 1608.

Warnars, Gerrit

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1780); Dam, vooraan op de Vijgendam (1782-1790).

Waslander, Hero

Tekenaar. Ingeschreven als student aan de universiteit van Franeker op 31-8-1746, afkomstig uit Leeuwarden. Militair-ingenieur sinds 15-3-1748; opgeklommen tot de rang van kolonel, 1794. Kaart van Bellingwolderschans, 1763.

Wayer (Waijer), Iman (Yeman Paulszen) de

... - kort voor 1710

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 31-8-1647, toen wonende in Scherpenisse. Militair-ingenieur sinds 14-11-1671. Dijkgraaf van Scherpenisse en de Westhoek. Kwartiermeester in 1672. Kaarten: De rivier de Eendracht, 1682; gebied Moerspui-Sas van Gent e.o., ca 1700.

Waijhe, Jordan von der

Tekenaar. Afkomstig uit Duitsland. Kaarten: landerijen in Huissen, Malburgen e.o. (opgemeten door Joh. von Senem, 1632), door hem getekend.

Webbers, L.

Tekenaar. Werkzaam als tekenaar van atlaskaarten voor de uitgevers R. & J. Ottens (1725-1750) en J. B. Elwe (1786-1788).

Weege, David

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam op de Haarlemmerdijk bij de Oranjestraat: *Tooneel des Oorlogs in Europa* (Atlas met 230 kaarten van militaire werken (forten) en veldslagen), 1753.

Weege, J.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1794-1795).

Weel, Antonius (Anthonij) I van

Tekenaar. Vader van Johan van Weel. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 22-7-1710. Kaarten: heerlijkheid Spijk e.o., 1709; heerlijkheid St.-Adolphsland (Overflakkee), 1728.

Weel, Antonius II van

Tekenaar. Zoon van Johan van Weel? Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-9-1766, toen wonende in Den Bommel. Medewerker van Krayenhoff in 1799 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Kaarten: Goeree Overflakkee, 1791-1793, 1798, 1811 en 1821.

Weel, Johan van

Tekenaar. Zoon van Antonius I van Weel. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 11-6-1733, toen wonende in Den Bommel. De landmeter Johannes van Weel, mogelijk zijn zoon, wonende in Den Bommel, werd geadmitteerd in Holland op 12-10-1785. Kaart: heerlijkheid Spijk e.o., (door zijn vader, 1709), gekopieerd in 1775.

Weel(e), Cornelis van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 8-5-1726, toen wonende in Tholen; ook geadmitteerd door de Magistraat van Hulsterambacht op 31-1-1746. Kaarten: Biervliet e.o. (Zeeuws-Vlaanderen), 1742-1754; Goes, 1744.

Weersma, M.

Uitgever. Werkzaam in Brielle. Atlas van de Bijbelse aardrijkskunde, 1884.

Weert, Johannes de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 13-5-1653, toen wonende in Delft. Kaarten: landerijen in bezit van Ewout van der Dussen, 1658-1672.

Welbergen, H.W. van

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1741).

Wellens, Joh.

Uitgever te Franeker (1664).

Wena, van, zie Mathijs Jansz. Been

Wendel, A. J.

Graveur. Sterfteatlas van Nederland van P. H. Witkamp, 1866

Wentel, Jan Adriaensz.

Den Helder, 11-3-1685 - Den Helder, 1-5-1727

Tekenaar. Zoon van Adriaan Harmensz. Wentel. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 30-3-1706, toen wonende in Den Helder. Landmeter en opziener van 's Lands Werken te Huisduinen (1707-1727). Kaarten: West-Vlieland e.o. (samen met M. Walraven, W. Vleertman en P.W. Muller), 1722.

Wentel, Adriaan Harmensz.

... - Huisduinen, 1706

Tekenaar. Vader van Jan Adriaensz. Wentel. Landmeter en opziener van 's Lands Werken te Huisduinen en Den Helder (1688-1706). Kaart: Marsdiep (samen met P.Willemsz.), 1695.

Wentink, Engbertus Gerhardus

Tekenaar. Architect. Wonend in Alkmaar en werkzaam bij de spoorwegen tot 1866, daarna wonend in Schalkwijk en werkzaam bij het Hoogheemraadschap Lekdijk Bovendams als dijkmeester (1866-1879) en kameraar (1879-1910). Kaart van de Lekdijk Bovendams (Amerongen tot Vreeswijk), 1873-1876 (lithografie door A. Grolman).

Weperen (Weeperen), Jan van

Tekenaar. In 1689 beëdigd als notaris. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 26-11-1703, toen wonende in Drachten. Kaart: grensgebied bij Friese Palen, 1722.

Werneke Cz., Anthonij

Amersfoort, 28-7-1806 - Appingedam, 9-10-1879

Tekenaar. Landmeter (1827) en boekhouder (vanaf 1833) bij het kadaster in Drenthe. Werkzaam bij de belastingen in IJsselmuiden (vanaf 1844), Delfzijl (vanaf 1862) en Appingedam (vanaf 1873). Kaart van de provincie Drenthe, 1:50.000 ,(samen met J.C. Brauns), 1839-1841, gegraveerd door Van Baarsel en Tuyn, 1840-1843.

Werven, Jacob van

Tekenaar. Kaart: Leiden (door Hans Lieftrick in 1578), gekopieerd in 1744.

Westenborg, Johan

Tekenaar. Landmeter(?), afkomstig uit Duitsland. Kaarten: Gebied Almelo-Geesteren, 1627

Westenhout (Davidsz.), Johannes van

... - Amsterdam, 25-11-1823

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 5-9-1775, toen wonende in Den Haag. Militair-ingenieur sinds 30-9-1786; sinds 1790 kapitein en adjudant van Du Moulin, in 1795 directeur van plans en kaarten. Kaarten: Grens van Staats- en Oostenrijks-Vlaanderen, 1785;

Langstraat, 1785; Linschoten e.o., 1785 (twee exemplaren, waarvan een met D.G.B. Dalhoff); Zutphen, 1795.

Westerling, H. J.

Tekenaar(?), redacteur. Wereldatlas, uitgegeven door A. Akkringa in Amsterdam, 1892.

Wetstein, G.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, bij de St. Luciensteeg (1710-1725).

Wetstein, Hendrik

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nes, bij de Barberstraat (1678-1679); Kalverstraat, bij de Papenbroeksteeg (1679); Kalverstraat, tussen Osjessluis en Olieslagersteeg (1684); Kalverstraat bij de Dam (1695-1711); Gelderse kade (1721-1726).

Wetstein, Jacob

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1733-1740).

Wetstein, Rudolph

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat, bij de St. Luciensteeg (1701-1725); Singel, bij de Beulingsloot (1725); Kalverstraat, bij de Dam (1726); Jonge Roelensteeg (1727).

Weygand, F.J.

Uitgever. Werkzaam in 's-Gravenhage (vanaf 1816 of eerder). 'Kaart-, prent- en muziekhandelaar van Z. M. de Koning'. De door hem uitgegeven kaarten (meestal met een Franse titel en gebaseerd op onder andere het werk van Krayenhoff) werden gegraveerd bij C. van Baarsel en Zoon. Ook actief als uitgever van atlassen (1820-1832).

Weijer, Jan Francois van de

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant op 4-6-1734, toen wonende in Boxtel. Vermoedelijk de leermeester van de bekende Brabantse kaartmaker Hendrik Verhees. Kaart: gebied St.Michielsgestel-Vught, 1747.

Weijer, Johannes Hermanus van de

Lithograaf en uitgever. Broer van P.W. van de Weijer. Vestigde zich omstreeks 1840 in de stad Groningen. Hij werkte onder andere samen of in opdracht van A. L. Scholten en J. B. Wolters (1875, 1879)

Weijer, Pieter Wilhelmus van de

Utrecht, 5-4-1816 - Utrecht, 2-6-1880

Tekenaar, lithograaf, uitgever. Werkzaam in Utrecht: Ganzenmarkt (sinds 1835). Hij vervaardigde een aantal kaarten van zijn eigen woonplaats Utrecht en werkte onder andere in opdracht van H. A. Tjeenk Willink bij de totstandkoming van de wereldatlas van Geerling (1859-1872).

Weijman, A.

Tekenaar. Militair-ingenieur(?) Kaart van Coevorden, z.j.; Woerden, 1794.

Wicheringe, Bartolt (Bartholdus)

Harlingen, 1589 - ..., 1652

Incidenteel kartografisch werkzaam. Woonde vanaf 1595 in de stad Groningen, waar hij vele bestuursfuncties bekleedde. Kaart: provincie Groningen (gegraveerd door E.S. Hamersveldt, uitgegeven door W.J. Blaeu), 1616.

Wiebeking, Ritter F. von

Redacteur, tekenaar(?). Duits waterbouwkundig ingenieur met grote aandacht voor het stroomgebied van de Rijn (en dus de Nederlandse delta). Hij schreef eind 18de eeuw een boek over de geschiedenis van de Nederlandse waterstaat. Onder zijn leiding zijn grote series kaarten gemaakt, die o.a. werden gedrukt in Darmstadt (1795) en München (1832).

Wiedeman, Anthonij Johan

... - kort voor 2-1792

Tekenaar. Als student ingeschreven aan de universiteit van Franeker in 1756, afkomstig uit Gelderland. Militair-ingenieur sinds 25-5-1761; opgeklommen tot de rang van kalitein (1784). Kaarten: Sas van Gent, 1778; gedeelte van de grens van Staats-Vlaanderen.

Wiedeman Karsten, Jan

Tekenaar. Militair-ingenieur, medewerker voor Krayenhoff (1801-1802) bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Kaart van Friesland, 1800.

Wierds, Tjaerd

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 2-10-1645, toen wonende in Dokkum. Kaarten: landerijen bij Paessens, Metslawier, Ternaard, Westergeest e.o., 1664-1665.

Wieringen, Nicol. à

Uitgever te Harderwijk (1639). Kaarten: Gelderland en de kwartieren (door N. van Geelkercken, 1638), uitgegeven door hem in samenwerking met Joh. Janssonius.

Wigbelts (Wigboldi), Hendrik (Hendrikus)

Graveur en goudsmit. Werkzaam te Groningen (1631, 1637) . Kaart: ingedijkte landen in het noorden van de provincie Groningen (door J. Sems, 1616), door hem graveerd, z.j.

Wilde, ... de

Tekenaar. Militair-ingenieur? Kaart van Coevorden, 1751.

Wildschut, zie Wiltschut

Willemaert, Lipsijn

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: polders Nieuwe en Oude Grouwe en Langendamme (Zeeuws-Vlaanderen), 1643.

Willems, J.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Kaarten: landerijen in Groningen in bezit van de provincie, 1664.

Willemsen van Hollesloot, Govaert

Tekenaar(?). Stuurman. Auteur van de zeemansgids *Die Caerte vande Oost ende Westzee* (Harlingen, 1587) met daarin een aantal zeekaarten.

Willemsz., Jan

Tekenaar. Noemde zichzelf 'Landmeter van de stad Utrecht' (midden 16de eeuw). Kaarten: landerijen in de provincie Utrecht in bezit van het kapittel van St. Marie.

Willemsz., Pieter, zie Boomgaert

Wils, Pieter

... - Haarlem, 1648(?)

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Stadslandmeter van Haarlem. Kaarten: Schermer, 1635 (gegraveerd door S. Rogiers; Overveen e.o., 1642; Sloterdijkermeer, 1645; Haarlem, 1646 (gedrukt bij J. Blaeu, 1649).

Wilt, Cornelis

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1756).

Wilt, Thomas van der

Drukker. Kaart: wandkaart van Delfland van Floris Balthasars en Balthasar Florisz. 1611 (vijfde druk ?, 1692).

Wiltschut (Wildschut), Pieter (Peter)

Bergen op Zoom, ... - Sluis, ...

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Zeeland op 10-6-1698, toen wonende in Bergen op Zoom. Militair-ingenieur sinds 7-12-1729. Kaarten: Passegeule e.o., 1734, 1736, 1738, 1740; Sluis (samen met J.A. Bonnet), 1735/1736; IJzندیke (samen met J.A. Bonnet), 1736, 1737; schorren tussen Noord- en Zuid-Beveland, 1738; 't Zwin, 1740.

Winekes, Mathijs

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1674).

Winkler Prins, A.

Redacteur. Geïllustreerde encyclopaedie (met kaarten), uitgegeven door Elsevier, Rotterdam, 1884-1888.

Winter, Anthoni (Antonius) de

Utrecht, 1653 - ..., na 1707

Graveur. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwe Brugsteeg (1679-1700). Hij werkte samen met Johannes Loots vanaf 1696 en Klaas de Vries vanaf 1697 tot september 1707.

Winter, W.G.

Tekenaar. Militair-ingenieur? Kaart van Venlo, 1757.

Winterwerp, J. C.

Tekenaar. Opzichter van Rijkswaterstaat. Kaart van Terschelling (samen met Keurenaer en Bulkens), 1891-1893.

Winterwerp, P.

Tekenaar(?), redacteur. Werkte samen met J. van den Berg en anderen bij de vervaardiging van schoolatlassen, uitgegeven door Wolters in Groningen, 1881-1890.

Wisboom, B.

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Medewerker van Krayenhoff in 1800-1804 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Kaarten: Beijerland, circa 1780; Putten, z.j.; Kanaal tussen 's-Hertogenbosch en Eindhoven (samen met F. Beyerinck), 1801.

Wit, Kornelis

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwendijk (1741).

Wit(t), Dirk Hendrik de

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 27-5-1726, kort voor 1734 de dienst verlaten. Kaarten: Oosterhout e.o. (samen met Van Dun, Vonk, Van Tiddinga en De Saint Amant), 1732; Hulst (?), z.j.

Wit (Widt), Frederick de

Gouda, 1629 of 1630 - Amsterdam, 1706 (begraven op 4-8)

Graveur, drukker-uitgever. Vestigde zich ca 1648 in Amsterdam. Aldaar werkzaam: 'in de drie crabben' (tot 1655) en 'in de witte paskaert' in de Kalverstraat, bij de Dam (1655-1706). Hij kwam onder andere in bezit van de koperplaten van Joh. Janssonius. Producten (daterend vanaf 1649, mogelijk nog vroeger) waren: losse kaarten, waaronder enkele zeekaarten en minstens 27 grote wandkaarten, atlassen (wereldatlassen, stedeboeken, atlassen van de Nederlanden). Zijn zoon Francois (1666-1727) was kort en zijdelings bij de zaak betrokken. Zijn weduwe dreef de zaak van 1706-1709. Joachim Ottens werkte als graveur bij De Wit sinds ca 1690. In London werden zijn kaarten verkocht door Christopher Brown en John Overton (tot 1713, daarbij voorzien van hun impressum). In 1710 werden de koperplaten en atlassen geveild. Koper was onder anderen: de Leidse uitgever Pieter van der Aa. Naderhand kwam een groot deel van het kartografische materiaal terecht bij de firma Covens & Mortier en R. en J. Ottens.

Wit(h), Jan de

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Sinds ca 1726 werkzaam in de provincie Utrecht.

With (Witt), Goswijn (Goswinus)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Utrecht op 9-8-1653. Kaarten: percelen in Vleuten-de Meern, 1655.

Witkamp, Pieter Harme

Amsterdam, ... - ...

Tekenaar en redacteur. Autodidact-geograaf en historicus. Talrijke geografische artikelen, boeken en atlassen van zijn hand verschenen vanaf 1841; hij introduceerde de thematische kartografie. Vanaf 1856 vervaardigde hij veel schoolkaarten. Bekend is zijn sterfte-atlas van Nederland, uitgegeven door de Nederlandse maatschappij tot bevordering der geneeskunst, 1866. Uitgevers van zijn werk waren onder anderen J. Voltelen (van 1869 tot 1892?) en W. E. J. Tjeenk Willink.

Witt(e), Jacob Eduard de

Brussel, 15-11-1738 - St. Petersburg, 1809

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 1-5-1761, directeur-generaal stadswerken te Amsterdam (1772-1776), daarna in Russische dienst en opgeklommen tot luitenant-generaal. Kaart van Nijmegen e.o. en Land van Maas en Waal, 1760.

Wittebol, Jan

Tekenaar. Afkomstig uit Amsterdam. In dienst van de VOC in Kaap de Goede Hoop (1671-1681).

Witsen, Nicolaas

Amsterdam(?), 3-5-1641 - Egmond aan den Hoef, 9-8-1717

Kartograaf-redacteur, geograaf, verzamelaar. Werkzaam in Amsterdam, dertien keer burgemeester en raad aldaar. Ambachtsheer van Amstelveen, Urk en Emmeloord en bewindhebber van de VOC. In het bezit van een buitenverblijf in Egmond op den Hoef. Hij maakte in 1664 een reis naar Rusland en werkte nadien aan een studie over Centraal-Azië. In 1696 aangesteld als inspecteur van het loodswezen (commissaris van de pilotage). De veiling van zijn rariteitenverzameling vond plaats in 1728. Kaarten: Zuiderzee, 1708; zeegaten Noordzee-Zuiderzee, 1708-1712; Aziatisch Rusland, z.j.

Witsenburg, A.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van het gebied ten oosten van de stad Utrecht tussen Vecht en Vaartse Rijn, samen met De Man en Biben, 1815.

Witteroos (Jansz.), Thomas

... - 1575

Tekenaar. Landmeter, admissiedatum onbekend. Noemde zichzelf 'gezworen landmeter bij het Hof van Gelderland. Kaarten: De Grote Middelweert in de Rijn bij Wageningen, 1569; gebied Oosterbeek-Wolfheze (bospercelen), 1570; gebied Renkum-Ede (bospercelen), 1570; Nederrijkswald (zuidoost van Nijmegen), 1570; De IJssel e.o. tussen Hattem en Zalk, 1570; Landerijen rondom Zutphen, 1573; Genemuïden e.o., z.j.

Witteveen, W.J. (of J.W.?)

Tekenaar. Werkzaam bij het kadaster in Friesland. Atlas van Friesland, 1:25000, mede onder redactie van Jappé, Van Leeuwen en Eeckhoff, 1844-1849.

Woensel, Cornelis van

Tekenaar. Landmeter, militair-ingenieur en fabriek in dienst van de VOC in Malabar (India), 1663-1674.

Woensel, Joan van

Tekenaar. Marine-officier. Schout bij Nacht, in dienst van de Bataafse Republiek. Kaarten: Zwarte Zee (2 x), ca 1800; Kanaal van Constantinopel, ca 1800.

Wolde, Nicolaas ten

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Drenthe op 16-5-1783. Mogelijk verwant aan de landmeter Lucas ter Wolde uit Ruinerwolde, geadmitteerd in Drenthe op 23-2-1745. Kaarten: veengebied bij Ho geveen en Echten (door S. van Broeckhuijsen, 1637), gekopieerd in 1798.

Wolfgang, Abraham

1634 - 1694

Uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Beurssluis, aan de Beurs (1658); hoek Beurs, onder de toren (1662); Rokin (1667-1682). Hij behoorde met enkele andere uitgevers, onder wie Janssonius van Waesberge en Joan II Blaeu, tot de zogenaamde Latijnse compagnie (1682-1706).

Wolff, C. F.

Tekenaar. Werkte mee aan de totstandkoming van de Algemene Atlas van Nederlands Indië (Batavia, 1853-1862).

Wolffsen, Steven (of L.?)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd door de Raad van Brabant in Den Haag op 28-2-1664. Militair-ingenieur, kwartiermeester in 1666. In 1662-1664 werkzaam in Gulpen. Kaarten: gebied Hasselt-Rouveen, 1665; gebied Overijssel-Westerwolde, 1681; gebied Hasselt-Coevorden, 1681

Wolfsen (Wolfzen), Zeger

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 16-4-1683. Woonachtig te Leiden (1682-1690) en werkzaam tot na 1723 onder andere voor Rijnland. Hij assisteerde Joh. Dou jr. in 1687 bij de herziening van de grote kaart van Rijnland uit 1647. Kaarten: moerasgebied op de grens van Drenthe-Overijssel en Drenthe/Groningen-Duitsland, 1681; Westvlieland e.o., ca 1700;

Wollant (Wolland, Wollart ?), J.F.

... - 1818

Tekenaar. Militair-ingenieur, luitenant in 1786. Kapitein-luitenant bij de Sociëteit van Suriname. In 1787 in Russische dienst gegaan en opgeklommen tot generaal-majoor. Kaarten: De mond van de Suriname-rivier, 1782; gebied Doetinchem-Varsseveld, Groenlo-Bredevoort, omgeving Doetinchem, ca 1785; Graafschap Zutphen en Overijssel (samen met Van Hooff, Hottinger, Snoek en Van Wijck), 1773-1788.

Wolters, Johannes

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Op 't Water (1686-1718).

Wolters, J. B.

Drukker-uitgever. Werkzaam in Groningen als uitgever van atlassen (onder andere de bekende Bosatlas) vanaf 1875. Sinds 1968: Wolters-Noordhoff NV Groningen.

Wolters, W.

Tekenaar. Militair-ingenieur. Kaart van Bunnik met militair kampement, 1787.

Woltjer, J.

Tekenaar(?), redacteur. Leraar aan het gymnasium in Groningen. Samensteller van een historische schoolatlas (met medewerking van H. Hermans), uitgegeven door Wolters, verschillende edities 1880-1897.

Wonder, zie Muller, Jan W.

Wuyver, Adriaan van 't, zie Twuyver

Wyck, Johannes van der

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Gelderland op 9-3-1663. Wonende in Deventer (1668). Noemde zichzelf 'gezworen landmeter van Gelderland en Overijssel'. Kaarten: percelen bij Luttenberg, 1665; percelen bij klooster Ter Hunnepe (zuidoost van Deventer), 1668.

Wijck, Herman Jan van (der)

Deventer, 7-11-1769 - Mannheim, 18-1-1847

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 26-4-1787, in 1793 ontslag genomen als generaal-majoor. Kaarten: Graafschap Zutphen en Overijssel (samen met Hottinger, Van Hoof, Snoeck, en

Wollant), 1773-1788; Wedde en Westerwolde (samen met Hottinger en Snoeck), 1788-1792; Groningen en wijde omgeving (samen met Hottinger en Snoeck), 1792-1793.

Wijck, Johan Dirk van

... - kort voor 6-1780

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 21-7-1734; opgeklommen tot kolonel (1778). Kaarten: Breda, 1739; Bergen op Zoom, 1740.

Wijk (Roelandsz.), Jacobus van

Tekenaar, graveur. Hij was betrokken (samen met R. G. Bennet) bij de totstandkoming van een atlas van de Nederlandse ontdekkingen (De Vos & comp., Dordrecht 1829) en een wereldatlas (Oomkens, Groningen, 1851).

Wijk (Jacobuszn), R. van

Tekenaar. Zoon van bovenstaande. Auteur van de kaarten in de atlas van R. G. Bennet en J. van Wijk, uitgegeven in 1829.

Wybes (Wijbes, Wiebes), Eble (Eebele)

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 24-10-1676, gelijktijdig met zijn broer Wybe Wijbes, beiden toen in Heerenveen wonende. Kaarten: veenpercelen bij Ureterp, 1695 en 1696.

Wybes, Wybe

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Friesland op 23-1-1646, toen wonende in Heerenveen. Kaarten: veengebied bij Heerenveen, 1651.

Wijngaarden, W. van

Tekenaar. Kaarten: Zeeuwse stromen, samen met A. Decker, gekarteerd in 1818-1824 en in 1827-1828 (gegraveerd door Bayly en Huart).

Wijngaerde, Anthonie van den

Tekenaar, schilder. Panorama-kaart van Walcheren en stadsprofielen midden 16de eeuw, onder andere van Utrecht.

Wythoos, Frans

Tekenaar. Landmeter in dienst van de VOC in Batavia (1691)

Ykema, Joh.

Uitgever. Werkzaam in Den Haag. Verschillende edities van schoolatlassen, samengesteld door J. J. ten Have vanaf 1897 tot in de 20ste eeuw.

Yntema, J.

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Kalverstraat (1778-1787).

Yntema en Tieboel

Uitgeverij te Amsterdam (1730-1783). De graveur J. van Jagen was werkzaam voor deze firma (1778)

Ysendoorn, Johan Frederik van

Wijk bij Duurstede, ca 1600 - Wijk bij Duurstede, 29-2-1684

Schilder, tekenaar, incidenteel kaartmaker. Verbleef in zijn jonge jaren enige tijd in Italië en Frankrijk. Was naderhand burgemeester en gedurende bijna 50 jaar schout van Wijk bij Duurstede. Kaarten: Wijk bij Duurstede, ca 1640.

Yvoy, Maximiliaan d'

Asperen, 14-6-1621 - Keulen, 14-12-1686

Tekenaar. Militair-ingenieur te Orange (1649-1660), Genève (1660-1673) en de Republiek der Verenigde Nederlanden (1673-1687). Kaarten: Breda, 1674; Sas van Gent, 1680; Bredevoort, 1681.

IJzerman, M. J. en J.

Tekenaar, redacteur. Atlas voor de natuurkundige aardrijkskunde, uitgegeven door Brinkman in Amsterdam, circa 1886.

Z, zie ook de letter S

Zaagman, Gillis Joosten

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Nieuwstraat (1656-1702).

Zasse, zie Sassen

Zeegers, J.F.

Tekenaar? Medewerker van Krayenhoff in 1806-1807 bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek.

Zeeman, J.

Tekenaar. Landmeter(?) Kaart van de polder Workumer Nieuwland (Fr.), 1807

Zeger, Hendrik Jansz.

Tekenaar. Landmeter in Friesland, admissiedatum onbekend. Kaart van de stryerpolder op Terschelling, 1566.

Zehender, Abraham

Tekenaar. Militair-ingenieur sinds 15-10-1742, kort voor 1747 uit de dienst ontslagen. Kaart van Middelburg, 1739.

Zetter, Jacob de

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam: Santstraat (1680).

Zevender Frederiksz., Meester Cornelis van

Kaarttekenaar(?). Landmeter, geadmitteerd in Holland op 18-8-1553, toen wonende in Gouda. Mogelijk dezelfde als Cornelis Steenhouder.

Zeverssoon, zie Severssoon

Zillesen, Cornelis

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 25-2-1779, toen wonende in Schoonhoven. Medewerker van Krayenhoff (1799-1800) bij de vervaardiging van de kaart van de Bataafse Republiek. Kaart van de rivierdijkdoorbraken in 1799, uitgegeven bij Joh. Allart, 1800.

Zimmerman, G.P.H.

Redacteur-uitgever. Officier der Infanterie. Poly-thematische kaart van Suriname van W.J.F. Vermeulen, uitgegeven in 1877.

Zimonsz., zie Simonsz. of Symonsz.

Zoelen, R. van

Tekenaar. Architect. Kaart: Sloterdijkermeer (door P. Wils, 1644), gekopieerd in 1840.

Zoon, J.H.

Uitgever te Den Haag. Kadastrale Atlas van de Hoekse Waard en Goeree-Overflakkee door J.H. Kips, 1835

Zoutman (Soutman), Jan Dirksz.

..., 1613 of 1614 - Alkmaar, 24-6-1679

Tekenaar en kaartinkleurder. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 6-3-1664, toen wonende in Alkmaar. Woonde en werkte in Amsterdam (ca 1630-ca 1640). Werkte samen met Jan Heymenberch (1662-1670). Hij schreef een boekje over verlichterij-voorschriften (gekopieerd door S. Eikelenberg in 1679) en is vooral bekend door zijn medewerking (als kopiist en inkleurder) aan de verzamelatlas van Laurens van der Hem ('Eugenius-atlas', National Bibliothek Wenen). Kaarten: Egmondermeer (door G.D. Langedijk, 1574), 1642; De Zijpe (gegraveerd door R. Persijn), 1665; heerlijkheid Egmond, Wimmenum en Heilo, 1665; Egmonder- en Bergermeer e.o. (door L. Pietersz., ca 1563), ca 1671; Alkmaardermeer e.o., ca 1675; Den Helder e.o. met project nieuwe haven (door J.H. Pot, 1629), gekopieerd in 1675; Het Vlie, 1676.

Zwieten, zie Swieten

Zwitser, zie Switser

Zuerendonck sr, Cornelis van

Tekenaar. Kaart van Zuid-Beveland, 1542.

Zurcher (Zürcher), Antoni

Graveur en/of uitgever. Werkzaam in Amsterdam (Overtoomsche Weg?), in de periode 1787-1826. Kaart van het koninkrijk Holland door Jacob de Gelder, uitgegeven bij J. Allart en J. Ruis te Amsterdam, 1819.

Zurcher (Zürcher), J.C.

Graveur. Werkzaam in Amsterdam tot 1881 of later. Kaart van de overstroomde gebieden in Noordwest Overijssel, samen met Van Baarsel en Zn en Van der Meulen, 1825; Zuiderzee en waddengebied (door Hydrografische dienst van de Marine), 1831; kaarten in de atlassen van J. Kuijper, 1866-1879.

Zurcher, ...

Tekenaar. Militair-ingenieur? Kaart van Weesp, 1718.

Zutterman, Cornelis

Aardenburg, 9-7-1737 - 1672

Tekenaar. Landmeter, geadmitteerd in Holland op 4-9-1659 en door de Magistraat van het Vrije van Sluis op 12-9-1659, toen wonende in Aardenburg. Hij bekleedde belangrijke bestuursfuncties in Aardenburg. Kaarten: Polder Beoostereede, z.j.

Zijlmans, J.B.

Tekenaar. Landmeter in dienst van het Kadaster. Kaart van de Gemeente Utrecht (samen met Vesters en Slits), 1821-1822.

Zijnen, Diederik

Tekenaar. Militair-ingenieur? Kaarten: heerlijkheid Tilburg en Goirle, 1760.

Geraadpleegde literatuur:

Blankenstein, E. van, en A. Koenheim, 'Adreslijst van in het kartografisch bedrijf te Amsterdam werkzame personen (voor 1800)', in: *Gesneden en gedrukt in de Kalverstraat. De kaarten- en atlasedrukkerij in Amsterdam tot in de 19e eeuw* (onder redactie van P. van den Brink en J. Werner). Utrecht 1989, p.105-113.

Brink, Paul van den (1998): *In een opslag van het oog'. De Hollandse rivierkartografie en waterstaatszorg in opkomst, 1725-1754* (dissertatie Universiteit Utrecht), Alphen a/d Rijn, 1998

Caert-Thresoor. Tijdschrift voor de geschiedenis van de kartografie van Nederland. (De eerste twintig jaargangen)

Donkersloot-de Vrij (1981): *Topografische kaarten van Nederland vóór 1750. Handgetekende en gedrukte kaarten - aanwezig in de Nederlandse rijksarchieven - toegelicht en beschreven.* (dissertatie RU Utrecht). Groningen 1981. Daarin met name: 'Repertorium van kaartmakers, landmeters enz.' p.187-218.

Egmond, Marco van (200.): *Ex Officina Covens et Mortier. Een commercieel-kartografisch uitgevershuis in Amsterdam (1685-1866).* Werktitel van proefschrift in voorbereiding.

Fockema Andreae, S.J., m.m.v. B. van 't Hoff (1947): *Geschiedenis der kartografie van Nederland van den Romeinse tijd tot in het midden der 19de eeuw.* ,s-Gravenhage, 1947

Hoff, B. van 't (1941-1942): 'Bijdrage tot de datering van de oudere Nederlandsche stadsplattegronden' in *Nederlandsch Archievenblad* jrg 49, 1941-1942, p. 29-68, 97-150 (Daarin met name bijlage 10: Index van kaartmakers, p.146-150)

Koeman, C. (1963): *Handleiding voor de studie van de topografische kaarten van Nederland, 1750-1850.* Groningen 1963 (ongewijzigde herdruk: Culemborg 1979).

Koeman, C. (1967-1971): *Atlantes Neerlandici. Bibliography of terrestrial, maritime and celestial atlases and pilot books, published in the Netherlands up to 1880* (vijf delen). Amsterdam 1967-1971.

Koeman, C. (1983): *Geschiedenis der kartografie van Nederland. Zes eeuwen land- en zeekaarten en stadsplattegronden.* Alphen a/d Rijn 1983

Koeman, C en H.J.A. Homan (1985): *A supplement to the volumes I-V and a bibliography of geographical, celestial and thematic atlases published in the Netherlands between 1880-1940.* Alphen aan den Rijn 1985.

Muller, E en K.Zandvliet (1987): *Admissies als landmeter in Nederland vóór 1811.* Alphen a/d Rijn 1987.

Scholten, F.W.J. (1989): *Militair topografische kaarten en stadsplattegronden van Nederland 1579-1795* (dissertatie RU Utrecht). Alphen a/d Rijn 1989. Daarin met name: 'Lijst van ingenieurs en andere makers van militaire kaarten' p.168-196.

Teeling, P.S. (1981): *Repertorium van Oud-Nederlandse landmeters 14e tot 18e eeuw* (twee delen, index hiervan: P.C.J. van der Krogt, 1983). Uitgegeven door de Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers te Apeldoorn, [1981]

Teeling, P.S. (1984): *Landmeters van de kadastrering van Nederland*. Uitgegeven door de Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers te Apeldoorn, 1984.

Swillens, P.T.A. *Prisma Schilderslexicon* (herzien en aangevuld door Casper de Jong), twee delen. Utrecht/Antwerpen 1976

Vredenberg-Alink, J.J. (1974): *De kaarten van Groningerland. De ontwikkeling van het kaartbeeld van de tegenwoordige provincie Groningen met een lijst van gedrukte kaarten vervaardigd tussen 1545 en 1864*. Uithuizen 1974.

Zandvliet, Kees (1998): *Mapping for Money. Maps, plans and topographic paintings and their role in Dutch overseas expansion during the 16th and 17th centuries* (dissertatie Universiteit Leiden). Amsterdam, 1998.

Wekker, J.B.Ch. (1983): *Historie, technieken en maatschappelijke achtergronden der karteringswerkzaamheden in Suriname sinds 1667* (dissertatie Universiteit Utrecht). Uitgegeven door de Rijkscmissie voor de Geodesie, Delft, 1983.